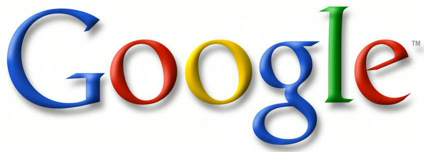



UC-NRLF
$B 267 644

SCRIPTORUM GRÆCORUM

NOVA COLLECTIO.

CURANTE A. E. EGGER.

TOMUS I.

LONGINI QUÆ SUPERSUNT.

TYPIS MOQUET ET SOCIORUM,
VIA LA HARPE, 90.

LONGINI
QUÆ SUPERSUNT.

GRÆCE.

POST EDIT. LIPSIENSEM A. MDCCCIX
AUCTA ET EMENDATA.

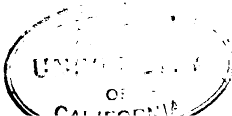
RUHNKENII DISSERTATIONEM DE VITA ET SCRIPTIS
LONGINI, NOTULAS, INDICES, ALIA ADDITAMENTA
DISPOSUIT ET CONCINNAVIT

A. E. EGGER,
IN COLLEGIO S. LUDOVICI PROFESSOR VICARIUS.

ADJECTA EST APPENDIX EXCERPTA E LONGINI RHETORICIS
HACTENUS INEDITA CONTINENS.

PARISIIS,
APUD BOURGEOIS-MAZE, BIBLIOPOLAM,
AD RIPAM SEQUANÆ DICTAM VOLTAIRE, n. 25.

MDCCCXXXVII.



LECTORI.

Post varios eruditorum interpretum labores deerat adhuc Dionysii, ut vulgo dicitur, Longini editio, quæ multorum et usui et numis esset accommodata. Adornando hujusmodi libello sumtus præstare voluit Bibliopola suas philologis ac studiosis tironibus pilas commendare cupiens; quo rogante, Ruhnkenii dissertationem, Weiskianæ recensionis textum, et indices typographis tradere, utque ex eorum officina pagellæ quam emendatissimæ prodirent, curare pollicitus, mox, opera per operandum crescente, promissis plura dedi, quorum adeo rationem breviter expediam.

E Weiskii Bastiique Addendis (1), Finckhii Epistola Critica ad Walzium, græcæ orationi adhibitæ sunt correctiones quam maxime necessariæ; tribus etiam

(1) Hoc ne curavit quidem Anglus, quisquis est, qui Londini, typis Doreanis, Weiskianam editionem a. 1820 ita repræsentavit (CX, 408 pagg. 8°.), ut notas et variantes lectiones minutis litteris textui subjiceret, nihil aliud mutaret, nisi ubi operis accidit impingere. E. g. π. ὕ. XVI, 2 παιώνιον servavit. Fragm. IV. 2, verba inter κεφαλαιώδεις et τουτέστιν, quæ propter ὁμοιοτέλευτον in prima editione fuerant omissa, Bastius primus e codice enotaverat, suo loco non restituit.

quatuorve locis τοῦ περὶ ὕψους (2) usurpata auctoritas præstantissimi Codicis Parisini 2036, quem ad manum semper habebam, dum commentarii hujus specimina typographica recognoscerem. In fragmentis III, IV, V, quum animadverterem parum certo constare ubinam codicum hodie laterent scripta cujusque exempla, adii Bibliothecæ Regiæ thesauros, ne numerorum in catalogis permutatio, vel prorsus omissa notatio editoribus tricas amplius facesseret. Hinc præmissa tribus hisce fragmentis indicia et notulæ quædam sui nominis modum excedentes.

Quod ad fragmenti VIII amplitudinem, quamvis Finckhii judicium sequor, nolui tamen resecare quod Apsinis equidem esse rebar, inprimis quia comparatione rerum et verborum maxime eluceat Longinianæ orationis proprietas. Alioquin, in lite doctorum suffragiis nondum diremta, timidum videri quam arrogantem magis me decebat.

Notatio locorum, qui ab auctore nostro afferuntur, e priorum editorum commentariis desumta, sæpe correcta, haud semel supplenda omnino fuit; quam ut per angustias temporis et librorum paucitatem licebat, ad unam in singulis scriptoribus editionem redegimus, nonnulla obiter de nostra et aliorum penu addentes, præsertim quæ ad ætatem auctoris et dictionis ejus peculiarem formam pertinerent; jejunum sane condimentum, sed ad cœnulæ nostræ modestiam nescio an lau-

(2) I, 4: δεῖν, ut § 1. IX, 10: ἀνδρείαν. XXVII, 2: ἀποίχεσθαι. XXXI, 1: θρεπτικώτερον (de quo v. Ind. R. et V. s. v.)

tius. Eamdem excusationem habebit apud æquos judices notitia de Æl. Dionysio, etsi ut ad eam ipsam, quæ videbitur, brevitatem excresceret fere invito me factum est. Namque olim Ruhnkenianæ Dissertationi subjectam, deinde, quum longior materia fieret, eam sua sede legendam proponere volui; nec tamen omnia congesseram quæ V. V. D.D. curiositas desideraverit, scilicet iniqua temporis et spatii lege exclusus (3). De aliis notis quas Ruhnkenii aliorumque scriptionibus subjeci vel inserui, de Indice Weiskiano, notis ad illius commentarium vel Addenda relegantibus deminuto, quadraginta circiter in locis aucto, etc., nihil mora opus est. Ad Appendicem propero, vere novissimam voluminis partem, quæ qua fortuna nostras in manus venerit, quoque ornatu instructa prodeat, age paucis, lector, accipe.

Jam ab initio incepti operis in catalogo Bibliothecæ Mediceo-Laurentianæ, inediti, ut videbatur, fragmenti 'Ex τῶν Λογγίνου ῥητορικῶν indicium notaveram, quod omnium hactenus Longini editorum, non item Harlesii (4) diligentiam fugerat; statimque percupere cœpi ut hoc editioni meæ ornamentum accederet.

(3) Adde sis: Bachmanni Anecdota Gr. Tom. I, p. 5; Crameri Anecd. Gr. Tom. I, p. 370; Tom. II, p. 135, 299; apud Eustathium his, quæ attulimus p. LXX, pleniora ad Il. p. 576; diversa p. 648; nova p. 1449, 648, ad Od. β. 85 (de quo loco v. Buttmann ad Plat. Menonem Excurs. 1. Boeckh de Crisi Pind. § 41) passim. Recensetur etiam Ælius inter auctores e quibus haustæ sunt ἐκλογαὶ κατὰ στοιχεῖον in Aldi *Thesauro cornucopiæ*.

(4) Ad Fabricii Bibl. Gr. Tom. VI, p. 81.

Igitur Florentinum civem doctrinæ et humanitatis fama, nullo quidem antea commercio mihi celebratum, litteris adii G. MICALI, auspice viro summo J. V. LE CLERC, Litterarum facultatis in Academia Parisiensi Decano, qui meam Galli hominis novitatem Italo patrono traderet. Fecit amice Vir doctus quod postulaveram, et, quam citissime poterat, impetratum a curatoribus Mediceæ Bibliothecæ apographum misit, quod, paucis mutatis, exhibet Appendix; nec tamen ita cito misit, ut suus Excerptis illis locus inter Longini fragmenta esset. Eadem causa fuit cur paginas justis hujus libelli finibus exclusas paulo fusius indulgentiusque tractaverim; sperans quippe lectores calamo, post ingratam operam typographicis mendis inhærentem, scripturienti posse aliquid ignoscere.

Hæc est ad augendum illustrandumque Longinum mea quantulacumque symbola, quæ si multis usum facilem et idoneum, doctis nonnihil adjumenti præbeat, erit quod laborem subsecivis horis, inter varia docentis munera, ægre perfectum mihi gratuler.

Lutetiæ Parisiorum, kal. Maii

MDCCCXXXVII.

DISSERTATIO PHILOLOGICA

DE VITA ET SCRIPTIS LONGINI.

AUCTORE

PETRO JOANNE SCHARDAM,

SPARENDAMO - BATAVO.

LECTA DIE XXIII OCTOBRIS MDCCLXXVI
IN AUDITORIO LITERARIO
ACAD. LUGD. BAT.

DISSERTATIO

PHILOLOGICA

DE VITA ET SCRIPTIS

LONGINI.*

§. I.

Quanquam bonæ litteræ, et præclara ingenia seculo tertio una cum ipso imperio Romano conciderunt, tamen, in tanta etiam conversione rerum ac perturbatione, fuit aliquis excellentium

* Quoniam Ruhnkenius hanc dissertationem alieno nomine, quod superior pagina præfert, de more inscribi passus erat; noluimus hoc mutare; præsertim cum *auctor* etiam dicatur, qui aliquid probat et defendit. Sed constat, eam conscriptam esse a DAV. RUHNKENIO, ut Wyttenbach in Biblioth. Crit. Amst. Vol. 1. p. III. Volborth in Biblioth. Philologica, et Editores opusculorum Ruhnkenii in præfatione monuerunt. Similis ambiguitas anctoritatis occurrit in dissertatione de *Antiphonte*, oratore Attico. Vid. Præf. ad opuscula Ruhnkenii 1807. edita p. VIII. seq. et p. 224. med. WEISKE.

virorum proventus. Quorum longe principes numerantur imprimis duo; Longinus, cui vel meliora tempora perpaucos pares tulerunt, ac Porphyrius, e Longini disciplina profectus, et ad magistri laudes, quamquam longo intervallo, proxime accedens. Porphyrii vitam, studia, et scripta Lucas Holstenius, vir magna et recondita eruditione, tam accurate enarravit, ut exemplum dederit talis historiæ bene scribendæ. At Longini memoriæ qui pari et cura doctrinæ copia consuleret, adhuc scimus repertum esse neminem. Quo magis convenit, eandem illi, aut etiam diligentiorem, si fieri potest, operam navare.

§. II.

Longinus in fronte libri Π.Ὑ. vocatur *Dionysius Longinus* (1), a Photio Lex. MS. v. Σέρφοι, *Cas-*

(1) Ita in recentissimis Codd.; sed Parisinus 2036, 4° membran. decimi sæculi, cæterorum fons tantum non unicus, certe præcipuus, præter τὸ π. ὕψους etiam Aristotelis Problemata continens, in indice, qui sub initium voluminis *eadem manu qua totus codex* scriptus, legitur, titulum sic exhibet: ΔΙΟΝΥΣΊΟΥ Ἢ ΛΟΓΓΊΝΟΥ ΠΕΡῚ ὝΨΟΥΣ. Folio 178 recto, libri nostri initio, particula omissa est; sed apparet etiam in Vaticano A. n°. 285, quem H. Amatius (ap. Weisk.) *præstantissimum* vocat. Imo (quod nusquam adhuc notatum reperi) Codicis 2036, fol. 202 verso, sect. 39, init. scriptum est eadem manu, eaque paulo recentiore, quæ lemmata nonnulla marginibus passim ad-

sius Longinus, a Suida v. Λογγῖνος [e quo et Eudocia, *Violar.* p. 283, in Villoisoni Anecdd. Gr. Tom. 1.] *Longinus Cassius*, cognomine præposito gentili nomini. Quam nominum transpositionem Græcis aut solis, aut maxime usitatam dicit Reimarus in Vita Dion. Cassii p. 1534. Sed multis exemplis planum fecit Dukerus ad Flor. 2. 2 11. Latinos scriptores eamdem rationem frequentare; eamque argenteæ, quam vocant, ætati imprimis vindicavit Lipsius ad Senec. de Tranq. an. 14. Plenum igitur hominis nomen erat *Dionysius Cassius Longinus*. Græco *Dionysii* nomini, quod infans acceperat, Romanum *Cassii Longini* accessit, sive quod ipse in familiæ Cassiæ Longinæ clientelam receptus esset, sive quod ejus majores per aliquem ex Cassiis Longinis civitatem accepissent. De quo more Græcis barbarisque frequentissimo videndus Henr. Cannegieterus de Nominib. cap. 6. Certe melior est hæc ratio illa Fabriciana Bibl. Gr. T. 4. p. 435. qua Longinum nepotem facit Cassii Longini apud Plutarch. Symp. 9. 1. quamvis contextus facile doceat, illum Longinum, non Græcum, sed unum quem e proceribus Romanis fuisse. Et quoniam de Longini nomine dicere cœpimus, hoc quoque notan-

scripsit: περὶ συνθέσεως ἔγραψε Διονύσιος. Denique dubium apertius fatetur Laurentiani Codicis inscriptio, ἈΝΩΝΥΜΟΥ Η. Υ. apud Bandin. Catal. Codd. Græc. Bibl. Med. Tom. 2, p. 54.

dum videtur, eum nunquam simpliciter *Dionysii*, semel *Dionysii Longini*, bis terve *Cassii Longini*, plerumque uno *Longini* nomine laudari. Quam observationem si quis minutam et contemnendam dicat, is sciat, eam mox nobis in gravioribus profuturam. (1)

§. III.

Quo anno Longinus natus sit, nemo commemoravit, satis habentibus antiquis scriptoribus, tempus, quo summam ingenii gloriam attigisset, designare. Photius Bibl. Cod. 265. p. 1470. [492. a. Bekker.] ἐπὶ Κλαυδίου δὲ Λογγῖνος ἤκμαζε. Georg. Syncellus Chron. p 384. ἐφ' οὗ (Αὐρηλιανοῦ) φασὶ Φιλόστρατον τὸν Ἀθηναῖον ἱστοριογράφον, καὶ Λογγῖνον ἀκμάσαι. Sed quid natalem diem an-

(1) Ambigi potest utrum noster Longinus, an aliquis alius Κάσσιος audiat apud schol. Victor. ad Il. η, 238 et schol. Venet. ad ν, 103. Ejusdem Cassii auctoritate utitur, teste Boivinio, scholiastes, nondum ea, qua par esset, diligentia, excussus, præclari Codicis Regii 2766. In hoc certe libro scholium Victorianum desideratur; Venetum reperi, (fol. 182 verso im. pag.) et multo quidem diversum ab edd. Villoisoni et Bekkeri (e. g. pro Χαῖρις δέ φησιν οὐκ εἶναι ἐν δισσυλλάβοις ἀναλογίαν Codex noster Χαρὴς δὲ οὐκ εἶναι ἐν δ. ἀπολογίαν φησίν.); plura Cassii vestigia passim rimanti fortuna defuit. — De plena nominis forma *Cassius Longinus* v. Forcellini s. v. *Longinus*. Coll. Indices hist. Cæsaris, Ciceronis et Livii; Orelli Inscr. Lat. Coll., n. 587.

numve scire attinet, cum ætas ejus satis certis et perspicuis indiciis teneatur? Nam si magistrum viginti annis discipulo Porphyrio, qui A. C. 233. natus est, grandiorem fuisse ponamus, natalis ejus incidit in A. C. 213, vixitque adeo Longinus sexaginta annos, quoniam certum est, eum A. C. 273. periisse. Non minus incertus est ejus locus natalis. Abr. Sellerus Ant. Palmyr. p. 288. Palmyrenum esse suspicatur; Syrum vel Emisenum Gabriel de Petra, cui Holstenius de Vita Porphyr. c. 5. accedere videtur; Pamphylium Langbænius, quippe Dionysium Longinum perperam confundens cum Dionysio Phaselite. Syrum viri docti Longinum faciunt hoc argumento, quod mater Syra fuit, et quod ex Vopisco in Aurelian. 30. [v. locum integrum infra. §. 11.] sibi collegisse visi sunt, Longinum Syriacæ linguæ peritum fuisse. At scierit Syriace, nihil impedio: quamvis id ex ambiguo Vopisci loco vix intelligi possit: num idcirco statim in Syria natus putandus est? Ejus enim linguæ vel a matre in Græcia, vel a Palmyrenis, apud quos postea vixit, discendæ facultatem habuit. Equidem multo pronior sim in sententiam Io. Iionsii de Script. Hist. Phil. 3. 14. Athenas Longino patriam tribuentis. Hic certe ejus avunculus, Phronto, Emisenus, ex cujus sorore Phrontonide natus est Longinus, artem rhetoricam docebat. Qua de re egregius est locus Suidæ: Φρόντων Ἐμισηνὸς, ῥήτωρ, γεγονὼς ἐπὶ Σευήρου τοῦ Βασιλέως ἐν Ῥώμῃ· ἐν δὲ Ἀθήναις ἀντεπαίδευσε

Φιλοστράτῳ τῷ πρώτῳ, καὶ Ἀψίνῃ τῷ Γαδαρεῖ. Ἐτελεύτησε δὲ ἐν Ἀθήναις, περὶ ξ' ἔτη γεγονώς· καὶ ἀδελφῆς Φροντωνίδος παῖδα ὄντα Λογγῖνον τὸν Κριτικὸν κληρονόμον κατέλιπεν. Ἔγραψε δὲ συχνοὺς λόγους. Hunc Phrontonem, Græcum rhetorem, Langbænius et alii, qui Longini vitam enarrarunt, errantem ducem, Io. Rualdum in Plutarchi Vita c 5. secuti, temere confuderunt cum oratore Romano, M. Cornelio Frontone, M. Antonini Philosophi in Latinis literis magistro, de quo vide Capitolin. in M. Anton. 2. Quem errorem, nuper etiam repetitum ab historiæ philosophicæ compilatore Tom. 2. p. 214. ita confutavit vir doctissimus, Eduardus Corsinus in Plutarchi Vita §. 5. dicere ut contra posse nemo videatur. Phronto, dum vixit, Longinum in filii modum amavit, et moriens bonorum suorum heredem scripsit. Nec dubitari potest, quin idem ejus ingenium ad omnem humanitatem finxerit, eique viam, qua ad veram eloquentiam iretur, monstrarit, præsertim cum æmulatio, Phrontoni cum Philostrato et Apsine intercedens, cujus Suidas mentionem facit, vix sineret sororis filium æmulorum disciplinæ commendari.

§. IV.

Ipse Longinus in Præfatione luculenta libri περὶ τέλους, quam Porphyrius in Vita Plotini p. 127. conservavit, narrat, se ab ineunte ætate

cum parentibus multa itinera obiisse, multas regiones lustrasse, et omnes, qui clarum in philosophia nomen haberent, per hanc peregrinandi opportunitatem vidisse. Ex quo, quantam facultatem habuerit optimi cujusque magistri sibi legendi facile indicari potest. Ex Platonicis vidit Euclidem, Democritum, Proclinum, Ammonium Saccam, Origenem, Plotinum; Amelium, Theodotum, Eubulum: e Stoicis Themistoclem, Phæbionem, Annium, Medium, Herminum, Lysimachum, Athenæum, Musonium: ex Peripateticis Heliodorum Alexandrinum, Ammonium, Ptolemæum. Quorum omnium, si Ammonium Saccam, Origenem, Plotinum et Amelium excipias, vix tenuis notitia ad nos pervenit, propterea quod alii nihil litteris prodiderunt, aliorum libros vetustas intercepit. Democritus scripsit Commentarium in Platonis Alcibiadem, quem laudat Olympiodorus Commentario MS. in eundem dialogum p. 29. B. [p. 105. sq. Creuzer, cujus vide notam] Τὸ εὖ λέγεις, ὁ μὲν Δημόκριτος ἐπίκλην χνα, διότι μετρούμενον τὸ ὄνομα αὐτοῦ χνα (i. e. 651.) ποιεῖ, ὡς ἀπὸ Σωκράτους ἐκδέχεται. Ὁ δὲ Δαμάσκιος, ὡς ἀπὸ Ἀλκιβιάδου. Καὶ ἄμεινον τὸ δεύτερον. Item commentarium in Phædonem, qui ab eodem Olympiodoro in eumdem dialogum (1). commemoratur: Ὅτι

(1) De quo vide tres Commentationes v. clariss. V. Cousin, in *Journal des savants, juin, juillet, août,* 1834. Has ab A. Stahrio nuper germanice versas in suo *Archiv für*

τὴν γῆν, οἱ μὲν ἀσώματον φασὶ τὴν ἐνταῦθα λεγομένην, οἱ δὲ σωματικήν. Καὶ τούτων ὅλον μὲν τὸν κόσμον, Ἁρποκρατίων, τὸν δὲ ὑπὸ σελήνην, Θεόδωρος. Τῶν δὲ ἀσωμάτων, τὴν μὲν ἰδέαν Δημόκριτος, τὴν δὲ φύσιν, Πλούταρχος. Ejusdem Democriti mentionem facit Syrianus Commentario MS. in Aristotelis Metaphysica: μηδὲ Πλούταρχον καὶ Ἀττικὸν (1) καὶ Δημόκριτον τοὺς Πλατωνικοὺς κατ' αὐτὸ τοῦτο ζηλοῦμεν. [fol. 59. recte versionis latinæ, auct. H. Bagolino Venet. 1558.] Ptolemæum Peripateticum Fabricius Bibl. Gr. Tom. 2. p. 310. laudari putat a Sexto Empiric. adv. Gramm. 1. 3. p. 229. In quo virum egregium ratio fallit. Nam primum Ptolemæus, quem Longinus vidit, per temporis rationes vix potuit a Sexto Empirico commemorari. Deinde Longinus diserte testatur, eum nihil, præter carmina et declamationes, scriptum reliquisse. Ammonio Peripatetico hanc insignem variæ copiosæque eruditionis laudem tribuit Longinus: οὐ γάρ ἐστιν, ὅστις ἐκείνῳ γέγονεν εἰς πολυμάθειαν παραπλήσιος. a cujus indicio non discrepat Philostrat. Vit. Sophist 2. 27. p. 618. Ἱππόδρομος πλεῖστα ἀνέγνω μετά γε Ἀμμώνιον τὸν ἀπὸ τοῦ Περιπάτου. Ἐκείνου γὰρ πολυγραμματώτερον ἄνδρα οὔπω

Philologie und Pædagogik, 3 Bd, 2 *Heft*. recudi curaverunt *Nov. Annalium Philol. et Pædag.* editores.

(1) Hic est Atticus, e Platonicis, secundi sæculi philosophus, cujus præclara fragmenta servavit Euseb. Præp. Evang. l. 15, cap. 3-9 et 12, 13.

ἔγνων. Ubi Peripateticum Amnonium cum Platonico a Gothofredo Oleario confundi, nemo miretur, cum hic etiam errarit Ionsius, tanto doctior et solertior, de Script Hist. Phil. 3. 13. p. 282. Vide Fabricium Bibl. Gr. Tom. 4. p. 172.

§. V.

Hi sunt ineuntis seculi tertii philosophi, cogniti omnes a Longino. In quibus cum ingenio scientiaque longe excellerent Ammonius Saccas et Origenes, horum se potissimum disciplinæ tradidit, iisque audiendis multum temporis consumsit. Ipsum testem audiamus in præfatione libri περὶ τέλους· Τοῦ δὲ δευτέρου τρόπου Πλατωνικοὶ μὲν Ἀμμώνιος καὶ Ὠριγένης, οἷς ἡμεῖς τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου προσεφοιτήσαμεν, ἀνδράσιν οὐκ ὀλίγῳ τῶν καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκοῦσιν. Alexandriæ tum philosophiam Platonicam docebat Ammonius, cui, quod juvenis saccis portandis victum quæsisset, scurrilis Alexandrinorum dicacitas cognomen *Saccas* indidit, non dissimile nomini *Cybiosactes*, quo, ut Suetonius in Vespas. 19. auctor est, olim unum e regibus suis, post Vespasianum notarant. Magna hujus philosophi fama erat, partim justis de causis orta, partim ab adolescentibus, temere ut fieri solet, novitatem disciplinæ mirantibus, commota. Etenim rem inauditam et prope incredibilem profitebatur, se ex diversarum sectarum sen-

tentiis unum quasi philosophiæ corpus confecturum, Platonemque cum Aristotele in concordiam redacturum. Sed de Ammonio tanto minus hic dicere necesse est, quod tota philosophandi ratio, quam secutus est, e Plotino, ejus discipulo, qui illam litteris prodidit, intelligitur. Vide e veteribus Hieroclem apud Photium Bibl. Cod. 214. p. 550. e recentioribus Moshemium Dissert. de turbata per Platonicos ecclesia §. 7. seqq. et Histor. Christian. seculi 2. §. 27. seqq. quanquam is in multis fingenti, quam docenti similior est. Alter Longini magister erat Origenes, omnium Ammonii discipulorum, si Plotinum excipias, nobilissimus, quem Suidas v. Ἀμέλιος cum Ammonio coniungit. Hierocles l. c. p. 554. οὗ τῶν γνωρίμων οἱ ἐπιφανέστατοι Πλωτῖνός τε καὶ Ὠριγένης. Multi hunc Origenem, a Christianis sacris alienum, confundunt cum inclyto illo Origene Adamantio, Ammonii et ipso discipulo, tanquam Io. Ionsius de Script. Hist. Phil 3. 16. p. 193. et Io. Pearsonus Prolog. in Hierocl. p. 29. revocans tamen errorum suum, Vindic. Ignat. 2. p. 10. Sed quomodo distinguendi sint, præclare docet H. Valesius ad Euseb. H. E. 6. 19. quem, præter ceteros, sequitur Huetius Origenian. l. 7. Quanti Plotinus Origenem fecerit, testimonio sit, quod narrat Porphyrius in Plotini Vita, p. 116. Cum Origenes forte Romæ in Plotini scholam venisset, tantus illi rubor suffusus est, ut statim docendi finem faceret, grave esse dicens disserere, præ-

sentibus iis, qui, quæ traduntur, æque teneant, atque ipse qui docet. Ob qnam cum Plotino et Porphyrio consuetudinem, Romæ institutam, Origenes ab Eunapio in Porphyr. p. 17. Porphyrii condiscipulus vocatur, frustra, ut nobis videtur, Huetio l. c. tertium aliquem Origenem ex illo loco fingente. Longinus autem non Romæ, sed Alexandriæ, Origenem audivit, quod quo tempore Origenes Romæ cum Plotino et Porphyrio versabatur, ipse jam dudum Athenis bonas artes tradiderat, Porphyriumque formarat. Idem in præfatione libri περὶ τέλους, quam non semel laudavimus, testatur, Origenem nihil de philosophia litterarum monumentis mandasse, et, si quid exstet, velut liber περὶ δαιμόνων, levioris operæ esse, atque aliud agenti excidisse. Ex illo libro quædam affert Proclus in Platonis Timæum p. 24. Alium ejus libellum laudat Porphyrius in Plotini Vita p. 97. ὅτι μόνος ποιητὴς ὁ βασιλεύς. de qua inscriptione alii aliter. Valesius ad Euseb, l. c. libellum, suspicatur, comparatum fuisse ad Imperatoris Gallieni facultatem poëticam laudandam. Cujus opinionem merito repudiat Fabricius Bibl. Gr. T. 4. p. 79. Nam neque Origenem, primum Græcum, deinde philosophum, decebat, sibi de versibus Latinis judicium arrogare, neque tam fœda ignavissimi Imperatoris adulatio in gravem phisophum cadebat. Melius igitur alii sensum philosophicum in hoc indice quæsiverunt, ut Bruckerus Hist. Phil. Tom. 2. p. 216. quamvis, qualis

fuerit, nemo expediverit. Nobis in mentem venit legere: ὅτι νοῦς ποιητὴς καὶ βασιλεὺς, id est, *mentem hoc universum condidisse, et conditum regere*. Ita liber scriptus est ad refellendos ejus ætatis philosophos, qui tria rerum principia statuerunt, de quibus vide Th. Galeum ad Iamblich. de Myster. p. 297. et R. Cudworth. System. Intell. Tom. 1. p. 884. et ad confirmandam sententiam Platonis Phileb. p. 79. D. πάντες γὰρ συμφωνοῦσιν οἱ σοφοὶ, ἑαυτοὺς οὕτω σεμνύνοντες, ὡς νοῦς ἐστι βασιλεὺς ἡμῖν οὐρανοῦ καὶ γῆς. Ubi Olympiodorus Commentar. MS. laudat simile Orphicum: νοῦς δέ οἱ ἀψευδὴς βασιλήϊος. Ita versus scribendus, non, ut in Orphei Fragmentis Gesnerianis p. 410. editus est: νοῦς δὲ οἷα ψευδὴς βασιλήϊος. His Origenis libris adde ejusdem Commentarium in Timæi Platonici procemium, sæpe a Proclo in eundem Tim. laudatum, in quo interdum a Longino, qui illud ipsum procemium singulari libro explicuerat, dissentit, ut cognoscere licet ex Proclo p. 10. 26. In his autem Origenianis scriptis, subitariis et temere fusis, non mirum est, si gratiam orationis et venustatem requirat Eunapius in Porphyr. p. 17. Hactenus de altero Longini in philosophia magistro, Origene.

§. VI.

Jam etsi Longinus Ammonium, Origenem, Ammoniique discipulum, Plotinum aliis ætatis

suæ philosophis anteferebat, non tamen idcirco existimandus est, philosophandi rationem, quam illi sequerentur, per omnia probasse; præsertim cum dissentionem suam a multis Plotinianis, aut, si malis, Ammonianis decretis aperte præ se ferat in Epistola ad Porphyrium, quam ille inseruit Plotini Vitæ p. 125. Longinum ignoret oportet, qui tali ingenio placuissse credat duram et contortam philosophorum, qui conciliari nollent, conciliationem, insanum allegorici sive secretoris sensus quærendi studium, mysticas disputationes de Deo, divinisque emanationibus, et dæmonibus, quibus omnes illorum libri sont referti, alia denique multa, hic non attingenda, quibus tum vera et sincera Platonis philosophia fœdum in modum adulterabatur. Non ille e turbidis recentiorum Platonicorum hauriebat rivulis, sed liquidos purosqne antiquorum philosophorum, maxime Platonis, fontes consectandos putabat. Quo nomine φιλαρχαῖος verissime appellatus est a Porphyrio in Vita Plotini p. 116. [cap. 14.] ἀναγνωσθέντος δὲ αὐτῷ τοῦ τε περὶ ἀρχῶν (1) Λογγίνου, καὶ τοῦ

(1) Inde sumtum videtur quod Longino tribuit Damascius ineditus Περὶ Ἀρχῶν Codicis Reg. 1989 fol. 261 recto, ima. pag. *περὶ τῆς ὀγδόης ὑποθέσεως· Τέταρτον δὴ (τίς ἡ τῶν ἄλλων φύσις καὶ διὰ τί τὰ ἄλλα μετέλαβεν* [l. *μετέβαλλεν*] *εἰς ἕτερα) καὶ πάλαι μὲν εἴρηται, καὶ νῦν δὲ λεγέσθω· ὅτι τὰ ἄλλα οὐ σημαίνει τὰ ἕτερα, οὐδὲ ὑπόστασιν ἁπλῶς, ὡς Λογγῖνος, ἀλλὰ τρόπον ὑποστάσεως· ἐπεὶ καὶ τὸ αὐτόκαλον τοιάδε τοῦ καλοῦ ὑπόστασις καὶ οἷον ἀρχέτυπος ἀληθής, τὸ ἄρα ἄλλο καλόν, εἰκὼν ἐκείνου·*

Φιλαρχαίου. quod Ficinus ita vertit: *Quum liber Longini et Phylarchei de Principiis lectus esset*. Sed cui vel fando auditus est philosophus *Phylarcheus?* Paullo prudentius Langbænius in Vita Longini, et Vales. de Critica 1. 17. φιλαρχαῖος libri indicem esse conjecerunt. Sed Porphyrii verba corrupta sunt, quibus facile sic medeare: ἀναγνωσθέντος δὲ αὐτῷ τοῦ περὶ ἀρχῶν Λογγίνου, τοῦ φιλαρχαίου. Id est, *cum ei lectus esset liber Longini priscæ sapientiæ studiosi, de Principiis*. Quam Porphyrii mentem vidit etiam Fabricius Bibl. Gr. Tom. 4. p. 116. et 436. Omnino germanum Platonicum fuisse Longinum, non modo clarum est ex libris, aut fragmentis potius librorum, quæ supersunt, sed multo magis ex Commentariis ad Platonem interpretandum comparatis. Ejus Commentarium in Phædonem memorat Olympiodorus Commentario inedito in eumdem dialogum p. 379. D. Πῶς διὰ τὰ χρήματα πάντες οἱ πόλεμοι γίνονται; πολλοὶ γὰρ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας ἐγένοντο. Ῥητέον οὖν, ὡς μὲν Ἁρποκρατίων, ἢ ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἢ ὅτι καὶ ἡ τῶν λαφύρων ἐλπὶς ἐπιτείνει τὸν πόλεμον. Ὡς δὲ Λογγῖνος, τὰ ἐκτὸς πάντα χρήματα καλεῖ· οἱ δὲ Ἀττικοὶ ἐξηγηταὶ, ἐπειδὴ ὀργάνοις χρῶνται τοῖς χρήμασι πάντες οἱ πολεμοῦν-

ἐστιν. In hac inedita Commentarii parte (de qua et de Koppiana prioris Editione nonnulla monuimus in *Journal de l'Instruction publque*, vol. 5, n° 86) fortasse plura latent Longinianæ philosophiæ λείψανα, quæ nos, satis amplum volumen cursim excutientes, non offendimus.

τες. Ejusdem Commentarium in Timæum (1), vel potius in prooemium Timæi, sæpe laudat Proclus in eundem dialogum, tamquam p. 10. 11. 16. 20. 21. 29. 50. 63. 98. Non facile putem, ullum interpretem tantis ingenii et doctrinæ præsidiis ad scriptorem aliquem explicandum, quantis Longinus ad Platonem, accessisse. Cujus libros utinam fanaticorum, interpretum, Procli, Hermiæ et Olympiodori jactura redimere liceret! Paucas admodum Longini explicationes Proclus, quippe veram interpretandi rationem, qua ille utebatur, præ mystica sua contemnens, afferendas putavit. Tamen ex paucis illis apparet, eum non solum res, sed, quoniam Plato a scribendi quoque elegantia spectari voluit, etiam verba persecutum esse. Juvat, aliquot, exempli causa, apponere. Ad Tim. p. 523. A. hanc annotationem laudat Proclus p. 19. Λογγῖνος μὲν ἐν τούτοις ὡραΐζεσθαι τὸν Πλάτωνά φησι, διὰ τῶν παραβολῶν καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων χάριτος, καλλωπίσαντος (lege καλλωπίσαντα) τὸν λόγον, ἐνδεικνύμενος εἴς τινας Πλατωνικοὺς, αὐτοφυῆ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην, ἀλλ' οὐκ ἐκ τέχνης πεπορισμένην τῷ φιλοσόφῳ λέγοντας. Εἶναι μὲν γὰρ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων

(1) Mich. Psellus ap. cl. Wetsten. ad Joann. 1, 18: Λογγῖνος μὲν οὖν ὁ κριτικὸς τὸν τοῦ Πλάτωνος ἐξηγούμενος Τίμαιον καὶ βουλόμενος μὲν τῶν ῥητορικῶν χαρίτων ἄμοιρον αὐτὸν ἀποδεῖξαι σοφιστικῶς τὴν τοῦ προοιμίου διερμηνεύει περίοδον ἐν ᾗ τρία ταῦτα κόμματά εἰσιν. Quæ ex Mich. Pselli Comment. ined. in Plat. Timæum procul dubio deprompta sunt. Toup. ad fragm. 8.

πεφροντισμένην τῷ Πλάτωνι καὶ οὐ κατὰ τὸ ἐπιτυχὸν ἕκαστα λαμβάνειν αὐτόν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἴποι ἄν τις ἀπὸ τῆς κοινῆς τῆς τότε καὶ συνήθους ἑρμηνείας ἥκειν καὶ εἰς αὐτόν. Πολλὴν δὲ αὐτὸν ποιεῖσθαι καὶ τῆς συνήθους (1) προμήθειαν. Θᾶττον γὰρ ἂν τὰς ἀτόμους Ἐπικούρου συνελθούσας ποιῆσαι κόσμον, ἢ ὀνόματα ὡς ἔτυχε συγκείμενα καὶ ῥήματα λόγον κατωρθωμένον. Πλάτωνα δὲ ἐν μὲν τῇ χρήσει τῶν ὀνομάτων ἠτιάσαντό τινες, ὡς μεταφοραῖς χρώμενον· περὶ δὲ τὴν συνθήκην, ἅπαντες θαυμάζουσιν. Ἀλλ' ὅμως οὐδὲ ἐκ ταύτης μόνον ἄν τις λάβοι τὴν περὶ τὴν ἑρμηνείαν αὐτοῦ φροντίδα, ἀλλὰ ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιτηδεύσεων, οἵαν ἐν τούτοις ἐπιδείκνυται. Οὐ γὰρ ἁπλῶς λέγει ὁ Σωκράτης ὃ ποθεῖ γενέσθαι αὐτῷ παρὰ τῶν ἀμφὶ Τίμαιον, ἀλλ' ὡραϊζομένῳ πως ἔοικε, καὶ ψυχαγωγοῦντι τὸν ἀκροατήν. Ubi verbum, quod excidit, sic revocandum videtur: ὡς μεταφοραῖς κατακόρως [v. Ind. s. v.] χρώμενον. Dionys. Halic. de Thucyd. p. 161. ὅταν μὲν αὐτῇ χρήσηται κατακόρως. Io. Siceliota Commentario MS. in Hermogenem [Rhett. Gr. 6. 94.] de Procopio Gazæo: ἀκαίρως μὲν καὶ κατακόρως χρώμενος ταῖς τροπαῖς καὶ ἐπιθέτοις ἐν τοῖς λόγοις. Rhetor MS. in Bibl. Medicea: οὐ δεῖ κατακόρως ταῖς γνωμολογίαις κεχρῆσθαι. Neque enim omnem metaphorarum usum, sed nimiam frequentationem veteres in Platone reprehenderunt, ipso Longino docente in alio opere Π. Υ. §. 32. Ex eodem ad Tim. p. 523. C. hanc annotationem ex-

(1) Lege συνθήκης ex emendat. Com. J. Leopardi in *Schedis Criticis* a v. d. L. de Sinner editis. (*Rhein. Mus.* 1834.)

cerpsit Proclus p. 21. Ὁ Λογγῖνος τὴν λέξιν θεωρεῖν οὐκ ἀπαξιῶν, ἐκεῖνο μὲν τὸ κῶλον ἐν ᾧ φησιν, τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν φοβοῦμαι, μή πως ἅτε πλανητὸν ὄν, ἀρχόμενον (lege, ἀρχομένου) φησὶν εἶναι διὰ σεμνότητος ἔφεσιν τὴν φράσιν ἐξαλλάττειν. Τὸ δὲ ἑξῆς, ὅσα ἂν οἷά τε ἐν πολέμῳ καὶ μάχαις πράττοντες καὶ τὰ ἐχόμενα, διαστρέφοντος εἶναι τὴν φράσιν ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν. Τὸ δὲ τρίτον τὸ, καταλέλειπται δὴ τὸ τῆς ἡμετέρας ἕξεως γένος, παντελῶς ἀλλόκοτον εἶναι, Μηδὲν γὰρ ἀπεοικέναι τοῦ βίη Ἡρακλείη, καὶ ἱρὴ ἲς Τηλεμάχοιο, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ad Tim. p. 523. F. hæc habet Proclus p. 26. Λογγῖνος μὲν ἠπόρει, τί ποτε βούλεται τῷ Πλάτωνι τούτου τοῦ διηγήματος ἡ παράθεσις. Οὔτε γὰρ ὡς διαναπαύων τοὺς ἀκροατὰς, οὔτε ὡς δεόμενος πεποίηται τὴν μνήμην. Καὶ ἔλυεν, ὡς ᾤετο, λέγων, ὅτι πρὸ τῆς φυσιολογίας παρέλαβεν αὐτὸ, ψυχαγωγῶν τὸν ἀκροατὴν, καὶ τὸ τῆς ἑρμηνείας ἐκείνης αὐχμηρὸν προθεραπεύων διὰ τῆς τούτου παραθέσεως. Hanc Longini rationem eo minus spreverim, quod totum procemium Timæi Platonici membrum esse videtur cum corpore parum cohærens. Cujusmodi procemia veteres in Heraclidæ Pontici et Theophrasti dialogis reprehenderunt. Proclus Commentario MS. in Platonis Parmenidem [lib. 1. Tom. 4. p. 54. Procli Operum Ed. V. Cousin], ubi omnia Platonis procemia dialogorum argumentis consentanea esse contendit, sic ait: Τὸ δὲ παντελῶς ἀλλότρια τὰ προοίμια τῶν ἑπομένων εἶναι, καθάπερ τὰ τῶν Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ καὶ Θεοφράστου διαλόγων, πᾶσαν ἀνιᾷ κρίσεως μετέχουσαν ἀκοήν. Sequuntur hæc apud eundem Procl.

p. 27. παλαιὸν ἀκηκοὼς λόγον οὐ νέου ἀνδρός.] Λογγῖνος μὲν ἐν τούτοις ἐπισημαίνεται πάλιν, ὅτι φροντίζει καὶ ὀνομάτων ὥρας καὶ ποικιλίας ὁ Πλάτων ἀπαγγέλλων ἄλλως τὰ αὐτά. Τὸ μὲν γὰρ ἔργον, ἀρχαῖον ἐκάλεσε, τὸν δὲ λόγον, παλαιὸν, τὸν δὲ ἄνδρα, οὐ νέον, καίτοι ταὐτὸν διὰ πάντων σημαίνων, καὶ δυνάμενος πάντα ὡσαύτως προσειπεῖν, Paucis interjectis idem p. 28. Εἶπεν οὖν τις τῶν φρατόρων.] Πάλιν ἐν τούτοις, οἱ μὲν τῆς λέξεως φιλοθεάμονες ἐπισημαίνονται τοῖς αὐτῶν ἐρασταῖς, ὅτι Σόλωνος ἐπαινεῖ τὴν ποίησιν ὁ Πλάτων ἀσφαλῶς, ἰδιώτῃ τὸν ἔπαινον ἀναθεὶς, καὶ εἰς χάριν ἄλλων, ἀλλ' οὐ κατὰ νοῦν λέγοντι καὶ λόγον. Εἴπερ γάρ τις ἄλλος, καὶ ποιητῶν ἄριστος κριτὴς ὁ Πλάτων, ὡς καὶ Λογγῖνος συνίστησιν. Ita cum Longinus philosophiæ severitatem exquisitioris doctrinæ suavitate temperarit, quid miramur, si, qui se res, non verba sectari jactarent, parum magnifice de illo senserint? Plotinus quidem durior ad hæc studia, lecto ejus libro περὶ ἀρχῶν, teste Porphyrio in ejus Vita p. 116. exclamavit: Φιλόλογος μὲν ὁ Λογγῖνος, φιλόσοφος δὲ οὐδαμῶς. Quam vocem, velut oraculo missam, repetit Proclus, eruditior ille quidem Plotino, sed eodem morbo laborans, in Platonis Tim. p. 27. Sed hujus judicii iniquitas unde profecta sit, non est difficile intelligere. Urebat haud dubie hominem, suam de Ideis sententiam, quam discipuli, ut fit, laudibus in cœlum ferrent, idoneis rationibus a Longino oppugnari. Huc adde, barbaræ et spinis metaphysicis horridæ sapientiæ nunquam bene convenire cum elegante et diserta.

Etiam nunc reperiuntur, præsertim de scholastica Wolfii disciplina, qui paulo elegantius philosophantes, philologos potius, quam philosophos appellent.

§. VII.

At vero, quem nos Platonicum philosophum dicimus, Porphyrius apud Eusebium H. E. 6. 19. pro Pythagorico habuisse videtur: συνῆν γὰρ Ὠριγένης ἀεὶ τῷ Πλάτωνι, τοῖς τε Νουμηνίου, καὶ Κρονίου, Ἀπολλοφάνους τε καὶ Λογγίνου, καὶ Μοδεράτου, Νικομάχου τε καὶ τῶν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις ἐλλογίμων ἀνδρῶν ὡμίλει συγγράμμασιν. Quem locum fine ulla scripturæ varietate excerpsit Suidas v. Ὠριγένης. Fabricius quidem Bibl. Gr. Tom. 1. p. 482. 494. credens, omnes philosophos, qui hic commemorantur, Pythagoricos esse, non dubitavit et Apollophanem et Longinum in Pythagoricorum catalogum referre. In quo fallitur vir doctissimus. Nam Apollophanes Stoicus fuit: Numenius, sicut Longinus, Platonicus; quamvis uterque de illius temporis more Pythagoricæ doctrinæ studium assumsisset. Alia difficultas haud paulo gravior, quam unus Valesius pro sagacitate sua sensit, ex Porphyriano loco exoritur. Nam primum mirari subit, Longinum cum multo vetustioribus philosophis conjungi: quod artis criticæ perito statim suspicionem injiciat corruptelæ, in Longini nomine hærentis. Tum acrius telum, quod vulga-

tam lectionem prorsus jugulet, nobis temporum suppeditat ratio. Nemo enim, Origenem Adamantium, eumque juvenem, Longini libros legere potuisse, quod, quo tempore Origenes iuvenis philosophiæ operam dabat, hoc est, sub ipsum initium seculi tertii, nondum lucem viderat Longinus. Quid igitur? Nempe pro Λογγίνου scribendum Ἀλβίνου. *Albinus*, philosophus Platonicus, qui vulgo male *Alcinous* appellatur, Origeni viam præire potuit ad Platonem intelligendum, quippe ætate superior Origene, et jam Galeno de libris suis, Tom. 4. p. 372. laudatus. Ejus duplex exstat libellus, quorum alter tradit *ordinem, quo Platonis dialogi legendi sint*, alter *Epitomen doctrinæ Platonis*. Priorem nostra demum ætate protulit Fabricius Bibl. Gr. Tom. 2. p. 44. quem adeat, qui de Albino plura cognoscere velit.

§. VIII.

Longinus vero, cum justas doctrinæ copias et a magistris Alexandrinis, et ab aliis, quos in peregrinatione audierat, summo sibi studio parasset, eas Athenis, ubi natus educatusque erat, explicare instituit, docuitque juvenes hæc studia æmulantes tanta assiduitate, vix ut ei tempus superesset ad condenda eloquentiæ suæ monimenta, si vera nobis narrat Joannes Siceliota, Commentario MS. in Hermogenem περὶ ἰδεῶν. [Walz.

Rhett Gr. 6. p. 95.] ὁ μὲν γὰρ Λογγῖνος περὶ τὸ διδάσκειν μόνον ἐνασχολούμενος, καὶ περὶ τὸ γράφειν τελείας ὑποθέσεις οὐκ ἔχων καιρὸν, τὸ τῆς (Il. ι, 323.) Ὁμήρου πέπονθεν ὄρνιθος, λιμώττουσαν τοὺς νεοττοὺς τρέφειν. De quo loco mox plura dicemus. Hic ejus disciplina usus est Malchus, domo Tyrius, cujus patrium nomen, Græcis auribus molestum, Longinus in Πορφύριος mutavit, forte Aristotelem, qui ex Tyrtamo fecerat Theophrastum, imitatus. Eunapius in Porphyr. pag. 13. Μάλχος δὲ κατὰ τὴν Σύρων πόλιν ὁ Πορφύριος ἐκαλεῖτο τὰ πρῶτα. Τοῦτο δὲ δύναται βασιλέα λέγειν. Πορφύριον δὲ αὐτὸν ὠνόμασε Λογγῖνος, ἐς τὸ βασιλικὸν τῆς ἐσθῆτος παράσημον τὴν προσηγορίαν ἐπιτρέψας. Qua in re Eunapii diligentiam requirit Valesius de Crit. 1. 18. Neque enim Longinus, sed Amelius nominis Tyrii in Græcum Βασιλεὺς mutandi auctor fuit, ipso Porphyrio teste de Vita Plotini. p. 120. Βασιλεὺς etiam, non Πορφύριος, vocatur a Longino in Præf. libri. περὶ τέλους [Fragm. 5. §. 8.] Quæ facile conciliantur, si dicamus, Malchum quidem primum ab Amelio Βασιλέα, mox a Longino ejusdem fere potestatis, sed gratioris soni nomine, Πορφύριον appellatum esse. Sed hoc utcunque accipiatur, parum referre arbitror. Illud magis convenit quærere, quid Longinus Athenis professus sit, artemne criticam, vel grammaticam, ut Langbænio in ejus Vita videtur, an philosophiam, ut Valesio ad Euseb. H. E. 6. 19. et de Crit. l. 17. Priorem sententiam confirmat Eunapius, Porphyrii in Grammaticis et Rhetori-

cis magistrum edens Longinum, in Porphyr. p. 13. παρ' ἐκείνῳ δὲ τὴν ἄκραν ἐπαιδεύετο παιδείαν, γραμματικῆς τε εἰς ἄκρον ἁπάσης, ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀφικόμενος καὶ ῥητορικῆς, πλὴν ὅσον οὐκ ἐπ' ἐκείνην ἔνευσε, φιλοσοφίας τε πᾶν εἶδος ἐκματτόμενος. At hoc non persuadet Valesio de Crit l. c. quia Porphyrius ipse Quæst. Homer. 25. suum in arte grammatica Athenis præceptorem, non Longinum, sed Appollonium, prædicat. Præterea rem conficere Valesio videtur Longinus Præfatione sæpe laudata libri περὶ τέλους [Fr. 5. §. 7.] ubi suæ disciplinæ philosophicæ Plotinianam a Porphyrio prælatam narrat: ὃν (Πλωτῖνον) ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ' ἡμῖν ἀγωγῆς. *Philosophus* etiam diserte vocatur a Vopisco in Aurelian. 30. et Suid. v. Λογγῖνος. Item Scholia Longini in Hephæstionem de Metris in Cod. Vatic. inscribuntur: ἐκ τοῦ Λογγίνου τοῦ φιλοσόφου. Tum dictum Plotini de Longino quod supra retulimus, professione philosophum, non philologum, Longinum fuisse, ostendit, ut pulchre vidit Vales. l. c. Denique Πλατωνείων celebratio, quæ ipsi tribuitur, non Grammaticis aut Rhetoribus, sed Philosophis, usitata reperitur. Porphyrius apud Euseb. P. E. X. 3. p. 464. Τὰ Πλατώνεια ἑστιῶν ἡμᾶς Λογγῖνος Ἀθήνησι, κέκληκεν ἄλλους τε πολλοὺς, etc. ubi deteriorum librorum scriptura, Πλωτίνεια, in fraudem inducti, Holstenius in Vita Porphyr. p. 11. et Langbænius in Vita Longini, Plotini natalem a Longino celebratum putarunt. Verum nec Plotino magistro usus

erat Longinus, nec tantum sibi auctoritatis Plotinus constituerat, ut Longinus talem ei honorem, præteritis Ammonio et Origene, sub quibus profecerat, haberet. Excepit tum Longinus, ut hoc obiter addamus, solemni convivio florem hominum eruditorum, Athenis degentium, Nicagoram Sophistam, Majorem, Apollonium Grammaticum, Demetrium Geometram, Prosenem Peripateticum, Calietem Stoicum, Caystrium et Maximum. Adfuit etiam Porphyrius qui totam rem narrat, cum aliis pluribus. Ex his nonnulli sibi nomen apud posteros fecerunt, ut Nicagoras, quem Gothofr. Olearius ad Philostrat. de Vit. Sophist. 2. 31. p. 624. turpi errore confundit cum Nicostrato, Rhetore M. Antonini temporibus claro. Vide Suidam v. Νικαγόρας, et ibi Kusterum. Notus est etiam Major Sophista, ex Suida in v. et Schol. Hermog. p. 1130. [W. 4. 304]. Apollonium Porphyrii in Grammaticis magistrum fuisse, paulo ante diximus. Maximus, nescio, an sit philosophus, domo Tianus; cujus titulum sepulcralem Athenis vidit Sponius Miscell. erud. Antiq. p 127.

ΜΑΞΙΜῼ
ΤΙΑΝῼ
ΦΙΛΟΣΟΦῼ

§. IX.

Etsi vero Longinus se Athenis philosophum

chrum, τάφον ἔμψυχον, risurum fuisse. Ab hac igitur facultate Longinus *Critici* nomen invenit, quod ei tribuitur a Sopatro Proleg. in Aristid. p. 3. Photio Bibl. Cod. 259. p. 1470. Suida v. Λογγῖνος, et v. Πορφύριος. Eundem Porphyrius in Vita Plotini, modo κριτικώτατον, modo τὸν ἐν κρίσει πρῶτον ὄντα καὶ ὑπειλημμένον ἄχρι νῦν appellat. Quid? uni omnium Longino, post Aristarchum, id honoris habitum est, ut ejus nomen simpliciter pro Critico poneretur, et κατὰ Λογγῖνον κρίνειν per proverbium pro *recte judicare* diceretur. Hieronymus Epist. 95. *Criticum diceres esse Longinum, censoremque Romanæ facundiæ*. Theophylactus, Bulgariæ Archiepiscopus, Epist. 17. μή μοι οὖν τὰς Λογγίνου κρίσεις περίαπτε, μὴ καὶ δόξῃς τισὶν αὐτός γε οὐ κατὰ Λογγῖνον κρίνειν. Græculus, teste Bandinio Catal. Biblioth. Laurent. Tom. 2. p. 586. Aristidis Orationi in Minervam adscripserat: Οὐδὲν ἔχει σπουδῆς ἄξιον. quod judicium alius his reprehendit: Οὐχ ὡς κριτικὸς Λογγῖνος ταῦτα γράφεις. Adde Vales. de Crit. 1. 2.

§. X.

Hic non alienum fuerit quærere, quid tandem Longino Critici famam gloriamque inprimis confecerit? Utrum crisis in Homerum, quam laudat Eustathius ad Il. A. p. 67. et 106. an libellus περὶ ὕψους, in quo non pauca Critices exempla reperiuntur? Diversi generis opus fuisse, quicunque

verba Eunapii in Porphyr. p. 13. diligentius perpenderit, facile intelligat: καὶ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπετέτακτο, καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Et paucis interjectis; καὶ εἴ τις κατέγνω τινὸς τῶν παλαιῶν, οὐ τὸ δοξασθὲν ἐκράτει πρότερον, ἀλλ' ἡ Λογγίνου πάντως ἐκράτει κρίσις. Fuit ergo liber, in quo Longinus de antiquis scriptoribus in utramque partem judicaret, et quandam velut ingeniorum censuram ageret: quod e Græcis fecit Dionysius Halicarnassensis, e Latinis Quinctilianus decimo Institutionum Oratoriarum. Hoc opus, Longinianorum omnium facile præstantissimum, quoniam vulgo etiam ab hominibus doctissimis ignoratur, age, paulo accuratius spectemus. Titulus hic erat: Οἱ Φιλόλογοι, id est, *variæ eruditionis studiosi.* Inscriptione fere similes sunt Varronis *Loghistorici*, et Hieroclis Φιλίστορες, sæpe veteribus laudati, sed argumento similior Telephi Ποικίλη φιλομαθία, et Porphyrii Φιλόλογος ἱστορία, de quibus vide Suidam v. Τήλεφος, et v. Πορφύριος, et J. Wowerium de Polymath. cap. 15. De magnitudine voluminis ex numero librorum judicare licet: quippe cujus liber 21. laudetur. Non una de causa memorabilis est locus Joannis Siceliotæ Commentario MS. in Hermogenem περὶ ἰδεῶν. [Rhett. Gr. 6. 95.] Qui ubi disputat, posse aliquem de scribendi forma bene judicare, nec tamen ipsum bene scribere, et contra, hoc modo pergit: αὐτίκα Λογγῖνος, ὡς οἱ Φιλόλογοι δεικνύουσιν, ἄριστος

ἐπιμερίσαι λόγων ἰδέας, δημιουργῆσαι δὲ τοιούτους ἥκιστα. Καὶ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς καὶ Σμυρναῖος ὁ Ἀριστείδης περὶ ἰδεῶν τε καὶ τέχνης γράψαντες, βούτα χάρας, ἡ παροιμία φησί· (Lege βάτα χάρας, et vide Gisb. Kœnium, V. C. ad Gregor. de Dialect. p. 51.) δημιουργοὶ δὲ λόγων πολλῶν καὶ καλῶν, εἰκότως· ἡ γὰρ πρὸς θάτερον σπουδή τε καὶ ἐπιμέλεια τὸ ἕτερον ὑφαιρουμένη παρευδοκιμεῖ. Ὁ μὲν γὰρ Λογγῖνος περὶ τὸ διδάσκειν μόνον ἐνασχολούμενος, καὶ περὶ τὸ γράφειν τελείας ὑποθέσεις οὐκ ἔχων καιρὸν, τὸ τῆς Ὁμήρου πέπονθεν ὄρνιθος, λιμώττουσαν τοὺς νεοττοὺς τρέφειν· οἱ δὲ τὸ ἀνάπαλιν. Ubi ἐπιμερίσαι λόγων ἰδέας intellige varias dicendi formas judicio distinguere, omninoque inveniendi vias et eloquendi artificia sub judicium vocare. Idem Rhetor alio loco [Rhett. Gr. 6. 225. Cf. 7. 963.] sic ait: φαίνεται δὲ ἡ ἀτοπία τοῦ ποιητοῦ (Æschyli) μᾶλλον ἐν τῷ τῆς Ὠρειθυίας δράματι, ὅπου ταῖς δυσὶ σταγόσι φυσῶν ὁ Βορέας, κυκᾷ τὴν θάλασσαν. Οὐ γὰρ φέρω ἐπὶ μνήμης τὰ ἰαμβικὰ, ἐπιλαθόμενος. Διὸ καὶ Σοφοκλῆς μιμεῖται (Lege, μὴ μιμεῖται)· λέγει δὲ περὶ τούτων Λογγῖνος ἀκριβέστερον ἐν τῷ κα τῶν Φιλολόγων. De iisdem Æschyli versibus Longinus etiam sententiam dixerat Π. Υ. sect. 3. In hoc autem loco libri index sic effertur, ut opinio Jonsii de Scriptor. Hist. Phil. 3. 14. qua Longinum hoc opere de Philologis et grammaticis egisse putat, confirmari videatur. Vel sic tamen scribendum: ἐν τῷ κα τῶν Φιλολόγων. Scholiastes MS. ad Aristid. Tom. 1. p. 323. σημείωσαι ὅτι εἶπε κατορθώματα· φασὶ δὲ μὴ λέγεσθαι τὴν λέξιν. Λέγει δὲ ὁ Λογγῖ-

νος ἐν τρίτῃ Φιλολόγων, ὅτι εὕρηται πολλαχῶς πολλαχοῦ. Auctor Vitæ Apollonii Rhodii : Τάῤῥα δὲ πόλις Κρήτης, ὥς φησι Λογγῖνος ἐν τοῖς Φιλολόγοις. ubi Fabricius Bibl. Gr. Tom. 4. p. 444. perperam supplet βιβλίοις, vel συγγράμμασι. Exemplis enim, quæ attulimus, satis effectum arbitramur, operis inscriptionem fuisse, οἱ Φιλόλογοι (1). Supersunt pauca Longini fragmenta, quibus quid de antiquis scriptoribus, judicaret exponitur. Quæ quin ex hoc libro ducta sint, non est quod dubitemus. Quale illud est apud Photium Bibl. Cod. 265. p. 1470. τοῦ πρὸς Λεπτίνην λόγου τὸ προοίμιον Λογγῖνος μὲν ὁ Κριτικὸς ἀγωνιστικὸν νομίζει.—ἀλλὰ γὰρ ὁ μὲν Λογγῖνος

(1) Imo Αἱ φιλόλογοι ὁμιλίαι veram operis Longiniani inscriptionem fuisse demonstrat scholion anonymum ex vetusto codice 1983 Bibliothecæ Regiæ Parisiensis à Bastio erutum, quod nunc legitur in Walzii Rhett. Gr. Tom. 7. p. 963 : Στομφάζειν ἐστὶ τὸ κομπάζειν καὶ ἀλαζονεύεσθαι, καὶ τὸ στομφῶδες τὸ σκληρόν· τὸ οὖν στομφάζειν τραχὺ ὂν κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν στοιχείων καὶ αὐτῇ τῇ προφορᾷ διογκοῖ τὸ στόμα. Στομφάζειν] Τὸ στόμα διανοίγειν καὶ ἦχον ἀποτελεῖν ἀπό τε τοῦ στόματος καὶ τοῦ ὄμφακος· φησὶ δὲ Λογγῖνος ἐν κα τῶν φιλολόγων ὁμιλιῶν, περὶ λέξεως στομφώδους τόδε. (Cf. Tom. 6. p.225) Στομφαξ.] Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις (v. 1371) ὡς συνθέτῳ χρῆται τῇ λέξει ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τοῦ ὄμφακος, ἵνα λέγῃ ὄμφακα ἔχων τὸ στόμα τουτέστιν ἄχρηστον καὶ ἀνώφελες· εἴρηται δὲ ἐπὶ Αἰσχύλου·

Ψόφου πλέων, ἀξύστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν.

Ὡς τῶν ῥημάτων τοῦ Αἰσχύλου φαντασίαν μὲν ἐχόντων, μηδεμίαν δὲ σύστασιν μηδὲ κρότησιν· λέγει δὲ ταῦτα ὁ πρεσβύτης Στρεψιάδης ὡς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Φειδιππίδου σκώπτοντος Αἰσχύλον.

Sic (lin. 6 hujus scholii) distinximus pro στομφώδους, τὸ

τοιαύτην περὶ τοῦ προκειμένου προοιμίου τὴν ψῆφον ἐξάγει, ἕτεροι δὲ οὐκ ὀρθῶς ἔφασαν τὸ προοίμιον ἠθικὸν εἶναι. (1) Quo exemplo perspicue expressa est illa ratio formarum eloquendi distinguendarum, quam Longinum ἐν τοῖς Φιλολόγοις secutum esse Io. Siceliota tradit. Idem Rhetor MS. [W. 6. 93.] ex eodem, ni fallor, Longini libro hoc minime vulgare affert: ὅτι δὲ τοῦτο οὐ σπάνιον (videlicet ὅτι παρενεγκεῖν οἱ φιλόπονοι δύνανται τοὺς περιττοὺς τὴν φύσιν, de quibus in præcedentibus disputaverat) πλήρεις αἱ ἱστορίαι καὶ οἱ βίοι τῶν σοφιστῶν. Μᾶλλον δ᾽ ἐφ᾽ ἑνὸς Μενελάου τοῦ ποιητοῦ τοῦτο κατίδοι τις ἄν, δυσκολίαν φύσεως φιλοπονίᾳ μεταβαλόντος εἰς τὸ ἀκριβές τε καὶ ἄμωμον, ὥς φησι καὶ Λογγῖνος. Vix nobis in nobis tanta opportunitate temperamus, quin hujus Menelai, præsertim tantopere a Longino laudati, obliteratam fere memoriam in transcursu instauremus. De illo Suidas ita: Μενέλαος, Αἰγαῖος, ἐποποιός. Ἔγραψε Θηβαΐδα ἐν βιβλίοις ιβʹ καὶ ἄλλα. *Thebaidem* ejus laudat, et unus quidem Grammaticorum, quod sciam, Stephanus Byzant. v. Τέμμιξ. Τεμμικίς. Καὶ Τεμμίκειος,

δὲ στόμφαξ Ἀριστοφ. κ. τ. λ. quod Bast. (ap. Weiskium) et Walz. ediderunt. Cæterum anonymi nostri auctoritate confirmatur illa veteris in Aristidem interpretis, a Ruhnkenio supra descripti. Nec abludunt a titulo Longiniani operis, qualis nunc se habet, quæ feruntur Διατριβαὶ, Bionis ap. Diog. Laert. 2, 77 (Cf. 7, 34), Aristippi et Dicæoclis ap. Athen. 11, p. 508.

(1) Spengel, Συναγ. T. p. 104 not. 45, hæc potius e Longini Arte Rhetorica hausta censet.

τὸ κτητικόν. Μενέλαος δὲ διὰ τοῦ ι, Τεμμίκιον ἄστυ, ἐν πρώτῳ Θηβαΐδος. item v. Ὑρμήνη. Μενέλαος δὲ τετάρτῳ Θηβαϊκῶν, Ὕρμιναν, διὰ τοῦ α φησί. Τὴν δ' Ὑρμίνην Ἐχεφυλίδα φησὶ τὰς νῦν Ὁρμίνας. Ὁρμίνας δὲ καὶ τοὺς Ἐπειοὺς καλεῖσθαι. Quem locum L. Holstenius ita tentavit: Τὴν δ' Ὑρμίνην Τριφυλίδα. quod Τριφυλία Elidis pars est. Sed nihil dici poterat a Stephani mente alienius. Integra et sana sunt omnia, modo pro Ἐχεφυλίδα reponatur Ἐχεφυλίδας, quem Scriptorem idem Stephanus laudat v. Σφακτηρία. Ἐχεφυλλίδας per duplex λ vocatur a Scholiaste inedito in Platonis Phædon. p. 389. Ἐχεφυλλίδας δὲ φησὶν Ἡρακλέα ὑπὸ Κτεάτου καὶ Εὐρύτου τῶν Μολιονίδων ἡττηθῆναι, etc. Porro Menelaus nobis memorari videtur apud Steph. Byz. v. Εὔτρησις, quamvis Vossius de Hist. Græc. 3. p. 181. Menelaum, philosophum Peripateticum, eundemque historiæ scriptorem intelligere malit. Hactenus de Menelao. Ad Longini Φιλολόγους etiam referendum ejus de Aristide judicium, quod est apud Sopatrum Proleg. in Aristid. p. 3. ἤδη μὲν Λογγῖνος καὶ πάντες οἱ κριτικοὶ πολλὰ προειρήκασιν, ὡς γόνιμος, ὡς ἐνθυμηματικὸς τυγχάνει, καὶ βίαιος, καὶ καθόλου τὸν Δημοσθένην μιμούμενος. Ex quo loco apparet, Longinum, præter scriptores veteres, etiam ætati suæ proximos recensuisse. Denique τὰ περὶ Ξενοφῶντος, quæ ipse Π. Υ. sect. 8. commemorat, nisi quis pro *Commentariis in Xenophontem* habere velit, partem arbitror fuisse τῶν Φιλολόγων. Neque enim Xenophon in tali censura præteriri potuit,

§. XI.

Athenis postquam Longinus bonam vitæ partem juventute erudienda, tum præclaris ingenii monumentis condendis exegisset, patria relicta, in Orientem abiit, sive ut consanguineos, Emisæ habitantes, inviseret, sive ut ibi hereditarium negotium ageret. Per hanc, ni fallimur, occasionem, cognitus est a virilis animi muliere, et nulli priscarum heroidum secunda, Septimia Zenobia, quæ tum Orientis imperium tenebat. Quæ non minore ingenio, quam animo, prædita, cum bonas artes adamaret, Longinum Græcarum literarum magistrum adhibuit. Vopiscus in Aurelian. 30. *quo* (Longino) *illa magistro usa esse ad Græcas literas dicitur*. Quo uno, si quid judicamus, argumento concidit fabula de Zenobiæ Judaismo, sæpe jactata ab Ecclesiæ Patribus, Athanasio Epist. ad Solitar. Tom. 1. Opp. p. 386. Photio Bibl. Cod. 265. p. 1470. et aliis, quos indicat Moshemius Histor. Christian. seculi 3. p. 706. Quis enim credat, Judæam Græcarum literarum magistrum, eumque philosophum, expetiisse? Cujus gentis quantum in Græcas literas et philosophiam odium fuerit, nihil attinet disputare post luculentam demonstrationem Ernesti V. C. Opusc. Philol. p. 408. Unde igitur ista manavit fabula? Nempe ab immoderata et minime Christiana maledicendi licentia, quam illius æta-

tis orthodoxi sibi in quoslibet a se dissentientes sumebant. Accusatus erat Paulus Samosatenus cum ob alias opiniones, quas referre longum est, et haud necessarium, tum ob Judaismi suspicionem; mox etiam Patrum decreto Episcopatu Antiocheno dejectus. Hunc ab adversariis vehementer exagitatum cum Zenobia, mulier philosopha, et in religione diversa sentientes facile ferens, tuendum suscepisset, Orthodoxi, dolorem, quem inde ceperant, ulciscentes, non modo Paulum Samosatenum ad sacra Judaica transiisse; sed ejus etiam patronam Judæam esse, suo jure clamarunt. Fuerunt inter recentiores, qui, ut error errorem parere solet, Moysen a Longino in Zenobiæ gratiam laudatum existimarunt. Quorum opinio tum aliis de causis parum probabilis est, tum quod Longinus librum περὶ ὕψους, et reliqua opera omnia uno libello, quem de Odenathi laudibus scripsit, excepto, Athenis, antequam in Zenobiæ notitiam venisset, edidisse videtur. Nam Palmyræ nulla librorum edendorum facultas dabatur, deficientibus, quorum manu uteretur, librariis, ut ipse in Ep. ad Porphyr. p, 124. queritur. Ne otium quidem ad talem scriptionem ab aliis rebus erat. Venerat ille quidem in aulam Palmyrenam, ut Zenobiam Græcis literis erudiret. Sed mox Zenobia, cum ipsa imperii habenas capessivisset, et summam rerum gerendarum prudentiam in Longino perspexisset, ejus maxime consiliis regnum administrare statuit. Photius l. c. καὶ πολλὰ συν-

ηγωνίζετο Ζηνοβίᾳ τῇ τῶν Ὀσροηνῶν βασιλίδι, τὴν ἀρχὴν κατεχούσῃ Ὀδηνάθου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τετελευτηκότος. Suidas v. Λογγῖνος· ἀνῃρέθη ὑπ' Αὐρηλιανοῦ ὡς σύμπνους Ζηνοβίᾳ, τῇ Ὀδηνάθου γυναικί. Tum Longinus pro illo libertatis amore, qui magnis ingeniis proprius esse solet, Zenobiæ animum addidit ad jugum Romanum excutiendum, in hoc etiam imitatus Platonem suum, qui Dionem a se eruditum pari ratione ad patriam liberandam impulit et armavit. Tum, eodem auctore, Zenobia nobiles illas ad Aurelianum literas, quæ sunt apud Vopiscum Aurelian. 27. scripsit. Quæ, cum plus spiritus, quam Zenobiæ tempora ferebant, habere viderentur, Longino exitium attulerunt. Quippe Aurelianus, iis lectis, sic exarsit, ut mox, Palmyra expugnata, de Longino supplicium sumi juberet. Vopiscus Aurelian. 30. *Grave inter eos qui cæsi sunt, de Longino philosopho fuisse perhibetur, quo illa magistro usa esse ad Græcas literas dicitur: quem quidem Aurelianus idcirco dicitur occidisse, quod superbior illa epistola ipsius diceretur dictata consilio, quamvis Syrio esset sermone contexta.* Adde Suidam v. Λογγῖνος. In hoc tam gravi casu, nescio, an Longinus quicquam viderit indignius, quam pro bonis consiliis malam sibi gratiam a Zenobia referri. Hæc enim, cum ante omnibus in rebus virilem animum gessisset, nunc mortis metu debilitata, ad muliebre ingenium rediit, id est, suam innocentiam jactavit, invidiamque belli, quod Romanis fecisset, cum in alios, tum in Lon-

ginum, relegavit. Zosimus, 1. 56. ἐπεὶ δὲ αἰτίας ἔλεγεν, ἑαυτὴν ἐξαιροῦσα, πολλούς τε ἄλλους ἦγεν εἰς μέσον, ὡς παραγαγόντας οἷα γυναῖκα. Ἐν οἷς καὶ Λογγῖνος ἦν, οὗ συγγράμματά ἐστι μέγα τοῖς παιδείας μεταποιουμένοις ὄφελος φέροντα. At longe alium animum Longinus præ se tulit. Tali enim constantia, tali animi robore supplicium subiit, ut, qui ipse consolandus esset, aliorum ex hac calamitate susceptum dolorem consolaretur. Ita ille in ipso mortis articulo verum se philosophum præstitit, sanctissimumque Socratem, ad cujus normam et studiorum et vitæ rationem direxerat, etiam moriendo expressit. Cujus crudelem casum si quis Platonica eloquentia prodidisset, non minus nunc Longini, quam Socratis, morti illacrymaremur. Zozimus l c. ᾧπερ ἐφ' οἷς κατηγορεῖτο ἐλεγχομένῳ, παραχρῆμα Βασιλεὺς θανάτου ζημίαν ἐπέθηκεν· ἣν οὕτω γενναίως ἤνεγκεν ὁ Λογγῖνος, ὥστε καὶ τοὺς σχετλιάζοντας ἐπὶ τῷ πάθει παραμυθεῖσθαι. Hoc modo periit vir maximus A. C. 273.

§. XII.

Hæc fere sunt, quæ nobis de Longini vita et studiis veterum testimoniis constent. De ejus ingenio et eruditione dicere quid attinet? Sunt libri vel potius fragmenta librorum, ex quibus judicium fieri possit, in manibus. Equidem nihil magis in Longino miror, quam tanti animi inge-

niique virum seculo tertio, servitute oppresso, et pæne barbaro, quo omnes fortunæ suæ similia et faciebant et loquebantur, exstitisse. Verum cum seculum, quo vivebat, insitam ingenii vim premeret, ipsum fecisse arbitror, quod aliis natura tardioribus faciendum præcepit Π. Υ. sect. 9. εἰ καὶ δωρητὸν τὸ μεγαλοφυὲς μᾶλλον ἢ κτητὸν, ὅμως, καθ' ὅσον οἷόντες, τὰς ψυχὰς ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγέθη, καὶ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν γενναίου παραστήματος. Nempe veteribus, præcipue Platone et Demosthene, legendis animum ad eam, quam in maximis minimis admiramur, extulit altitudinem. Ab eodem celso elatoque animo profectum est cum libertatis civilis studium cujus, clara vestigia impressit divino illi epilogo libre Π. Υ. tum alterius, quæ in sententia libere dicenda, et in aliorum erroribus castigandis, cernitur. Ex quo a Porphyrio in Vita Plotini p. 126. ἐλεγκτικώτατος dicitur, et τὰ τῶν ἄλλων σχεδὸν πάντα τῶν καθ' αὐτὸν διελέγξας. Eloquentiam Longini ita abjicit et contemnit Græculus ineptus, Joannes Siceliota, cujus locum supra p. xxx adscripsimus], ut eum nihil ad Dionysium Halicarnassensem et Aristidem esse dicat. Nos quidem non sumus ii, qui orationibus, quas Dionysius historiæ interposuit, eloquentiæ laudem detrahamus, aut Demosthenem feliciter ab Aristide expressum esse negemus. Veruntamen uterque, nostra sententia, cum Longino comparatus, jacet, et velut spiritu caret. Quanta enim et quam incredibilis vis dicendi ex libello Π. Υ. elu-

cet? Profecto nullus unquam Rhetorum et Sophistarum aut scripsit, aut scribere potuit aliquid disertius. Unus Longinus ex omnibus Græcis magistris, id quod Ciceronem in libris rhetoricis fecisse constat, quod aliis præcipit, ipse scribendo præstat, nec minus eloquentiæ præceptis, quam exemplo suo facit eloquentes. In docendo, quomodo ad id quod in oratione magnificum est, perveniatur, grandis est ac pæne tragicus. In translationibus ut feciliter audax, et maxime similis Plutarcho, sic fortasse nimius in illis cumulandis, nec satis consentiens præceptis suis. Excerpta Rhetorica MSS. in Bibl. Medicea. ὅτι Ἀριστοτέλης (de Poetic. 22) τοὺς πάντα μεταφέροντας αἰνίγματα γράφειν ἔλεγεν, διὸ λέγει Λογγῖνος σπανίως κεχρῆσθαι καὶ τούτῳ τῷ εἴδει. Ex antiquis illis, præter cæteros, Platonem et Demosthenem imitatur. In quibus legendis, si venustatem ejus sentire velis, te multum temporis contrivisse oportet. Præter Græcam et Syriacam linguam, utramque vernaculam, calluit etiam Latinam, ut non solum ex Demosthenis et Ciceronis comparatione II. Υ. sect. 12. sed etiam ex Suida intelligi licet. Sic enim ille Lexicographus: Αἰωνοάριος. Ὁ Ἰανουάριος μήν. Οὕτω Λογγῖνος αὐτὸν ἑρμηνεῦσαι βιάζεται, ὡσανεὶ αἰῶνος πατέρα: Quæ repetit v. Ἰανουάριος. [v. et Zonar. Lexicon, s. v. p. 71.] Cum Suida convenit Tzetzes in Post. Homericis p. 75. Τόν δ' Αἰωνοάριον κικλήσκει μὲν Λογγῖνος, Ἰανουάριον δ' ἀνέρες πάντες καλέουσι. Quam vocis notationem si quis in homine Græco rideat,

is potiore jure Ciceronem de N. D. 2. 27. *Ianum*, quasi *Eanum*, ab *eundo* derivantem rideat. Nec tamen Longinus mihi quicquam a scriptoribus Latinis, nominatim a Quinctiliano, sumsisse videtur, ut Tollius et Pearcius ad librum II. Y. sect. 2. et 38. crediderunt. Nam quæ illis locis e Latino Rhetore ducta putantur, tam sunt vulgaria, ut, si Longinus illa mutuari ab aliis voluisset, potius a Græcis, quam a Latinis sumsisset. Nec facile adducor, ut eum quicquam Dionysio Halicarnassensi debere credam. Non tali siccitate arescebat, ut ingenium alienis fontibus rigaret.

§. XIII.

Philosophiam, quam professus est, in mores abiisse, tametsi mors ejus satis superque declarat, tamen hoc quoque sit testimonio. Porphyrius disciplinam ejus valere jusserat, ut se ad meliorem, si Diis placet, Plotini conferret. Quam levitatem, tantum abfuit Longinus, ut ad contemtum sui traheret, injuriamque injuriæ referret, ut potius hunc ipsum desertorem in suis haberet, Palmyram ad se invitaret, et quanti eum faceret, libri περὶ ὁρμῆς dedicatione publice declararet, Quæ omnia nobis narrat ipse Porphyrius in Vita Plotini p. 120. 124. 131. Erit fortasse, qui doctrinam Christianam Longino ad talem animi moderationem profuisse dicat. Certe semichristia-

num eum vocat Is. Casaubonus ad Vopisc. Aurelian. 30. propter honorificum, quod de Moyse fecit, judicium. At vero, si illa ratio valeret, multi, qui sacrorum scriptorum cum laude meminerint, in his Numenius et Amelius, in semichristianorum numerum referendi essent. Omnino plerique ejus ætatis philosophi Christianorum libros satis diligenter legerant; sive ut eos refellerent, quod Celsum et Porphyrium fecisse scimus, sive quod Christianismum pro Orientalis philosophiæ secta haberent. Vide Holstenium de Vita Porphyr. c. 5. p. 20. Sed Casaubonum jam ante nos confutavit Langbænius ad Longin. Π. Υ. sect 9. p. 61. Et ipse vir summus hanc sententiam repudiasse videtur Exercitat. 1. in Baron. Annal. p. 149. ubi Longinum *paganum hominem* appellat.

§. XIV.

Reliquum est, ut omnia Longini scripta, quorum magnam copiam extitisse narrat Eunapius in Porphyr. p. 14. breviter recenseamus.

Οἱ Φιλόλογοι. de quibus quantum satis est, disputavimus, § 10. [ubi v. notam p. xxxi.]

Περὶ τοῦ κατὰ Μειδίου, scilicet λόγου, id est, de *Demosthenis oratione in Midiam.* Apud Suidam v. Λογγῖνος, qui solus hunc librum memorat, pro Μειδίου scribitur Φειδίου. Quem errorem correxit Langbænius in Vita Longini. Pertinet hic liber ad quæstionem inter Rhetores agitatam, Midiana

utrum esset χαρακτῆρος παθητικοῦ, an πραγματικοῦ? Photius Bibl. Cod 265. p. 1470. ὡσαύτως καὶ ὁ κατὰ Μειδίου οὐκ ὀλίγοις γέγονεν ἐν σπουδῇ, καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητήσεως ἀφορμὰς παρέσχε. Καὶ οἱ μὲν τοῦ παθητικοῦ χαρακτῆρος εἶναί φασιν αὐτὸν, μετὰ δεινώσεως ἐπειργασμένον· οἱ δὲ, τοῦ πραγματικοῦ. [Cf. Append. n. 17.] Sic Longinus apud eundem Photium l. c. orationis in Leptinem προοίμιον ἀγωνιστικὸν esse judicavit. Nescio, an hic quoque liber pars fuerit τῶν Φιλολόγων. (1)

Ἀπορήματα Ὁμηρικά. Suidas. Exemplum talium quæstionum scribendarum dedit Aristoteles,

(1) Omnino diversa Toupii (post Hudsonum Præf. Ed. 1710, p. 3. not. 5) ratio est, qui ad fragm. 8. hunc librum Περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς κατὰ Μηδίου inscribit ex Proclo in Plat. Polit. 4, (p. 415 ad calcem Commentarii in Timæum Basil. 1534, fol.) quem locum integrum dabimus: οἶδα δὲ ἔγωγε τὸν Πορφύριον ἐν τοῖς Συμμίκτοις ἱστοροῦντα προβλήμασι Μηδίου πρὸς Λογγῖνον συνουσίαν τινὰ περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς, ἣν οὐκ ἄξιον παραδραμεῖν. Τοῦ γὰρ Μηδίου τὴν ψυχὴν ὀκταμερῆ ποιοῦντος καὶ διαιροῦντος εἰς τὸ ἡγεμονικὸν καὶ εἰς τὰς πέντε αἰσθήσεις καὶ εἰς τὸ σπερματικὸν καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰς τὸ φωνητικὸν, τὸν Λογγῖνον φάναι, Τί οὖν τὸ μίαν τὴν ψυχὴν ποιοῦν εἰς ὀκτὼ διῃρημένην; Τὸν δὲ Μήδιον ἀντερωτῆσαι, Τί δὲ τὸ μίαν ποιοῦν τὴν ψυχὴν κατὰ Πλάτωνα τριμερῆ οὖσαν; Τοῦτο δὴ οὖν ἡμεῖς ἀξιώσομεν λόγου τινός· ὅτι μὲν γὰρ οὐχ ἡ αὐτὴ ζήτησις τοῖς τε ἀπὸ τῆς Στοᾶς ὀκταμερῆ ποιοῦσιν αὐτὴν, καὶ Πλάτωνι τριμερῆ, δῆλον. κ. τ. λ. si bene vidit Toupius, idem erit liber περὶ τῶν μορίων τ. ψ. cum illo infra dicto περὶ ψυχῆς (p. XLVIII).—Medius fuit unus e Porticu, teste Longino ipso fragm. 5; 2. 5; quod e Procli l. l. satis constat.

cujus Ἀποϱήματα Ὁμήρου, præter alios, laudat Grammaticus MS. Sangermanensis: Βασίλισσα. Ἀλκαῖος Γανυμήδει. Ἀριστοτέλης Ὁμήρου Ἀπορήμασιν. Adde Phrynichum de Dict. Attic. p. 112. Postea multi Grammatici hujusmodi quæstionibus tractandis ingenium exercuerunt, de quibus vide Io. Woweriun de Polymath. c. 10. p. 77. Forte ex hoc opere Eustathius sumsit emendationes Homericas; quas commemorat ad Il. A. p. 67. et 106.

Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος; Suidas. Non unus veterum hac quæstione otium suum oblectavit. Hermogenes, Medicus Smyrnæus, περὶ τῆς Ὁμήρου σοφίας scripsisse dicitur in marmore Græco, quod edidit L. Kusterus Comm. Academ. Inscript. Tom. 4. p. 665. Vide Davisum ad Max. Tyr. Diss. 32. p. 613. Porphyrius etiam de eodem argumento, in Longini gratiam, ut Holstenius in ejus Vita c. 8. p. 44. suspicatur, singularem librum scripsit.

Προβλήματα Ὁμήρου καὶ λύσεις, ἐν βιβλίοις. β′ Suidas. Aristotelis etiam liber hoc titulo laudatur. Postea Grammatici certatim in hujusmodi problematis solvendis elaborarunt, inde λυτικοὶ appellati, de quibus vide Ionsium de Script. Hist. Phil. 2. 17. p. 206. et Cel. Valckenarium Diss. de Schol. in Homer. ined. p. 145.

Τίνα παρὰ τὰς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Suidas. Similem librum. teste Suida, scripserat Cæcilius, ille ipse, quem Longinus Π. Υ. sibi castigandum sumsit: Περὶ τῶν καθ' ἱστορίαν ἢ παρ' ἱστορίαν εἰρημένων τοῖς ῥήτορσι.

Περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινουσῶν λέξεων, βιβλία δ'. Suidas (1).

Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις β'. Εἰσὶ δὲ κατὰ στοιχεῖον. Ex hoc Lexico sumtum videtur, quod habet Photius Lex. MS, [p. 375. Herm.] Σέρφοι. Οἱ πτερωτοὶ μύρμηκες, οὓς ἡμεῖς Νύμφας. Οὕτως Δίδυμος. Κάσσιος δὲ Λογγῖνος· Σέρφος, πτηνόν τι μικρὸν κώνωπι ἐμφερὲς κατὰ τὸ μέγεθος. Item quod habet Eustathius ad Odyss. 10. p. 1919. Τιμὴν δὲ, τὴν ποινὴν λέγει. — ἡ δὲ τοιαύτη τιμὴ, καὶ τῖμος λέγεται κωμικώτερον, ὡς Λογγῖνος δηλοῖ, ὁμοίως τῷ, χολὴ, χόλος, ὠνὴ, ὦνος, καὶ τοῖς τοιούτοις. Ex indice Grammaticorum, qui Suidæ Lexico præmittitur, putaret aliquis, Suidam multa ex hoc Longini opere in farraginem suam conjecisse. Sed hunc indicem a mendace mangone confectum esse, nuper idoneis rationibus demonstravit Græcarum literarum in hac Academia stator, L. C. Valckenarius in Theocriteis p. 295. et seqq. Similis fraus Lexicon sacrum ineditum, quod in multis Bibliothecis

(1) Ad hoc opus vel ad *Problemata Homerica*, referendum videtur scholion (ad Hom. Od. α. 320) incerti auctoris Ὁμήρου ἐπιμερισμῶν (Crameri Anecdota e Codd. Mss. Bibl. Oxon. 1835, Tom. 1. p. 83): Ἀνόπαια· ὀπὴ ὀπαία καὶ ἀνόπαια ἡ καπνοδόχη· οὕτως Ἀριστοφάνης· τοὺς γὰρ ἀρχαίους οἴκους ἐν τῇ ὀροφῇ τὰς ἀναπνοὰς ἔχειν, ἢ ἡ τετρημένη κεραμίς. Κάσσιος δὲ Λογγῖνος, Ὄρνις δ' ὡς ἀνόπαια, ἵν' ἡ (ᾗ?) χελιδὼν ἀπὸ τῆς ὀπῆς, ἤγουν ἡ φωνητική· ἐπειδὴ ἐν Δαυλίδι τῆς Φωκίδος τὰ παρὰ Τηρέως λεγόμενα μυθολογεῖται· καὶ ἡ Πανόπη δὲ Φωκικὴ πόλις.

superest, *Cassiani Longini* nomine ausa est commendare. (1)

Λέξεις Ἀντιμάχου, καὶ Ἡρακλέωνος. Suidas. Langbænius pro Ἡρακλέωνος legit Κλέωνος, credo, quod de poëta Heracleone ne fando quidem audiverat. Sed Longinum poëtas, quorum vix nomen ad nos pervenit, tractasse, constat exemplo Menelai, de quo §. 10. diximus. Minus cogitate Tan. Faber scribit, Heracleonem Ephesium, Grammaticum ab Athenæo laudatum, intelligi posse. Quis enim unquam scripsit λέξεις Grammatici?

Περὶ ἐθνικῶν. Grammaticus vetus Bibl. Coislin. p. 597. Ὅσοι περὶ ἐθνικῶν. Ὠρίων Θηβαῖος, Μητρόδωρος, Φιλόξενος, Λογγῖνος. Mirum est, Stephanum Byzantinum in' Ἐθνικῶν scriptoribus commemorandis in primis diligentem, nullam Longini mentionem facere.

Σχόλια εἰς τὸ τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐγχειρίδιον. Supersunt in Codd. MSS. ex quibus partem ediderunt Io. Hudsonus et Io. Boivinus [fragmm. 2. 3. 4

(1) J. Tollius testatur se ex Bibliotheca Ciampini nactum contenta lexici sacri inediti, cujus hæc inscriptio : *Λεξικὸν ἐνδιαθέτων γραφῶν ἐκτεθὲν παρὰ Στεφάνου καὶ Θεοδώρου καὶ ἑτέρων λεξικογράφων*, Κασσιανοῦ καὶ *Λογγίνου φιλοσόφου.* Idem in Bibl. Vatic. asservari testis est Hudson Præf. Ed. Long.— Bekker, Anecd. Gr. p. 1094, not. ad librum a se editum cui titulus Λέξεις *ῥητορικαί* : « Differunt ab his *ῥητορικαὶ λέξεις* codd. Vat. 2130. Urbin. 157. Urbin membr. f. quadr. quo antiquiorem hujus quidem generis non vidi.... fol. 225—230 *Λεξικὸν τῶν ἐνδιαθέτων γραφῶν παρὰ Στεφάνου καὶ Θεοδωρήτου* Κασσιανοῦ *Λογγίνου φιλοσόφου καὶ ἑτέρων λεξιγράφων.* »

ad quæ v. not.] Ex hoc specimine apparet, omnia exscripta esse ab edito Hephæstionis Scholiaste. Longiniana laudat Scholiastes Hermogenis p. 387. [Max. Planudes, Tom. 5. p. 473. Walz.] διὸ καὶ μέτρου πνεῦμα τὸν ῥυθμόν φησιν ὁ Λογγῖνος. Ubi ex Longino p. 264. corrigendum : διὸ καὶ μέτρου πατέρα τὸν ῥυθμόν φησιν ὁ Λογγ. Error natus est e scribendi compendio.

Περὶ συνθέσεως λόγων συντάγματα δύο. quæ ipse commemorat Π. Υ. sect. 39.

Τέχνη ῥητορική. de qua alias. (1)

Εἰς τὴν ῥητορικὴν Ἑρμογένους. In bibliotheca Vindobonensi exstant Enarrationes Hermogenis, excerptæ ex Longino, Iamblicho, Syriano, Simplicio, et aliis. Vide Catalog. Bibl. Vindob. Nessel. P. 4. p. 14. [Cf. Lambecii Comment. 7. 257. Walz. Rhett. Gr. 6. 505. sq. Fabric. Bibl. Gr. 6. p. 70. sq. Harles. Spengel, Συναγ. τεχν. p. 5.] Sed totus titulus mangonium sapit.

Περὶ Ὕψους. Hic liber vere aureus, de quo omnium optime nobis judicasse videtur Boilavius in Præf. versionis Gallicæ, bono literarum et veræ eloquentiæ, quamvis mutilus, conservatus est in uno Codice Parisino, ex quo quicquid Codicum est in aliis Bibliothecis, manavit. Nulla igitur, archetypo salvo, apographorum utilitas est, nisi in conferendis verbis sectionis 8. ὡς κἂν

(1) Scilicet in *Bibliothèque des Sciences et des Beaux-Arts*, cujus loci v. plenius indicium infra, p. LXXIII. not.

τοῖς περὶ Ξενοφῶντος usque ad verba sect. 9. ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, propterea quod illæ paginæ ex archetypo, post facta jam apographa, exciderunt. [cf. B. Weiske in Præfat. edit. suæ.]

Commentarius in procemium Timæi Platonici, de quo supra. § 6.

Commentarius in Platonis Phædonem, de quo supra. §. 6.

Περὶ ἀρχῶν, *de rerum principiis*. Porphyr. in Vita Plotini p. 116. qui de iisdem etiam librum scripsit minus probans Longiniana, ut putat Holstenius in ejus Vita p. 51. [supra §. 6.]

Περὶ τέλους, *de finibus bonorum et malorum* Porphyr. in Vita Plotini p. 127. ubi nobis egregiam hujus libri præfectionem conservavit. [fragm. 6.]

Περὶ ὁρμῆς, *de naturali impetu*, sive, *instinctu*. Porphyr. in Vita Plotini p. 120. [cap. 17.]

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἀμέλιον, qua respondet epistolæ περὶ τοῦ τρόπου τῆς Πλωτίνου φιλοσοφίας. Hanc epistolam in libri magnitudinem excrevisse, ipse ait in Præfatione libri περὶ τέλους. [fragm. 5. §. 8.]

Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης adversus Amelium. Ipse in Præf. laudata. [§. 8.]

Περὶ τῶν ἰδεῶν adversus Plotinum. Præfat laudata. [§. 8.]

Περὶ τῶν ἰδεῶν adversus Porphyrium, Plotini de Ideis sententiam Longinianæ, quam ante probarat, præferentem. Præfat. laudata, l. c. Vide Holstenium de Vita Porphyr. p. 54. Hos de Ideis libros respexit Syrianus Commentario MS. in

Aristotelis Metaphysica [12, 2. fol. 59 recto Versionis Latinæ Venetiis editæ anno 1558]. Οὔτε τοῖς λεκτοῖς τοῖς πολυθρυλλήτοις ἀνάλογον τῷ νῷ παρυφίσταται, ὡς ἡρεῖτο Λογγῖνος πρεσβεύειν. οὐδὲν γὰρ ὅλως παρυφίσταται τῷ νῷ, εἴπερ ἀνούσιόν ἐστι τὸ παρυφιστάμενον. πῶς δ' ἂν τὸ αὐτὸ νοητόν τε εἴη καὶ παρυφίσταιτο; οὐ μὴν οὐδὲν νοήματά εἰσι παρ' αὐτοῖς αἱ ἰδέαι, ὡς Κλεάνθης ὕστερον εἴρηκεν, οὐδ' ὡς Ἀντωνῖνος μιγνὺς τὴν Λογγίνου καὶ Κλεάνθους δόξαν.

Περὶ ψυχῆς. Ex quo Eusebius P. E. 15. 21. partem affert hoc titulo: πρὸς τὴν τῶν Στωϊκῶν περὶ ψυχῆς δόξαν ἀντίῤῥησις. Eundem librum laudat Porphyrius apud Stobæum Ecl. Phys. 1. p. 109. Familiarem Longini cum Medio disputationem περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς ex Porphyrio commemorat Proclus in Plat. Polit. p. 415. [supra p. XLII.]

Ὀδαίναθος. Quod omnium Longini scriptorum postremum videtur. Libanius Ep. 998. Ὀδαίναθον τὸν λόγον, Λογγίνου δὲ ὁ λόγος, ἐγὼ μὲν ἀπαιτῶ, σὲ δὲ δεῖ δοῦναι, καὶ γενέσθαι δίκαιον περὶ τὴν ὑπόσχεσιν. [cf. Ep. 925.] Hac oratione si Longinus Odenathi laudes complexus est, ut nobis videtur, concidit, quod narrat Trebell. Pollio Trig. Tyrann. 17. Zenobiam cædis Odenathi consciam fuisse.

[Nescio qua fide Gcsnerus in Bibliotheca scripsit Longini opusculum *de aciebus bellicis*, (ut Ælius Harpocratio Rhetor, Suida teste, περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων) græce servari Romæ (1). *Diony-*

(1) Exstat et in tertia grammaticorum Græcorum col-

sii Longini opuscula de magnitudine et de aciebus bellicis et περὶ ὕψους λόγου ῥητορικοῦ *liber imperfectus, græce servatur Romæ. Postremum Diegus Hurtadus, Cæsaris legatus Venetiis, habet.* Certe liber quem memorat de magnitudine orationis, non videtur alius esse quam quem deinde vocat π. ὕψους et forte magnificam orationem pro magnitudine orationis dicere voluit. Fabricius, Bibl. Gr. Tom. 5. p. 92. Ed. Harl.— Gab. naudæus Bibliogr. Milit. §. 8 : *Dionysii Longini, aut Longiani, Tactica multi laudant et exstare ferunt, sed ubinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret.* p. 496. Collectionis Th. Crenii *de Eruditione comparanda.* Lugd. Bat. 1699. 4.]

Præter hæc Langbænius ad Longinum retulit librum Διονυσίου τοῦ Φασηλίτου περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως et alterum περὶ ποιητῶν, utrumque laudatum a grammatico vetere, qui Nicandri vitam scripsit; item Διονυσίου Ἄπορα, laudata a scholiaste Homeri ad Il. β. 308, et Διονυσίου Κριτικὰ sive Κρητικὰ apud Diog. Laert. 1. 38. Verum nihili sunt rationes, qui-

lectione quam Aldus et A. Asulanus (Venetiis 1524 fol.) ediderunt Orbicii libellus : ὀνομασίαι τῶν περὶ τὸ στράτευμα τάξεων καὶ ἡγεμονιῶν. Atheniensium Tactica vel peculiari opere, vel in Ἀττικοῖς ὀνόμασι (quorum liber quartus laudatur in schol. Venet. ad Il. ο. 705) tractavisse videtur Ælius Dionysius (de quo v. nos infra p. LVI sqq.) ut equidem conjicio ex Schol. Lips. ad Il. Ε, 505 : Ἡνιοχῆες... ἰστέον ὅτι κατὰ τὸν Αἴλιον Διονύσιον τάγμα Ἀθήνησιν ἀξιόλογον. Hinc fortasse natus error quem viri docti notaverunt.

bus utitur et vix dignæ quæ refellantur. Nam si probabile est, ut supra [§. 3.] demonstravimus, Longinum natum esse Athenis, cur ad eum refertur opus Phaselitæ! at Dionysii nomine utitur Langbænius. Immo hoc nomine Longinus, ut eodem loco [§. 2.] docuimus ne semel quidem simpliciter laudatus reperitur. Denique falsum est, quod dicitur, Longinum per temporis rationes a Diogene commemorari potuisse. Nam Diogenes, quacumque demum ætate vixit, certe ante Longinum vixit. Recte igitur Fabricius Bibl. Gr. Tom. 4. p. 435. 443. 444. [Tom. 5. p 90. sqq. Harl.] quatuor illos libros Longino tam temere sributos, sustulit ex indice operum Longinianorum. (1)

(9) Præter hæc a Ruhnkenio collecta non sine fructu cognoscentur quæ Toupius ad fragm. 8. congessit. Weiske. Inde ea (nec multa sunt), quæ Dissertationis auctor neglexerat, transcripsimus et suo quæque loco inseruimus.

DE AUCTORE

LIBRI ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ

J. F. BOISSONADE

In *Biographie universelle*, t. 24, s. v. Longin, p. 667. sqq.

Le titre du Manuscrit de Paris, qui de tous ceux que l'on connait, est de beaucoup le plus ancien, et celui d'un manuscrit du Vatican, offrent très nettement les mots Διονυσίου ἢ Λογγίνου, c'est-à-dire ; *de Denys* ou *de Longin*, et l'embarras est augmenté par le manuscrit de Florence qui ne porte ni l'un ni l'autre nom, mais Ἀνωνύμου περὶ ὕψους, c'est-à-dire, *Du sublime*, par un anonyme. Les premiers éditeurs ont omis absolument par une négligence inexplicable, le petit mot *ou*, et ont fait l'aillance peu commune de deux noms propres, *Dionysius Longinus*. Dans une note de l'édition de M. Weiske, M. Amati s'appuyant de cette variante et de la bizarrerie insolite de ce nom veut que le Traité du Sublime soit, ou de Denys d'Halicarnasse, ou de Longin, et de Denys plutôt que de Longin. Il ne pense pas qu'au siècle d'Aurelien on écrivit avec autant de gout et de pureté,

d'un style si noble et si viril : il ajoute que Cecilius contre lequel le traité est dirigé, était contemporain de Denys d'Halicarnasse ; qu'il n'est pas probable que Longin ait pu croire nécessaire de réfuter un ouvrage de Rhétorique publié deux siècles avant lui. Il demande si cette paix universelle dont il est parlé dans le Traité se trouve au temps d'Aurelien. Il observe que Quintilien cite souvent ensemble Cécilius et Denys ; que l'auteur n'emploie le témoignage d'aucun écrivain posterieur au siècle d'Auguste. Il insiste beaucoup sur ce que, vers la fin de l'ouvrage, l'auteur a introduit un philosophe réel ou imaginaire qui regrette la liberté perdue avec une sensibilité si profonde, que ce morceau n'a pu être écrit que par un homme qui a vécu dans un état libre, ou qui au moins avait vu quelque ombre de liberté : circonstances qui ne conviennent en aucune façon à Longin contemporain d'Aurélien, mais qui peuvent convenir à Denys contemporain d'Auguste. Il dit encore que Suidas, dans sa liste des productions de Longin ne parle pas du Traité du Sublime ; que l'auteur cite deux livres, de sa façon sur la composition des mots, et que nous en avons un sous ce titre parmi les ouvrages de Denys ; que cette disjonctive *ou* indique peut être que Longin fit un abrégé de l'ouvrage de Denys, et que c'est ainsi que l'on trouve dans les manuscrits, *par un anonyme* ou *par Zosime*, *par Dion* ou *par Xiphilin*, *par Cornelius Nepos* ou *par Probus*. M. Weiske

est fort ébranlé par ces arguments. En effet, il ne conçoit pas que l'auteur capable d'écrire un si noble traité ait pu s'abaisser à faire des scholies sur Hephestion, ou à recueillir séchement des noms de peuple, ou admirer, comme il le fait quelque part, le style et la gravité de Plotin. Pourtant il ne peut croire avec M. Amati que Denys d'Halicarnasse soit l'auteur de ce livre : son style, sa manière de composer, n'ont rien de la verve, de l'éclat qui brillent dans le Traité du Sublime. Il aime mieux l'attribuer à un Denys de Pergame contemporain d'Auguste, et dont Strabon a loué le talent comme Rhéteur et comme écrivain. Nous devons convenir qu'il est désormais absolument impossible d'affirmer que le Traité du Sublime soit de Longin : toutefois il semble peu naturel de le donner à Denys d'Halicarnasse, ou a Denys de Pergame ou a tout autre écrivain du siècle d'Auguste. On trouve dans le septième chapitre un passage fort remarquable, que nous transcrirons d'après la traduction très fidèle de Boileau : « Le législateur des juifs n'était pas un homme ordinaire, ayant fort bien conçu la grandeur et la puissance de Dieu, l'a exprimée dans toute sa dignité au commencement de ses lois, par cès paroles : *Dieu dit : Que la lumière se fasse, et la lumière fut faite : Que la terre se fasse, et la terre fut faite.* » Boileau a soutenu la sublimité de ce passage contre Huet et Leclerc : mais ce n'est pas ici ce qui nous intéresse. Nous demanderons à

M. Amati s'il croit sérieusement que les livres des juifs fussent au temps de Denys, assez connus, assez répandus, pour qu'un rhéteur grec y allât puiser des exemples. Mais Longin, au siècle d'Aurélien, a pu citer Moïse : il vivait dans un temps ou les philosophes payens, fréquemment aux prises avec les docteurs du Christianisme étaient forcés de lire et d'étudier les livres de cette religion nouvelle dont les progrès devenaient, de jour en jour, plus alarmants pour eux. On pourrà objecter que ce passage a été interpolé : mais il l'aurait été sans doute par un chrétien, et un chrétien eut il donné à Moïse le faible éloge de n'être pas un homme ordinaire? Il n'eut pas, non plus, désigné la Genèse par le titre inexact de lois de Moïse. Leclerc a pensé que le passage a éte ajouté d'après coup, mais par Longin lui-même, qui, s'étant attaché, vers la fin de sa vie, à la reine de Palmyre, voulut, pour lui être agréable, citer un passage de Moïse : car Zenobie était juive (1) s'il faut admettre le témoignage de quelques pères qui pourraient bien n'avoir pas été très éclairés, et que l'on a même accusés d'avoir en ceci manqué de sincérité. Au reste, cette réponse ne satisfait pas à toutes les difficultés, ne répond pas à toutes les objections ; il en est une qui parait de la plus grande force : c'est qu'on ne trouve dans le traité

(1) Voy. Leclerc, *Bibl. anc*., T. 13, p. 55. Jouve, *Hist. de Zenobie*. p. 214. Ruhnken, *Diss. de Longino*, § 11. Bs.

le non d'aucun écrivain postérieur à Auguste. Comment concevoir que Longin, ce grand littérateur, ce philosophe éminent, dont Eunape a dit hyperboliquement, qu'il était *une bibliothèque vivante et un musée ambulant*, ait négligé de montrer un peu d'érudition et de lecture, dans un sujet si fécond? Peut être que la sévérité excessive de son goût, ne lui offrait pas un seul exemple de véritable sublime hors des pages classiques de la haute littérature: mais parmi les poëtes et les orateurs mal inspirés des écoles récentes de la Grèce et de l'Asie, ne pouvait il pas trouver des modèles frappant d'enflure, de recherche et d'affectation? Cette difficulté nous semble considérable. Quoiqu'il en puisse être, maintenant que les manuscrits, lus avec plus d'attention nous ont jetés dans une complète incertitude sur le véritable nom de l'auteur, on pourra disputer pour Denys et pour Longin, sans jamais arriver à un résultat positif, a moins que d'autres manuscrits ou quelques temoignages ne viennent éclairer et fixer la question. D'ici là les éditeurs qui réimprimeront le Traité du Sublime, devront, en bonne et saine critique, mettre dans leur titre *par Denys ou par Longin*. Au reste bien que cette incertitude diminue les droits de Longin à l'admiration de la postérité, comme critique et comme écrivain; sa vie politique, sur la quelle aucun nuage ne s'élève, suffira pour consacrer sa mémoire.

DE ÆLIO

DIONYSIO HALICARNASSEO JUNIORE

VETERUM TESTIMONIA

Ab editore collecta et digesta.

Cum jam ex optimorum codicum auctoritate Critici in indice τοῦ περὶ ὕψους Dionysium a Longino separandum esse judicaverint, nova quæstio nunc oritur, utrum Longini sit aureus, ut vocari solet, libellus, an hæc ad aliquem e magna Dionysiorum familia postliminio redire debeat hæreditas. Nam de alio quovis Longino, quam de illustri philosopho, ne cogitare quidem licet, vel inspecta Longinorum enumeratione ap. Fabr. Bibl. Gr. Tom. 6. p. 87, Harl. (Cf. quos laudavimus ad Ruhnkenii Dissert. §. 2, p. vi). Dionysio Halicarnasseo illi, cujus, inter alia multa, exstat liber Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, commentarium περὶ ὕψους tribuit Hier. Amatius (v. supra Boisonnadii disputationem) uni sibi, quod sciam, et optimo editori Weiskio probatus. Alter vix uno se judice tuetur Dionysius, Apollodori Pergameni civis et discipulus ἀξιόλογος (Strab. 13, 4, 3, a Weiskio primum notatus). Sed plura, commendant Ælium Dionysium, et illum ab Halicarnasso, Rhetorem Hadriani ætate

nobilem, de quó, quæ passim apud Historiæ Græcorum litterariæ scriptores e veterum litteris feruntur, ea, paulo etiam auctiora, in unam quasi synopsin redigere non abs re nobis visum est.

Suidas col. 1015, Gaisford. s. v. Διονύσιος Ἀλικαρνασσεὺς γεγονὼς ἐπὶ Ἀδριανοῦ Καίσαρος, σοφιστὴς καὶ Μουσικὸς κληθεὶς, διὰ τὸ πλεῖστον ἀσκηθῆναι τὰ τῆς μουσικῆς. Ἔγραψε δὲ Ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων βιβλία κδʹ. Μουσικῆς ἱστορίας βιβλία λϛʹ· ἐν δὲ τούτοις αὐλητῶν τε καὶ κιθαρῳδῶν καὶ ποιητῶν παντοίων μέμνηται. Μουσικῆς παιδείας ἢ διατριβῶν βιβλία κβʹ. Τίνα μουσικῶς εἴρηται ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ βιβλία εʹ.

Idem 1016. Διονύσιος Ἀλεξάνδρου, Ἀλικαρνασσεὺς ῥήτωρ καὶ παντοίως λόγιος· γεγονὼς δὲ ἐπὶ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ, πρόγονος τοῦ ἐπὶ Ἀδριανοῦ γεγονότος. *Id.* 1700 s. v. Ἡρωδιανός· Ἀλεξανδρεὺς γραμματικός, υἱὸς Ἀπολλωνίου τοῦ γραμματικοῦ, τοῦ ἐπικληθέντος Δυσκόλου. Γέγονε κατὰ τὸν Καίσαρα Ἀντωνῖνον, τὸν καὶ Μάρκον, ὡς νεώτερον εἶναι καὶ Διονυσίου τοῦ τὴν Μουσικὴν Ἱστορίαν συγγράψαντος καὶ Φίλωνος τοῦ Βυβλίου.

Gregor. Corinth. ad Hermog. περὶ Μεθ. δειν. ap. Walzium Rhett. Tom. 7, p. 1219: Τεχνικοὺς δε καλεῖ τοὺς κατὰ τὸν αὐτοῦ καιρὸν ἀντιτέχνους καὶ ὁμοτέχνους, οἷον Διονύσιον καὶ Ἑρμαγόραν (alterum, Cicerone posteriorem, de quo Quintil. 3, 1, 19: «Theodori auditorem Hermagoram sunt qui viderint.» Cf. 3, 5, 14. Planud. ad Hermog. Rhett. Tom. 5, p. 337) καὶ Μινουκιανόν.

Anonymus Hermogenis Schol. Tom. 7, p. 907, Walzii Rhett. Gr. Ποικιλώτερος γὰρ οὗτος ἁπάντων

περὶ τὰς μίξεις πάντα τοῖς ἐμφρονεστάτοις ἀκολουθῶν τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ μάλιστα τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀλικαρνασσέων. Ubi manifesto Dionysium nostrum νεώτερον, alterius facta mentione, significat. Idem, ut videtur, Anonymus, apud Spengel. Συναγωγὴ τεχνῶν, p. 78: Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ χαρακτήρων (ἐν τῷ πρώτῳ laudatur ap. Walz. Tom. 7, p. 880, 918) περὶ Γοργίου λέγων τάδε φησίν.

Fragmenta Musices Historiæ ap. Suidam, col. 3377: Σωτηρίδας Ἐπιδαύριος, πατὴρ Παμφίλης, ἧ τὰ ὑπομνήματα ἐπέγραψεν, ὡς Διονύσιος ἐν λ' τῆς Μουσικῆς Ἱστορίας, βιβλία γ'. *Idem.* col. 2824: Παμφίλη Ἐπιδαυρία σοφή, θυγάτηρ Σωτηρίδου, οὗ λέγεται εἶναι καὶ τὰ συντάγματα, ὡς Διονύσιος ἐν τῷ λ' τῆς Μουσικῆς Ἱστορίας. Hinc fortasse, col. 2721: Ὀρφεύς, Ὀδρύσης ἐποποιός· Διονύσιος δὲ τοῦτον οὐ γεγονέναι λέγει· ὅμως ἀναφέρονται εἰς αὐτόν τινα ποιήματα (Cf. Aristt. ap. Cic. Nat. D. 1, 38.). Schol. in Aristid. p. 203, ed. Frommel.: Εἶδος δὲ τοῦτο (Aristoph. Nub. 966) ᾄσματος καὶ ἀρχή. Τὸν δὲ ποιητὴν αὐτὸν Ῥοῦφος καὶ Διονύσιος ἱστοριογραφοῦσιν ἐν τῇ Μουσικῇ Φρύνιχόν τινα. Ap. Suid. col. 1521. s. v. Εὐριπίδης citatur Διονύσιος ἐν τοῖς χρονικοῖς, noster, an alius nescio quis, incertum. Adde Stephanum Byzant. s. v, Ὑδρέα, de Evage, poeta comico, Hydreate.

Photius Bibl. Cod. 152, p. 99, *b*. Bekker: Περιείχετο δὲ τῷ τεύχει καὶ Αἰλίου Διονυσίου Ἀλικαρνασσέως Ἀττικῶν ὀνομάτων τῆς πρώτης ἐκδόσεως λόγοι πέντε· ἀπὸ τοῦ α μέχρι τοῦ ω τὰς Ἀττικὰς λέξεις κατὰ στοιχεῖον ἀναγράφοντες· Σκύμνῳ δὲ τὸ σύνταγμα προς-

φωνεῖ. Χρησιμώτατος δ' ὁ πόνος οὗτος τοῖς τε ἀττικίζειν ἔχουσι φροντίδα καὶ τοῖς τῶν Ἀττικῶν συγγράμμασι ἐνομιλεῖν προαιρουμένοις. Ὅσαι τε γὰρ ἐπιχωριάζουσι λέξεις τοῖς Ἀθηναίοις περί τε τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς δίκας, ἐντεῦθεν ἔστιν ἐκμαθεῖν· καὶ εἴ τι ἄλλο ἰδιοτρόπως αὐτοῖς λέγεται, οὐ χαλεπὸν εὑρεῖν, μάλιστα εἴ τις μὴ τοὺς τῆς πρώτης ἐκδόσεως μόνον τόμους διερευνῴη, ἀλλὰ καὶ τῆς δευτέρας ἐκδόσεως, καὶ αὐτοὺς πέντε τόμους ὄντας καὶ ἀπὸ τοῦ α μέχρι τοῦ ω τὰς Ἀττικὰς λέξεις περιέχοντας, ὅσαι γε τῇ προτέρᾳ οὐ συμπεριελήφθησαν, ἢ περιελήφθησαν μὲν, μαρτυρίαις δὲ ταῖς οὔσαις οὐκ ἐβεβαιώθησαν· ἐν γὰρ τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει πλατύτερόν τε καὶ ἀφθονώτερον αἱ μαρτυρίαι παρατέθεινται· ὧν εἴ τις τὰς δύο πραγματείας εἰς ἓν συναγαγεῖν σύνταγμα βουληθείη, χρησιμώτερόν τε τὸ φιλοτέχνημα ἐπιδείξει καὶ μετὰ ῥᾳστώνης ἐκτελέσει.

Schol. Hom. ad Il. o. 705: Διονύσιος δὲ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν δ' Ἀττικων ὀνομάτων οὕτως ἔφη· « Φίλιππος μὲν τῆς μέσης δασυνομένης τὸ προσηγορικόν· οὕτως γὰρ ἐν Τηρεῖ Σοφοκλέους ἀναγινώσκομεν.

Ἥλιε φιλίπποις Θρῃξὶ πρέσβιστον σέλας

Φίλιππος δὲ ψιλῶς ὁ Μακεδών· καὶ ὠκύαλος μὲν δασέως ἡ ναῦς, ψιλῶς δὲ ὁ ἀνήρ.

Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε καὶ Ὠκύαλος (**Od. θ. 111**). » Ἐναντίως δὲ ὁ Ἡρωδιανός.

—**ad. ε. 505** : Ἡνιοχῆες].... ἰστέον ὅτι κατὰ τὸν Αἴλιων Διονύσιον τάγμα Ἀθήνησιν ἀξιόλογον. **Cf. p. XLVIII n.**

— **ad. ζ. 378** : Εἰνατέρων]. . . . Αἴλιος δὲ Διονύσιος οὕτω φράζει· « Εἰνατέρες αἱ τοῖς ἀλλήλων ἀδελφοῖς γεγα-

μημέναι, ἃς συνηθῶς φασί τινες ἀνδραδέλφας. » Forsan et Æl. Dionysius laudatur, omisso priori nomine, ad Il. 6. 508 : Διονύσιος ἐν τῷ ε τῶν ἀπόρων. Item ad α, 607, sine libri mentione. Alibi etiam latere debet confusus cum Halicarnasseo majore, qui et ipse Ἐκλογὴν ὀνομάτων composuerat, teste Maximo Planude ad Hermogenem Tom. 5, p. 489, Rhett. Walzii.—Mox eodem e fonte manarunt Attici glossarii excerpta apud Photium Bibl. Cod. 279, p. 529, *b* : Ἀνεγνώσθη ἐκ τῆς Ἑλλαδίου Βησαντινόου ἐπιγραφομένης πραγματείας χρηστομαθειῶν α′ β′ γ′ δ′... ὅτι Διονύσιός φησι μὴ λέγειν τοὺς ἀττικιστὰς ὠνησάμην, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τὸ ἐπριάμην, καίτοι καὶ ὠνεῖσθαι καὶ ὠνούμενος καὶ τὰ ἄλλα λέγοντας. Multa deinceps hujusmodi. Tum p. 532 *a*. : Ὅτι τὸ ἀρχέτυπον, φασὶν, οὐδενὶ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων οὐδὲ ῥητόρων, οὐδὲ τῶν Μούσαις κατόχων εἴρηται, ὡς Διονύσιος Ἀλικαρνασσεὺς ἱστορεῖ. p. 533, *b*. notabile de Xenophontis oratione judicium : Ὅτι ἱππεῖς μὲν καὶ νομεῖς δεῖ γράφειν καὶ λέγειν τὴν εὐθεῖαν τῶν πληθυντικῶν, οὐκέτι δὲ καὶ τὰς αἰτιατικὰς, ἀλλ' ἱππέας καὶ νομέας. Εἰ δὲ καὶ Ξενοφῶν εἴρηκε τοὺς νομεῖς, οὐδὲν θαυμαστὸν, ἀνὴρ ἐν στρατείαις σχολάζων καὶ ξένων συνουσίαις εἴ τινα παρακόπτει τῆς πατρίου φωνῆς· διὸ νομοθέτην αὐτὸν οὐκ ἄν τις ἀττικισμοῦ παραλάβοι. A pagina demum 534 *a* 33 videtur Chrestomathiæ auctor alius, non jam Dionysii, scrinia compilasse.

Suidas v. Ἕρμος· δῆμός ἐστι τῆς Ἀττικῆς, Ἀκαμαντίδος· Διονύσιος δὲ οὐδετέρως λέγει τὸ Ἕρμος ὡς ἔρκος. Nisi forte hîc significatur Dionysius comi-

cus, qui diserte citatur col. 588. v. Ἀρτίστομος. 3831.. de proverbio : Φορμ. στιβάς. Adde tamen Steph. B. s. vv. Τρικόρυνθον, Χόλαργος, Ἐλαιεὺς, Ἀτήνη.

Photius, Bibl. Cod. 161, p. 104 *a*, de sexto libro operis Choricii sophistæ, cui titulus : Μελέται καὶ συντάξεις λόγων διάφοροι. —Ἔτι μὴν σύγκειται ὁ αὐτὸς λόγος (historia phphorum et rhetorum) καὶ ἐκ τῶν Αἰλίου Δίου περὶ Ἀλεξανδρείας ubi jam ante nos viri docti censuerunt legendum esse Αἰλίου Διονυσίου. Erit porro Dionysii de Alexandria, liber qualis Aristonici περὶ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μουσείου, *ib*. a Photio citatus.

Gregorius Naz. Ep. 121 : Ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ μὴ ὁμολογεῖν τὴν φιλοσοφίαν σφόδρα φιλόσοφον· ὃ περὶ Λυσίου τοῦ ῥήτορος φησὶν ὁ Κριτικὸς Διονύσιος ὅτι τὸ ἄτεχνον αὐτοῦ λίαν ἔντεχνον ἦν. Hæc neque apud eum, quem vulgo Criticum dicimus, Dionysium usquam apparent, et illius in judicando Lysia rationi prorsus contraria sunt, ut merito ad Dionysium nepotem referantur.

Denique ætatem tulerunt duo Ælii opuscula, unum ter, alterum semel, ut credo, typis editum. 1° Αἰλίου Διονυσίου περὶ ἐγκλινομένων λέξεων, ap. Aldum : *Thes. cornucopiæ et horti Adonidis*, Venetiis, 1496. fol. 232. et in tertia ejusdem grammaticorum græc. Collectione (Venetiis 1524) repetitum. Emendatius recudi curaverunt partim I. Bekker in *Anecdotis* p. 1157, partim E. H. Barker in *Arcadio, de Accentibus* (Lips. 1820. 8°) p. 142—147. 2° Αἰλίου Διονυσίου περὶ ἀκλίτων ῥημάτων in Aldi Thesauro primo fol. 1 sqq.

DE CÆCILIO,

RHETORE CALACTINO.

J. TOUP ad π. ὕψους 1, 1.

Erat Cæcilius iste, rhetor Siculus, domo Calactinus, homo in arte sua non incelebris. Ejus meminere complures, Dionysius Halicarn., Harpocratio, Plutarchus, Quintilianus, Eusebius, Photius, alii. Vixit sub Julio et Augusto, καὶ μετέπειτα. Romæ eloquentiam non sine laude docuit, et Dionysio Halicarnasseo usus est familiarissime. Vide Dionys. Halic. in Epist. ad Cn. Ponpeium. Suid. v. Καικίλιος [e quo Eudocia *Violar.* p. 268.] Ἑρμαγόρας et Τιμαγένης. Quod vero dicit Suidas, eum sub Adriano docuisse, verum esse non potest. Mihi verisimile est, confudisse Suidam, ut solet, duos Cæcilios, unum sub Augusto, alterum sub Adriano; quibus et tertium adjunxit, Q Cæcilium nempe, famosissimum illum Verris quæstorem. Atque de hoc postremo intelligendus Suidas, cum dicit fuisse Judæum. Erat enim religioni isti addictus Q. Cæcilius, ut liquet ex celeberrimo illo joco Ciceronis, *Quid Judæo cum verre?* quem ita narrat Plutarchus in Ciccrone cap. 9 : Ὅμως δὲ πολλὰ χαρίεντα διαμνημονεύεται καὶ περὶ ἐκείνην αὐτοῦ τὴν δίκην. Βέῤῥην γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν μὴ ἐκτετμημένον χοῖρον καλοῦσιν. Ὡς οὖν ἀπελευθερικὸς ἄνθρωπος ἔνοχος τῷ Ἰουδαΐζειν, ὄνομα Καικίλιος, ἐβούλετο παρωσάμενος τοὺς

Σικελιώτας κατηγορεῖν τοῦ Βέῤῥου, Τί Ἰουδαίῳ πρὸς χοῖρον; ἔφη ὁ Κικέρων. Scripsit autem Cæcilius noster plurima, quæ hodie desiderantur omnia. Nonnullorum titulos, qui ad notitiam nostram pervenerunt, hic operæ pretium recensere duxi. ΠΕΡΙ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ, *de Rhetorice*. Quintilian. de Institut. 3. 1, 16: *Theophrastus quoque Aristotelis discipulus* de Rhetorice *diligenter scripsit; atque hinc vel studiosius philosophi quam rhetores, præcipueque Stoicorum ac Peripateticorum principes. Fecit deinde velut propriam Hermagoras viam, quam plurimi sunt secuti; cui maxime par atque æmulus videtur Athenæus fuisse. Multa post Apollonius Molon, multa Areus, multa* Cæcilius, *et Halicarnasseus Dionysius* (1). ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ, *de Figuris*. Quintilian. 9, 3, 89. *Hæc omnia* (de Figuris) *copiosius sunt executi, qui non ut partem operis transcurrerunt, sed proprie libros huic operi dedicaverunt*, sicut Cæcilius. Idem 9, 3, 91: *Verborum autem concinna transgressio, id est, hyperbaton,* quod Cæcilius quoque putat schema, *a nobis est inter tropos posita*. Atque de hoc libro passim Quintilianus [3 6, 47; 5, 10, 7; 8, 3, 35; 9, 1, 12; 9, 3, 38, 46, 97. idem opus in

(1) Cf. schol in Hermogenis Status Tom. 4. p. 59. Rhett. Gr. Ἐπειδὴ δὲ τὸ τῆς διαιρέσεως ὄνομα πολλαῖς ῥητορικαῖς ἁρμόττει τέχναις, ταῖς τε περὶ πολιτικοῦ λόγου, καὶ ταῖς περὶ τῶν μεθόδων, αἳ γυμνάζουσιν ἡμᾶς εἰς τὰ μέρη τοῦ πολιτικοῦ λόγου, οἵας δὴ γεγράφασιν Ἀριστοτέλης καὶ Ἀψίνης καὶ Καικίλιος καὶ μύριοι ἕτεροι διδασκαλικῶς πάνυ, διαστέλλει τὴν ὁμωνυμίαν, κ. τ. λ.

manibus habuere tres περὶ σχημάτων scriptores Græci ap. Walz Tom. 8: Alexander, 2, 2; Phæbammon, 1; Tiberius, 26, 43, 46, 47, 48. cf. Tom. 4. p. 59, Schol. in Στάσεις; Phot. ap. Spengel l. l. p. 12.]. ΠΕΡΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΡΗΤΟΡΩΝ, *de Charactere decem oratorum*. Suidas. Atque hic ipse liber est, contra quem scripsit Lysimachides. Ammonius de Voc. Differ. v. Θεωρός. Λυσιμαχίδης ἐν τῷ πρὸς Καικίλιον περὶ τῶν παρὰ Ἀττικοῖς ῥητόρων: ubi legendum censeo, περὶ τῶν ί παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων, *de decem Atticis Oratoribus adversus Cæcilium*. Nam egregie fallitur vir eruditissimus Gerardus Vossius de Histor. Græc. 4. 16. qui putavit Lysimachidem libellum de Atticis rhetoribus Cæcilio nuncupasse. Quare non erat, cur istos scriptores συγχρόνους faceret vir doctissimus. Ceterum pæne oblitus sum monere, virum præclarum Lud. Casp. Valkenarium in Animadvers. ad Ammonium reponere voluisse, Λυσιμαχίδης ἐν τῷ πρὸς Καικίλιον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἑορτῶν, *Lysimachides de Festis Atticis contra Cæcilium*. Sane Lysimachidem ἐν τῷ περὶ ἑορτῶν laudat Harpocratio. Sed obstat Suidæ auctoritas, quod non animadvertit vir doctissimus. ΥΠΕΡ ΛΥΣΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ, *Commentarius de Lysia*. Longinus [π. ὕψους. 32, 8.] Plutarchus in Vit. decem Rhetorum. Huc respexit Photius in Lysia: Καικίλιος δὲ ἁμαρτάνει, εὑρετικὸν μὲν τὸν ἄνδρα (Lysiam,) εἴπερ ἄλλον τινά, συνομολογῶν, οἰκονομῆσαι δὲ τὰ εὑρεθέντα οὐχ οὕτως ἱκανόν. [cf. Spengel. l. l.

p. 130.] Idem tamen sentit cum Cæcilio Dionysius Halicarn. in Lysia §. 15. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑ, *Commentarius de Antiphonte*. Plutarchus in Vit. decem Rhetorum, Photius in Antiphonte (1). ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ, *Comparatio Demosthenis et Ciceronis*. Suidas. Plutarch. in Præfat. ad Vit. Demosth. et Ciceronis : Τὸ δὲ τοὺς λόγους ἀντεξετάζειν, καὶ ἀποφαίνεσθαι πότερος ἡδίων ἢ δεινότερος εἰπεῖν, ἐάσομεν. Κἀκεῖ γὰρ, ὥς φησιν ὁ Ἴων, δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία. Ἣν ὁ περιττὸς ἐν ἅπασι Καικίλιος ἀγνοήσας ἐνεανιεύσατο σύγκρισιν τοῦ Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος ἐξενεγκεῖν. Ubi Ionis verba multum sollicitant viri eruditi. Sed nihil mutandum. Versus ita fuerat conceptus :

Κἀκεῖ γὰρ ἡ δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία.
Ibi enim tanquam pisces in sicco sumus

In silvis delphinus. Δελφῖνος βία est *delphis*, ut βία Ὀδυσσέως, *Ulysses*. Recte autem κἀκεῖ Ita locutus est, ut alios taceam, Theophrastus Charact. 9. Κἀκεῖ οὐδεμία σοὶ χάρις. *No thanks to you for that*. Ita scribendus iste locus, quem minus intellexe-

(9) Spengel libro l. p. 11. not. 19 : « Falsus est Tonpius ad Longinum p. 221, Weisk. ex hoc Photii et Pseudo-Plutarchi loco totius libri titulum *fingens : περὶ Ἀντιφῶντος Σύνταγμα.* » Imo falsus est Censor doctissimus ; nam Toup. e *Vita decem Rhetorum* titulum hunc totidem litteris transcripsit.

runt doctissimi editores. Haud aliter Latini. Terent. Andr. II. 3.

—— *Ibi culpam in te transferet.*

Ceterum ad hunc librum Cæcilii tacite, opinor, respexit Longinus noster in Συγκρίσει sua Demosthenis et Ciceronis. Quod lector eruditus notabit. ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΑΙΣΧΙΝΟΥ, *Comparatio Demosthenis et Æschinis*. Suidas. ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ, ΠΟΙΟΙ ΑΥΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΝΟΘΟΙ, *De Demosthenis orationibus germanis et spuriis*. Suidas. ΤΙΝΙ ΔΙΑΦΕΡΕΙ Ο ΑΤΤΙΚΟΣ ΖΗΛΟΣ ΤΟΥ ΑΣΙΑΝΟΥ, *Quænam sit differentia inter Atticum dicendi genus et Asiaticum*. Suidas. ΠΕΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, *De Historia*. Athenæus lib. 9. p. 466, A: Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς Ἀκτῆς ἐν τῷ περὶ Ἱστορίας. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΙΣΤΟΡΙΑΝ Η ΠΑΡ' ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΕΙΡΗΜΕΝΩΝ ΤΟΙΣ ΡΗΤΟΡΣΙ, *De iis quæ ab oratoribus vel secundum vel præter historiæ veritatem dicta sunt*. Suidas. ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ, *de bellis servilibus*. Athenæus lib. 6. p. 272, F: Σύγγραμμά τε ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ, ὁ ἀπὸ Καλῆς Ἀκτῆς. Strabo lib. 5: Καὶ ὁ Καικίλιος ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεὺς τοῦτο τίθεται σημεῖον τοῦ Ἑλληνικὸν εἶναι κτίσμα τὴν Ῥώμην, τὸ παρ' αὐτῇ τὴν πάτριον θυσίαν Ἑλληνικὴν εἶναι τῷ Ἡρακλεῖ. Cl. Vossius in opere præclaro de Histor. Latin. 1, 8. ita reddit, *Cæcilius rerum Romanarum scriptor;*

quin et de nostro Cæcilio intelligit, et ad hunc librum *de bellis servilibus* refert. Sed pace viri eruditissimi, ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεὺς est *Romanus Scriptor*. Quare legendum videtur apud Strabonem, ὁ τῶν Ῥωμαϊκῶν συγγραφεὺς, *rerum Romanarum scriptor*. Et hoc verum. ΚΑΤΑ ΦΡΥΓΩΝ, ΔΥΟ, *Contra Phryges, duos libros*. Suidas. ΕΚΛΟΓΗ ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ, *Vocabulorum delectus ordine alphabetico*. Suidas. Et sic legitur in Catalogo Scriptorum, ex quibus Suidas sua depromserit: Καικίλιος Σικελιώτης, ἐκλογὴν λέξεων κατὰ στοιχεῖον. quod notandum. ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ, *De Sublimitate*. Contra quem scripsit Longinus. Atque hæc de scriptis Cæcilii, quæ nobis saltem comperta sunt. [ΑΙ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ (?), *Doctorum conversatio*. Photii Lexicôn, si recte conjicit Fr. Osann, quem vide in *Beitræge zur Griechischen und Ræmischen Litteratur geschichte*. 1 Bd. p. 295, sqq. Darmstadt. 1835.]

Hic, oblata vacui spatii opportunitate, inseram quod, jam compositis per typographum paginis, roganti mihi de Laurentiani codicis titulo rescripsit benevolus exscriptor Appendicis infra subjectæ: « Le titre Ἀνωνύμου se trouve sur la couverture du Ms. de L. en question (Bandini Tom. 2, p. 54); mais dans l'intérieur, en tête du texte, se trouve, Λογγίνου περὶ ὕψους λόγου, écrit par Holstenius, qui d'ailleurs n'a fait que renouveler l'ancien titre placé en haut de la même page, et qui avait été tranché par l'ancien relieur. Cependant le mot Λογγίνου y est encore conservé et bien lisible. »

DE LONGINI FRAGMENTO VIII.

I.

(*E Weiskii præfatione*, p. 19, sqq.)

Fragmenta, quæ feruntur Longini, quæ inde a Tollio editores typis simul exscribi curarunt, et ipse nihil dubitans libro Π. Υ. adjeci. Sed magnam dubitationem, et, ut verius dicam, sollicitudinem ac deinde etiam laborem non exiguum mihi attulit ultimum, quod Ruhnkenius et Hemsterhusius fragmentum Longini minime dubium esse judicaverunt, Wyttenbachio non dissentiente. Hunc elegantis judicii criticum audiamus licet de tota re narrantem. [v. locum infra plenius descriptum p. LXXII.] Continuo ego his lectis diarium illud Gallicum, quod *le Journal des Savans* esse putabam, requisivi, et amicis fidis et industriis negotium dedi, ut diligenter volumina ejus, maximeque annis 1763... 1766. vulgata, perlustrarent, mihique indicarent, si quid de Ruhnkenio proditum reperissent, quod ad Longinum Apsinemve pertineret aut fragmenti nomine appellaretur. Hi cum nihil tale invenissent, modestis precibus,

sicut decebat, ab ipso Wyttenbachio per litteras mense Januario 1808. datas petii, ut, si quo me consilio de isto fragmento, aut si qua re et opera juvare posset, hoc facere ne gravaretur; saltem hoc ne pateretur me ignorare, ex quo Apsinis loco, et ad quem, Ruhnkenius verba Longini pertinere statuerit. Cum ab eo responsi nihil accepissem, feci quod potui; locum Apsinis a Ruhnkenio, animadv. ad II. Y. 11, 2. init. et plura ad Timæum ejusdem Apsinis Longino tributa perquisivi, et secundum ea (quoniam in cautiorem partem, si casus ita ferret, peccare satius erat) fragmentum angustioribus, quam R. fecerat, finibus terminavi. Glossæ Timæi, sub quibus ille in ed. 2. τέχνην ῥητορικὴν Longini, h. e. Apsinis, commemorat, sunt Ἀμηγέπη p. 30 [26, Koch.] ἔμβραχυ p. 99 [84], παρίεμαι p. 207 [173], πρὸς τὸ τῆς Ἄγρας p. 223 [186], τί δῆτα ἔχων στρέφῃ p. 258 [215]. Illa ergo Apsinis quod in fragmentis Longini memoravi, in eo me cum doctissimis hominibus erroris condemnari (quoniam eorum opinioni accessisse videor) non moleste feram: sed quod mendis scatantia sine ulla codicum ope corrigere, quod primus in Latinum convertere et scholiis quibusdam illustrare conatus sum, hujus audaciæ me fortasse pœnitebit. Interim Bastius, quod sperare non eram ausus, pro mea causa scripserat ad Wyttenbachium, eadem illa quærens de isto fragmento, quæ ego quæsieram, simulque rogans, ut vel Ruhnkenianis vel suis copiis mihi

Longini editionem paranti, et de fragmento etiam isto cogitanti, succurreret. Perquam eleganti epistola, cujus pars mecum communicata est, ei respondit mense Februario 1808. Wyttenbachius, *Weiskium plane eadem, litteris ad ipsum datis, rogasse; sed quod diarium illud sit, cui Ruhnkenius rem pevulgandam commiserit, pro certo se dicere non posse; suspicari autem, esse vel* Bibliothecam scientiarum, *vel* Diarium Eruditorum (Journal des Savans), *annum vel* 1766. *vel paulo priorem, quippe Hemsterhusium, quocum jam torpente inventum communicaverit Ruhnkenius, illo anno obiisse. Locum Apsinis, qui, judice Ruhnkenio, Longini germanus sit fœtus, exstare in editione Aldina Rhetorum Gr. p.* 709. περὶ ἐλέους *ad p.* 720. *v.* 7. οὐκ ἐφ' ἡμῖν. *Vindiciarum omnino nil et notarum fere nil se reperire in chartis Ruhnkenianis, nec nisi dispersas schedulas, veluti Sibyllina folia, unde non nisi divinando et longo tempore quis sensum eruat. Si sua essent, vix ea conquirere ac pernoscere se posse, quamvis manum Ruhnkenii satis calleat. Nunc esse bibliothecæ publicæ, quæ sine curatorum academiæ venia edere non liceat; sed ut alia inedita, inprimis Ruhnkeniana, esse destinata editoribus doctis in ipsa urbe Leidæ editionem instituentibus. Sed tamen si quid vel ipse in suis schedis reperiat, quod pertineat ad Longinum, vel ex Ruhnkenianis aliquid lucis dispiciat, hoc* Bastii *causa ad illius editionis, cui* Ille *obsecundet, copiam esse collaturum.*

De judicio Ruhnkenii quin hic vera narret Wyttenbachius, non fas est dubitare. Sed si modestis meis precibus respondisset incredibilis ejus humanitas, et si re integra scissem, fragmentum illud duodecim fere paginas maximæ formæ explere (nam sero pars illa epistolæ ad me perlata est), magnitudine ipsa deterritus aut penitus abstinuissem fœdato isto rhetoris libro, cujus editionem in ipsa urbe Leidæ editores fortasse docti instituent, aut eandem illam rationem tenuissem, ad quam necessitas me compulit, paucis illis, quæ Ruhnkenius ipse clare monstravit, *specimen* tantum fragmenti terminans. Et, ut nunc quidem sentio minime pœnituisset, me totum munus non explevisse, quia tota illa pars, si non Apsinis est, sed Longini, certe non videtur ejus esse Longini aut Dionysii, cui librum περὶ ὕψους debemus. Fortasse particula fragmenti extrema, §. 14. [p. 97. sq. in hac nostra ed.] quæ et alibi Longino tributa est, Ruhnkenium movit, ut de ceteris etiam, quæ cum ea cohærent, aliter judicaret, quam oratio ipsa cogit: nam, pro meo sensu, nihil habet τοῦ περὶ ὕψους simile. De fragmento isto hactenus.

II.

(*E Walzii Præfatione Voluminis noni Rhetorum Græcorum*, p. XXIII sqq.)

Non sine timore quodam accedo ad Apsinem

dimidia sui parte fraudatum...... Duos ejus libros habemus, alterum περὶ προοιμίου, alterum περὶ ἐσχηματισμένων προβλημάτων, quorum ille in codicibus non minus quam in editione Aldina omni depravationis labe affectus est : scatet enim lacunis, et scholiis aliorumque, qui non raro ad ipsius Apsinis auctoritatem provocant, expositionibus intermixtus est : sed quod memoratu maxime dignum est, in medio libro alius incipit orationis tractationisque habitus, quem ad Longinum pertinere Ruhnkenius (1), cujus aures hujus scriptoris usui

(1) VITA RUHNKENII, *auctore Wyttenb. p.* 169. *ed. Bergman. Lugdun. Batavor.* 1824. (p. 127. edit. princ.) — « (Rutilii Lupi causa) legebat (Ruhnk.) denuo Oratores et Rhetores Græcos. Rhetorum omnium, certe plerorumque, nec dum seorsim editorum, adhuc una est editio Aldina, eaque perrara, ut paucis in publicis, paucissimis privatis, exstet bibliothecis, et Hemsterh. ejus exemplum, quovis pretio emere cupiens ac dedita opera quærens, per 60 annos nullo in bibliopolio, nullo cujusquam in auctionis catalogo deprehenderit. Ruhnk. duo, quibus hæc editio continetur volumina, rara felicitate, diverso utrumque, et loco et tempore, sibi comparaverat ; et librum, ut suum, eo majore cum otio ac diligentia tractabat. Legens Apsinem, qui unus est ex illis Rhetoribus, animadvertit, subito se in aliam orationem incidere, similem eam Longini multo sibi usu cognitam : hujus, ut progreditur, ita deinceps nova vestigia deprehendit, locum etiam sub Longini nomine memoratum ab inedito Commentatore Aristidis [imo Hermogenis.] Joanne Siceliota : nullum porro dubium relinquebatur, quin hæc esset pars de Inventione, e perdito Longini opere de Arte Rhetorica. Ut vidit, ita ad Hem-

adsuetæ fuerunt, recte sensit, eamque conjecturam comprobatam vidit eo, quod locus Apsinis [p. 97 im. sq. nostr. ed.] iisdem verbis apud Max. Planudem T. 5. p. 451, 14. et apud Jo. Siceliotam T. 6. p. 119, 23. Longini nomine laudatur. Hanc Ruhnkenii conjecturam equidem adeo certam esse existimo, ut duos libros fortasse glutinatoris disjecta codicis folia falso ordine colligantis culpa consutos discernere et suo quemque ordine edere nullus dubitaverim. In eo solo peccasse videtur Ruhnkenius, quod novam quam occupaverat possessionem a fronte et a tergo non latius extendit, sed angustioribus finibus a p. 550—578. 9. contentus fuit. In eo enim recte vidit Spengelius Συναγωγῇ τεχνῶν p. 111., Apsinis opus capite 12.

sterhusium suum volavit, non tam ejus judicium exploraturus, quam rem exploratam nunciaturus. Hic item, ut audiit, et locum inspexit, ita rationes Ruhnkenii probavit, eumque monuit ut hujus inventionis laudem sibi vindicaret, mentione ac notitia ejus in Diario Eruditorum Gallico [Bibliothèque des Sciences et des beaux Arts — à la Haye. Vol. 24. p. 2. a. 1765. Jul. Aug. Sept. p. 273. Locum exscripsit Schœll, *Hist. de la Litt. Gr.*, Tom. 4, p. 331, seq.] prodenda. Fecit Ruhnkenius. Libellum porro cum scriptis Codd. contulit, emendavit, et ad editionem fere paratum reliquit moriens. Et ne hoc fugiat harum Litterarum studiosos, hic est ille Rhetor et Longinus, quem simpliciter his nominibus significavit aliis deinde in scriptis, maxime in altera Timæi editione. Simile quid se animadvertisse mihi narrabat apud Photium, in Agatharchide, cujus excerpta errore librarii in duo diversa capita esse divulsa, ut,

περὶ ἐπιλόγου absolutum esse, et omnia quæ subsequuntur ad alium scriptorem pertinere. Nam caput περὶ προσωποποιΐας non ad Apsinem pertinere, sed ab alio libro, cujus initium perditum est, abruptum esse apparet ex initio : ἀναμνήσομεν δὲ καὶ περὶ προσωποποιΐας [διὰ προς. ex cod. Parisino Finckhius]. Τί δέ ἐστι προσωποποιΐα, ἀλλαχόθι που δεδηλώκαμεν (1). Hunc vero locum apud Apsinem frustra quæras : contra ἀνακεφαλαίωσις, quæ hoc capite fusius tractatur, ab Apsine in capite περὶ ἐπιλόγου, suo modo exposita est. Caput περὶ τῶν τελικῶν p. 578. si cum Ruhnhenio Apsini relinquas, eandem materiam bis ab eo tractatam esse statuas necesse est, nam idem caput p. 527. invenitur. Sed magis, quam hæ repetitiones, valet oratio et tractatio in utroque libro prorsus diversa : Apsinis

interjectis aliis aliorum Scriptorum excerptis, alterum caput suo auctori subtractum et in alienum nomen migraverit. Sed hoc quale sit nondum satis judicare potui : quandoquidem neutra in Photii editione, Hœschelii et Schotti, quid ad marginem notatum, nec in peculiaribus adversariorum Schedis quidquam a Ruhnkenio significatum, adhuc reperi. » Ea, quæ de hac re acta sunt, vide apud F. A. Wolfium : *de Davidis Ruhnkenii celebri quodam reperto litterario* : in Analect. litter. T. 2. p. 515—526. WALZ.

(1) Hic notatu non indignum est in Codice Græco Bibliothecæ Regiæ Neapolitanæ, n° 52 (apud Fabr. Bibl. Gr. Vol. V. Edit. Harl. ad calcem) contineri inter alia rhetorum excerpta : Ex Apsine περὶ τῆς τῶν κεφαλαίων παρασκευῆς — περὶ προσωποποιΐας.

enim tractatio arida est, jejuna et, quamvis præsertim liber περὶ ἐσχηματισμένων προβλημάτων occasionem obtulerit, paucis Demosthenis Thucydidisve locis, quos leviter tantum attingit, distincta: per alium librum varia illa doctrina, ex Homero, poëtis tragicis et oratorum decade petita, qua Longini liber περὶ ὕψους commendatur, a p. 543. usque ad p. 596. æquabiliter et eleganter sparsa est. Hæc duorum librorum confusio cum per omnes quos contuli codices Par. 1741. Vind. 60. Ven. 429., propagata sit, eam in codice antisquissimo factam esse necesse est.

III.

(*E Christ. Eberh. Finckhii Epistola Critica ad Chr. Walzium. Rhett. Vol.* 9, p. 772.)

Jam finem scribendi facturus eram, quum allata sunt ad me illa quæ inscripsisti Ἐκ τῶν Λογγίνου περὶ εὑρέσεως. Advertit animum libellus Ruhnkenii reperto celebratus. Eum perlegenti Ruhnkenii sententia ita se probavit ut fragmentum Longini incipere putem a verbis καὶ χωρία καὶ πραγμάτων ὑποδοχάς p. 552, 10, (Ald. 710), (1) desinere in

(9) In Viri docti sententiam de initio Longinianæ scripturæ, addere licet et alteram capitis περὶ ἐλέου partem et eam, quæ dicitur ἑτέρα διαίρεσις ἀφορμῶν vix ab alio quam

verba eadem in quæ statuit Ruhnkenius, οὐκ ἐφ' ἡμῖν p. 578, 9. (Ald. 720). Reliqua, mutila illa quidem et depravata et transposita, sed eandem dictionem, qua Apsines in libello περὶ προοιμίου utitur, referentia, in iis quæ Apsines vel jam exposuit vel p. 531, 20. (Ald. 706), se expositurum esse professus est, persequendis ita versantur, ut Apsini, ad quem Auctorem pars eorum in commentario ad Hermogenem de Statibus Rhet. Gr. Vol. 7. 689. refertur, videantur relinquenda. Qui si in capite περὶ ἐλέου multiplicem poetarum lectionem prodit id libello περὶ προοιμίου non prodit, id non debet videri mirum, sed consentaneum, quia hic locus poetis cum oratoribus est communis. Apsinem autem a poetarum lectione non fuisse alienum, vel liber περὶ προοιμίου docet. Sed de his utcunque existimabitur, illud pro certo ausim affirmare, Longini in reliquis nihil usquam esse simile, quum in iis quæ inde a p. 552, 10. usque ad p. 578, 9. leguntur, Platonicum non possis non ubique agnoscere. Jam ea appono quæ mihi inter legendum videbantur emendanda Adjeci notationem verborum et sententiarum quarumdam, quas Longinus ex Platone sumsit. (1)

philosopho potuisse scribi. Inde a verbis καὶ χωρία κ. τ. λ. p. 86 edit. nostræ manifesta sunt vestigia veteris doctrinæ de Categoriis, ut jam in Indice, sub voce. πάσχειν, etc. notavimus. Cf. Quintil. 3,6,23 sqq.

(1) Integram hanc Viri docti adnotationum particulam in Notulas transtulimus.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

(UT EST IN CODICE LAURENTIANO)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Η ΛΟΓΓΙΝΟΥ

(UT IN CODD. PARISINO ET VATICANO)

ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ.

SECT.

Τὸ μὲν τοῦ Καικιλίου συγγραμμάτιον, ὃ περὶ ὕψους
συνετάξατο, ἀνασκοπουμένοις ἡμῖν, ὡς οἶσθα, κοινῇ,
Ποστούμιε Τερεντιανὲ φίλτατε, ταπεινότερον ἐφάνη τῆς
ὅλης ὑποθέσεως, καὶ ἥκιστα τῶν καιρίων ἐφαπτόμενον,
οὐ πολλήν τε ὠφέλειαν, ἧς μάλιστα δεῖ στοχάζεσθαι τὸν
γράφοντα, περιποιοῦν τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Εἴτ' ἐπὶ πάσης
τεχνολογίας δυεῖν ἀπαιτουμένων, προτέρου μὲν, τοῦ δεῖ-
ξαι, τί τὸ ὑποκείμενον, δευτέρου δὲ τῇ τάξει, τῇ δυνάμει
δὲ κυριωτέρου, πῶς ἂν ἡμῖν αὐτὸ τοῦτο καὶ δι' ὧν τινων
μεθόδων κτητὸν γένοιτο· ὅμως ὁ Καικίλιος, ποῖον μέν τι
ὑπάρχει τὸ ὑψηλὸν, διὰ μυρίων ὅσων ὡς ἀγνοοῦσι πειρᾶ-
ται δεικνύναι, τὸ δὲ, δι' ὅτου τρόπου τὰς ἑαυτῶν φύσεις
προάγειν ἰσχύοιμεν ἂν εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπίδοσιν, οὐκ
οἶδ' ὅπως ὡς οὐκ ἀναγκαῖον παρέλιπεν. Πλὴν ἴσως τουτονὶ 2
μὲν τὸν ἄνδρα οὐχ οὕτως αἰτιᾶσθαι τῶν ἐκλελειμμένων,
ὡς αὐτῆς τῆς ἐπινοίας καὶ σπουδῆς ἄξιον ἐπαινεῖν. Ἐπεὶ
δ' ἐνεκελεύσω καὶ ἡμᾶς τι περὶ ὕψους πάντως εἰς σὴν
ὑπομνηματίσασθαι χάριν, φέρε, εἴ τι δὴ δοκοῦμεν ἀνδράσι
πολιτικοῖς τεθεωρηκέναι χρήσιμον, ἐπισκεψώμεθα. Αὐτὸς
δ' ἡμῖν, ἑταῖρε, τὰ ἐπὶ μέρους, ὡς πέφυκε καὶ καθήκει,
συνεπικρινεῖς ἀληθέστατα· εὖ γὰρ δὴ ὁ ἀποφηνάμενος (1),
τί θεοῖς ὅμοιον ἔχομεν, „εὐεργεσίαν," εἶπε, „καὶ ἀλή-
θειαν." Γράφων δὲ πρὸς σὲ, φίλτατε, τὸν παιδείας ἐπι- 3
στήμονα, σχεδὸν ἀπήλλαγμαι καὶ τοῦ διὰ πλειόνων προ-

ὑποτίθεσθαι, ὡς ἀκροτης καὶ ἐξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ
ὕψη (2), καὶ ποιητῶν τε οἱ μέγιστοι καὶ συγγραφέων οὐκ
ἄλλοθεν, ἢ ἐνθένδέ ποθεν, ἐπρώτευσαν, καὶ ταῖς ἑαυτῶν
4 περιέβαλον εὐκλείαις τὸν αἰῶνα (3). Οὐ γὰρ εἰς πειθὼ τοὺς
ἀκροωμένους, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν ἄγει τὰ ὑπερφυᾶ· πάντη
δέ γε σὺν ἐκπλήξει τοῦ πιθανοῦ καὶ τοῦ πρὸς χάριν ἀεὶ
κρατεῖ τὸ θαυμάσιον· εἴγε τὸ μὲν πιθανὸν ὡς τὰ πολλὰ
ἐφ' ἡμῖν· ταῦτα δὲ, δυναστείαν καὶ βίαν ἄμαχον προσ-
φέροντα, παντὸς ἐπάνω τοῦ ἀκροωμένου καθίσταται. Καὶ
τὴν μὲν ἐμπειρίαν τῆς εὑρέσεως, καὶ τὴν τῶν πραγμά-
των τάξιν καὶ οἰκονομίαν, οὐκ ἐξ ἑνὸς, οὐδ' ἐκ δυεῖν, ἐκ
δὲ τοῦ ὅλου τῶν λόγων ὕφους μόλις ἐκφαινομένην ὁρῶμεν·
ὕψος δέ που καιρίως ἐξενεχθὲν τά τε πράγματα δίκην
σκηπτοῦ πάντα διεφόρησεν, καὶ τὴν τοῦ ῥήτορος εὐθὺς
ἀθρόαν ἐνεδείξατο δύναμιν. Ταῦτα γὰρ οἶμαι καὶ τὰ
παραπλήσια, Τερεντιανὲ ἥδιστε, κἂν αὐτὸς ἐκ πείρας
ὑφηγήσαιο.

SECT. II.

Ἡμῖν δὲ ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ ἔστιν ὕψους
τις ἢ βάθους τέχνη, ἐπεί τινες ὅλως οἴονται διηπατῆσθαι
τοὺς τὰ τοιαῦτα ἄγοντας εἰς τεχνικὰ παραγγέλματα. Γεν-
νᾶται γὰρ, φησὶ, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ οὐ διδακτὰ παρα-
γίνεται, καὶ μία τέχνη πρὸς αὐτὰ τὸ πεφυκέναι· χείρω
τε τὰ φυσικὰ ἔργα, ὡς οἴονται, καὶ τῷ παντὶ δειλότερα
2 καθίσταται, ταῖς τεχνολογίαις κατασκελετευόμενα (4). Ἐγὼ
δὲ ἐλεγχθήσεσθαι τοὔθ' ἑτέρως ἔχον φημὶ, εἰ ἐπισκέψαιτό
τις, ὅτι ἡ φύσις, ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐν τοῖς παθητικοῖς καὶ
διηρμένοις αὐτόνομον, οὕτως οὐκ εἰκαῖόν τι κἀκ παντὸς

ἀμέθοδον εἶναι φιλεῖ· καὶ ὅτι αὕτη μὲν πρῶτόν τι καὶ ἀρχέτυπον γενέσεως στοιχεῖον ἐπὶ πάντων ὑφέστηκεν, τὰς δὲ ποσότητας καὶ τὸν ἐφ' ἑκάστου καιρὸν, ἔτι δὲ τὴν ἀπλανεστάτην ἄσκησίν τε καὶ χρῆσιν, ἱκανὴ παρορίσαι καὶ συνενεγκεῖν ἡ μέθοδος· καὶ ὡς ἐπικινδυνότερα αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν, δίχα ἐπιστήμης ἀστήρικτα καὶ ἀνερμάτιστα ἐαθέντα οὕτω τὰ μεγάλα, ἐπὶ μόνῃ τῇ φορᾷ καὶ ἀμαθεῖ τόλμῃ λειπόμενα (5). Δεῖ γὰρ αὐτοῖς, ὡς κέντρου πολλάκις,
οὕτω δὴ καὶ χαλινοῦ. Ὅπερ γὰρ ὁ Δημοσθένης (6) ἐπὶ τοῦ 3
κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀποφαίνεται βίου, μέγιστον μὲν εἶναι τῶν ἀγαθῶν τὸ εὐτυχεῖν, δεύτερον δὲ, καὶ οὐκ ἔλαττον, τὸ εὖ βουλεύεσθαι, ὅπερ οἷς ἂν μὴ παρῇ, συναναιρεῖ πάντως καὶ θάτερον, τοῦτ' ἂν καὶ ἐπὶ τῶν λόγων εἴποιμεν, ὡς ἡ μὲν φύσις τὴν τῆς εὐτυχίας τάξιν ἐπέχει, ἡ τέχνη δὲ τὴν τῆς εὐβουλίας. Τὸ δὲ κυριώτατόν τε, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναί τινα τῶν ἐν λόγοις ἐπὶ μόνῃ τῇ φύσει, οὐκ ἄλλοθεν ἡμᾶς ἢ παρὰ τῆς τέχνης ἐκμαθεῖν δεῖ. Εἰ ταῦθ' ὡς ἔφην, ἐπιλογίσαιτο καθ' ἑαυτὰ ὁ τοῖς χρηστομαθοῦσιν ἐπιτιμῶν, οὐκ ἂν ἔτι, μοὶ δοκεῖ, περιττὴν καί ἄχρηστον τὴν ἐπὶ τῶν προκειμένων ἡγήσαιτο θεωρίαν.

SECT. III.

* * * α καὶ καμίνου σχῶσι μάκιστον σέλας.
Εἰ γάρ τιν' ἑστιοῦχον ὄψομαι μόνον,
Μίαν παρείρας πλεκτάνην χειμάῤῥοον,
Στέγην πυρώσω, καὶ κατανθρακώσομαι·
Νῦν δ' οὐ κέκραγά πω τὸ γενναῖον μέλος (7). »

Οὐ τραγικὰ ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ παρατράγῳδα, αἱ πλε-

κτάναι, καὶ τὸ πρὸς οὐρανὸν ἐξεμεῖν, καὶ τὸ τὸν Βορέαν αὐλητὴν ποιεῖν, καὶ τὰ ἄλλα ἑξῆς· τεθόλωται γὰρ τῇ φράσει, καὶ τεθορύβηται ταῖς φαντασίαις μᾶλλον, ἢ δεδείνωται, κἂν ἕκαστον αὐτῶν πρὸς αὐγὰς ἀνασκοπῇς, ἐκ τοῦ φοβεροῦ κατ' ὀλίγον ὑπονοστεῖ πρὸς τὸ εὐκαταφρόνητον(8). Ὅπου δ' ἐν τραγῳδίᾳ, πράγματι ὀγκηρῷ φύσει καὶ ἐπιδεχομένῳ στόμφον, ὅμως τὸ παρὰ μέλος οἰδεῖν ἀσύγγνωστον, σχολῇ γ' ἄν, οἶμαι, λόγοις ἀληθινοῖς ἁρμόσειεν.

2 Ταύτῃ καὶ τὰ τοῦ Λεοντίνου Γοργίου γελᾶται, γράφοντος, « Ξέρξης ὁ τῶν Περσῶν Ζεύς. » καὶ, « Γύπες ἔμψυχοι τάφοι. » καί τινα τῶν Καλλισθένους(9), ὄντα οὐχ ὑψηλὰ, ἀλλὰ μετέωρα· καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ Κλειτάρχου· φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ φυσῶν, κατὰ τὸν Σοφοκλέα, σμικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ἄτερ(10). Τά γε μὴν Ἀμφικράτους τοιαῦτα, καὶ Ἡγησίου, καὶ Μάτριδος· πολλαχοῦ γὰρ ἐνθουσιᾶν ἑαυτοῖς δοκοῦντες, οὐ βακχεύουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν.

3 Ὅλως δ' ἔοικεν εἶναι τὸ οἰδεῖν ἐν τοῖς μάλιστα δυσφυλακτότατον. Φύσει γὰρ ἅπαντες οἱ μεγέθους ἐφιέμενοι, φεύγοντες ἀσθενείας καὶ ξηρότητος κατάγνωσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπὶ τοῦθ' ὑποφέρονται, πειθόμενοι τῷ, « Μεγάλων ἀπολισθαίνειν ὅμως εὐγενὲς ἁμάρτημα(11). »

4 Κακοὶ δὲ ὄγκοι, καὶ ἐπὶ σωμάτων καὶ λόγων, οἱ χαῦνοι καὶ ἀναλήθεις, καὶ μήποτε περιϊστάντες ἡμᾶς εἰς τοὐναντίον· οὐδὲν γὰρ, φασὶ, ξηρότερον ὑδρωπικοῦ. Ἀλλὰ τὸ μὲν οἰδοῦν ὑπεραίρειν βούλεται τὰ ὕψη, τὸ δὲ μειρακιῶδες ἄντικρυς ὑπεναντίον τοῖς μεγέθεσι· ταπεινὸν γὰρ ἐξ ὅλου καὶ μικρόψυχον, καὶ τῷ ὄντι κακὸν ἀγεννέστατον. Τί ποτ' οὖν τὸ μειρακιῶδές ἐστιν; Ἦ δῆλον, ὡς σχολαστικὴ νόησις, ὑπὸ περιεργασίας λήγουσα εἰς ψυχρότητα. Ὀλισθαίνουσι δ' εἰς τοῦτο τὸ γένος ὀρεγόμε-

νοι μὲν τοῦ περιττοῦ καὶ πεποιημένου, καὶ μάλιστα τοῦ ἡδέος, ἐποκέλλοντες δὲ εἰς ῥωπικὸν καὶ κακόζηλον. Τού- 5
τῳ παράκειται τρίτον τι κακίας εἶδος ἐν τοῖς παθητικοῖς, ὅπερ ὁ Θεόδωρος παρένθυρσον ἐκάλει. Ἔστι δὲ πάθος ἄκαιρον καὶ κενὸν, ἔνθα μὴ δεῖ πάθους· ἢ ἄμετρον ἔνθα μετρίου δεῖ. Πολλὰ γὰρ, ὥσπερ ἐκ μέθης, τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τοῦ πράγματος, ἴδια ἑαυτῶν καὶ σχολικὰ παραφέρονται πάθη· εἶτα πρὸς οὐδὲν πεπονθότας ἀκροατὰς ἀσχημονοῦσιν (12), εἰκότως, ἐξεστηκότες πρὸς οὐκ ἐξεστηκότας. Πλὴν περὶ μὲν τῶν παθητικῶν ἄλλος ἡμῖν ἀπόκειται τόπος.

SECT. IV.

Θατέρου δὲ, ὧν εἴπομεν, λέγω δὲ τοῦ ψυχροῦ, πλήρης ὁ Τίμαιος (13), ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα ἱκανὸς, καὶ πρὸς λόγων ἐνίοτε μέγεθος οὐκ ἄφορος, πολυΐστωρ, ἐπινοητικός· πλὴν ἀλλοτρίων μὲν ἐλεγκτικώτατος ἁμαρτημάτων, ἀνεπαίσθητος δὲ ἰδίων, ὑπὸ δὲ ἔρωτος τοῦ ξένας νοήσεις ἀεὶ κινεῖν πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ παιδαριωδέστατον. Πα- 2
ραθήσομαι δὲ τἀνδρὸς ἓν ἢ δύο, ἐπειδὴ τὰ πλείω προέλαβεν ὁ Καικίλιος. Ἐπαινῶν Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, « Ὃς τὴν Ἀσίαν ὅλην, » φησὶν, « ἐν ἐλάττοσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις τὸν ὑπὲρ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου πανηγυρικὸν λόγον Ἰσοκράτης ἔγραψεν. » Θαυμαστή γε τοῦ Μακεδόνος ἡ πρὸς τὸν σοφιστὴν σύγκρισις· δῆλον γὰρ, ὦ Τίμαιε, ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ τοῦ Ἰσοκράτους κατ' ἀνδρείαν ἐλείποντο, ἐπειδὴ οἱ μὲν τριάκοντα ἔτεσι Μεσσήνην παρέλαβον, ὁ δὲ τὸν πανηγυρικὸν ἐν μόνοις δέκα συνετάξατο. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, ἁλοῦσι 3

περὶ Σικελίαν, τίνα τρόπον ἐπιφωνεῖ; «Ὅτι « εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀσεβήσαντες, καὶ περικόψαντες αὐτοῦ τὰ ἀγάλματα, διὰ τοῦτ' ἔδωκαν δίκην· οὐχ ἥκιστα δι' ἕνα ἄνδρα, ὃς ἀπὸ τοῦ παρανομηθέντος διὰ πατέρων ἦν, Ἑρμοκράτην τὸν Ἕρμωνος(14). » Ὥστε θαυμάζειν με, Τερεντιανὲ ἥδιστε, πῶς οὐ καὶ εἰς Διονύσιον γράφει τὸν τύραννον· « ἐπεὶ γὰρ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρακλέα δυσσεβὴς ἐγένετο, διὰ τοῦτ' αὐτὸν Δίων καὶ Ἡρακλείδης τῆς τυραννίδος ἀφεί-
4 λοντο. » Τί δεῖ περὶ Τιμαίου λέγειν, ὅπου γε καὶ οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα, καίτοιγ' ἐκ τῆς Σωκράτους ὄντες παλαίστρας, ὅμως διὰ τὰ οὕτως μικροχαρῆ ἑαυτῶν πότε ἐπιλανθάνονται; Ὁ μέν γε ἐν τῇ Λακεδαιμονίων γράφει πολιτείᾳ· « Ἐκείνων γοῦν ἧττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκούσαις, ἢ τῶν λιθίνων, ἧττον δ' ἂν ὄμματα στρέψαις, ἢ τῶν χαλκῶν, αἰδημονεστέρους δ' ἂν αὐτοὺς ἡγήσαιο καί αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων(15). » Ἀμφικράτει, καὶ οὐ Ξενοφῶντι, ἔπρεπε τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν κόρας λέγειν παρθένους αἰδήμονας. Οἷον δὲ, Ἡράκλεις, τὸ τὰς ἁπάντων ἑξῆς κόρας αἰσχυντηλὰς εἶναι πεπεῖσθαι, ὅπου φασὶν, οὐδενὶ οὕτως ἐνσημαίνεσθαι τήν τινων ἀναίδειαν, ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς!
5 Ἰταμὸν, « Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, » φησίν(16). Ὁ μέν τοι Τίμαιος(17), ὡς φωρίου τινὸς ἐφαπτόμενος, οὐδὲ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν. Φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τὸ, « τὴν ἀνεψιὰν, ἑτέρῳ δεδομένην, ἐκ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἁρπάσαντα ἀπελθεῖν· Ὃ τίς ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων. »
6 Τί δὲ ὁ τἄλλα θεῖος Πλάτων; Τὰς δέλτους θέλων εἰπεῖν(18), « Γράψαντες, » φησὶν, « ἐν τοῖς ἱεροῖς θήσουσι κυπαριττίνας μνήμας. » Καὶ πάλιν· « Περὶ δὲ τειχῶν, ὦ Μέγιλλε,

ἐγὼ ξυμφεροίμην ἂν τῇ Σπάρτῃ, καθεύδειν ἐᾶν ἐν τῇ γῇ
καταχείμενα τὰ τείχη, καὶ μὴ ἐπανίστασθαι.» Καὶ τὸ 7
Ἡροδότειον οὐ πόῤῥω, τὸ φάναι τὰς καλὰς γυναῖκας « ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν.» Καί τοι γε ἔχει τινὰ παραμυθίαν, οἱ γὰρ παρ᾽ αὐτῷ ταυτὶ λέγοντες εἰσὶν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐν μέθῃ· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τοιούτων προσώπων διὰ μικροψυχίαν καλὸν ἀσχημονεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα.

SECT. V.

Ἅπαντα μέντοι τὰ οὕτως ἄσεμνα διὰ μίαν ἐμφύεται τοῖς λόγοις αἰτίαν, διὰ τὸ περὶ τὰς νοήσεις καινόσπουδον, περὶ ὃ δὴ μάλιστα κορυβαντιῶσιν οἱ νῦν· ἀφ᾽ ὧν γὰρ ἡμῖν τἀγαθά, σχεδὸν ἀπ᾽ αὐτῶν τούτων καὶ τὰ κακὰ γεννᾶσθαι φιλεῖ. Ὅθεν ἐπίφορον εἰς συνταγμάτων κατόρθωσιν τά τε κάλλη τῆς ἑρμηνείας, καὶ τὰ ὕψη, καὶ πρὸς τούτοις αἱ ἡδοναί· καὶ αὐτὰ ταῦτα, καθάπερ τῆς ἐπιτυχίας, οὕτως ἀρχαὶ καὶ ὑποθέσεις καὶ τῶν ἐναντίων καθίστανται. Τοιοῦτόν πως καὶ αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ ὑπερβολαί, καὶ τὰ πληθυντικά· δείξομεν δ᾽ ἐν τοῖς ἔπειτα τὸν κίνδυνον, ὃν ἔχειν ἐοίκασι. Διόπερ ἀναγκαῖον ἤδη διαπορεῖν καὶ ὑποτίθεσθαι, δι᾽ ὅτου τρόπου τὰς ἀνακεκραμένας κακίας τοῖς ὑψηλοῖς ἐκφεύγειν ἂν δυναίμεθα.

SECT. VI.

Ἔστι δὲ, ὦ φίλος, εἴ τινα περιποιησαίμεθ᾽ ἐν πρώτοις καθαρὰν τοῦ κατ᾽ ἀλήθειαν ὕψους ἐπιστήμην καὶ ἐπίκρισιν. Καίτοι τὸ πρᾶγμα δύσληπτον· ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστι πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα· οὐ μὴν

ἀλλ', ὡς εἰπεῖν ἐν παραγγέλματι, ἐντεῦθέν ποθεν ἴσως τὴν διάγνωσιν αὐτῶν οὐκ ἀδύνατον πορίζεσθαι.

SECT. VII.

Εἰδέναι χρὴ, φίλτατε, διότι, καθάπερ κἀν τῷ κοινῷ βίῳ οὐδὲν ὑπάρχει μέγα, οὗ τὸ καταφρονεῖν ἐστι μέγα, οἷον πλοῦτοι, τιμαὶ, δόξαι, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἔξωθεν προςτραγῳδούμενον, οὐκ ἂν τῷ γε φρονίμῳ δόξειεν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ περιφρονεῖν ἀγαθὸν οὐ μέτριον· (θαυμάζουσι γοῦν τῶν ἐχόντων αὐτὰ μᾶλλον τοὺς δυναμένους ἔχειν, καὶ διὰ μεγαλοψυχίαν ὑπερορῶντας·) τῇδέ που καὶ ἐπὶ τῶν διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκεπτέον, μή τινα μεγέθους φαντασίαν ἔχοι τοιαύτην, ᾗ πολὺ πρόςκειται τὸ εἰκῆ προςαναπλαττόμενον, ἀναπτυσσόμενα δὲ ἄλλως εὑρίσκοιτο χαῦνα· ὧν τοῦ θαυμάζειν τὸ περιφρονεῖν εὐγενέστε-
2 ρον. Φύσει γάρ πως ὑπὸ τἀληθοῦς ὕψους ἐπαίρεταί τε ἡμῶν ἡ ψυχὴ, καὶ γαῦρόν τι ἀνάστημα λαμβάνουσα πληροῦται χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ γεννήσασα,
3 ὅπερ ἤκουσεν (19). Ὅταν οὖν ὑπ' ἀνδρὸς ἔμφρονος, καὶ ἐμπείρου λόγων, πολλάκις ἀκουόμενόν τι πρὸς μεγαλοφροσύνην τὴν ψυχὴν μὴ συνδιατιθῇ, μηδ' ἐγκαταλείπῃ τῇ διανοίᾳ πλεῖον τοῦ λεγεμένου τὸ ἀναθεωρούμενον, πίπτῃ δ', ἂν τὸ συνεχὲς ἐπισκοπῇς, εἰς ἀπαύξησιν· οὐκ ἂν ἔτ' ἀληθὲς ὕψος εἴη, μέχρι μόνης τῆς ἀκοῆς σωζόμενον. Τοῦτο γὰρ τῷ ὄντι μέγα, οὗ πολλὴ μὲν ἡ ἀναθεώρησις (20), δύσκολος δὲ, μᾶλλον δ' ἀδύνατος ἡ κατεξα-
4 νάστασις, ἰσχυρὰ δὲ ἡ μνήμη καὶ δυσεξάλειπτος. Ὅλως δὲ καλὰ νόμιζε ὕψη καὶ ἀληθινὰ τὰ διαπαντὸς ἀρέσκοντα

καὶ πᾶσιν. Ὅταν γὰρ τοῖς ἀπὸ διαφόρων ἐπιτηδευμάτων, βίων, ζήλων, ἡλικιῶν, λόγων, ἕν τι καὶ ταὐτὸν ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασι δοκῇ, τόθ' ἡ ἐξ ἀσυμφώνων ὡς κρίσις καὶ συγκατάθεσις (21) τὴν ἐπὶ τῷ θαυμαζομένῳ πίστιν ἰσχυρὰν λαμβάνει καὶ ἀναμφίλεκτον.

SECT. VIII.

Ἐπεὶ δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις, πηγαί τινές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμώταται, (προϋποκειμένης, ὥσπερ ἐδάφους τινὸς κοινοῦ, ταῖς πέντε ταύταις ἰδέαις τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ἧς ὅλως χωρὶς οὐδὲν) πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον, τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἁδρεπήβολον, ὡς κἀν τοῖς περὶ Ξενοφῶντος ὡρισάμεθα· δεύτερον δὲ τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος. Ἀλλ' αἱ μὲν δύο αὗται τοῦ ὕψους κατὰ τὸ πλέον αὐθιγενεῖς συστάσεις· αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη καὶ διὰ τέχνης, ἥ τε ποιὰ τῶν σχημάτων πλάσις, (δισσὰ δέ που ταῦτα τὰ μὲν νοήσεως, θάτερα λέξεως,) ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ γενναία φράσις, (ἧς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογὴ, καὶ ἡ τροπικὴ καὶ πεποιημένη λέξις·) πέμπτη δὲ μεγέθους αἰτία, καὶ συγκλείουσα τὰ πρὸ ἑαυτῆς ἅπαντα, ἡ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρσει σύνθεσις. Φέρε δὴ, τὰ ἐμπεριεχόμενα καθ' ἑκάστην ἰδέαν τούτων ἐπισκεψώμεθα, τοσοῦτον προειπόντες, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ Καικίλιος ἕν τι παρέλιπεν, ὡς καὶ
τὸ πάθος ἀμέλει. Ἀλλ' εἰ μὲν ὡς ἕν τι ταῦτ' ἄμφω, τό 2
τε ὕψος καὶ τὸ παθητικὸν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντῃ συνυπάρχειν τε ἀλλήλοις καὶ συμπεφυκέναι, διαμαρτάνει· καὶ γὰρ πάθη τινὰ διεστῶτα ὕψους καὶ ταπεινὰ εὑρίσκεται καθάπερ οἶκτοι, λῦπαι, φόβοι· καὶ ἔμπαλιν πολλὰ

ὕψη δίχα πάθους, ὡς πρὸς μυρίοις ἄλλοις καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἀλωάδας τῷ ποιητῇ παρατετολμημένα (22)·

Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατος εἴη·

καὶ τὸ τούτοις ἔτι μεῖζον ἐπιφερόμενον,

Καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν.

3 Παρά γε μὴν τοῖς ῥήτορσι τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ πομπικὰ καὶ ἐπιδεικτικὰ, τὸν μὲν ὄγκον καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἅπαντος περιέχει, πάθους δὲ χηρεύει κατὰ τὸ πλεῖστον· ὅθεν ἥκιστα τῶν ῥητόρων οἱ περιπαθεῖς ἐγκωμιαστικοὶ,
4 ἢ ἔμπαλιν οἱ ἐπαινετικοὶ περιπαθεῖς. Εἰ δ' αὖ πάλιν ἐξ ὅλου μὴ ἐνόμισεν ὁ Καικίλιος τὸ ἐμπαθὲς τὰ ὕψη ποτὲ συντελεῖν, καὶ διὰ τοῦτ' οὐχ ἡγήσατο μνήμης ἄξιον, πάνυ διηπάτηται. Θαῤῥῶν γάρ ἀφορισαίμην ἂν, ὡς οὐδὲν οὕτως, ὡς τὸ γενναῖον πάθος, ἔνθα χρὴ, μεγαλήγορόν ἐστι, ὥσπερ ὑπὸ μανίας τινὸς καὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικοῦ ἐκπνέον καὶ οἱονεὶ φοιβάζον τοὺς λόγους.

SECT. IX.

Οὐ μὴν ἀλλ', ἐπεὶ τὴν κρατίστην μοῖραν ἐπέχει τῶν ἄλλων τὸ πρῶτον, λέγω δὲ τὸ μεγαλοφυὲς, χρὴ κἀνταῦθα, εἰ καὶ δωρητὸν τὸ πρᾶγμα μᾶλλον ἢ κτητὸν, ὅμως, καθ' ὅσον οἷόν τε, τὰς ψυχὰς ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγέθη, καὶ ὥσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν γενναίου παραστήματος. Τίνα, φησεὶ, τρόπον; γέγραφά που
2 καὶ ἑτέρωθι, τὸ τοιοῦτον ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπή-

χημα. Ὅθεν καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεταί ποτε ψιλὴ
καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔννοια δι' αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον, ὡς ἡ
τοῦ Αἴαντος ἐν Νεκυίᾳ (23) σιωπὴ μέγα καὶ παντὸς ὑψη-
λότερον λόγου. Πρῶτον οὖν τὸ, ἐξ οὗ γίνεται, προϋποτί- 3
θεσθαι πάντως ἀναγκαῖον, ὡς ἔχειν δεῖ τὸν ἀληθῆ ῥήτορα
μὴ ταπεινὸν φρόνημα καὶ ἀγεννές. Οὐδὲ γὰρ οἷόν τε,
μικρὰ καὶ δουλοπρεπῆ φρονοῦντας καὶ ἐπιτηδεύοντας
παρ' ὅλον τὸν βίον θαυμαστόν τι καὶ τοῦ παντὸς αἰῶνος
ἐξενεγκεῖν ἄξιον· μεγάλοι δὲ οἱ λόγοι τούτων, κατὰ τὸ
εἰκὸς, ὧν ἂν ἐμβριθεῖς ὦσιν αἱ ἔννοιαι (24). Ταύτῃ καὶ 4
εἰς τοὺς μάλιστα φρονηματίας ἐμπίπτει τὰ ὑπερφυᾶ· Ὁ
γὰρ τῷ Παρμενίωνι φήσαντι, « ἐγὼ μὲν ἠρκέσθην,
*** [εἰ Ἀλέξανδρος ἤμην, » « Κἀγὼ νὴ Δία, » εἰπὼν,
« εἰ Παρμενίων ἤμην, » τὸ αὐτοῦ μεγαλόφρον δείκνυσιν·
ὡς καὶ τὸ Ὁμήρου παρορίζει μεγαλοφυὲς ἐν τῷ
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει,]
τὸ ἐπ' οὐρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα (25)· καὶ τοῦτ' ἂν
εἴποι τις οὐ μᾶλλον τῆς Ἔριδος, ἢ Ὁμήρου μέτρον. Ὧι 5
ἀνόμοιόν γε τὸ Ἡσιόδειον (26) ἐπὶ τῆς Ἀχλύος, εἴγε Ἡσιό-
δου καὶ τὴν Ἀσπίδα θετέον· « Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι
ῥέον· » οὐ γὰρ δεινὸν ἐποίησε τὸ εἴδωλον, ἀλλὰ μισητόν.
Ὁ δὲ πῶς μεγεθύνει τὰ δαιμόνια;

Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.

Τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῷ διαστήματι καταμετρεῖ.
Τίς οὖν οὐκ ἂν εἰκότως διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους
ἐπιφθέγξαιτο, ὅτι, ἂν δὶς ἑξῆς ἐφορμήσωσιν οἱ τῶν θεῶν

6 ἵπποι, οὐκέθ' εὑρήσουσιν ἐν κόσμῳ τόπον; Ὑπερφυᾶ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαντάσματα (27),

> Ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγξεν μέγας οὐρανὸς, οὔλυμπός τε.
> Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς,
> Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ἔπειτα
> Γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
> Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη,
> Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.

Ἐπιβλέπεις, ἑταῖρε, ὡς, ἀναῤῥηγνυμένης μὲν ἐκ βάθρων γῆς, αὐτοῦ δὲ γυμνουμένου ταρτάρου, ἀνατροπὴν δὲ ὅλου καὶ διάστασιν τοῦ κόσμου λαμβάνοντος, πάνθ' ἅμα οὐρανὸς, ᾅδης, τὰ θνητὰ, τὰ ἀθάνατα, ἅμα τῇ
7 τότε συμπολεμεῖ καὶ συγκινδυνεύει μάχῃ; Ἀλλὰ ταῦτα φοβερὰ μέν· πλὴν εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, παντάπασιν ἄθεα, καὶ οὐ σώζοντα τὸ πρέπον. Ὅμηρος γάρ μοι δοκεῖ παραδιδοὺς τραύματα θεῶν, στάσεις, τιμωρίας, δάκρυα, δεσμὰ, πάθη πάμφυρτα, τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν Ἰλιακῶν ἀνθρώπους, ὅσον ἐπὶ τῇ δυνάμει, θεοὺς πεποιηκέναι, τοὺς θεοὺς δὲ ἀνθρώπους. Ἀλλ' ἡμῖν μὲν δυσδαιμονοῦσιν ἀπόκειται λιμὴν κακῶν, ὁ θάνατος (28)· τῶν θεῶν δ' οὐ τὴν φύσιν, ἀλλὰ τὴν ἀτυχίαν ἐποίησεν
8 αἰώνιον. Πολὺ δὲ τῶν περὶ τὴν θεομαχίαν ἀμείνω τὰ, ὅσα ἄχραντόν τι καὶ μέγα τὸ δαιμόνιον ὡς ἀληθῶς καὶ ἄκρατον παρίστησιν, οἷα (πολλοῖς δὲ πρὸ ἡμῶν ὁ τόπος ἐξείργασται) τὰ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος (29),

> * * * Τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη,
> Καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν
> Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.

Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ', ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτῷ
Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα.
Γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα διΐστατο, τοὶ δὲ πέτοντο.

Ταύτῃ καὶ ὁ τῶν Ἰουδαίων θεσμοθέτης, οὐχ ὁ τυχὼν 9
ἀνὴρ, ἐπειδὴ τὴν τοῦ θείου δύναμιν κατὰ τὴν ἀξίαν ἐχώρησε, κἀξέφηνεν, εὐθὺς ἐν τῇ εἰςϐολῇ γράψας τῶν νόμων (30)· « Εἶπεν ὁ Θεὸς, » φησί· τί; « Γενέσθω φῶς,
καὶ ἐγένετο· γενέσθω γῆ, καὶ ἐγένετο. » Οὐκ ὀχληρὸς 1
ἂν ἴσως, ἑταῖρε, δόξαιμι, ἓν ἔτι τοῦ ποιητοῦ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραθέμενος, τοῦ μαθεῖν χάριν, ὡς εἰς τὰ ἡρωϊκὰ μεγέθη συνεμϐαίνειν ἐθίζει. Ἀχλὺς ἄφνω καὶ νὺξ ἄπορος αὐτῷ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐπέχει μάχην· ἔνθα δὴ ὁ Αἴας ἀμηχανῶν (31),

Ζεῦ πάτερ (φησὶν) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν,
Ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι
Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον.

Ἔστιν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος, οὐ γὰρ ζῆν εὔχεται, (ἦν γὰρ τὸ αἴτημα τοῦ ἥρωος ταπεινότερον) ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀπράκτῳ σκότει τὴν ἀνδρείαν εἰς οὐδὲν γενναῖον εἶχε διαθέσθαι, διὰ ταῦτ' ἀγαναχτῶν ὅτι πρὸς τὴν μάχην ἀργεῖ, φῶς ὅτι τάχιστα αἰτεῖται, ὡς πάντως τῆς ἀρετῆς εὑρήσων ἐντάφιον ἄξιον, κἂν αὐτῷ Ζεὺς ἀντιτάττηται. Ἀλλὰ γὰρ Ὅμηρος μὲν ἐνθάδε οὔριος συνεμπνεῖ 11
τοῖς ἀγῶσιν, καὶ οὐκ ἄλλό τι αὐτὸς πέπονθεν, ἢ

Μαίνεται, ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μαίνηται βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης·
Ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίνεται·

δείκνυσι δ' ὅμως διὰ τῆς 'Οδυσσείας (καὶ γὰρ ταῦτα πολλῶν ἕνεκα προςεπιθεωρητέον,) ὅτι μεγάλης φύσεως ὑποφερομένης ἤδη ἴδιόν ἐστιν ἐν γήρᾳ τὸ φιλόμυθον. Δῆλος γὰρ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συντεθεικὼς ταύτην δευτέραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀτὰρ δὴ κἀκ τοῦ λείψανα τῶν 'Ιλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς 'Οδυσσείας, ὡς ἐπεισόδιά τινα τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, προςεπειςφέρειν, καὶ νὴ Δί' ἐκ τοῦ τὰς ὀλοφύρσεις καὶ τοὺς οἴκτους, ὡς πάλαι που προεγνωσμένους τοῖς ἥρωσιν, ἐνταῦθα προςαποδιδόναι. Οὐ γὰρ ἀλλ', ἡ τῆς 'Ιλιάδος ἐπίλογός ἐστιν ἡ 'Οδύσσεια·

"Ενθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' 'Αχιλλεύς,
"Ενθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
"Ενθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός (32).

13 'Απὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, οἶμαι, τῆς μὲν 'Ιλιάδος, γραφομένης ἐν ἀκμῇ πνεύματος, ὅλον τὸ σωμάτιον δραματικὸν ὑπεστήσατο καὶ ἐναγώνιον· τῆς δὲ 'Οδυσσείας τὸ πλέον διηγηματικὸν, ὅπερ ἴδιον γήρως. "Οθεν ἐν τῇ 'Οδυσσείᾳ παρεικάσαι τις ἂν καταδυομένῳ τὸν "Ομηρον ἡλίῳ, οὗ δίχα τῆς σφοδρότητος παραμένει τὸ μέγεθος. Οὐ γὰρ ἔτι τοῖς 'Ιλιακοῖς ἐκείνοις ποιήμασιν ἴσον ἐνταῦθα σώζει τὸν τόνον, οὐδ' ἐξωμαλισμένα τὰ ὕψη καὶ ἰζήματα μηδαμοῦ λαμβάνοντα (33), οὐδὲ τὴν πρόχυσιν ὁμοίαν τῶν ἐπαλλήλων παθῶν οὐδὲ τὸ ἀγχίστροφον καὶ πολιτικὸν, καὶ ταῖς ἐκ τῆς ἀληθείας φαντασίαις καταπεπυκνωμένον· ἀλλ', οἷον ὑποχωροῦντος εἰς ἑαυτὸν ὠκεανοῦ καὶ περὶ τὰ ἴδια μέτρα ἐρημουμένου, τὸ λοιπὸν φαίνονται τοῦ μεγέθους ἀμπώτιδες κἀν τοῖς μυθώδεσι καὶ
14 ἀπίστοις πλάνοις. Λέγων δὲ ταῦτ' οὐκ ἐπιλέλησμαι τῶν

ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ χειμώνων, καὶ τῶν περὶ τὸν Κύκλωπα, καί τινων ἄλλων· ἀλλὰ γῆρας διηγοῦμαι, γῆρας δ' ὅμως Ὁμήρου. Πλὴν ἐν ἅπασι τούτοις ἑξῆς τοῦ πρακτικοῦ κρατεῖ τὸ μυθικόν· παρεξέβην δ' εἰς ταῦθ', ὡς ἔφην, ἵνα δείξαιμι, ὡς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾷστον κατὰ τὴν ἀπακμὴν τὰ μεγαλοφυῆ παρατρέπεται, οἷα τὰ περὶ τὸν ἀσκὸν (34), καὶ τοὺς ἐκ Κίρκης συοφορβουμένους, οὓς ὁ Ζώϊλος ἔφη χοιρίδια κλαίοντα, καὶ τὸν ὑπὸ τῶν πελειάδων ὡς νεοσσὸν παρατρεφόμενον Δία, καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ ναυαγίου δέχ' ἡμέρας ἄσιτον (35), τά τε περὶ τὴν μνηστηροφονίαν ἀπίθανα. Τί γὰρ ἂν ἄλλο φήσαιμεν ταῦτα, ἢ τῷ ὄντι τοῦ Διὸς ἐνύπνια; Δευτέρου δὲ ἕνεκα προςιστορείσθω τὰ κατὰ τὴν Ὀδύσσειαν, ὅπως ᾖ σοι γνώριμον, ὡς ἡ ἀπακμὴ τοῦ πάθους ἐν τοῖς μεγάλοις συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς εἰς ἦθος ἐκλύεται. Τοιαῦτα γάρ που τὰ περὶ τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ἠθικῶς αὐτῷ βιολογούμενα οἰκίαν, οἱονεὶ κωμῳδία τίς ἐστιν ἠθολογουμένη.

SECT. X.

Φέρε νῦν, εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχοιμεν, ὑψηλοὺς ποιεῖν τοὺς λόγους δυνάμενον, ἐπισκεψώμεθα. Οὐκοῦν ἐπειδὴ πᾶσι τοῖς πράγμασι φύσει συνεδρεύει τινὰ μόρια, ταῖς ὕλαις συνυπάρχοντα, ἐξ ἀνάγκης γένοιτ' ἂν ἡμῖν ὕψους αἴτιον, τὸ τῶν ἐμφερομένων ἐκλέγειν ἀεὶ τὰ καιριώτατα, καὶ ταῦτα τῇ πρὸς ἄλληλα ἐπισυνθέσει καθάπερ ἕν τι σῶμα ποιεῖν δύνασθαι· τὸ μὲν γὰρ τῇ ἐκλογῇ τὸν ἀκροατὴν τῶν λημμάτων, τὸ δὲ τῇ πυκνώσει τῶν ἐκλελεγμένων προςάγεται. Οἷον ἡ Σαπφὼ τὰ συμβαίνοντα ταῖς ἐρωτικαῖς μανίαις παθήματα ἐκ τῶν παρεπομένων καί

ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἑκάστοτε λαμβάνει. Ποῦ δὲ τὴν ἀρετὴν ἀποδείκνυται; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῶν καὶ ὑπερτεταμένα δεινὴ καὶ ἐκλέξαι καὶ εἰς ἄλληλα συνδῆσαι (36).

2 Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
Ἔμμεν' ὠνὴρ, ὅστις ἐναντίος τοι
Ἰζάνει, καὶ πλασίον ἁδὺ φωνεύ-
σας ὑπακούει

Καὶ γελώσας ἱμεροεν. Τό μοι 'μὰν
Καρδίαν ἐν στήθεσιν ἐπτόασεν.
Ὡς γὰρ εἴδω σε, βροχέως με φωνᾶς
Οὐδὲν ἔτ' εἴκει·

Ἀλλὰ καμμὲν γλῶσσα ἔαγε· λεπτὸν δ'
Αὐτίκα χρῷ πῦρ ὑποδεδρόμακεν·
Ὀππάτεσσιν δ' οὐδὲν ὄρημ', ἐπιῤῥομ-
βεῦσι δ' ἀκουέ·

Καδδ' ἱδρὼς ψυχρὸς χέεται, τρόμος δὲ
Πᾶσαν ἀγρεῖ, χλωροτέρα δὲ ποίας
Ἐμμί· τεθνάκην δ' ὀλίγω 'πιδεύσην
Φαίνομαι [ἄπνους].

Ἀλλὰ πᾶν τολματὸν, ἐπεὶ πένητα —

3 Οὐ θαυμάζεις, ὡς ὑπ' αὐτὸ τὴν ψυχὴν, τὸ σῶμα, τὰς ἀκοὰς, τὴν γλῶσσαν, τὰς ὄψεις, τὴν χρόαν, πάνθ', ὡς ἀλλότρια, διοιχόμενα ἐπιζητεῖ, καὶ καθ' ὑπεναντιώσεις ἅμα ψύχεται, καίεται, ἀλογιστεῖ, φρονεῖ; ἢ γὰρ φοβεῖται, ἢ παρ' ὀλίγον τέθνηκεν· ἵνα μὴ ἕν τι περὶ αὐτὴν πάθος

φαίνηται, παθῶν δὲ σύνοδος. Πάντα μὲν τὰ τοιαῦτα γί-
νεται περὶ τοὺς ἐρῶντας· ἡ λῆψις δ', ὡς ἔφην, τῶν
ἄκρων, καὶ ἡ εἰς ταὐτὸ συναίρεσις ἀπειργάσατο τὴν ἐξο-
χήν· ὅνπερ, οἶμαι, καὶ ἐπὶ τῶν χειμώνων τρόπον ὁ
ποιητὴς ἐκλαμβάνει τῶν παρακολουθούντων τὰ χαλεπώ-
τατα. Ὁ μὲν γὰρ τὰ Ἀριμάσπεια ποιήσας (37) ἐκεῖνα 4
οἴεται δεινά·

Θαῦμ' ἡμῖν καὶ τοῦτο μέγα φρεσὶν ἡμετέρῃσιν.
Ἄνδρες ὕδωρ ναίουσιν ἀπὸ χθονὸς ἐν πελάγεσσι·
Δύστηνοί τινές εἰσιν, ἔχουσι γὰρ ἔργα πονηρά,
Ὄμματ' ἐν ἄστροισι, ψυχὴν δ' ἐν πόντῳ ἔχουσιν,
Ἦπου πολλὰ θεοῖσι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες
Εὔχονται σπλάγχνοισι κακῶς ἀναβαλλομένοισι.

παντὶ μὴν, οἶμαι, δῆλον, ὡς πλέον ἄνθος ἔχει τὰ λεγό-
μενα ἢ δέος. Ὁ δὲ Ὅμηρος πῶς (38); ἓν γὰρ ἀπὸ πολ- 5
λῶν λεγέσθω·

Ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι,
Λάβρον, ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, ἡ δέ τε πᾶσα
Ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης
Ἱστίῳ ἐμβρέμεται, τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπὲκ θανάτοιο φέρονται.

Ἐπεχείρησε καὶ ὁ Ἄρατος τὸ αὐτὸ τοῦτο μετενεγκεῖν, 6

— ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει·

πλὴν μικρὸν αὐτὸ καὶ γλαφυρὸν ἐποίησεν ἀντὶ φοβεροῦ·
ἔτι δὲ παρώρισε τὸν κίνδυνον, εἰπὼν, Ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει.
Οὐκοῦν ἀπείργει. Ὁ δὲ ποιητὴς οὐκ εἰς ἅπαξ παρορίζει

τὸ δεινὸν, ἀλλὰ τοὺς ἀεὶ καὶ μονονουχὶ κατὰ πᾶν κῦμα πολλάκις ἀπολλυμένους εἰκονογραφεῖ. Καὶ μὴν τὰς προθέσεις, ἀσυνθέτους οὔσας, συναναγκάσας παρὰ φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλας συμβιασάμενος, « Ὑπὲκ θανάτοιο, » τῷ μὲν συνεμπίπτοντι πάθει τὸ ἔπος ὁμοίως ἐβασάνισεν· τῇ δὲ τοῦ ἔπους συνθλίψει τὸ πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο, καὶ μονονοὺκ ἐνετύπωσε τῇ λέξει τοῦ κινδύνου τὸ ἰδίωμα,
7 « Ὑπὲκ θανάτοιο φέρονται. » Οὐκ ἄλλως ὁ Ἀρχίλοχος ἐπὶ τοῦ ναυαγίου (39), καὶ ἐπὶ τῇ προςαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης· « Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, » φησίν· ἀλλὰ τὰς ἐξοχὰς, ὡς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, οὐδὲν φλοιῶδες, ἢ ἄσεμνον, ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου. Λυμαίνεται γὰρ ταῦτα τὸ ὅλον, ὡσανεὶ ψήγματα ἢ ἀραιώματα, ἐμποιοῦντα μεγέθη συνοικονομούμενα, τῇ τε πρὸς ἄλληλα σχέσει συντετειχισμένα.

SECT XI.

Σύνεδρός ἐστι ταῖς προεκκειμέναις ἀρετὴ καὶ ἣν καλοῦσιν αὔξησιν, ὅταν, δεχομένων τῶν πραγμάτων καὶ ἀγώνων κατὰ περιόδους ἀρχάς τε πολλὰς καὶ ἀναπαύλας, ἕτερα ἑτέροις ἐπεισκυκλούμενα μεγέθη συνεχῶς
2 ἐπεισάγηται κατ' ἐπίβασιν. Τοῦτο δὲ εἴτε διὰ τοπηγορίαν, εἴτε δείνωσιν, ἢ πραγμάτων ἢ κατασκευῶν ἐπίρρωσιν, εἴτ' ἐποικονομίαν ἔργων ἢ παθῶν (μυρίαι γὰρ ἰδέαι τῶν αὐξήσεων) γίνοιτο· χρὴ γινώσκειν ὅμως τὸν ῥήτορα, ὡς οὐδὲν ἂν τούτων καθ' αὑτὸ συσταίη χωρὶς ὕψους τέλειον (40), πλὴν εἰ μὴ ἐν οἴκτοις ἄρα νὴ Δία, ἢ ἐν εὐτελισμοῖς· τῶν δ' ἄλλων αὐξητικῶν ὅτου περ ἂν τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὡς ψυχὴν ἐξαιρήσεις σώματος· εὐθὺς γὰρ ατο-

νεῖ καὶ κενοῦται τὸ ἔμπρακτον αὐτῶν, μὴ τοῖς ὕψεσι συνεπιῤῥωννύμενον. Ἧι μέντοι διαφέρει τοῦ ἀρτίως 3
εἰρημένου τὰ νῦν παραγγελλόμενα, (περιγραφὴ γάρ τις ἦν ἐκεῖνο τῶν ἄκρων λημμάτων, καὶ εἰς ἑνότητα σύνταξις) καὶ τίνι καθόλου τῶν αὐξήσεων παραλλάττει τὰ ὕψη, τῆς σαφηνείας αὐτῆς ἕνεκα συντόμως διοριστέον.

SECT. XII.

Ὁ μὲν οὖν τῶν τεχνογράφων ὅρος ἐμοίγ' οὐκ ἀρεστός. Αὔξησίς ἐστι, φασὶ, λόγος, μέγεθος περιτιθεὶς τοῖς ὑποκειμένοις· δύναται γὰρ ἀμέλει καὶ ὕψους, καὶ πάθους, καὶ τρόπων εἶναι κοινὸς οὗτος ὁ ὅρος, ἐπειδὴ κἀκεῖνα τῷ λόγῳ περιτίθησι ποιόν τι μέγεθος. Ἐμοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλήλων παραλλάττειν, ᾗ κεῖται τὸ μὲν ὕψος ἐν διάρματι, ἡ δ' αὔξησις καὶ ἐν πλήθει· διόπερ ἐκεῖνο μὲν κἀν νοήματι ἑνὶ πολλάκις, ἡ δὲ πάντως μετά ποσότητος καὶ περιουσίας τινὸς ὑφίσταται. Καὶ ἔστιν ἡ αὔξη- 2
σις, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν (41), συμπλήρωσις ἀπὸ πάντων τῶν ἐμφερομένων τοῖς πράγμασι μορίων καὶ τόπων, ἰσχυροποιοῦσα τῇ ἐπιμονῇ τὸ κατεσκευασμένον· ταύτῃ τῆς πίστεως διεστῶσα, ὅτι μὲν τὸ ζητούμενον ἀποδεί [κνυσιν]..... πλουσιώτατα, καθάπερ τι πέλαγος, εἰς ἀναπεπταμένον κέχυται πολλαχῇ μέγεθος. Ὅθεν, οἴ- 3
μαι, κατὰ λόγον ὁ μὲν ῥήτωρ, ἅτε παθητικώτερος, πολὺ τὸ διάπυρον ἔχει καὶ θυμικῶς ἐκφλεγόμενον· ὁ δὲ, καθεστῶς ἐν ὄγκῳ καὶ μεγαλοπρεπεῖ σεμνότητι, οὐκ ἔψυκται μὲν, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐπέστραπται. Οὐ κατ' ἄλλα 4
δέ τινα ἢ ταῦτα, ἐμοὶ δοκεῖ, φίλτατε Τερεντιανὲ, (λέγω δὲ, εἰ καὶ ἡμῖν ὡς Ἕλλησιν ἐφεῖταί τι γινώσκειν,) καὶ

ὁ Κικέρων τοῦ Δημοσθένους ἐν τοῖς μεγέθεσι παραλλάττει (42). Ὁ μὲν γὰρ ἐν ὕψει τὸ πλέον ἀποτόμῳ, ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει. Καὶ ὁ μὲν ἡμέτερος διὰ τὸ μετὰ βίας ἕκαστα, ἔτι δὲ τάχους, ῥώμης, δεινότητος, οἷον καίειν τε ἅμα καὶ διαρπάζειν, σκηπτῷ τινι παρεικάζοιτ' ἂν ἢ κεραυνῷ· ὁ δὲ Κικέρων ὡς ἀμφιλαφής τις ἐμπρησμὸς, οἶμαι, πάντη νέμεται καὶ ἀνειλεῖται, πολὺ ἔχων καὶ ἐπίμονον ἀεὶ τὸ καῖον, καὶ διακληρονομούμενον ἄλλοτ' ἀλλοίως ἐν αὐτῷ καὶ κατὰ διαδοχὰς ἀνατρεφόμενον.
5 Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ἐπικρίνοιτε. Καιρὸς δὲ τοῦ Δημοσθενικοῦ μὲν ὕψους καὶ ὑπερτεταμένου ἔν τε ταῖς δεινώσεσι καὶ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, καὶ ἔνθα δεῖ τὸν ἀκροατὴν τὸ σύνολον ἐκπλῆξαι· τῆς δὲ χύσεως, ὅπου χρὴ καταντλῆσαι· Τοπηγορίαις τε γὰρ, καὶ ἐπιλόγοις κατὰ τὸ πλέον καὶ παραβάσεσι, καὶ τοῖς φραστικοῖς ἅπασι καὶ ἐπιδεικτικοῖς, ἱστορίαις τε καὶ φυσιολογίαις, καὶ οὐκ ὀλίγοις ἄλλοις μέρεσιν ἁρμόδιος.

SECT. XIII.

Ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων, (ἐπάνειμι γὰρ,) τοιούτῳ τινὶ χεύματι ἀψοφητὶ ῥέων (43), οὐδὲν ἧττον μεγεθύνεται, ἀνεγνωκὼς τὰ ἐν τῇ Πολιτείᾳ (44), [τὸν τύπον] οὐκ ἀγνοεῖς. « Οἱ ἄρα φρονήσεως, » φησὶ, « καὶ ἀρετῆς ἄπειροι εὐωχίαις δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ξυνόντες, κάτω, ὡς ἔοικε, φέρονται, καὶ ταύτῃ πλανῶνται διὰ βίου. Πρὸς δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνω οὔτ' ἀνέβλεψαν πώποτε, οὔτ' ἀνηνέχθησαν, οὐδὲ βεβαίου τε καὶ καθαρᾶς ἡδονῆς ἐγεύσαντο· ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην, κάτω ἀεὶ βλέποντες, καὶ κεκυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας, βόσκονται χορταζόμε-

νοι καὶ ὀχεύοντες, καὶ ἕνεκα τῆς τούτων πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασι καὶ ὁπλαῖς ἀποκτιννύουσι δι' ἀπληστίαν.» Ἐνδείκνυται 2
δ' ἡμῖν οὗτος ὁ ἀνὴρ, εἰ βουλοίμεθα μὴ κατολιγωρεῖν, ὡς καὶ ἄλλη τις παρὰ τὰ εἰρημένα ὁδὸς ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τείνει. Ποία δὲ καὶ τίς αὕτη; Ἡ τῶν ἔμπροσθεν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν μίμησίς τε καὶ ζήλωσις. Καί γε τούτου, φίλτατε, ἀπρὶξ ἐχώμεθα τοῦ σκοποῦ. Πολλοὶ γὰρ ἀλλοτρίῳ θεοφοροῦνται πνεύματι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ τὴν Πυθίαν λόγος ἔχει, τρίποδι πλησιάζουσαν, (ἔνθα ῥῆγμά ἐστι, γῆς ἀναπνεῖν, ὥς φασιν, ἀτμὸν ἔνθεον) αὐτόθεν ἐγκύμονα τῆς δαιμονίου καθισταμένην δυνάμεως, παραυτίκα χρησμῳδεῖν κατ' ἐπίπνοιαν. Οὕτως ἀπὸ τῆς τῶν ἀρχαίων μεγαλοφυΐας εἰς τὰς τῶν ζηλούντων ἐκείνους ψυχὰς, ὡς ἀπὸ ἱερῶν στομίων, ἀπόῤῥοιαί τινες φέρονται, ὑφ' ὧν ἐπιπνεόμενοι, καὶ οἱ μὴ λίαν φοιβαστικοὶ, τῷ ἑτέρων συνενθουσιῶσι μεγέθει. Μόνος 3
Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο; Στησίχορος ἔτι πρότερον, ὅ τε Ἀρχίλοχος, πάντων δὲ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τοῦ Ὁμηρικοῦ ἐκείνου νάματος εἰς αὐτὸν μυρίας ὅσας παρατροπὰς ἀποχετευσάμενος. Καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδείξεων ἔδει, εἰ μὴ τὰ ἐπ' εἴδους καὶ οἱ περὶ Ἀμμώνιον (45) ἐκλέξαντες ἀνέγραψαν. Ἔστι δ' οὐ κλοπὴ 4
τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὡς ἀπὸ καλῶν ἠθῶν, ἢ πλασμάτων, ἢ δημιουργημάτων ἀποτύπωσις. Καὶ οὐδ' ἂν ἐπακμάσαι μοι δοκεῖ τηλικαῦτά τινα τοῖς τῆς φιλοσοφίας δόγμασι, καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχοῦ συνεμβῆναι καὶ φράσεις εἰ μὴ περὶ πρωτείων νὴ Δία παντὶ θυμῷ πρὸς Ὅμηρον, ὡς ἀνταγωνιστὴς νέος πρὸς ἤδη τεθαυμασμένον, ἴσως μὲν φιλονεικότερον καὶ οἱονεὶ διαδορατιζόμενος, οὐκ ἀνωφε-

λῶς δ' ὅμως, διηριστεύετο· « Ἀγαθὴ » γὰρ κατὰ τὸν Ἡσίοδον, « ἔρις ἥδε βροτοῖσι. » Καὶ τῷ ὄντι καλὸς οὗτος καὶ ἀξιονικότατος εὐκλείας ἀγών τε καί στέφανος, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡττᾶσθαι τῶν προγενεστέρων οὐκ ἄδοξον.

SECT. XIV.

Οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς, ἡνίκ' ἂν διαπονῶμεν ὑψηγορίας τι καί μεγαλοφροσύνης δεόμενον, καλὸν ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἂν, εἰ τύχοι, ταὐτὸ τοῦθ' Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων ἢ Δημοσθένης ὕψωσαν, ἢ ἐν ἱστορίᾳ Θουκυδίδης (46). Προςπίπτοντα γὰρ ἡμῖν κατὰ ζῆλον ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα, καὶ οἷον διαπρέποντα, τὰς ψυχὰς
2 ἀνοίσει πως πρὸς τὰ ἀνειδωλοποιούμενα μέτρα· ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ κἀκεῖνο τῇ διανοίᾳ προςυπογράφοιμεν, πῶς ἂν τόδε τι ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον παρὼν Ὅμηρος ἤκουσεν, ἢ Δημοσθένης, ἢ πῶς ἂν ἐπὶ τούτῳ διετέθησαν. Τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα, τοιοῦτον ὑποτίθεσθαι τῶν ἰδίων λόγων δικαστήριον καὶ θέατρον, καὶ ἐν τηλικούτοις ἥρωσι, κριταῖς τε καὶ μάρτυσιν, ὑπέχειν τῶν γραφομένων εὐθύ-
3 νας πεπαῖχθαι. Πλέον δὲ τούτων παρορμητικὸν, εἰ προςτιθείης, πῶς ἂν ἐμοῦ ταῦτα γράψαντος ὁ μετ' ἐμὲ πᾶς ἀκούσειεν αἰών; Εἰ δέ τις αὐτόθεν φοβοῖτο, μὴ τοῦ ἰδίου βίου καὶ χρόνου οὐ (47) φθέγξαιτό τι ὑπερήμερον, ἀνάγκη καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς τούτου ψυχῆς ἀτελῆ καὶ τυφλὰ ὥσπερ ἀμβλοῦσθαι, πρὸς τὸν τῆς ὑστεροφημίας ὅλως μὴ τελεσφορούμενα χρόνον.

SECT. XV.

Ὄγκου, καὶ μεγαληγορίας, καὶ ἀγῶνος ἐπὶ τούτοις,

ὦ νεανία, καὶ αἱ φαντασίαι παρασκευαστικώταται· οὕτω γοῦν εἰδωλοποιΐας αὐτὰς ἔνιοι λέγουσι. Καλεῖται μὲν γὰρ κοινῶς φαντασία πᾶν τὸ ὁπωσοῦν ἐννόημα λόγου γεννητικὸν παριστάμενον· ἰδίως δ' ἐπὶ τούτων κεκράτηκε τοὔνομα, ὅταν, λέγῃς ὑπ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ πάθους βλέπειν δοκῇς, καὶ ὑπ' ὄψιν τιθῇς τοῖς ἀκούουσιν. Ὡς δ' ἕτερόν τι 2
ἡ ῥητορικὴ φαντασία βούλεται, καὶ ἕτερον ἡ παρὰ ποιηταῖς, οὐκ ἂν λάθοι σε, οὐδ' ὅτι τῆς μὲν ἐν ποιήσει τέλος ἐστὶν ἐνάργεια, τῆς δ' ἐν λόγοις ἔκπληξις, ἀμφότεραι δ' ὅμως τοῦτ' ἐπιζητοῦσι τὸ συγκεκινημένον (48).

Ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε, μὴ 'πίσειέ μοι
Τὰς αἱματωποὺς καὶ δρακοντώδεις κόρας·
Αὗται γάρ, αὗται πλησίον θρώσκουσί μου.

Κα

Οἴ μοι, κτανεῖ με· ποῖ φύγω;

Ἐνταῦθ' ὁ ποιητὴς αὐτὸς εἶδεν ἐριννύας· ὃ δ' ἐφαντάσθη μικροῦ δεῖν θεάσασθαι καὶ τοὺς ἀκούοντας ἠνάγκασεν. Ἔστι μὲν οὖν φιλοπονώτατος ὁ Εὐριπίδης, δύο ταυτὶ 3
πάθη, μανίας τε καὶ ἔρωτας, ἐκτραγῳδῆσαι, κἀν τούτοις, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τισιν ἑτέροις, ἐπιτυχέστατος· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιτίθεσθαι φαντασίαις οὐκ ἄτολμος. Ἥκιστά γέ τοι μεγαλοφυὴς ὤν, ὅμως τὴν αὐτὸς αὑτοῦ φύσιν ἐν πολλοῖς γενέσθαι τραγικὴν προςηνάγκασε, καὶ παρ' ἕκαστα ἐπὶ τῶν μεγεθῶν, ὡς ὁ ποιητὴς (49),

Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχίον ἀμφοτέρωθεν
Μαστίεται, ἓ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι.

4 Τῷ γοῦν Φαέθοντι παραδιδοὺς τὰς ἡνίας ὁ Ἥλιος,

Ἔλα δὲ, μήτε Λιβυκὸν αἰθέρ' εἰςβαλών·
Κρᾶσιν γὰρ ὑγρὰν οὐκ ἔχων, ἀψῖδα σὴν
Κάτω διήσει —

φησίν. Εἶθ' ἑξῆς,

Ἵει δ', ἐφ' ἑπτὰ Πλειάδων ἔχων δρόμον.
Τοσαῦτ' ἀκούσας εἶτ' ἔμαρψεν ἡνίας·
Κρούσας δὲ πλευρὰν πτεροφόρων ὀχημάτων
Μεθῆκεν· αἱ δ' ἔπταντ' ἐπ' αἰθέρος πτυχάς.
Πατὴρ δ' ὄπισθε νῶτα Σειρίου βεβὼς
Ἵππευε, παῖδα νουθετῶν· Ἐκεῖσ' ἔλα,
Τῇ ῥα στρέφ' ἅρμα, τῇδε. —

Ἆρ' οὐκ ἂν εἴποις, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ γράφοντος συνεπιβαίνει τοῦ ἅρματος, καὶ συγκινδυνεύουσα τοῖς ἵπποις συνεπτέρωται; Οὐ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῖς οὐρανίοις ἐκείνοις ἔργοις ἰσοδρομοῦσα ἐφέρετο, τοιαῦτ' ἄν ποτε ἐφαντάσθη. Ὅμοια καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Κασσάνδρας αὐτῷ (50),

Ἀλλ', ὦ φίλιπποι Τρῶες —

5 Τοῦ δ' Αἰσχύλου φαντασίαις ἐπιτολμῶντος ἡρωϊκωτάταις, (ὥσπερ καὶ οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας παρ' αὐτῷ (51),

Ἄνδρες (φησὶν) ἑπτὰ, θούριοι λοχαγέται,
Ταυροσφαγοῦντες εἰς μελάνδετον σάκος,
Καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου,
Ἄρην τ', Ἐννυὼ, καὶ φιλαίματον Φόβον
Ὁρκωμότησαν,

τὸν ἴδιον αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους δίχα οἴκτου συνομνύμενοι θάνατον), ἐνίοτε μέντοι ἀκατεργάστους καὶ οἱονεὶ ποκοειδεῖς τὰς ἐννοίας καὶ ἀμαλάκτους φέροντος, ὅμως ἑαυτὸν ὁ Εὐριπίδης κἀκείνοις ὑπὸ φιλοτιμίας τοῖς κινδύνοις προςβιβάζει. Καὶ παρὰ μὲν Αἰσχύλῳ παραδόξως τὰ τοῦ 6
Λυκούργου βασίλεια κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Διονύσου θεοφορεῖται (52),

'Ενθουσιᾷ δὴ δῶμα, βακχεύει στέγη·

ὁ δὲ Εὐριπίδης τὸ αὐτὸ τοῦθ' ἑτέρως ἐφηδύνας ἐξεφώνησε,

Πᾶν δὲ ξυνεβάκχευσ' ὄρος.

Ἄκρως δὲ καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ θνήσκοντος Οἰδίπου, 7
καὶ ἑαυτὸν μετὰ διοσημείας τινὸς θάπτοντος, πεφάνταστai (53), καὶ κατὰ τὸν ἀπόπλουν τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ τ' Ἀχιλλέως, προφαινομένου τοῖς ἀναγομένοις ὑπὲρ τοῦ τάφου· ἣν οὐκ οἶδ' εἴ τις ὄψιν ἐναργέστερον εἰδωλοποίησε Σιμωνίδου· πάντα δ' ἀμήχανον παρατίθεσθαι. Οὐ μὴν 8
ἀλλὰ τὰ μὲν παρὰ τοῖς ποιηταῖς μυθικωτέραν ἔχει τὴν ὑπερέκπτωσιν, ὡς ἔφην, καὶ πάντῃ τὸ πιστὸν ὑπεραίρουσαν· τῆς δὲ ῥητορικῆς φαντασίας κάλλιστον ἀεὶ τὸ ἔμπρακτον καὶ ἐνάληθες. Δειναὶ καὶ ἔκφυλοι αἱ παραβάσεις, ἡνίκ' ἂν ᾖ ποιητικὸν τοῦ λόγου καὶ μυθῶδες τὸ πλάσμα, καὶ εἰς πᾶν προεκπίπτον τὸ ἀδύνατον· ὡς ἤδη νὴ Δία καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες, καθάπερ οἱ τραγῳδοὶ, βλέπουσιν ἐριννύας, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο μαθεῖν οἱ γενναῖοι δύνανται, ὅτι ὁ λέγων Ὀρέστης (54).

Μέθες, μί' οὖσα τῶν ἐμῶν ἐριννύων·
Μέσον μ' ὀχμάζεις, ὡς βάλῃς εἰς τάρταρον,

9 φαντάζεται ταῦθ', ὅτι μαίνεται. Τί οὖν ἡ ῥητορικὴ φαν-
τασία δύναται; Πολλὰ μὲν ἴσως καὶ ἄλλα τοῖς λόγοις ἐν-
αγώνια καὶ ἐμπαθῆ προςεισφέρειν· κατακιρναμένη μέν-
τοι ταῖς πραγματικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, οὐ πείθει τὸν
ἀκροατὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ δουλοῦται. Καὶ μὴν εἴ τις,
φησὶν (55), αὐτίκα δὴ μάλα κραυγῆς ἀκούσειε πρὸ τῶν
δικαστηρίων, εἶτ' εἴποι τις, ὡς ἀνέῳκται τὸ δεσμωτήριον,
οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, οὐδεὶς οὕτως, οὔτε γέρων οὔτε
νέος, ὀλίγωρός ἐστιν, ὃς οὐχὶ βοηθήσει, καθ' ὅσον δύνα-
ται· εἰ δὲ δή τις εἴποι παρελθὼν, ὡς ὁ τούτους ἀφεὶς οὗ-
10 τός ἐστιν, οὐδὲ λόγου τυχὼν παραυτίκ' ἂν ἀπόλοιτο. Ὡς
νὴ Δία καὶ ὁ Ὑπερίδης κατηγορούμενος, ἐπειδὴ τοὺς
δούλους μετὰ τὴν ἧτταν ἐλευθέρους ἐψηφίσατο, Τοῦτο
τὸ ψήφισμα, εἶπεν, οὐχ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαι-
ρωνείᾳ μάχη. Ἅμα γὰρ τῷ πραγματικῷ ἐπιχειρεῖν ὁ
ῥήτωρ πεφάντασται· διὸ καὶ τὸν τοῦ πείθειν ὅρον ὑπερ-
11 βέβηκε τῷ λήμματι. Φύσει δέ πως ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπα-
σιν ἀεὶ τοῦ κρείττονος ἀκούομεν· ὅθεν ἀπὸ τοῦ ἀποδει-
κτικοῦ περιελκόμεθα εἰς τὸ κατὰ φαντασίαν ἐκπληκτικὸν,
ᾧ τὸ πραγματικὸν ἐγκρύπτεται περιλαμπόμενον. Καὶ
τοῦτ' οὐκ ἀπεικότως πάσχομεν· δυοῖν γὰρ συνταττομέ-
νων ὑφ' ἓν ἀεὶ τὸ κρεῖττον εἰς ἑαυτὸ τὴν θατέρου δύναμιν
12 περισπᾷ. Τοσαῦτα περὶ τῶν κατὰ τὰς νοήσεις ὑψηλῶν,
καὶ ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας
ἀπογεννωμένων ἀρκέσει.

SECT. XVI.

Αὐτόθι μέντοι καὶ ὁ περὶ σχημάτων ἐφεξῆς τέτακται
τόπος· καὶ γὰρ ταῦτ', ἂν ὃν δεῖ σκευάζηται τρόπον, ὡς

ἔφην, οὐκ ἂν ἡ τυχοῦσα μεγέθους εἴη μερίς. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ τὸ πάντα διακριβοῦν πολύεργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀπεριόριστον, ὀλίγα τῶν, ὅσα μεγαληγορίας ἀποτελεστικὰ, τοῦ πιστώσασθαι τὸ προκείμενον ἕνεκα καὶ δὴ διέξιμεν. Ἀπόδειξιν ὁ Δημοσθένης ὑπὲρ τῶν πεπολιτευ- 2
μένων εἰςφέρει (56)· τίς δ' ἦν ἡ κατὰ φύσιν χρῆσις αὐτῆς; » Οὐχ ἡμάρτετε, ὦ τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα ἀράμενοι· ἔχετε δὲ οἰκεῖα τούτου παραδείγματα· οὐδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἥμαρτον, οὐδ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι, οὐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς. » Ἀλλ' ἐπειδὴ, καθάπερ ἐμπνευσθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ θεοῦ καὶ οἱονεὶ φοιβόληπτος γενόμενος, τὸν κατὰ τῶν ἀριστέων τῆς Ἑλλάδος ὅρκον ἐξεφώνησεν, » Οὐκ ἔστιν, ὅπως ἡμάρτετε, μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας, » φαίνεται δι' ἑνὸς τοῦ ὀμοτικοῦ σχήματος, ὅπερ ἐνθάδε ἀποστροφὴν ἐγὼ καλῶ, τοὺς μὲν προγόνους ἀποθεώσας, ὅτι δεῖ τοὺς οὕτως ἀποθανόντας ὡς θεοὺς ὀμνύναι παριστάνων, τοῖς δὲ κρίνουσι τὸ τῶν ἐκεῖ προκινδυνευσάντων ἐντιθεὶς φρόνημα, τὴν δὲ τῆς ἀποδείξεως φύσιν μεθεστακὼς εἰς ὑπερβάλλον ὕψος καὶ βάθος, καὶ ξένων καὶ ὑπερφυῶν ὅρκων ἀξιοπιστίαν, καὶ ἅμα παιώνειόν τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων καθιεὶς λόγον (57), ὡς κουφιζομένους ὑπὸ τῶν ἐγκωμίων μηδὲν ἔλαττον τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Φίλιππον, ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις, παρίστασθαι φρονεῖν· οἷς πᾶσι τοὺς ἀκροατὰς διὰ τοῦ σχηματισμοῦ συναρπάσας ᾤχετο. Καίτοι παρὰ τῷ 3
Εὐπόλιδι τοῦ ὅρκου τὸ σπέρμα φασὶν εὑρῆσθαι (58),

Οὐ γὰρ, μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην,
Χαίρων τις αὐτῶν τοὐμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.

Ἔστι δὲ οὐ τὸ ὁπωσοῦν τινὰ ὀμόσαι μέγα, τὸ δὲ ποῦ, καὶ πῶς, καὶ ἐφ' ὧν καιρῶν, καὶ τίνος ἕνεκα. Ἀλλ' ἐκεῖ μὲν οὐδέν ἐστ' εἰ μὴ ὅρκος, καὶ πρὸς εὐτυχοῦντας ἔτι καὶ οὐ δεομένους παρηγορίας τοὺς Ἀθηναίους· ἔτι δ' οὐχὶ τοὺς ἄνδρας ἀπαθανατίσας ὁ ποιητὴς ὤμοσεν, ἵνα τῆς ἐκείνων ἀρετῆς τοῖς ἀκούουσιν ἐντέκῃ λόγον ἄξιον, ἀλλ' ἀπὸ τῶν προκινδυνευσάντων ἐπὶ τὸ ἄψυχον ἀπεπλανήθη, τὴν μάχην. Παρὰ δὲ τῷ Δημοσθένει πεπραγμάτευται πρὸς ἡττημένους ὁ ὅρκος, ὡς μὴ Χαιρώνειαν ἔτ' Ἀθηναίοις ἀτύχημα φαίνεσθαι. Καὶ ταὐτὸν, ὡς ἔφην, ἅμα ἀπόδειξίς ἐστι τοῦ μηδὲν ἡμαρτηκέναι, παράδειγμα, ὅρκων πί-
4 στις, ἐγκώμιον, προτροπή. Κἀπειδήπερ ὑπήντα τῷ ῥήτορι, « Λέγεις ἧτταν πολιτευσάμενος, εἶτα νίκας ὀμνύεις, » διὰ ταῦθ' ἑξῆς κανονίζει, καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει καὶ ὀνόματα, διδάσκων, ὅτι κἀν βακχεύμασι νήφειν ἀναγκαῖον· » Τοὺς προκινδυνεύσαντας, » φησὶν, « ἐν Μαραθῶνι τῶν προγόνων, καὶ τοὺς Σαλαμῖνι καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους. « Οὐδαμοῦ « νικήσαντας » εἶπεν, ἀλλὰ πάντη τὸ τοῦ τέλους διακέκλοφεν ὄνομα, ἐπειδήπερ ἦν εὐτυχὲς, καὶ τοῖς κατὰ Χαιρώνειαν ὑπεναντίον. Διόπερ καὶ τὸν ἀκροατὴν φθάνων εὐθὺς ὑποφέρει· « Οὓς ἅπαντας ἔθαψε δημοσίᾳ, » φησὶν, « ἡ πόλις, Αἰσχίνη, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας μόνους (59). »

SECT. XVII.

Οὐκ ἄξιον δ' ἐπὶ τούτου τοῦ τόπου παραλιπεῖν ἕν τι τῶν ἡμῖν τεθεωρημένων, φίλτατε, (ἔσται δὲ πάνυ σύντομον), ὅτι φύσει πως συμμαχεῖ τε τῷ ὕψει τὰ σχή-

ματα, καὶ πάλιν ἀντισυμμαχεῖται θαυμαστῶς ὑπ' αὐτοῦ. Πῇ δὲ καὶ πῶς, ἐγὼ φράσω. Ὑποπτόν ἐστιν ἰδίως τὸ διὰ σχημάτων πανουργεῖν, καὶ προςβάλλον ὑπόνοιαν ἐνέδρας, ἐπιβουλῆς, παραλογισμοῦ· καὶ ταῦθ', ὅταν ᾖ πρὸς κριτὴν κύριον ὁ λόγος, μάλιστα δὲ πρὸς τυράννους, βασιλέας, ἡγεμόνας ἐν ὑπεροχαῖς· ἀγανακτεῖ γὰρ εὐθὺς, εἰ ὡς παῖς ἄφρων ὑπὸ τεχνίτου ῥήτορος σχηματίοις κατασοφίζεται, καὶ εἰς καταφρόνησιν ἑαυτοῦ λαμβάνων τὸν παραλογισμὸν, ἐνίοτε μὲν ἀποθηριοῦται τὸ σύνολον· κἂν ἐπικρατήσῃ δὲ τοῦ θυμοῦ, πρὸς τὴν πειθὼ τῶν λόγων πάντως ἀντιδιατίθεται. Διόπερ καὶ τότε ἄριστον δοκεῖ τὸ σχῆμα, ὅταν αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνῃ, ὅτι σχῆμά ἐστι. Τὸ τοίνυν 2 ὕψος καὶ πάθος τῆς ἐπὶ τῷ σχηματίζειν ὑπονοίας ἀλέξημα καὶ θαυμαστή τις ἐπικουρία καθίσταται· καί πως παραληφθεῖσα ἡ τοῦ πανουργεῖν τέχνη τοῖς πάθεσι καὶ μεγέθεσι τὸ λοιπὸν δέδυκε (60), καὶ πᾶσαν ὑποψίαν ἐκπέφευγεν. Ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τὸ προειρημένον, Μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι. Τίνι γὰρ ἐνταῦθ' ὁ ῥήτωρ ἀπέκρυψε τὸ σχῆμα; δῆλον, ὅτι τῷ φωτὶ αὐτῷ. Σχεδὸν γὰρ, ὥσπερ καὶ τἀμυδρὰ φέγγη ἐναφανίζεται τῷ ἡλίῳ περιαυγούμενα, οὕτω τὰ τῆς ῥητορικῆς σοφίσματα ἐξαμαυροῖ περιχυθὲν πάντοθεν τὸ μέγεθος. Οὐ πόῤῥω δ' ἴσως τούτου 3 καὶ ἐπὶ τῆς ζωγραφίας τι συμβαίνει· ἐπὶ γὰρ τοῦ αὐτοῦ κειμένων ἐπιπέδου παραλλήλων ἐν χρώμασι τῆς σκιᾶς τε καὶ τοῦ φωτὸς, ὅμως προϋπαντᾷ τε τὸ φῶς ταῖς ὄψεσι, καὶ οὐ μόνον ἔξοχον, ἀλλὰ καὶ ἐγγυτέρω παραπολὺ φαίνεται. Οὐκοῦν καὶ τῶν λόγων τὰ πάθη καὶ τὰ ὕψη, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα διά τε φυσικήν τινα συγγένειαν καὶ διὰ λαμπρότητα, ἀεὶ τῶν σχημάτων προεμφανίζεται, καὶ τὴν τέχνην αὐτῶν ἀποσκιάζει, καὶ οἷον ἐν κατακαλύψει τηρεῖ.

SECT. XVIII.

Τί δ' ἐκεῖνα φῶμεν, τὰς πεύσεις τε καὶ ἐρωτήσεις; Ἆρα οὐκ αὐταῖς ταῖς τῶν σχημάτων εἰδοποιΐαις παραπολὺ ἐμπρακτότερα καὶ σοβαρώτερα συντείνει τὰ λεγόμενα (61); « Ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιϊόντες ἀλλήλων πυνθάνεσθαι· λέγεταί τι καινόν; Τί γὰρ ἂν γένοιτο τούτου καινότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ καταπολεμῶν τὴν Ἑλλάδα; Τέθνηκε Φίλιππος; Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ. Τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ, ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε ». Καὶ πάλιν, « Πλέωμεν ἐπὶ Μακεδονίαν, » φησί. « Ποῖ δὴ προσορμιούμεθα, ἤρετό τις. Εὑρήσει τὰ σαθρὰ τῶν Φιλίππου πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος. » Ἦν δὲ ἁπλῶς ῥηθὲν τὸ πρᾶγμα τῷ παντὶ καταδεέστερον· νυνὶ δὲ τὸ ἔνθουν καὶ ὀξύῤῥοπον τῆς πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν ὡς πρὸς ἕτερον ἀνθυπαντᾷν, οὐ μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε τῷ σχη-
2 ματισμῷ τὸ ῥηθὲν, ἀλλὰ καὶ πιστότερον. Ἄγει γὰρ τὰ παθητικὰ τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται μὴ ἐπιτηδεύειν αὐτὸς ὁ λέγων, ἀλλὰ γεννᾷν ὁ καιρός· ἡ δ' ἐρώτησις ἡ εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἀπόκρισις μιμεῖται τοῦ πάθους τὸ ἐπίκαιρον. Σχεδὸν γὰρ, ὡς οἱ ὑφ' ἑτέρων ἐρωτώμενοι παροξυνθέντες ἐκ τοῦ παραχρῆμα πρὸς τὸ λεχθὲν ἐναγωνίως καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀνθυπαντῶσιν, οὕτως τὸ σχῆμα τῆς πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως, εἰς τὸ δοκεῖν ἕκαστον τῶν ἐσκεμμένων ἐξ ὑπογυίου κεκινῆσθαί τε καὶ λέγεσθαι τὸν ἀκροατὴν ἀπάγον, καὶ παραλογίζεται. Ἔτι τοίνυν, (ἓν γάρ τι τῶν ὑψηλοτάτων τὸ Ἡροδότειον πεπίστευται,) εἰ οὕτως ἐ. . . . .

SECT. XIX.

. . . . ἄπλοκα ἐκπίπτει, καὶ οἱονεὶ προχεῖται τὰ λεγόμενα, ὀλίγου δεῖν φθάνοντα καὶ αὐτὸν τὸν λέγοντα. « Καὶ συμβαλόντες, φησὶν ὁ Ξενοφῶν (62), τὰς ἀσπίδας, ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. » Καὶ τὰ τοῦ 2
Εὐρυλόχου,

Ἤιομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
Εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλά.

Τὰ γὰρ ἀλλήλων διακεκομμένα, καὶ οὐδὲν ἧττον κατεσπευσμένα, φέρει τῆς ἀγωνίας ἔμφασιν, ἅμα καὶ ἐμποδιζούσης τι καὶ συνδιωκούσης. Τοιαῦθ' ὁ ποιητὴς ἐξήνεγκε διὰ τῶν ἀσυνδέτων.

SECT. XX.

Ἄκρως δὲ καὶ ἐπὶ ταὐτὸ σύνοδος τῶν σχημάτων εἴωθε κινεῖν, ὅταν δύο ἢ τρία, οἷον κατὰ συμμορίαν ἀνακιρνάμενα, ἀλλήλοις ἐρανίζῃ τὴν ἰσχὺν, τὴν πειθὼ, τὸ κάλλος· ὁποῖα καὶ τὰ εἰς τὸν Μειδίαν (63), ταῖς ἀναφοραῖς ὁμοῦ καὶ τῇ διατυπώσει συναναπεπλεγμένα τὰ ἀσύνδετα. « Πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων, ὧν ὁ παθὼν ἔνια οὐδ' ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιτο ἑτέρῳ, τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ. » Εἶθ', ἵνα μὴ ἐπὶ τῶν 2
αὐτῶν ὁ λόγος ἰὼν στῇ, (ἐν τάξει γὰρ τὸ ἠρεμοῦν, ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, (64) ἐπεὶ φορὰ ψυχῆς καὶ συγκίνησίς ἐστιν,) εὐθὺς ἐπ' ἄλλα μεθήλατο ἀσύνδετα καὶ ἐπαναφοράς· «τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς
3

ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς, ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρ-
ῥης. » Οὐδὲν ἄλλο διὰ τούτων ὁ ῥήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ τύπτων,
ἐργάζεται· τὴν διάνοιαν τῶν δικαστῶν τῇ ἐπαλλήλῳ πλήτ-
3 τει φορᾷ. Εἶτ' ἐντεῦθεν πάλιν, ὡς αἱ καταιγίδες, ἄλλην
ποιούμενος ἐμβολὴν, « Ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρ-
ῥης, » φησί· « Ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους,
ἀήθεις ὄντας τοῦ προπηλακίζεσθαι· οὐδεὶς ἂν, ταῦτα
ἀπαγγέλλων, δύναιτο τὸ δεινὸν παραστῆσαι. » Οὐκοῦν τὴν
μὲν φύσιν τῶν ἐπαναφορῶν καὶ ἀσυνδέτων πάντη φυλάτ-
τει τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ· οὕτως αὐτῷ καὶ ἡ τάξις ἄτα-
κτον, καὶ ἔμπαλιν ἡ ἀταξία ποιὰν περιλαμβάνει τάξιν.

SECT. XXI.

Φέρε οὖν, πρόσθες τοὺς συνδέσμους, εἰ θέλοις, ὡς
ποιοῦσιν οἱ Ἰσοκράτειοι· « Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο χρὴ
παραλιπεῖν, ὡς πολλὰ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων, πρῶτον μὲν
τῷ σχήματι, εἶτα δὲ τῷ βλέμματι, εἶτά γε μὴν αὐτῇ
τῇ φωνῇ » καὶ εἴσῃ κατὰ τὸ ἑξῆς οὕτως παραγράφων, ὡς
τοῦ πάθους τὸ συνδεδιωγμένον καὶ ἀποτραχυνόμενον, ἐὰν
τοῖς συνδέσμοις ἐξομαλίσῃς εἰς λειότητα, ἄκεντρόν τε
2 προσπίπτει, καὶ εὐθὺς ἔσβεσται. Ὥσπερ γὰρ, εἴ τις συν-
δήσειε τῶν θεόντων τὰ σώματα, τὴν φορὰν αὐτῶν ἀφή-
ρηται, οὕτως καὶ τὸ πάθος, ὑπὸ τῶν συνδέσμων καὶ τῶν
ἄλλων προςθηκῶν ἐμποδιζόμενον, ἀγανακτεῖ· τὴν γὰρ
ἐλευθερίαν ἀπολύει τοῦ δρόμου, καὶ τὸ ὡς ἀπ' ὀργάνου
τινὸς ἀφίεσθαι.

SECT. XXII.

Τῆς δὲ αὐτῆς ἰδέας καὶ τὰ Ὑπερβατὰ θετέον· ἔστι δὲ λέξεων ἢ νοήσεων ἐκ τοῦ κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξις, καὶ οἱονεὶ χαρακτὴρ ἐναγωνίου πάθους ἀληθέστατος. Ὡς γὰρ τῷ ὄντι ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι, ἢ ἀγανακτοῦντες, ἢ ὑπὸ ζηλοτυπίας, ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς, (πολλὰ γὰρ καὶ ἀναρίθμητα πάθη, καὶ οὐδ' ἂν εἰπεῖν τις ὁπόσα δύναιτο,) ἑκάστοτε παραπίπτοντες, ἄλλα προθέμενοι πολλάκις ἐπ' ἄλλα μεταπηδῶσι, μέσα τινὰ παρεμβαλόντες ἀλόγως, εἶτ' αὖθις ἐπὶ τὰ πρῶτα ἀνακυκλοῦντες, καὶ πάντῃ πρὸς τῆς ἀγωνίας, ὡς ὑπ' ἀστάτου πνεύματος, τῇδε κἀκεῖσε ἀγχιστρόφως ἀντισπώμενοι, τὰς λέξεις, τὰς νοήσεις, τὴν ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν εἱρμοῦ παντοίως πρὸς μυρίας τροπὰς ἐναλλάττουσι τάξιν· οὕτως παρὰ τοῖς ἀρίστοις συγγραφεῦσι διὰ τῶν ὑπερβατῶν ἡ μίμησις ἐπὶ τὰ τῆς φύσεως ἔργα φέρεται. Τότε γὰρ ἡ τέχνη τέλειος, ἡνίκ' ἂν φύσις εἶναι δοκῇ, ἡ δ' αὖ φύσις ἐπιτυχὴς, ὅταν λανθάνουσαν περιέχῃ τὴν τέχνην· ὥσπερ λέγει ὁ Φωκαεὺς Διονύσιος παρὰ τῷ Ἡροδότῳ (65)· « Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα, ἄνδρες Ἴωνες, εἶναι ἐλευθέροις ἢ δούλοις, καὶ τούτοις ὡς δραπέτῃσι. Νῦν ὦν ὑμέες ἢν μὲν βούλησθε ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσται· οἷοί τε δὲ ἔσεσθε ὑπερβαλέσθαι τοὺς πολεμίους. » Ἐνταῦθ' ἦν τὸ 2
κατὰ τάξιν· « Ὦ ἄνδρες Ἴωνες, νῦν καιρός ἐστιν ὑμῖν πόνους ἐπιδέχεσθαι· ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα. » Ὁ δὲ τὸ μὲν, » ἄνδρες Ἴωνες, « ὑπερεβίβασεν· προεισέβαλε γοῦν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ φόβου, ὡς μηδ'

ἀρχὴν φθάνων πρὸς τὸ ἐφεστὼς δέος προσαγορεῦσαι τοὺς
ἀκούοντας. Ἔπειτα δὲ τὴν τῶν νοημάτων ἀπέστρεψε
τάξιν. Πρὸ γὰρ τοῦ φῆσαι ὅτι αὐτοὺς δεῖ πονεῖν, (τοῦτο
γάρ ἐστιν, ὃ παρακελεύεται,) ἔμπροσθεν ἀποδίδωσι τὴν
αἰτίαν, δι' ἣν πονεῖν δεῖ, « Ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, » φήσας,
« ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα· » ὡς μὴ δοκεῖν ἐσκεμμένα
3 λέγειν, ἀλλ' ἠναγκασμένα. Ἔτι δὲ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης
καὶ τὰ φύσει πάντως ἡνωμένα καὶ ἀδιανέμητα ὅμως ταῖς
ὑπερβάσεσιν ἀπ' ἀλλήλων ἄγειν δεινότατος. Ὁ δὲ Δη-
μοσθένης οὐχ οὕτως μὲν αὐθάδης, ὥσπερ οὗτος, πάντων
δ' ἐν τῷ γένει τούτῳ κατακορέστατος, καὶ πολὺ τὸ ἀγω-
νιστικὸν ἐκ τοῦ ὑπερβιβάζειν καὶ ἔτι νὴ Δία τὸ ἐξ
ὑπογυίου λέγειν συνεμφαίνων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὸν
κίνδυνον τῶν μακρῶν ὑπερβατῶν τοὺς ἀκούοντας συνεπι-
4 σπώμενος. Πολλάκις γὰρ τὸν νοῦν, ὃν ὥρμησεν εἰπεῖν,
ἀνακρεμάσας, καὶ μεταξὺ, ὡς εἰς ἀλλόφυλον καὶ ἀπεοι-
κυῖαν τάξιν, ἄλλ' ἐπ' ἄλλοις διὰ μέσου καὶ ἔξωθέν ποθεν
ἐπεισκυκλῶν, εἰς φόβον ἐμβαλὼν τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἐπὶ
παντελεῖ τοῦ λόγου διαπτώσει, καὶ συναποκινδυνεύειν
ὑπ' ἀγωνίας τῷ λέγοντι συναναγκάσας, εἶτα παραλόγως
διὰ μακροῦ τὸ πάλαι ζητούμενον εὐκαίρως ἐπὶ τέλει που
προςαποδοὺς, αὐτῷ τῷ κατὰ τὰς ὑπερβάσεις παραβόλῳ
καὶ ἀκροσφαλεῖ πολὺ μᾶλλον ἐκπλήττει. Φειδὼ δὲ τῶν
παραδειγμάτων ἔστω διὰ τὸ πλῆθος.

SECT. XXIII.

Τά γε μὴν Πολύπτωτα λεγόμενα, Ἀθροισμοὶ, καὶ
Ἀντιμεταβολαὶ, καὶ Κλίμακες, πάνυ ἀγωνιστικὰ, ὡς
οἶσθα, κόσμου τε, καὶ παντὸς ὕψους καὶ πάθους συνεργά.

Τί δέ; αἱ τῶν πτώσεων, χρόνων, προσώπων, ἀριθμῶν, γενῶν ἐναλλάξεις πῶς ποτε καταποικίλλουσι καὶ ἐπεγείρουσι τὰ ἑρμηνευτικά; Φημὶ δὴ, τῶν κατὰ τοὺς ἀριθ- 2
μοὺς οὐ μόνα ταῦτα κοσμεῖν, ὁπόσα, τοῖς τύποις ἑνικὰ ὄντα, τῇ δυνάμει κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν πληθυντικὰ εὑρίσκεται· « Αὐτίκα, » φησὶ (66), « λαὸς ἀπείρων θύννων ἐπ' ἠϊόνεσι διϊστάμενοι κελάδησαν· » ἀλλ' ἐκεῖνα μᾶλλον παρατηρήσεως ἄξια, ὅτι ἔσθ' ὅπου προσπίπτει τὰ πληθυντικὰ μεγαλοῤῥημονέστερα, καὶ αὐτῷ δοξοκοποῦντα τῷ ὄχλῳ τοῦ ἀριθμοῦ. Τοιαῦτα παρὰ τῷ Σοφο- 3
κλεῖ τὰ ἐπὶ τοῦ Οἰδίπου·

——Ὦ γάμοι, γάμοι,
Ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες πάλιν
Ἀνεῖτε ταὐτὸν σπέρμα, κἀπεδείξατε
Πατέρας, ἀδελφοὺς, παῖδας, αἷμ' ἐμφύλιον,
Νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε, χὠπόσα
Αἴσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίνεται.

Πάντα γὰρ ταῦτα ἓν ὄνομά ἐστιν, Οἰδίπους· ἐπὶ δὲ θατέρου, Ἰοκάστη· ἀλλ' ὅμως χυθεὶς εἰς τὰ πληθυντικὰ ὁ ἀριθμὸς συνεπλήθυσε καὶ τὰς ἀτυχίας· καὶ ὡς ἐκεῖνα πεπλεόνασται,

Ἐξῆλθον Ἕκτορές τε καὶ Σαρπηδόνες·

καὶ τὸ Πλατωνικὸν (67), ὃ καὶ ἑτέρωθι παρατεθείμεθα, ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων· « Οὐ γὰρ Πέλοπες, οὐδὲ Κάδμοι, 4
οὐδ' Αἴγυπτοί τε καὶ Δαναοὶ, οὐδ' ἄλλοι πολλοὶ φύσει βάρβαροι συνοικοῦσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτοὶ Ἕλληνες, οὐ μι-

SECT. XXVII.

Ἔτι γε μὴν ἔσθ' ὅτε περὶ προσώπου διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρενεχθεὶς, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμεθίσταται, καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐμβολή τις πάθους.

Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δὲ ἔναρα βροτόεντα.
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐθέλοντα νοήσω,
Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσσομαι — (74)

Οὐκοῦν τὴν μὲν διήγησιν, ἅτε πρέπουσαν, ὁ ποιητὴς προσῆψεν ἑαυτῷ· τὴν δ' ἀπότομον ἀπειλὴν τῷ θυμῷ τοῦ ἡγεμόνος ἐξαπίνης, οὐδὲν προδηλώσας, περιέθηκεν· ἐψύχετο γάρ, εἰ παρενετίθει· Ἔλεγε δὲ τοιά τινα καὶ τοῖα ὁ Ἕκτωρ· νυνὶ δ' ἔφθακεν ἄφνω τὸν μετα-
2 βαίνοντα ἡ τοῦ λόγου μετάβασις. Διὸ καὶ ἡ πρόσχρησις τοῦ σχήματος τότε, ἡνίκα ὀξὺς ὁ καιρὸς ὢν διαμέλλειν τῷ γράφοντι μὴ διδῷ, ἀλλ' εὐθὺς ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα, ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἑκαταίῳ· « Κῆϋξ δὲ, ταῦτα δεινὰ ποιούμενος, αὐτίκα ἐκέλευσε τοὺς Ἡρακλείδας ἐπιγόνους ἐκχωρεῖν· οὐ γὰρ ὑμῖν δυνατός εἰμι ἀρήγειν. Ὡς μὴ ὦν αὐτοί τε ἀπόλεσθε, κἀμὲ τρώσετε, ἐς ἄλλον τινὰ δῆμον ἀποίχεσθαι. »
3 Ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης (75) κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ἐπὶ τοῦ Ἀριστογείτονος ἐμπαθὲς τὸ πολυπρόσωπον καὶ ἀγχίστροφον παρέστησεν. « Καὶ οὐδεὶς ὑμῶν χολὴν, » φησίν, « οὐδ' ὀργὴν ἔχων εὑρεθήσεται, ἐφ' οἷς ὁ βδελυ-

ρὸς οὗτος καὶ ἀναιδὴς βιάζεται; ὅς, ὦ μιαρώτατε ἁπάντων, κεκλεισμένης σοι τῆς παῤῥησίας οὐ κιγκλίσιν, οὐδὲ θύραις, ἃ καὶ παρανοίξειεν ἄν τις » — Ἐν ἀτελεῖ τῷ νῷ ταχὺ διαλλάξας, καὶ μονονοὺ μίαν λέξιν διὰ τὸν θυμὸν εἰς δύο διασπάσας πρόσωπα, « Ὅς, ὦ μιαρώτατε, » εἶτα πρὸς τὸν Ἀριστογείτονα τὸν λόγον ἀποστρέψας, καὶ ἀπολιπεῖν δοκῶν, ὅμως διὰ τοῦ πάθους πολὺ πλέον ἐπέστρεψεν. Οὐχ ἄλλως ἡ Πηνελόπη, 4

Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
Ἦ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
Μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
Ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν,
Οἳ θ' ἄμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλὸν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
Ὑμετέρων τῶν πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε —

SECT. XXVIII

Καὶ μέντοι ἡ Περίφρασις ὡς οὐχ ὑψηλοποιὸν, οὐδεὶς
ἂν, οἶμαι, διστάσειεν. Ὡς γὰρ ἐν μουσικῇ διὰ τῶν πα-
ραφώνων καλουμένων ὁ κύριος φθόγγος ἡδίων ἀποτελεῖ-
ται, οὕτως ἡ περίφρασις πολλάκις συμφθέγγεται τῇ κυ-
ριολογίᾳ, καὶ εἰς κόσμον ἐπιπολὺ συνηχεῖ, καὶ μάλιστ',
ἂν μὴ ἔχῃ φυσῶδές τι καὶ ἄμουσον, ἀλλ' ἡδέως κεκρα- 2
μένον. Ἱκανὸς δὲ τοῦτο τεκμηριῶσαι καὶ Πλάτων κατὰ
τὴν εἰςβολὴν τοῦ Ἐπιταφίου (76)· « Ἔργῳ μὲν ἡμῖν οἵδ'
ἔχουσι τὰ προςήκοντα σφίσιν αὐτοῖς, ὧν τυχόντες πορεύ-

ονται τὴν εἱμαρμένην πορείαν, προπεμφθέντες κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ δὲ ἕκαστος ὑπὸ τῶν προσηκόντων.» Οὐκοῦν τὸν θάνατον εἶπεν εἱμαρμένην πορείαν· τὸ δὲ τετυχηκέναι τῶν νομιζομένων, προπομπήν τινα δημοσίαν ὑπὸ τῆς πατρίδος. Ἆρα δὴ τούτοις μετρίως ὤγκωσε τὴν νόησιν, ἣν ψιλὴν λαβὼν τῇ λέξει ἐμελοποίησε, καθάπερ ἁρμονίαν τινὰ τὴν ἐκ τῆς περιφράσεως περιχεάμενος εὐ-
3 μέλειαν; Καὶ Ξενοφῶν· « Πόνον δὲ τοῦ ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε· κάλλιστον δὲ πάντων καὶ πολεμικώτατον κτῆμα εἰς τὰς ψυχὰς συγκεκόμισθε· ἐπαινούμενοι γὰρ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, χαίρετε. » Ἀντὶ τοῦ πονεῖν θέλετε, « Πόνον ἡγεμόνα τοῦ ζῆν ἡδέως ποιεῖσθε » εἰπὼν, καὶ τἄλλ' ὁμοίως ἐπεκτείνας, μεγάλην τινὰ ἔννοιαν
4 τῷ ἐπαίνῳ προσπεριωρίσατο. Καὶ τὸ ἀμίμητον ἐκεῖνο τοῦ Ἡροδότου· « Τῶν δὲ Σκυθέων τοῖς συλήσασι τὸ ἱερὸν ἐνέβαλεν ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον. »

SECT. XXIX.

Ἐπίκηρον μέντοι τὸ πρᾶγμα, ἡ περίφρασις, τῶν ἄλλων πλέον, εἰ μὴ συμμέτρως τινὶ λαμβάνοιτο· εὐθὺς γὰρ ἀβλεμὲς προσπίπτει, κουφολογίας τε ὄζον, καὶ παχύτητος· ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα, (δεινὸς γὰρ ἀεὶ περὶ σχῆμα, κἄν τισιν ἀκαίρως,) ἐν τοῖς νόμοις (77) λέγοντα, ὡς οὔτε ἀργυροῦν δεῖ πλοῦτον, οὔτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἱδρυμένον ἐᾷν οἰκεῖν, διαχλευάζουσιν· ὡς, εἰ πρόβατα, φησὶν, ἐκώλυε κεκτῆσθαι, δῆλον, ὅτι προβάτειον ἂν καὶ
2 βόειον πλοῦτον ἔλεγεν. Ἀλλὰ γὰρ ἅλις, ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ὑψηλὰ τῶν σχημάτων χρήσεως ὡς ἐκ παρενθήκης τοσαῦτα πεφιλολογῆσθαι, Τερεντιανὲ φίλτατε· πάντα γὰρ ταῦτα

παθητικωτέρους καὶ συγκεκινημένους ἀποτελεῖ τοὺς λόγους· πάθους δὲ ὕψους μετέχει τοσοῦτον, ὅσον ἦθος ἡδονῆς.

SECT. XXX.

Ἐπειδὴ μέντοι ἡ τοῦ λόγου νόησις, ἥ τε φράσις, τὰ πλείω δι' ἑκατέρου διέπτυκται, ἴθι δὴ, αὐτοῦ φραστικοῦ μέρους εἴ τινα λοιπὰ ἔτι, προςεπιθεασώμεθα. Ὅτι μὲν τοίνυν ἡ τῶν κυρίων καὶ μεγαλοπρεπῶν ὀνομάτων ἐκλογὴ θαυμαστῶς ἄγει καὶ κατακηλεῖ τοὺς ἀκούοντας, καὶ ὡς, πᾶσι τοῖς ῥήτορσι καὶ συγγραφεῦσι κατ' ἄκρον ἐπιτήδευμα, μέγεθος ἅμα, κάλλος, εὐπίνειαν, βάρος, ἰσχὺν, κράτος, ἔτι δὲ τἄλλα, ἂν ὦσί τινα, τοῖς λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίστοις, δι' αὑτῆς ἐπανθεῖν ἐστὶ παρασκευάζουσα, καὶ οἱονεὶ ψυχήν τινα τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐντιθεῖσα, μὴ καὶ περιττὸν ᾖ πρὸς εἰδότα διεξιέναι. Φῶς γὰρ τῷ ὄντι ἴδιον τοῦ νοῦ τὰ καλὰ ὀνόματα. Ὁ μέντοι γε ὄγκος αὐτῶν οὐ πάντῃ χρειώδης· ἐπεὶ τοῖς 2
μικροῖς πραγματίοις περιτιθέναι μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα ταὐτὸν ἂν φαίνοιτο, ὡς εἴ τις τραγικὸν προσωπεῖον μέγα παιδὶ περιθείη νηπίῳ. Πλὴν ἐν μὲν ποιήσει καὶ ἱ * * * *

SECT. XXXI.

* * * θρε]πτικώτατον, καί γόνιμον τόδ' Ἀνακρέοντος· « Οὐκέτι Θρηικίης ἐπιστρέφομαι. » Ταύτῃ καὶ τοῦ Θεοπόμπου ἐκεῖνο τὸ ἐπαινετὸν διὰ τὸ ἀνάλογον ἔμοιγε σημαντικώτατα ἔχειν δοκεῖ, ὅπερ ὁ Καικίλιος οὐκ οἶδ' ὅπως καταμέμφεται. « Δεινὸς ὢν, » φησὶν, « ὁ Φίλιππος

ἀναγκοφαγῆσαι πράγματα.» Ἔστιν ἄρ' ὁ ἰδιωτισμὸς ἐνίοτε τοῦ κόσμου παραπολὺ ἐμφανιστικώτερον· ἐπιγινώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου· τὸ δὲ σύνηθες ἤδη πιστότερον. Οὐκοῦν ἐπὶ τοῦ τὰ αἰσχρὰ καὶ ῥυπαρὰ τλημόνως καὶ μετ' ἡδονῆς ἕνεκα πλεονεξίας καρτεροῦντος, τὸ ἀναγκοφαγεῖν τὰ πράγματα ἐναργέστατα παρεί-
2 ληπται. Ὧδέ πως ἔχει καὶ τὰ Ἡροδότεια (78)· «Ὁ Κλεομένης,» φησὶ, «μανεὶς τὰς ἑαυτοῦ σάρκας ξιφιδίῳ κατέταμεν εἰς λέπτὰ, ἕως ὅλον καταχορδεύων ἑαυτὸν διέφθειρεν.» Καὶ «Ὁ Πύθης ἕως τοῦδε ἐπὶ τῆς νεὼς ἐμάχετο, ἕως ἅπας κατεκρεουργήθη.» Ταῦτο γὰρ ἐγγὺς παραξύει τὸν ἰδιώτην, ἀλλ' οὐκ ἰδιωτεύει τῷ σημαντικῷ.

SECT. XXXII.

Καὶ περὶ πλήθους δὲ Μεταφορῶν ὁ μὲν Καικίλιος ἔοικε συγκατατίθεσθαι τοῖς δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, ἐπὶ ταὐτοῦ νομοθετοῦσι τάττεσθαι. Ὁ γὰρ Δημοσθένης ὅρος καὶ τῶν τοιούτων (79). Ὁ τῆς χρείας δὲ καιρὸς, ἔνθα τὰ πάθη χειμάῤῥου δίκην ἐλαύνεται, καὶ τὴν πολυπλήθειαν
2 αὐτῶν ὡς ἀναγκαίαν ἐνταῦθα συνεφέλκεται. «Ἄνθρωποι, φησὶ, μιαροὶ καὶ ἀλάστορες, καὶ κόλακες, ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας, τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες πρότερον μὲν Φιλίππῳ, νυνὶ δ' Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν δ' ἐλευθερίαν καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην, ἃ τοῖς πρότερον Ἕλλησιν ὅροι τῶν ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες, ἀνατετροφότες.» Ἐνταῦθα τῷ πλήθει τῶν τροπικῶν ὁ κατὰ τῶν προδοτῶν ἐπιπροσθεῖ τοῦ ῥήτορος
3 θυμός. Διόπερ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Θεόφραστος

μειλίγματά φασί τινα τῶν θρασεῶν εἶναι ταῦτα μετα-
φορῶν, τὰ, « Ὡσπερεὶ φάναι, » καὶ, « Οἱονεὶ, » καὶ,
« Εἰ χρὴ τοῦτον εἰπεῖν τὸν τρόπον, » καὶ, « Εἰ δεῖ
παρακινδυνευτικώτερον λέξαι. » Ἡ γὰρ ὑποτίμησις,
φασὶν, ἰᾶται τὰ τολμηρά. Ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἀπο- 4
δέχομαι, ὅμως δὲ πλήθους καὶ τόλμης μεταφορῶν,
(ὅπερ ἔφην κἀπὶ τῶν σχημάτων,) τὰ εὔκαιρα καὶ σφο-
δρὰ πάθη καὶ τὸ γενναῖον ὕψος εἶναί φημι ἰδιά τινα ἀλε-
ξιφάρμακα· ὅτι τῷ ῥοθίῳ τῆς φορᾶς ταυτὶ πέφυκεν
ἅπαντα τἄλλα παρασύρειν καὶ προωθεῖν, μᾶλλον δὲ καὶ
ὡς ἀναγκαῖα πάντως εἰςπράττεσθαι τὰ παράβολα, καὶ
οὐκ ἐᾷ τὸν ἀκροατὴν σχολάζειν περὶ τὸν τοῦ πλήθους
ἔλεγχον, διὰ τὸ συνενθουσιᾷν τῷ λέγοντι. Ἀλλὰ μὴν ἔν 5
γε ταῖς τοπηγορίαις καὶ διαγραφαῖς, οὐκ ἄλλο τι οὕτως
κατασημαντικὸν, ὡς οἱ συνεχεῖς καὶ ἐπάλληλοι τρόποι.
Δι' ὧν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι (80) ἡ τἀνθρωπίνου σκήνους
ἀνατομὴ πομπικῶς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφεῖται
θείως παρὰ τῷ Πλάτωνι. Τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ φησιν
ἀκρόπολιν, ἰσθμὸν δὲ μέσον διῳκοδομῆσθαι μεταξὺ τοῦ
στήθους τὸν αὐχένα, σφονδύλους τε ὑπεστηρίχθαι φησὶν,
οἷον στρόφιγγας· καὶ τὴν μὲν ἡδονὴν ἀνθρώποις εἶναι
κακῶν δέλεαρ, γλῶσσαν δὲ γεύσεως δοκίμιον· ἄναμμα
δὲ τῶν φλεβῶν τὴν καρδίαν, καὶ πηγὴν τοῦ περιφερο-
μένου σφοδρῶς αἵματος, εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν
κατατεταγμένην: τὰς δὲ διαδρομὰς τῶν πόρων ὀνομάζει
στενωπούς· « τῇ δὲ πηδήσει τῆς καρδίας, ἐν τῇ τῶν
δεινῶν προσδοκίᾳ καὶ τῇ τοῦ θυμοῦ ἐπεγέρσει, ἐπειδὴ
διάπυρος ἦν, ἐπικουρίαν μηχανώμενοι, » φησὶ, « τὴν
τοῦ πλεύμονος ἰδέαν ἐνεφύτευσαν, μαλακὴν καὶ ἄναιμον
καὶ σήραγγας ἐντὸς ἔχουσαν, οἷον μάλαγμα, ἵν', ὁ θυμὸς

ὁπότ' ἐν αὐτῇ ζέσῃ, πηδῶσα εἰς ὑπεῖκον μὴ λυμαίνηται· » καὶ τὴν μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν οἴκησιν προςεῖπεν ὡς γυναικωνῖτιν, τὴν τοῦ θυμοῦ δὲ ὥσπερ ἀνδρωνῖτιν· τόν γε μὴν σπλῆνα τῶν ἐντὸς μαγεῖον, ὅθεν πληρούμενος τῶν ἀποκαθαιρομένων μέγας καὶ ὕπουλος αὔξεται. « Μετὰ δὲ ταῦτα σαρξὶ πάντα, » φησί, « κατεσκίασαν, προβολὴν τῶν ἔξωθεν τὴν σάρκα, οἷον τὰ πιλήματα, προθέμενοι· » νομὴν δὲ σαρκῶν ἔφη τὸ αἷμα· τῆς δὲ τροφῆς ἕνεκα, φησί, διωχέτευσαν τὸ σῶμα, τέμνοντες ὥσπερ ἐν κήποις ὀχετοὺς, ὡς ἔκ τινος νάματος ἐπιόντος, ἀραιοῦ ὄντος αὐλῶνος τοῦ σώματος, τὰ τῶν φλεβῶν ῥέοι νάματα· ἡνίκα δὲ ἡ τελευτὴ παραστῇ, λύεσθαι φησὶ τὰ τῆς ψυχῆς, οἱονεὶ νεὼς, πείσματα, μεθεῖσθαί τε αὐτὴν ἐλευθέραν.

6 Ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια μυρί' ἄττα ἐστὶν ἑξῆς· ἀπόχρη δὲ τὰ δεδηλωμένα, ὡς μεγάλαι τὴν φύσιν εἰσὶν αἱ τροπαὶ, καὶ ὡς ὑψηλοποιὸν αἱ μεταφοραὶ, καὶ ὅτι οἱ παθητικοὶ καὶ φραστικοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον αὐταῖς χαί-

7 ρουσι τόποι. Ὅτι μέντοι καὶ ἡ χρῆσις τῶν τρόπων, ὥςπερ τἄλλα πάντα καλὰ ἐν λόγοις, προαγωγὸν ἀεὶ πρὸς τὸ ἄμετρον, δῆλον ἤδη, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. Ἐπὶ γὰρ τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα οὐχ ἥκιστα διασύρουσι, πολλάκις, ὥςπερ ὑπὸ βακχείας τινὸς τῶν λόγων, εἰς ἀκράτους καὶ ἀπηνεῖς μεταφορὰς καὶ εἰς ἀλληγορικὸν στόμφον ἐκφερόμενον. « Οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἐννοεῖν, » φησὶν (81), « ὅτι πόλιν εἶναι δεῖ δίκην κρατῆρος κεκραμένην· οὗ μαινόμενος μὲν οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ, καλὴν κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. » Νήφοντα γὰρ, φασὶ, θεὸν τὸ ὕδωρ λέγειν, κόλασιν δὲ τὴν κρᾶσιν, ποιητοῦ

8 τινος τῷ ὄντι οὐχὶ νήφοντός ἐστι. Τοῖς τοιούτοις ἐλαττώ-

μασιν ἐπιχειρῶν ὅμως αὐτὸ ὁ Καικίλιος ἐν τοῖς ὑπὲρ Λυσίου συγγράμμασιν ἀπεθάῤῥησε τῷ παντὶ Λυσίαν ἀμείνω Πλάτωνος ἀποφήνασθαι, δυσὶ πάθεσι χρησάμενος ἀκρίτοις· φιλῶν γὰρ τὸν Λυσίαν, ὡς οὐδ' αὐτὸς αὑτὸν, ὅμως μᾶλλον μισεῖ τῷ παντὶ Πλάτωνα. ἢ Λυσίαν φιλεῖ. Πλὴν οὗτος μὲν ὑπὸ φιλονεικίας οὐδὲ τὰ θέματα ὁμολογούμενα, καθάπερ ᾠήθη· ὡς γὰρ ἀναμάρτητον καὶ καθαρὸν τὸν ῥήτορα προφέρει πολλαχῇ διημαρτημένου τοῦ Πλάτωνος· τὸ δ' ἦν ἄρα οὐχὶ τοιοῦτον, οὐδὲ ὀλίγου δεῖν.

SECT. XXXIII.

Φέρε δὴ, λάβωμεν τῷ ὄντι καθαρόν τινα συγγραφέα καὶ ἀνέγκλητον. Ἀρ' οὐκ ἄξιον ἔτι διαπορῆσαι περὶ αὐτοῦ τούτου καθολικῶς, πότερόν ποτε κρεῖττον ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις μέγεθος ἐν ἐνίοις διημαρτημένοις, ἢ τὸ σύμμετρον μὲν ἐν τοῖς κατορθώμασιν, ὑγιὲς δὲ πάντη καὶ ἀδιάπτωτον; Καὶ ἔτι νὴ Δία, πότερόν ποτε αἱ πλείους ἀρεταὶ τὸ πρωτεῖον ἐν λόγοις, ἢ αἱ μείζους, δικαίως ἂν φέροιντο; Ἔστι γὰρ ταῦτ' οἰκεῖα τοῖς περὶ ὕψους σκέμματα, καὶ ἐπικρίσεως ἐξ ἅπαντος δεόμενα. Ἐγὼ δ' οἶδα 2
μὲν (82), ὡς αἱ ὑπερμεγέθεις φύσεις ἥκιστα καθαραι· (τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀκριβὲς κίνδυνος σμικρότητος, ἐν δὲ τοῖς μεγέθεσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄγαν πλούτοις, εἶναί τι χρὴ καὶ παρολιγωρούμενον·) μήποτε δὲ τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον ᾖ, τὸ τὰς μὲν ταπεινὰς καὶ μέσας φύσεις, διὰ τὸ μηδαμῇ παρακινδυνεύειν μηδὲ ἐφίεσθαι τῶν ἄκρων, ἀναμαρτήτους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἀσφαλεστέρας διαμένειν, τὰ δὲ μεγάλα ἐπισφαλῆ δι' αὐτὸ γίνεσθαι τὸ μέγεθος. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ 3
ἐκεῖνο ἀγνοῶ, τὸ δεύτερον, ὅτι φύσει πάντα τὰ ἀνθρώ-

πεια ἀπὸ τοῦ χείρονος ἀεὶ μᾶλλον ἐπιγινώσκεται, καὶ τῶν
μὲν ἁμαρτημάτων ἀνεξάλειπτος ἡ μνήμη παραμένει,
4 τῶν καλῶν δὲ ταχέως ἀποῤῥεῖ. Παρατεθειμένος δ' οὐκ
ὀλίγα καὶ αὐτὸς ἁμαρτήματα καὶ Ὁμήρου καὶ τῶν ἄλ-
λων, ὅσοι μέγιστοι, καὶ ἥκιστα τοῖς πταίσμασιν ἀρεσκό-
μενος, ὅμως δὲ, οὐχ ἁμαρτήματα μᾶλλον αὐτὰ ἑκούσια
καλῶν, ἢ παροράματα δι' ἀμέλειαν εἰκῇ που καὶ ὡς ἔτυ-
χεν ὑπὸ μεγαλοφυΐας ἀνεπιστάτως παρενηνεγμένα, οὐδὲν
ἧττον οἶμαι τὰς μείζονας ἀρετὰς, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι διο-
μαλίζοιεν, τὴν τοῦ πρωτείου ψῆφον μᾶλλον ἀεὶ φέρεσθαι,
κἂν, εἰ μὴ δι' ἑνὸς ἑτέρου, τῆς μεγαλοφροσύνης αὐτῆς
ἕνεκα· ἐπεὶ τοίγε καὶ ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀρ-
γοναυτικῶν ποιητὴς, κἀν τοῖς βουκολικοῖς, πλὴν ὀλίγων
τῶν ἔξωθεν, ὁ Θεόκριτος ἐπιτυχέστατος. Ἆρ' οὖν Ὅμη-
5 ρος ἂν μᾶλλον, ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; Τί δέ;
Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ (διὰ πάντων γὰρ ἀμώμη-
τον τὸ ποιημάτιον) Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα
παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύμα-
τος (83), ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων
ποιητής; Τί δ'; ἐν μέλεσι μᾶλλον ἂν εἶναι Βακχυλίδης
ἕλοιο, ἢ Πίνδαρος· καὶ ἐν τραγῳδίᾳ Ἴων ὁ Χῖος, ἢ νὴ Δία
Σοφοκλῆς; ἐπειδὴ οἱ μὲν ἀδιάπτωτοι, καὶ ἐν τῷ γλαφυρῷ
πάντῃ κεκαλλιγραφημέναι· ὁ δὲ Πίνδαρος καὶ ὁ Σοφο-
κλῆς ὁτὲ μὲν οἷον πάντα ἐπιφλέγουσι τῇ φορᾷ, σβέννυνται
δ' ἀλόγως πολλάκις, καὶ πίπτουσιν ἀτυχέστατα. Ἢ οὐ-
δεὶς ἂν εὖ φρονῶν ἑνὸς δράματος, τοῦ Οἰδίποδος, εἰς ταὐτὸ
συνθεὶς τὰ Ἴωνος ἀντιτιμήσαιτο ἑξῆς.

SECT. XXXIV.

Εἰ δ' ἀριθμῷ, μὴ τῷ ἀληθεῖ, κρίνοιτο τὰ κατορθώ-
ματα, οὕτως ἂν καὶ Ὑπερίδης τῷ παντὶ προέχοι Δημο-
σθένους. Ἔστι γὰρ αὐτοῦ πολυφωνότερος, καὶ πλείους
ἀρετὰς ἔχων, καὶ σχεδὸν ὕπακρος ἐν πᾶσιν, ὡς ὁ πέν-
ταθλος, ὥστε τῶν μὲν πρωτείων ἐν ἅπασι τῶν ἄλλων
ἀγωνιστῶν λείπεσθαι, πρωτεύειν δὲ τῶν ἰδιωτῶν. Ὁ 2
μὲν γὰρ Ὑπερίδης, πρὸς τῷ πάντα ἔξωγε τῆς συνθέ-
σεως μιμεῖσθαι τὰ Δημοσθένεια κατορθώματα καὶ τὰς
Λυσιακὰς ἐκ περιττοῦ περιείληφεν ἀρετάς τε καὶ χάριτας.
Καὶ γὰρ μαλακίζεται, ἀφελείας ἔνθα χρὴ, καὶ οὐ πάντα
ἑξῆς καὶ μονοτόνως, ὡς ὁ Δημοσθένης, λέγει· τό τε
ἠθικὸν ἔχει μετὰ γλυκύτητος ἡδὺ, λιτῶς ἐφηδυνόμενον·
ἄφατοί τε περὶ αὐτὸν εἰσιν ἀστεϊσμοὶ, μυκτὴρ πολιτι-
κώτατος, εὐγένεια (84), τὸ κατὰ τὰς εἰρωνείας εὐπά-
λαιστρον (85), σκώμματα οὐκ ἄμουσα, οὐδ' ἀνάγωγα, κατὰ
τοὺς Ἀττικοὺς ἐκείνους, ἀλλ' ἐπικείμενα, διασυρμός τε
ἐπιδέξιος, καὶ πολὺ τὸ κωμικὸν καὶ μετὰ παιδιᾶς εὐστό-
χου κέντρον, ἀμίμητον δὲ, εἰπεῖν, τὸ ἐν πᾶσι τούτοις
ἐπαφρόδιτον· οἰκτίσασθαί τε προσφυέστατος, ἔτι δὲ μυθο-
λογῆσαι κεχυμένος, καὶ ἐν ὑγρῷ πνεύματι διεξοδεῦσαι
ἔτι εὐκαμπὴς ἄκρως· ὥσπερ ἀμέλει τὰ μὲν περὶ τὴν
Λητὼ (86) ποιητικώτερα, τὸν δ' ἐπιτάφιον ἐπιδει-
κτικῶς, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος, διέθετο. Ὁ δὲ Δημοσ- 3
θένης ἀνηθοποίητος, ἀδιάχυτος, ἥκιστα ὑγρὸς ἢ ἐπιδει-
κτικὸς, ἁπάντων ἑξῆς τῶν προειρημένων κατὰ τὸ πλέον
ἄμοιρος. Ἔνθα μέντοι γελοῖος εἶναι βιάζεται καὶ ἀστεῖος,
οὐ γέλωτα κινεῖ μᾶλλον, ἢ καταγελᾶται· ὅταν δὲ ἐγγίζειν
θέλῃ τῷ ἐπίχαρις εἶναι, τότε πλέον ἀφίσταται. Τό γέ τοι
4

περὶ Φρύνης (87) ἢ Ἀθηνογένους λογίδιον ἐπιχειρήσας
4 γράφειν, ἔτι μᾶλλον ἂν Ὑπερίδην συνέστησεν. Ἀλλ᾽ ἐπειδήπερ, οἶμαι, τὰ μὲν θατέρου καλὰ, καὶ εἰ πολλὰ, ὅμως ἀμεγέθη καὶ καρδίῃ νήφοντος, ἀργὰ (88), καὶ τὸν ἀκροατὴν ἠρεμεῖν ἐῶντα, (οὐδεὶς γοῦν Ὑπερίδην ἀναγινώσκων φοβεῖται·) ὁ δὲ ἔνθεν ἑλὼν τοῦ μεγαλοφυεστάτου καὶ ἐπ᾽ ἄκρον ἀρετᾶς συντετελεσμένας ὑψηγορίας τόνον, ἔμψυχα πάθη, περιουσίαν, ἀγχίνοιαν, τάχος, ἔνθεν δ᾽, ὃ κύριον, τὴν ἅπασιν ἀπρόσιτον δεινότητα καὶ δύναμιν, ἐπειδὴ ταῦτα, φημὶ, ὡς θεόπεμπτά τινα δωρήματα, (οὐ γὰρ εἰπεῖν θεμιτὸν ἀνθρώπινα,) ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν ἔσπασε, διὰ τοῦτο, οἷς ἔχει καλοῖς, ἅπαντας ἀεὶ νικᾷ, καὶ ὑπὲρ ὧν οὐκ ἔχει, ὡςπερεὶ καταβροντᾷ καὶ καταφέγγει τοὺς ἀπ᾽ αἰῶνος ῥήτορας (89)· καὶ θᾶττον ἄν τις κεραυνοῖς φερομένοις ἀντανοῖξαι τὰ ὄμματα δύναιτο, ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς ἐπαλλήλοις ἐκείνου πάθεσιν.

SECT. XXXV.

Ἐπὶ μέντοι τοῦ Πλάτωνος καὶ ἄλλη τίς ἐστιν, ὡς ἔφην, διαφορά· οὐ γὰρ μεγέθει τῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει πολὺ λειπόμενος ὁ Λυσίας· ὁ μὲν πλεῖον ἔτι τοῖς
2 ἁμαρτήμασι περιττεύει, ἢ ταῖς ἀρεταῖς λείπεται. Τί ποτ᾽ οὖν εἶδον οἱ ἰσόθεοι ἐκεῖνοι καὶ τῶν μεγίστων ἐπορεξάμενοι τῆς συγγραφῆς, τῆς δ᾽ ἐν ἅπασιν ἀκριβείας ὑπερφρονήσαντες; Πρὸς πολλοῖς ἄλλοις ἐκεῖνο, ὅτι ἡ φύσις οὐ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον οὐδ᾽ ἀγεννὲς ἔκρινε, τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ᾽, ὡς εἰς μεγάλην τινὰ πανήγυριν, εἰς τὸν βίον καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπάγουσα, θεατάς τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένους καὶ φιλοτιμοτάτους ἀγωνιστὰς, εὐθὺς

ἄμαχον ἔρωτα ἐνέφυσεν ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς παντὸς ἀεὶ τοῦ
μεγάλου, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς δαιμονιωτέρου. Διόπερ τῇ 3
θεωρίᾳ καὶ διανοίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιβολῆς οὐδ' ὁ
σύμπας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῦ περιέχοντος
πολλάκις ὅρους ἐκβαίνουσιν αἱ ἐπίνοιαι· καὶ εἴ τις περι-
βλέψαιτο ἐν κύκλῳ τὸν βίον, ὅσον πλέον ἔχει τὸ περιττὸν
ἐν πᾶσι καὶ μέγα τοῦ καλοῦ, ταχέως εἴσεται, πρὸς ἃ
γεγόναμεν. Ἔνθεν φυσικῶς πως ἀγόμενοι, μὰ Δί', οὐ τὰ
μικρὰ ῥεῖθρα θαυμάζομεν, εἰ καὶ διαυγῆ καὶ χρήσιμα,
ἀλλὰ τὸν Νεῖλον καὶ Ἴστρον, ἢ Ῥῆνον, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον
τὸν Ὠκεανόν· οὐδέ γε τὸ ὑφ' ἡμῶν τουτὶ φλογίον ἀνα-
καιόμενον, ἐπεὶ καθαρὸν σώζει τὸ φέγγος, ἐκπληττόμεθα
τῶν οὐρανίων μᾶλλον, καίτοι πολλάκις ἐπισκοτουμένων·
οὐδὲ τῶν τῆς Αἴτνης κρατήρων ἀξιοθαυμαστότερον νομί-
ζομεν, ἧς αἱ ἀναχοαὶ πέτρους τε ἐκ βυθοῦ καὶ ὅλους ὄχ-
θους ἀναφέρουσι, καὶ ποταμοὺς ἐνίοτε τοῦ γένους ἐκείνου
καὶ αὐτοῦ μόνου προχέουσι πυρός (90). Ἀλλ' ἐπὶ τῶν 5
τοιούτων ἁπάντων ἐκεῖν' ἂν εἴποιμεν, ὡς εὐπόριστον μὲν
ἀνθρώποις τὸ χρειῶδες ἢ καὶ ἀναγκαῖον, θαυμαστὸν δ'
ὅμως ἀεὶ τὸ παράδοξον.

SECT. XXXVI.

Οὐκοῦν ἐπί γε τῶν ἐν λόγοις μεγαλοφυῶν, ἐφ' ὧν οὐκ-έτ' ἔξω τῆς χρείας καὶ ὠφελείας πίπτει τὸ μέγεθος, προσήκει συνθεωρεῖν αὐτόθεν, ὅτι τοῦ ἀναμαρτήτου πολὺ ἀφεστῶτες οἱ τηλικοῦτοι ὅμως πάντες εἰσὶν ἐπάνω τοῦ θνητοῦ· καὶ τὰ μὲν ἄλλα τοὺς χρωμένους ἀνθρώπους ἐλέγχει, τὸ δ' ὕψος ἐγγὺς αἴρει μεγαλοφροσύνης θεοῦ· καὶ τὸ μὲν ἄπταιστον οὐ ψέγεται, τὸ μέγα δὲ καὶ θαυμά-

2 ζεται. Τί χρὴ πρὸς τούτοις ἔτι λέγειν; Ὡς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἕκαστος ἅπαντα τὰ σφάλματα ἑνὶ ἐξωνεῖται πολλάκις ὕψει καὶ κατορθώματι, καὶ τὸ κυριώτατον, ὡς, εἴ τις ἐκλέξας τὰ Ὁμήρου, τὰ Δημοσθένους, τὰ Πλάτωνος, τὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ μέγιστοι, παραπτώματα πάντα ὁμόσε συναθροίσειεν, ἐλάχιστον ἄν τι, μᾶλλον δ' οὐδὲ πολλοστημόριον ἂν εὑρεθείη τῶν ἐκείνοις τοῖς ἥρωσι πάντη κατορθουμένων (91). Διὰ ταῦθ' ὁ πᾶς αὐτοῖς αἰὼν καὶ βίος, οὐ δυνάμενος ὑπὸ τοῦ φθόνου παρανοίας ἁλῶναι, φέρων ἀπέδωκε τὰ νικητήρια, καὶ ἄχρι νῦν ἀναφαίρετα φυλάττει, καί ἔοικε τηρήσειν (92),

Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ.

3 Πρὸς μέντοι γε τὸν γράφοντα, ὡς ὁ Κολοσσὸς ὁ ἡμαρτημένος οὐ κρείττων, ἢ ὁ Πολυκλείτου Δορυφόρος, παράκειται πρὸς πολλοῖς εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ μὲν τέχνης θαυμάζεται τὸ ἀκριβέστατον, ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν ἔργων τὸ μέγεθος· φύσει δὲ λογικὸν ὁ ἄνθρωπος, κἀπὶ μὲν ἀνδριάντων ζητεῖται τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ, ἐπὶ δὲ λόγου τὸ ὑπερ-
4 αῖρον, ὡς ἔφην, τὰ ἀνθρώπινα. Προσήκει δ' ὅμως, (ἀνακάμπτει γὰρ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἡμῖν τοῦ ὑπομνήματος ἡ παραίνεσις,) ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀδιάπτωτον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τέχνης ἐστὶ κατόρθωμα, τὸ δ' ἐν ὑπεροχῇ, πλὴν οὐχ ὁμότονον, μεγαλοφυΐας, βοήθημα τῇ φύσει πάντη πορίζεσθαι τὴν τέχνην· ἡ γὰρ ἀλληλουχία τούτων ἴσως γένοιτ' ἂν τὸ τέλειον. Τοσαῦτα ἦν ἀναγκαῖον ὑπὲρ τῶν προτεθέντων ἐπικρῖναι σκεμμάτων· χαιρέτω δ' ἕκαστος, οἷς ἥδεται.

SECT. XXXVII.

Ταῖς δὲ μεταφοραῖς γειτνιῶσιν (ἐπανιτέον γὰρ) αἱ παραβολαὶ καὶ εἰκόνες, ἐκείνῃ μόνον παραλλάττουσαι * * *

SECT. XXXVIII

* * * στοι καὶ αἱ τοιαῦται· « Εἰ μὴ τὸν ἐγκέφαλον ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε (93). » Διόπερ εἰδέναι χρὴ τὸ μέχρι ποῦ παροριστέον ἕκαστον· τὸ γὰρ ἐνίοτε περαιτέρω προεκπίπτειν ἀναιρεῖ τὴν ὑπερβολὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπερτεινόμενα χαλᾶται, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ εἰς ὑπεναντιώσεις ἀντιπεριΐσταται. Ὁ γοῦν Ἰσοκράτης, 2
οὐκ οἶδ' ὅπως, παιδὸς πρᾶγμα ἔπαθεν, διὰ τὴν τοῦ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοτιμίαν. Ἔστι μὲν γὰρ ὑπόθεσις αὐτῷ τοῦ Πανηγυρικοῦ λόγου, ὡς ἡ Ἀθηναίων πόλις ταῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει τὴν Λακεδαιμονίων· ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῇ εἰςβολῇ ταῦτα τίθησιν· « Ἐπειθ' οἱ λόγοι τοσαύτην ἔχουσι δύναμιν, ὥσθ' οἷόν τ' εἶναι καὶ τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς περιθεῖναι μέγεθος, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγενημένων ἀρχαίως διελθεῖν. » Οὐκοῦν, φησί τις, Ἰσόκρατες, οὕτως μέλλεις καὶ τὰ περὶ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων ἐναλλάττειν; Σχεδὸν γὰρ τὸ τῶν λόγων ἐγκώμιον ἀπιστίας τῆς καθ' αὑτοῦ τοῖς ἀκούουσι παράγγελμα καὶ προοίμιον ἐξέθηκε. Μήποτ' 5
οὖν ἄρισται τῶν ὑπερβολῶν (ὡς καὶ ἐπὶ τῶν σχημάτων προείπομεν) αἱ αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνουσαι, ὅτι εἰσὶν

ὑπερβολαί. Γίνεται δὲ τοιόνδε, ἐπειδὰν ὑπὸ ἐκπαθείας μεγέθει τινὶ συνεκφωνῶνται περιστάσεως, ὅπερ ὁ Θουκυδίδης (94) ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθειρομένων ποιεῖ. « Οἵ τε γὰρ Συρακούσιοι, φησὶν, ἐπικαταβάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον· καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο· ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ ᾑματωμένον, καὶ τοῖς πολλοῖς ἔτι ἦν περιμάχητον. » Αἷμα καὶ πηλὸν πινόμενα ὅμως εἶναι περιμάχητα ἔτι, ποιεῖ πιστὸν ἡ τοῦ
4 πάθους ὑπεροχὴ καὶ περίστασις. Καὶ τὸ Ἡροδότειον ἐπὶ τῶν ἐν Θερμοπύλαις ὅμοιον. « Ἐν τούτῳ, » φησὶν, « ἀλεξομένους μαχαίρῃσιν, ὅσοις αὐτῶν ἔτι ἐτύγχανον περιοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι, κατέχωσαν οἱ βάρβαροι. » Ἐνταῦθ', οἷόν ἐστι τό καὶ στόμασι μάχεσθαι πρὸς ὡπλισμένους, καὶ ὁποῖόν τι τὸ κατακεχῶσθαι βέλεσιν, ἐρεῖς; Πλὴν ὁμοίως ἔχει πίστιν· οὐ γὰρ τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τῆς ὑπερβολῆς παραλαμβάνεσθαι δοκεῖ, ἡ ὑπερβολὴ δ' εὐ-
5 λόγως γεννᾶσθαι πρὸς τοῦ πράγματος. Ἔστι γὰρ, ὡς οὐ διαλείπω λέγων, παντὸς τολμήματος λεκτικοῦ λύσις καὶ πανάκειά τις τὰ ἐγγὺς ἐκστάσεως ἔργα καὶ πάθη (95)· ὅθεν καὶ τὰ κωμικὰ, καίτοιγ' εἰς ἀπιστίαν ἐκπίπτοντα, πιθανὰ διὰ τὸ γελοῖον·

Ἀγρὸν ἔσχ' ἐλάττω γῆν ἔχοντ' ἄρ' ἐπιστολῆς
Λακωνικῆς —

6 καὶ γὰρ ὁ γέλως πάθος ἐν ἡδονῇ. Αἱ δ' ὑπερβολαὶ, καθάπερ ἐπὶ τὸ μεῖζον, οὕτως καὶ ἐπὶ τοὔλαττον, ἐπειδὴ κοινὸν ἀμφοῖν ἡ ἐπίτασις· καί πως ὁ διασυρμὸς ταπεινότητός ἐστιν αὔξησις.

SECT. XXXIX.

Ἡ πέμπτη μοῖρα τῶν συντελουσῶν εἰς τὸ ὕψος, ὧν γε ἐν ἀρχῇ προὐθέμεθα, ἔθ' ἡμῖν λείπεται, ὦ κράτιστε, ἡ διὰ τῶν λόγων αὐτὴ ποιὰ σύνθεσις. Ὑπὲρ ἧς ἐν δυσὶν ἀποχρώντως ἀποδεδωκότες συντάγμασιν, ὅσα γε τῆς θεωρίας ἦν ἡμῖν ἐφικτὰ (96), τοσοῦτον ἐξ ἀνάγκης προσθείημεν ἂν εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν, ὡς οὐ μόνον ἐστὶ πειθοῦς καὶ ἡδονῆς ἡ ἁρμονία φυσικὸν ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ μεγαληγορίας καὶ πάθους θαυμαστόν τι ὄργανον. Οὐ 2 γὰρ αὐλὸς μὲν ἐντίθησί τινα πάθη τοῖς ἀκροωμένοις, καὶ οἷον ἔκφρονας καὶ κορυβαντιασμοῦ πλήρεις ἀποτελεῖ, καὶ βάσιν ἐνδούς τινα ῥυθμοῦ (97) πρὸς ταύτην ἀναγκάζει βαίνειν ἐν ῥυθμῷ καὶ συνεξομοιοῦσθαι τῷ μέλει τὸν ἀκροατὴν, κἂν ἄμουσος ᾖ παντάπασι; καὶ νὴ Δία, φθόγγοι κιθάρας, οὐδὲν ἁπλῶς σημαίνοντες, ταῖς τῶν ἤχων μεταβολαῖς, καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους κρούσει καὶ μίξει, τῆς συμφωνίας θαυμαστὸν ἐπάγουσι πολλάκις, εἰς ἐπίστασιν, θέλγητρον; Καίτοι τὰ τοιαῦτα εἴδωλα καὶ μιμή- 3 ματα νόθα ἐστὶ πειθοῦς, οὐχὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, ὡς ἔφην, ἐνεργήματα γνήσια. Οὐκ οἰόμεθα δ' ἄρα, τὴν σύνθεσιν, ἁρμονίαν τινὰ οὖσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφύτων, καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐχὶ τῆς ἀκοῆς μόνης ἐφαπτομένων, ποικίλας κινοῦσαν ἰδέας ὀνομάτων, νοήσεων, πραγμάτων, κάλλους, εὐμελείας, πάντων ἡμῖν ἐντρόφων καὶ συγγενῶν, καὶ ἅμα τῇ μίξει καὶ πολυμορφίᾳ τῶν ἑαυτῆς φθόγγων τὸ παρεστὼς τῷ λέγοντι πάθος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πέλας παρεισάγουσαν, καὶ εἰς μετουσίαν αὐτοῦ τοὺς ἀκούοντας ἀεὶ καθιστᾶσαν, τῇ τε τῶν λέξεων

ἐποικοδομήσει τὰ μεγέθη συναρμόζουσαν, δι' αὐτῶν τού-
των κηλεῖν τε ὁμοῦ, καὶ πρὸς ὄγκον τε, καὶ ἀξίωμα, καὶ
ὕψος, καὶ πᾶν, ὃ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει, ἡμᾶς ἑκάστοτε
συνδιατιθέναι, παντοίως ἡμῶν τῆς διανοίας ἐπικρατοῦ-
σαν; Ἀλλ' ἔοικε μανίᾳ τὸ περὶ τῶν οὕτως ὁμολογουμέ-
4 νων διαπορεῖν· ἀποχρῶσα γὰρ ἡ πεῖρα πίστις. Ὑψηλόν
γε τοῦ δοκεῖν νόημα, καὶ ἔστι τῷ ὄντι θαυμάσιον, ὃ τῷ
ψηφίσματι ὁ Δημοσθένης ἐπιφέρει (98)· « Τοῦτο τὸ
ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελ-
θεῖν ἐποίησεν, ὥςπερ νέφος· » ἀλλ' αὐτῆς τῆς διανοίας
οὐκ ἔλαττον τῇ ἁρμονίᾳ πεφώνηται· ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τῶν
δακτυλικῶν εἴρηται ῥυθμῶν· εὐγενέστατοι δ' οὗτοι καὶ
μεγεθοποιοί· (διὸ καὶ τὸ ἡρῷον, ὧν ἴσμεν κάλλιστον, μέ-
τρον συνιστᾶσιν·) τό τε [ὥςπερ νέφος,] ἐπεὶ τοίγε ἐκ
τῆς ἰδίας αὐτὸ χώρας μετάθες, ὅποι δὴ ἐθέλεις, « Τοῦτο
τὸ ψήφισμα, ὥσπερ νέφος, ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον
παρελθεῖν, » ἢ νὴ Δία μίαν ἀπόκοψον. συλλαβὴν μόνον,
« Ἐποίησεν παρελθεῖν ὡς νέφος, » καὶ εἴσῃ, πόσον ἡ
ἁρμονία τῷ ὕψει συνηχεῖ. Αὐτὸ γὰρ τὸ « Ὥςπερ νέφος »
ἐπὶ μακροῦ τοῦ πρώτου ῥυθμοῦ βέβηκε, τέτρασι καταμε-
τρουμένου χρόνοις· ἐξαιρεθείσης δὲ τῆς μιᾶς συλλαβῆς,
« Ὡς νέφος » εὐθὺς ἀκρωτηριάζει τῇ συγκοπῇ τὸ μέγεθος.
Ὡς ἔμπαλιν, ἐὰν ἐπεκτείνης, « Παρελθεῖν ἐποίησεν,
ὡςπερεὶ νέφος, » τὸ αὐτὸ σημαίνει, οὐ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτι
προςπίπτει· ὅτι τῷ μήκει τῶν ἄκρων χρόνων συνεκλύεται
καὶ διαχαλᾶται τοῦ ὕψους τὸ ἀπότομον.

SECT. XL.

Ἐν δὲ τοῖς μάλιστα μεγεθοποιεῖ τὰ λεγόμενα, καθάπερ

τὰ σώματα, ἡ τῶν μελῶν ἐπισύνθεσις, ὧν ἓν μὲν οὐδὲν τμηθὲν ἀφ' ἑτέρου, καθ' ἑαυτὸ ἀξιόλογον ἔχει, πάντα δὲ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέλειον σύστημα. Οὕτως τὰ μεγάλα, σκεδασθέντα μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλῃ, ἅμα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καί τὸ ὕψος· σωματοποιούμενα δὲ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ δεσμῷ τῆς ἁρμονίας περικλειόμενα, αὐτῷ τῷ κύκλῳ φωνήεντα γίνεται· καὶ σχεδὸν ἐν ταῖς περιόδοις ἔρανός ἐστι πλήθους τὰ μεγέθη. Ἀλλὰ μὴν ὅτι 2
γε πολλοὶ καὶ συγγραφέων καὶ ποιητῶν, οὐκ ὄντες ὑψηλοὶ φύσει, μήποτε δὲ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως, κοινοῖς καὶ δημώδεσι τοῖς ὀνόμασι καὶ οὐδὲν ἐπαγομένοις περιττὸν ὡς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ μόνου τοῦ συνθεῖναι καὶ ἁρμόσαι ταῦτα ὅμως ὄγκον καὶ διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ δοκεῖν εἶναι, περιεβάλοντο· Καθάπερ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Φίλιστος, Ἀριστοφάνης ἔν τισιν, ἐν τοῖς πλείστοις Εὐριπίδης, ἱκανῶς ἡμῖν δεδήλωται. Μετά γέ 3
τοι τὴν τεκνοκτονίαν Ἡρακλῆς φησι (99),

Γέμω κακῶν δὴ, κοὐκέτ' ἔσθ' ὅπῃ τεθῇ.

Σφόδρα δημῶδες τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ γέγονεν ὑψηλὸν, τῇ πλάσει ἀναλογοῦν· εἰ δ' ἄλλως αὐτὸ συναρμόσεις, φανήσεταί σοι, διότι τῆς συνθέσεως ποιητὴς ὁ Εὐριπίδης μᾶλλόν ἐστιν, ἢ τοῦ νοῦ. Ἐπὶ δὲ τῆς συρομένης ὑπὸ τοῦ 4
ταύρου Δίρκης,

— Εἰ δέ που
Τύχοι, πέριξ ἑλίξας εἷλχ' ὁμοῦ λαβὼν
Γυναῖκα, πέτραν, δρῦν, μεταλλάσσων ἀεί,

ἔστι μὲν γενναῖον καὶ τὸ λῆμμα, ἁδρότερον δὲ γέγονε τῷ

τὴν ἁρμονίαν μὴ κατεσπεῦσθαι, μηδ' οἷον ἐν ἀποκυλίσματι φέρεσθαι, ἀλλὰ στηριγμούς τε ἔχειν πρὸς ἄλληλα τὰ ὀνόματα καὶ ἐξερείσματα τῶν χρόνων, πρὸς ἑδραῖον διαβεβηκότα μέγεθος.

SECT. XLI.

Μικροποιοῦν δ' οὐδὲν οὕτως ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, ὡς ῥυθμὸς κεκλασμένος λόγῳ καὶ σεσοβημένος, οἷον δὴ πυῤῥίχιοι, καὶ τροχαῖοι, καὶ διχόρειοι, τέλεον εἰς ὀρχηστικὸν συνεκπίπτοντες· εὐθὺς γὰρ πάντα φαίνεται τὰ κατάρυθμα κομψὰ, καὶ μικροχαρῆ, καὶ ἀπαθέστατα διὰ τῆς
2 ὁμοειδίας ἐπιπολάζοντα. Καὶ ἔτι τούτων τὸ χείριστον, ὅπως, ὥσπερ τὰ ᾠδάρια τοὺς ἀκροατὰς ἀπὸ τοῦ πράγματος ἀφέλκει, καὶ ἐπ' αὐτὰ βιάζεται, οὕτως καὶ τὰ κατεῤῥυθμισμένα τῶν λεγομένων οὐ τὸ τοῦ λόγου πάθος ἐνδίδωσι τοῖς ἀκούουσι, τὸ δὲ τοῦ ῥυθμοῦ, ὡς ἐνίοτε προειδότας τὰς ὀφειλομένας καταλήξεις αὐτοὺς ὑποκρούειν τοῖς λέγουσι, καὶ φθάνοντας, ὡς ἐν χορῷ τινι, προαποδιδόναι
3 τὴν βάσιν. Ὁμοίως δὲ ἀμεγέθη καὶ τὰ λίαν συγκείμενα, καὶ εἰς μικρὰ καὶ βραχυσύλλαβα συγκεκομμένα, καὶ ὡσανεὶ γόμφοις τισὶν ἐπαλλήλοις κατ' ἐγκοπὰς καὶ σκληρότητας ἐπισυνδεδεμένα.

SECT. XLII.

Ἔτι γε μὴν ὕψους μειωτικὸν καὶ ἡ ἄγαν τῆς φράσεως συγκοπή· πηροῖ γὰρ τὸ μέγεθος, ὅταν εἰς λίαν συνάγηται βραχύ. Ἀκουέσθω δὲ νῦν μὴ τὰ δεόντως συνεστραμμένα, ἀλλ' ὅσα ἄντικρυς μικρὰ καὶ κατακεκερματισμένα· συγκο-

πὴ μὲν γὰρ κολούει τὸν νοῦν, συντομία δ' ἐπ' εὐθὺ [ἄγει].
Δῆλον δ', ὡς ἔμπαλιν τὰ ἐκτάδην ἀπόψυχα, τὰ παρ' ἄκαι- 2
ρον μῆκος ἀνακαλούμενα.

SECT. XLIII.

Δεινὴ δ' αἰσχύναι τὰ μεγέθη καὶ ἡ μικρότης τῶν ὀνο-
μάτων. Παρὰ γοῦν τῷ Ἡροδότῳ (100) κατὰ μὲν τὰ λήμ-
ματα δαιμονίως ὁ χειμὼν πέφρασται, τινὰ δὲ νὴ Δία
περιέχει τῆς ὕλης ἀδοξότερα· καὶ τοῦτο μὲν ἴσως· « Ζε-
σάσης δὲ τῆς θαλάσσης· » ὡς τὸ Ζεσάσης πολὺ τὸ ὕψος
περισπᾷ διὰ τὸ κακόστομον. Ἀλλ', Ὁ ἄνεμος, φησὶν,
« ἐκόπασε· » καὶ, Τοὺς περὶ τὸ ναυάγιον δρασσομένους
ἐξεδέχετο » τέλος ἄχαρι. « Ἄσεμνον γὰρ τὸ Κοπάσαι καὶ
ἰδιωτικόν· τὸ δ' Ἄχαρι τηλικούτου πάθους ἀνοίκειον.
Ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος, ὑπερφυῶς σκευάσας τὴν τοῦ 2
Πέρσου κατάβασιν ἐπ' Αἴγυπτον, ὀνοματίοις τισὶ τὰ ὅλα
διέβαλεν. « Ποία γὰρ πόλις, ἢ ποῖον ἔθνος τῶν κατὰ τὴν
Ἀσίαν, οὐκ ἐπρεσβεύσατο πρὸς βασιλέα; Τί δὲ τῶν ἐκ
τῆς γῆς γεννωμένων, ἢ τῶν κατὰ τέχνην ἐπιτελουμένων
καλῶν ἢ τιμίων, οὐκ ἐκομίσθη δῶρον ὡς αὐτόν; Οὐ πολ-
λαὶ μὲν καὶ πολυτελεῖς στρωμναὶ καὶ χλανίδες, τὰ μὲν
ἁλουργεῖς, τὰ δὲ ποικιλταὶ, τὰ δὲ λευκαὶ, πολλαὶ δὲ σκη-
ναὶ χρυσαῖ, κατεσκευασμέναι πᾶσι τοῖς χρησίμοις, πολ-
λαὶ δὲ καί ξυστίδες καὶ κλῖναι πολυτελεῖς; Ἔτι δὲ καὶ
κοῖλος ἄργυρος καὶ χρυσὸς ἀπειργασμένος, καὶ ἐκπώματα,
καὶ κρατῆρες, ὧν τοὺς μὲν λιθοκολλήτους, τοὺς δ' ἄλλους
ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἶδες ἂν ἐκπεπονημένους. Πρὸς
δὲ τούτοις ἀναρίθμητοι μὲν ὅπλων μυριάδες, τῶν μὲν
Ἑλληνικῶν, τῶν δὲ βαρβαρικῶν· ὑπερβάλλοντα δὲ τὸ πλῆ-

θος ὑποζύγια, καὶ πρὸς κατακοπὴν ἱερεῖα εἰς ταῦτα· καὶ πολλοί μὲν ἀρτυμάτων μέδιμνοι, πολλοὶ δ' οἱ θύλακοι, καὶ σάκκοι, καὶ χάρται βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων χρησίμων· τοσαῦτα δὲ κρέα τεταριχευμένα παντοδαπῶν ἱερείων, ὡς σωροὺς αὐτῶν γενέσθαι τηλικούτους, ὥστε τοὺς προσιόντας πόῤῥωθεν ὑπολαμβάνειν ὄχθους εἶναι καὶ λόφους ἀντωθουμένους· » Ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων
3 ἐπὶ τὰ ταπεινότερα ἀποδιδράσκει, δέον ποιήσασθαι τὴν αὔξησιν ἔμπαλιν· ἀλλὰ τῇ θαυμαστῇ τῆς ὅλης παρασκευῆς ἀπαγγελίᾳ παραμίξας τοὺς θυλάκους, καὶ τὰ ἀρτύματα, καὶ τὰ σακκία, μαγειρείου τινὰ φαντασίαν ἐποίησεν. Ὥσπερ γὰρ, εἴ τις, ἐπ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν προκοσμημάτων, μεταξὺ τῶν χρυσίων καὶ λιθοκολλήτων κρατήρων, καὶ ἀργύρου κοίλου, σκηνῶν τε ὁλοχρύσων καὶ ἐκπωμάτων, φέρων μέσα ἔθηκε θυλάκια καὶ σακκία, ἀπρεπὲς ἦν τῇ προσόψει τὸ ἔργον· οὕτω καὶ τῆς ἑρμηνείας τὰ τοιαῦτα ὀνόματα αἴσχη καὶ οἱονεὶ στίγματα
4 καθίσταται, παρὰ καιρὸν ἐγκαταταττόμενα. Παρέκειτο δ' ὡς ὁλοσχερῶς ἐπελθεῖν καὶ οὓς ὄχθους λέγει συμβεβλῆσθαι, καὶ περὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς, οὕτως ἀλλάξας, εἰπεῖν καμήλους καὶ πλῆθος ὑποζυγίων, φορταγωγούντων πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τραπεζῶν χορηγήματα· ἢ σωροὺς ὀνομάσαι παντοίων σπερμάτων, καὶ τῶν, ἅπερ διαφέρει πρὸς ὀψοποιΐας καὶ ἡδυπαθείας μᾶλλον, ἢ, εἴπερ πάντα, ὡς ἐβούλετο, αὐτάρκη οὕτως θεῖναι, καὶ
5 ὅσα τραπεζοκόμων εἰπεῖν καὶ ὀψοποιῶν ἡδύσματα. Οὐ γὰρ δεῖ καταντᾷν ἐν τοῖς ὕψεσιν εἰς τὰ ῥυπαρὰ καὶ ἐξυβρισμένα, ἂν μὴ σφόδρα ὑπό τινος ἀνάγκης συνδιωκώμεθα· ἀλλὰ τῶν πραγμάτων πρέποι ἂν καὶ τὰς φωνὰς ἔχειν ἀξίας, καὶ μιμεῖσθαι τὴν δημιουργήσασαν φύσιν

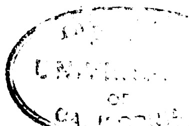
τὸν ἄνθρωπον, ἥτις ἐν ἡμῖν τὰ μέρη τὰ ἀπόῤῥητα οὐκ
ἔθηκεν ἐν προσώπῳ, οὐδὲ τὰ τοῦ παντὸς ὄγκου περιηθή-
ματα· ἀπεκρύψατο δὲ, ὡς ἐνῆν, καὶ, κατὰ τὸν Ξενοφῶν-
τα, τοὺς τούτων ὅτι ποῤῥωτάτω ὀχετοὺς ἀπέστρεψεν, οὐ-
δαμῇ καταισχύνασα τὸ τοῦ ὅλου ζώου κάλλος. Ἀλλὰ γὰρ 6
οὐκ ἐπ' εἴδους ἐπείγει τὰ μικροποιὰ διαριθμεῖν· προϋπο-
δεδειγμένων γὰρ τῶν, ὅσα εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς ἐργάζεται
τοὺς λόγους, δῆλον, ὡς τὰ ἐναντία τούτων ταπεινοὺς ποιή-
σει κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἀσχήμονας.

SECT. XLIV.

Ἐκεῖνο μέντοι λοιπὸν ἕνεκα τῆς σῆς χρηστομαθείας
οὐκ ὀκνήσομεν ἐπιπροσθεῖναι καὶ διασαφῆσαι, Τερεντιανὲ
φίλτατε, ὅπερ ἐζήτησέ τις τῶν φιλοσόφων προσέναγχος,
« Θαῦμά μ' ἔχει, » λέγων, « ὡς ἀμέλει καὶ ἑτέρους πολ-
λοὺς, πῶς ποτε κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα πιθαναὶ μὲν ἐπ'
ἄκρον καὶ πολιτικαὶ, δριμεῖαί τε καὶ ἐντρεχεῖς, καὶ μά-
λιστα πρὸς ἡδονὰς λόγων εὔφοροι, ὑψηλαὶ δὲ λίαν καὶ
ὑπερμεγέθεις, πλὴν εἰ μή τι σπάνιον, οὐκέτι γίνονται
φύσεις. Τοσαύτη λόγων κοσμική τις ἐπέχει τὸν βίον ἀφο-
ρία. Ἦ, νὴ Δί', » ἔφη, « πιστευτέον ἐκείνῳ τῷ θρυλλου- 2
μένῳ, ὡς ἡ δημοκρατία τῶν μεγάλων ἀγαθὴ τιθηνὸς, ᾗ
μόνῃ σχεδὸν καὶ συνήκμασαν οἱ περὶ λόγους δεινοὶ καὶ
συναπέθανον; Θρέψαι τε γὰρ, φησὶν, ἱκανὴ τὰ φρονήματα
τῶν μεγαλοφρόνων ἡ ἐλευθερία καὶ ἐπελπίσαι, καὶ ἅμα
διελθεῖν τὸ πρόθυμον τῆς πρὸς ἀλλήλους ἔριδος καὶ τῆς
περὶ τὰ πρωτεῖα φιλοτιμίας. Ἔτι γε μὴν διὰ τὰ προκεί- 3
μενα ἐν ταῖς πολιτείαις ἔπαθλα ἑκάστοτε τὰ ψυχικὰ προ-
τερήματα τῶν ῥητόρων μελετώμενα ἀκονᾶται, καὶ οἷον

ἐκτρίβεται, καὶ τοῖς πράγμασι κατὰ τὸ εἰκὸς ἐλεύθερα
συνεκλάμπει. Οἱ δὲ νῦν ἐοίκαμεν, ἔφη, παιδομαθεῖς εἶναι
δουλείας δικαίας, τοῖς αὐτῆς ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἐξ
ἁπαλῶν ἔτι φρονημάτων μονονοὺκ ἐνεσπαργανωμένοι,
καὶ ἄγευστοι καλλίστου καὶ γονιμωτάτου λόγων νάματος
(101), (τὴν ἐλευθερίαν, ἔφη, λέγω·) διόπερ οὐδὲν ὅτι μὴ
4 κόλακες ἐκβαίνομεν μεγαλοφυεῖς. Διὰ τοῦτο τὰς μὲν ἄλ-
λας ἕξεις καὶ εἰς οἰκέτας πίπτειν ἔφασκεν, δοῦλον δὲ μη-
δένα γίνεσθαι ῥήτορα· εὐθὺς γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀπαῤῥησία-
στον, καὶ οἷον ἔμφρουρον ὑπὸ συνηθείας ἀεὶ κεκονδυλισ-
*5 μένον (102)· Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς, κατὰ τὸν Ὅμηρον,
ἀποαίνυται δούλιον ἦμαρ. Ὥςπερ οὖν, (εἴ γε, φησὶ, τοῦτο
πιστὸν ἀκούω,) τὰ γλωττόκομα, ἐν οἷς οἱ Πυγμαῖοι κα-
λούμενοι τρέφονται, οὐ μόνον κωλύει τῶν ἐγκεκλεισμένων
τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ συναιρεῖ διὰ τὸν περικείμενον τοῖς
σώμασι δεσμόν· οὕτως ἅπασαν δουλείαν, κἂν ᾖ δικαιο-
τάτη, ψυχῆς γλωττόκομον καὶ κοινὸν δή τις ἀποφήναιτο
6 δεσμωτήριον.» Ἐγὼ μέντοι γε ὑπολαμβάνων· Ῥάδιον,
ἔφην, ὦ βέλτιστε, καὶ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ καταμέμφε-
σθαι τὰ ἀεὶ παρόντα· ὅρα δὲ, μή ποτ' ἄρα καὶ ἡ τῆς
οἰκουμένης εἰρήνη διαφθείρει τὰς μεγάλας φύσεις, πολὺ
δὲ μᾶλλον ὁ κατέχων ἡμῶν τὰς ἐπιθυμίας ἀπεριόριστος
οὑτοσὶ πόλεμος, καὶ νὴ Δία πρὸς τούτοις τὰ φρουροῦντα
τὸν νῦν βίον, καὶ κατ' ἄκρας ἄγοντα καὶ φέροντα ταυτὶ
πάθη. Ἡ γὰρ φιλοχρηματία, πρὸς ἣν ἅπαντες ἀπλήστως
ἤδη νοσοῦμεν, καὶ ἡ φιληδονία δουλαγωγοῦσι, μᾶλλον δὲ,
ὡς ἂν εἴποι τις, καταβυθίζουσιν αὐτάνδρους ἤδη τοὺς
βίους· φιλαργυρία μὲν νόσημα μικροποιὸν, φιληδονία δ'
7 ἀγεννέστατον. Οὐ δὴ ἔχω λογιζόμενος εὑρεῖν, ὡς οἷόν τε,
πλοῦτον ἀόριστον ἐκτιμήσαντας, τὸ δ' ἀληθέστερον εἰ-

πεῖν, ἐκθειάσαντας, τὰ συμφυῆ τούτῳ κακὰ εἰς τὰς ψυ-
χὰς ἡμῶν ἐπειςιόντα μὴ παραδέχεσθαι. Ἀκολουθεῖ γὰρ
τῷ ἀμέτρῳ πλούτῳ καὶ ἀκολάστῳ συνημμένη καὶ ἴσα,
φασὶ, βαίνουσα πολυτέλεια, καὶ ἅμα, ἀνοίγοντος ἐκείνου
τῶν πόλεων καὶ οἴκων τὰς εἰςόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει, καὶ
συνοικίζεται. Χρονίσαντα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις, νεοττο-
ποιεῖται (103), κατὰ τοὺς σοφοὺς, καὶ, ταχέως γενόμενα
περὶ τεκνοποιΐαν, ἀλαζόνειάν τε γεννῶσι, καὶ τύφον, καὶ
τρυφὴν, οὐ νόθα ἑαυτῶν γεννήματα, ἀλλὰ καὶ πάνυ γνήσια.
Ἐὰν δὲ καὶ τούτους τις τοῦ πλούτου τοὺς ἐκγόνους εἰς
ἡλικίαν ἐλθεῖν ἐάσῃ, ταχέως δεσπότας ταῖς ψυχαῖς ἐντί-
κτουσιν ἀπαραιτήτους, ὕβριν καὶ παρανομίαν καὶ ἀναισ-
χυντίαν. Ταῦτα γὰρ οὕτως ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ μηκέτι 8
τοὺς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν, μηδὲ πέρα φήμης εἶναι τινα
λόγον, ἀλλὰ τοιούτων ἐν κύκλῳ τελεσιουργεῖσθαι κατ' ὀλί-
γον τῶν βίων τὴν διαφθορὰν, φθίνειν δὲ καὶ καταμαραί-
νεσθαι τὰ ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι, ἡνίκα τὰ
θνητὰ ἑαυτῶν μέρη κἀνόνητα ἐκθαυμάζοιεν, παρέντες
αὔξειν τἀθάνατα. Οὐ γὰρ ἐπὶ κρίσει μέν τις δεκασθεὶς 9
οὐκ ἂν ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἐλεύθερος καὶ ὑγιὴς ἂν
κριτὴς γένοιτο (104) · ἀνάγκη γὰρ, τῷ δωροδόκῳ τὰ οἰ-
κεῖα μὲν φαίνεσθαι καλὰ καὶ δίκαια. Ὅπου δὲ ἡμῶν ἑκά-
στου τοὺς ὅλους ἤδη βίους δεκασμοὶ βραβεύουσι, καὶ ἀλ-
λοτρίων θῆραι θανάτων, καὶ ἐνέδραι διαθηκῶν, τὸ δ' ἐκ
τοῦ παντὸς κερδαίνειν ὠνούμεθα τῆς ψυχῆς (105), ἕκα-
στος πρὸς τῆς [φιλοχρηματίας] ἠνδραποδισμένοι, ἆρα δὴ
ἐν τῇ τοσαύτῃ λοιμικῇ τοῦ βίου διαφθορᾷ δοκοῦμεν ἔτι
ἐλεύθερόν τινα κριτὴν τῶν μεγάλων, ἢ διηκόντων πρὸς
τὸν αἰῶνα, καδέκαστον ἀπολελεῖφθαι, καὶ μὴ καταρχαι-
ρεσιάζεσθαι πρὸς τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας; Ἀλλὰ 10



μήποτε τοῖς τοιούτοις, οἷοί περ ἐσμὲν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεσθαι, ἢ ἐλευθέροις εἶναι· ἐπεὶ τοίγε ἀφεθεῖσαι τὸ σύνολον, ὡς ἐξ εἱρκτῆς ἄφετοι (106), κατὰ τῶν πλησίον αἱ πλεονεξίαι κἂν ἐπικαύσειαν τοῖς κακοῖς τὴν οἰκουμένην.

11 Ὅλως δὲ δαπανὸν (107) ἔφην εἶναι τῶν νῦν γεννωμένων φύσεων τὴν ῥαθυμίαν, ᾗ, πλὴν ὀλίγων, πάντες ἐγκαταβιοῦμεν, οὐκ ἄλλως πονοῦντες ἢ ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπαίνου καὶ ἡδονῆς ἕνεκα, ἀλλὰ μὴ τῆς ζήλου καὶ τιμῆς

12 ἀξίας ποτὲ ὠφελείας. Κράτιστον δ' εἰκῆ ταῦτ' ἐᾶν, ἐπὶ δὲ τὰ συνεχῆ χωρεῖν· ἦν δὲ ταῦτα τὰ πάθη, περὶ ὧν ἐν ἰδίῳ προηγουμένως ὑπεσχόμεθα γράψειν ὑπομνήματι, τήν τε τοῦ ἄλλου λόγου καὶ αὐτοῦ τοῦ ὕψους μοῖραν ἐπεχόντων, ὡς ἡμῖν δοκεῖ, [οὐκ ἐλαχίστην.]

FRAGMENTA.

I.

Κορωνὶς δ' ἔστω λόγου παντὸς καὶ φρονήματος Ἑλληνικοῦ Δημοσθένης, Λυσίας, Αἰσχίνης, Ὑπερίδης (1), Ἰσαῖος, Δείναρχος, ὁ καὶ κρίθινος Δημοσθένης, Ἰσοκράτης, Ἀντιφῶν, [πρὸς τούτοις Παῦλος ὁ Ταρσεὺς, ὅντινα καὶ πρῶτόν φημι προϊστάμενον δόγματος ἀναποδείκτου.]

II.

(E. cod. MS. Par. 2677, olim 2765. fol. 83 verso.)

Προῆλθε δὲ τὸ μέτρον ἐκ Θεοῦ, μέτρῳ τά τε οὐράνια καὶ ἐπίγεια κεκοσμηκότος· ἁρμονία γάρ τίς ἐστι καὶ τοῖς ἐπουρανίοις καὶ ἐπιγείοις. Ἢ πῶς ἂν ἄλλως συνέστη τόδε τὸ πᾶν, εἰ μὴ ῥυθμῷ τινι καὶ τάξει διεκεκόσμητο; Καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν δὲ κατασκευαζόμενα ὄργανα μέτρῳ πάντα γίνονται. Εἰ δὲ πάντα, πολλῷ γε μᾶλλον ὁ λόγος, ἅτε καὶ περιεκτικὸς ἁπάντων ὤν. Ἔστι μὲν γὰρ καὶ τῷ πεζῷ ἁρμονία τις· καὶ δῆλον ἐξ ὧν τοῦ μὲν ὁ λόγος ἐστὶν εὐρυθμότερος, τοῦ δὲ οὔ· μᾶλλον δὲ πρόςεστι τῷ ποιητικῷ, πάθεσι πλείστοις χρωμένῳ καὶ λέξεσι, καὶ δὴ καὶ μύθοις

2 καὶ πλάσμασι, δι' ὧν ἁρμονία κατασκευάζεται. Ταῦτ' ἄρα καὶ οἱ παλαιοὶ ἐμμέτρους μᾶλλον τοὺς οἰκείους ἐποίουν λόγους, ἢ πεζούς. Καὶ μὴν τῷ μέτρῳ πρόσεστιν ἁρμονία, ἡ δ' ἁρμονία μουσικὴ τυγχάνει· τῆς μουσικῆς δὲ ὅσον κλέος ἐστὶν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Ὥστε καὶ τὸ μέτρον ἓν τῶν ἀρίστων, ὑπὸ τὴν μουσικὴν ὄν, ἧς τό « κλέος, » ὡς Ὅμηρος ἔφη, « οἷον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν (1) ».

III.

(Cod. MS. Par. 2881. fol. 25 recto.)

Ἐκ τῶν Λογγίνου τοῦ φιλοσόφου.

Τὰ προλεγόμενα εἰς τὸ τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐγχειρίδιον [περὶ μέτρων στίχων.]

Ἀλλ' εἴτε νέα τῶν μέτρων ἡ θεωρία, εἴτε Μούσης εὕρεμα παλαιᾶς, ἑκάτερον ἕξει καλῶς· ἀρχαία μὲν γὰρ οὖσα, ἐκ τῆς παλαιότητος ἕξει τὴν σεμνότητα, νέα δὲ οὖσα, ποθεινοτέρα καθ' Ὅμηρον (1),

Τὴν γὰρ ἀοιδὴν πάντες ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
Ἥ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Μέτρου δὲ πατὴρ ῥυθμὸς καὶ θεός· ἀπὸ ῥυθμοῦ γὰρ ἔσχον
2 τὴν ἀρχὴν, θεὸς δὲ τὸ μέτρον ἀπεφθέγξατο. Τοῦ δὲ περὶ μέτρων λόγου πολλοὶ πολλαχῶς ἤρξαντο· οἱ μὲν ἀπὸ στοιχείων, ὡς Φιλόξενος· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ μέτρων ὅρου, ὡς Ἡλιόδωρος· ἡμεῖς δὲ Ἡφαιστίωνι κατακολουθήσομεν,

ἀπὸ συλλαβῆς ἀρξάμενοι· πρῶτον δὲ ὀλίγα προειπεῖν δί-
καιον. Τεκμήριον μέτρου ἀκοή· ἔνιοι γοῦν οὕτως ὡρί-
σαντο· Μέτρον ἐστι ποδῶν ἡ βάσεων σύνταξις, αἰσθήσει
τῇ δι' ἀκοῆς παραλαμβανομένη. Εἰ δὲ τὸ κρίνον ἐστὶν
ἀκοή, τὸ κοσμοῦν ἐστι φωνή· ὡς γὰρ τὸν ἦχον τῆς εὐ-
ρυθμίας ἐκτείνουσά τε καὶ συστέλλουσα φωνὴ σχηματίζει
τὰς συλλαβὰς, οὕτως εἰςδεξαμένη κρίνει ἡ ἀκοή. Διὰ 4
τοῦτο πολλὰ τῶν μέτρων συμβέβηκεν ἀποκρύπτεσθαι
σιωπώμενα ἐν τῇ κατὰ πεζὸν ῥήσει· καὶ αὖ πάλιν πολλὰς
πτώσεις ἔχει πρὸς ἄλλα μέτρα. Εὕροι γοῦν ἄν τις παρὰ
Δημοσθένει τῷ ῥήτορι στίχον ἡρωϊκὸν κεκρυμμένον, ὃς
ἠδυνήθη λαθεῖν, διὰ τὸ πεζὴν οὖσαν τὴν προφορὰν συν-
αρπάσαι τῷ λόγῳ τὴν ἀκοήν. Φησὶ γοῦν (2),

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν
Ἦλθε Φίλιππος.

Στίχος ἐστὶν ἡρῷος. Ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰωνικὸν, ὅταν λέγῃ,

Πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ' ὑμῖν·

τοῦτο γὰρ ἄντικρυς Ἰωνικόν ἐστιν ἀπὸ μείζονος, ὅμοιον
τῷ·

Εὐμορφοτέρα Μνασιδίκα τᾶς ἁπαλᾶς Γυρίννω.

Τὰς δὲ τῶν μέτρων συνεμπτώσεις ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπιδεί-
ξομεν. Διαφέρει δὲ μέτρον ῥυθμοῦ. Ὕλη μὲν γὰρ τοῖς μέ- 5
τροις ἡ συλλαβὴ, καὶ χωρὶς συλλαβῆς οὐκ ἂν γένοιτο μέ-
τρον· ὁ γὰρ ῥυθμὸς γίνεται μὲν καὶ ἐν συλλαβαῖς, γίνε-

ται δὲ καὶ χωρὶς συλλαβῆς· καὶ γὰρ ἐν κρότῳ. Ὅταν μὲν γὰρ τοὺς χαλκέας ἴδωμεν τὰς σφύρας καταφέροντας, ἅμα τινὰ καὶ ῥυθμὸν ἀκούομεν· καὶ ἵππων δὲ πορεία ῥυθμὸς ἐνομίσθη, καί κίνησις δακτύλων, καὶ μελῶν σχήματα, καὶ χορῶν κινήματα, καὶ τῶν ὀρνίθων τὰ πτερυγίσματα· μέτρον δὲ οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς λέξεως ποιᾶς καὶ ποσῆς. Ἔτι τοίνυν διαφέρει ῥυθμοῦ τὸ μέτρον, ᾗ τὸ μὲν μέτρον πεπηγότας ἔχει τοὺς χρόνους, μακρόν τε καὶ βραχὺν, καὶ τὸν μετὰ τοῦτον, τὸν κοινὸν καλούμενον, ὃς καὶ αὐτὸς πάντως μακρός ἐστι καὶ βραχύς· ὁ δὲ ῥυθμὸς, ὡς βούλεται, ἕλκει τοὺς χρόνους· πολλάκις γοῦν καὶ τὸν βραχὺν χρόνον ποιεῖ μακρόν. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, καὶ τὴν διαφοραν ἴσασιν οἱ ποιηταὶ, λάβωμεν παραδείγματα παιζούσης κωμῳδίας ἐν σπουδαζούσῃ φιλοσοφίᾳ. Ὁ γοῦν [Ἀριστοφάνης] ἐν ταῖς Νεφέλαις (3) φησὶ Σωκράτης, εἰ καὶ τωθάζει Ἀριστοφάνης· « Πότερον περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ περὶ ῥυθμῶν; » Ἀντιδιέστειλε γὰρ ἐκεῖνος ἀπὸ ῥυθμῶν τὰ μέτρα. Εἰς ἑκάτερον γοῦν τὸ παράδειγμα σημειωτέον, ὅτι τε ῥυθμὸς μέτρου διαφέρει, καὶ ὅτι ἴσασιν ἐν διδασκαλίᾳ οἱ παλαιοὶ τὴν τῶν μέτρων θεωρίαν.

6 Τὸ δὲ μέτρον λέγεται πολλαχῶς· καὶ γὰρ τὴν εὐμετρίαν μέτρον προςαγορεύομεν, ὡς ὁ εἰπὼν, μέτρον ἄριστον, εἴτε σοφὸν ἀπόφθεγμα, εἴτε θεῖον ἀνάθημα· Ἀπόλλωνι μὲν γὰρ ἁρμοδιώτατον, ἐπεὶ καὶ μέτρων εὑρετής. Λέγεται δὲ μέτρον καὶ τὸ μετροῦν, καὶ αὐτὸ τὸ μετρούμενον, ὡς, ὅταν εἴπωμεν τὸν μέδιμνον μέτρον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μετρηθὲν μέτρον, ἀμφότερα δὴ καλεῖται μέδιμνος (4)· καὶ αὖ πάλιν εἰ εἴποιμι χόα τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ μετρῶ ποσότητά τινα· καὶ αὖ πάλιν αὐτὴν τὴν ποσότητα χόα προςαγορεύομεν· [καὶ αὖ πάλιν αὐτὸ τὸ ξύλον, ὃ μόνον ἔχει πῆχυν, πῆχυν

προςαγορεύομεν.] Οὕτω μὲν οὖν καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς θεω- 7
ρίας πολλαχόθεν λέγεται μέτρον. Μέτρον τε γὰρ καλοῦ-
μεν πᾶν τὸ μὴ πεζὸν, ὡς ὅταν εἴπω τὰ μὲν Πλάτωνος
πεζὰ, τὰ δὲ Ὁμήρου μέτρα. Μέτρον καλεῖται καὶ εἶδος
ἑκάστου, ὡς ὅταν εἴπω, μέτρον Ἰωνικὸν, καὶ μέτρον
Ἰαμβικὸν, καὶ μέτρον Τροχαϊκόν. Μέτρον καλεῖται καὶ
στίχος ἕκαστος, ὡς ὅταν εἴπω, ἡ πρώτη Ὁμήρου ῥαψω-
δία μέτρα ἔχει χ'· τοῦτο δὲ Ὀδυσσεὺς ὁ μετρικὸς ἐσημειώ-
σατο. Ἔτι τοίνυν μέτρον καλοῦμεν τὴν συζυγίαν, του-
τέστι τὴν διποδίαν, ὅταν τὸ Ἰαμβικὸν, τὸ ἀπὸ ἓξ ποδῶν
συγκείμενον, τρίμετρον καλῶμεν. Μέτρον καλοῦμεν καὶ
τὸν χρόνον, ὃν τινες τῶν ῥυθμικῶν σημεῖον προςαγορεύ-
ουσιν. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, παράδειγμα τεθήσεται,
ὅ τινες μὲν Ὀρφέως, τινὲς δὲ τῆς Πυθίας παραλαμβά-
νουσι· περὶ γὰρ τῶν ἐπῶν λέγων, ἡ λέγουσα,

Ὄρθιον, ἑξαμερὲς, τετόρων καὶ εἴκοσι μέτρων. *

Καὶ ταῦτα οὕτως ἔχει, ὥςπερ εἴρηκα· « μέτρον δὲ καὶ τὸ
μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον. » Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν προειρη-
μένων αὐτὸ τὸ μετρούμενον, τουτέστι τὸ ποίημα, μέτρον
προςαγορεύεται, καὶ ἕκαστον τῶν μετρούντων τῆς ὁμοίας
τετύχηκεν ὀνομασίας· χρόνος γὰρ συλλαβὴν ποιεῖ, συλ-
λαβὴ δὲ πόδα, ποὺς δὲ συζυγίαν, συζυγία δὲ στίχον, στί-
χος δὲ ποίημα· πάντα οὖν εἰκότως μέτρα προςαγορεύε-
ται. Γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ μείρω ῥήματος, ὅ ἐστι μερίζω· 8
ἀφ' οὗ παρὰ τῷ ποιητῇ (5),

Ἶσον ἐμοὶ βασίλευε, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.

Ὡς δὲ παρὰ τὸ σείω σεῖστρον γίνεται, καὶ παρὰ τὸ δέρω

δέρτρον, καὶ παρὰ τὸ φέρω φέρτρον, οὕτω καὶ παρὰ τὸ μεί-
ρω μέτρον· ὄνομα γοῦν ἐστι, καὶ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας, τοῦ
9 μερισμοῦ. Περὶ δὲ ὅρων μέτρου νῦν εἰπεῖν οὐκ ἀναγκαῖον·
αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡφαιστίων (6) αἰτιᾶται τὸν Ἡλιόδωρον, ὅτι
τοῖς ὑπαρχομένοις γράφει· τοῖς γὰρ ἀπείροις, καὶ τοῖς
μήπω τῆς μετροποιΐας γεγευμένοις, ἀδύνατον νοῆσαι τὸν
10 ὅρον. Ἐπιγέγραπται δὲ Ἐγχειρίδιον, οὐχ' ὥς τινες ᾠήθη-
σαν, διὰ τὸ ξίφος, καὶ διὰ τὸ ὀξύνειν τῶν μετιόντων τὰς
ψυχὰς, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐν χερσὶν ἔχειν τοὺς βουλομένους τὰ
κεφάλαια τῶν μετρικῶν παραγγελμάτων. Ὅτι δὲ ταῦτα
οὕτως ἔχει, Ἡλιόδωρος τοῦ Ἐγχειριδίου ἀρχόμενος οὕτω
λέγει. « Τοῖς βουλομένοις ἐν χερσὶν ἔχειν τὰ κεφαλαιω-
11 δέστερα τῆς μετρικῆς γέγραπται τὸ βιβλίον τοῦτο. » Ἤρ-
ξατο δὲ αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, ὡς ἔφην, ἀπὸ συλλαβῆς· ὕλη
γὰρ τοῖς μέτροις ἡ συλλαβὴ, καὶ ἄνευ ταύτης οὐκ ἂν συ-
σταίη τὸ μέτρον. Τὸ ποιοῦν πρὸ τοῦ ποιηθέντος, ὅθεν ἄρ-
ξασθαι δίκαιον. Οὐκ ἀπὸ τοῦ γένους δὲ ἤρξατο, ἀλλ' ἀπὸ
τοῦ εἴδους· διαφέρει δὲ εἶδος καὶ γένος, ᾗ γένος μέν ἐστι
τὸ πρωτότυπον, εἰς εἴδη διαιρεθῆναι δυνάμενον, εἶδος δὲ
τὸ ἀπὸ τοῦ γένους διῃρημένον· οἷον εἴ τις λέγοι ζῶον γέ-
νος, εἴδη δὲ αὐτοῦ, ἄνθρωπον, ἵππον, καὶ τὰ λοιπά. Οὐ-
κοῦν γένος μέν ἐστιν ἡ συλλαβὴ, εἴδη δὲ αὐτῆς βραχεῖα,
καὶ μακρὰ, καὶ κοινὴ καλουμένη. Οὐκ ἔδοξεν οὖν αὐτῷ
ἀπὸ τοῦ γένους ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν· (τεχνικὸς γὰρ οὗ-
τος ὁ λόγος, καὶ οὐ πάνυ τοῖς μέτροις συμβάλλεται·) οὔτε
ὅρῳ τὴν συλλαβὴν περιλαβεῖν, οὔτε τὸν περὶ αὐτῆς εἰπεῖν
12 λόγον τῆς ἐτυμολογίας. Καί τοι ἐν τοῖς τεχνικοῖς ἔλεγχον
13 ἔσχεν ὁ ὅρος· [Ἔστιν ἡ συλλαβὴ. . .] Ἔτι ἡ συλλαβὴ
παρὰ τοῦτο ὠνόμασται, παρὰ τὸ ποσότητα στοιχείων εἰς
ταὐτὸν συλλαμβάνειν, ὧν ἔξεστιν ὑφ' ἕνα φθόγγον παρα-

λαβεῖν, ἂν [μὴ] εἴποι τις τὰς μονογραμμάτους· ἀλλὰ
ταῦτα μὲν ζητείτωσαν οἱ τεχνικοί. Ἐν δὲ τοῖς μετρικοῖς 14
εἰδέναι δεῖ, ὅτι πᾶσα βραχεῖα ἴση, καὶ πᾶσα μακρὰ ἴση·
καθόλου γὰρ αἱ μέν εἰσι δίχρονοι, αἱ δὲ μονόχρονοι. Ἐν-
τεῦθεν τὸν μὲν Δάκτυλον καλοῦμεν τετράχρονον, τὸν δὲ
Πυῤῥίχιον δίχρονον, οὐ πολυπραγμονοῦντες τῆς ποιητικῆς
λέξεως ἢ συλλαβῆς τὰ στοιχεῖα, οὐδὲ ἐν ποσότητι κατα-
μετροῦντες τοὺς χρόνους, ἀλλὰ ἐν δυνάμει τῆς ποσότητος.

IV.

(E cod. MS. Par. 2881 fol. 27 verso.)

Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ βραχείας. Οὕτω τοίνυν ὁ Ἡφαιστίων
αὐτὴν ὁρίζεται· « βραχεῖα ἐστὶ συλλαβὴ ἡ ἔχουσα βραχὺ
φωνῆεν ἢ βραχυνόμενον, μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως, οὕτως,
ὡς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐν τῇ ἑξῆς συλλαβῇ φωνήεντος
μὴ ὑπάρχειν σύμφωνα πλείονα ἑνὸς ἁπλοῦ, ἀλλ' ἤτοι ἕν,
ἢ μηδὲ ἕν. » Πάνυ οὖν ἐπαίνου ἄξιος ὁ ὅρος, ὡς πάντα 2
ἔχων, ὅσα δεῖ ὑγιῆ ὅρον ἔχειν. Ὅρος καὶ τοῖς φιλοσόφοις
εἶναι, ὁ μηδὲν ἔξωθεν τῶν ὁριζομένων συμπεριλαμβάνων,
ἢ ὁ μηδὲν τῶν ὁριζομένων καταλιπὼν, ὃς ἀντιστρέφει
πρὸς τὸ κεφαλαιῶδες· ὁ μὲν οὖν μὴ συμπεριλαμβανων
παραγγελίαν τοιαύτην οὐ καλῶς ἔχει· οἷον εἴ τις τὸν ἄν-
θρωπον ὁρίζοιτο μηκέτι τὸν θνητὸν τῷ ὅρῳ συμπεριλαμ-
βάνων. Ἑκάτερον δὲ ὑπάρξει, ἐὰν ἀντιστρέφῃ πρὸς τὸ
κεφαλαιῶδες, τουτέστιν, ἐὰν ἀλλήλων ὑπάρχουσιν οἱ
ὅροι, αὐτός τε ὁ ὅρος καὶ τὸ ὁριζόμενον, οὕτως, ὡς ἐπὶ
τοιοῦδε παραδείγματος· Ἄνθρωπός ἐστι ζῶον λογικὸν,
θνητὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. Εἴ τι οὖν ἐστι ζῶον

λογικὸν, θνητὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν, τοῦτό ἐστιν ἄνθρωπος πάντως. Καὶ αὖ πάλιν· Φωνή ἐστιν ἀὴρ πεπληγμένος. Εἴ τι οὖν ἐστιν ἀὴρ πεπληγμένος, τοῦτο φωνὴ πάντως. Οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅρου εἴδωμεν τὸ ἀντιστρέφον· Εἴ τι ἐστὶ βραχὺ φωνῆεν, μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως κείμενον, μετὰ τῆς ἄλλης συλλαβῆς οὐκ ἔχον σύμφωνα ἑνὸς πλείονα, τοῦτο πάντως ἐστὶ συλλαβὴ
3 βραχεῖα. Προείρηται δὲ τὸ « μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως κείμενον, » διὰ τὴν κοινὴν λεγομένην. Ἐάνπερ εἰς μέρος ἀπαρτίζῃ λόγου, τῷ τῆς κοινῆς ὑποπίπτει λόγῳ· οἷον ὅταν συλλαβὴ βραχεῖα ἐστὶν ἐπὶ τέλους λέξεως κειμένη, ἐνομίσθη ποτὲ μακρὰ, ὡς ἡ παρὰ τῷ ποιητῇ (1), « Τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα. » Καὶ αὖ πάλιν ἡ Πρὸς συλλαβὴ βραχεῖα ἐστὶν, ἀλλ' ἐν τόπῳ κεῖται μακρᾶς, ὅταν Ὅμηρος εἴπῃ, « Πρὸς οἶκον Πηλῆος· » σπονδεῖον γὰρ δεῖ εἶναι τὸν πόδα.
4 Εἰ δὲ φησὶ μὴ ἔχει σύμφωνον μεταξὺ ἓν, διὰ τὴν μακράν· εἰ γὰρ συμβαίη, βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι δύο σύμφωνα ἐπενεχθῆναι, μακρὰν ποιήσει τὴν συλλαβήν· οἷον ἡ μὲν συλλαβὴ ἐστι βραχεῖα, ἀλλ' ἐὰν δύο σύμφωνα ἐπενεχθῇ, ὡς ἐν τῷ Ἕκτωρ, μακρὰν ποιήσει τὴν συλλαβήν. Διὰ τοῦτο προςέθηκε, μὴ δεῖν ὑπάρχειν σύμφωνα δύο, ἀλλ' ἓν ἁπλοῦν ἢ μηδὲ ἕν· καὶ γὰρ ἐὰν διπλοῦν προςενεχθῇ, μακρὰν ποιήσει τὴν συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ « Ἄξω ἑλών· » (2)

V.

(Ex Porphyrio de vita Plotini c. 20.)

Τοῦ πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν Ἀμέλιον περὶ τέλους προοίμιον.

Πολλῶν καθ' ἡμᾶς, ὦ Μάρκελλε, γεγενημένων φιλοσόφων, οὐχ ἥκιστα παρὰ τοὺς πρώτους τῆς ἡλικίας ἡμῶν χρόνους, (ὁ μὲν γὰρ νῦν καιρὸς, οὐδ' εἰπεῖν ἐστιν, ὅσην σπάνιν ἔσχηκε τοῦ πράγματος· ἔτι δὲ μειρακίων ὄντων ἡμῶν, οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων προέστησαν, οὓς ἅπαντας μὲν ὑπῆρξεν ἰδεῖν ἡμῖν διὰ τὴν ἐκ παίδων ἐπὶ πολλοὺς τόπους ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν, συγγενέσθαι δὲ αὐτῶν τοῖς ἐπιβιώσασι κατὰ ταὐτὸ, συχνοῖς ἔθνεσι καὶ πόλεσιν ἐπιμίξαντας)· οἱ μὲν καὶ διὰ γραφῆς ἐπεχείρησαν τὰ δοκοῦντα σφισὶ πραγματεύεσθαι, καταλιπόντες τοῖς ἐπιγιγνομένοις τῆς παρ' αὐτῶν ὠφελείας μετασχεῖν· οἱ δὲ ἀποχρῆναι αφισὶν ἡγήσαντο, τοὺς συνόντας προβιβάζειν εἰς τὴν τῶν ἀρεσκόντων ἑαυτοῖς κατάληψιν. Ὧν τοῦ 2
μὲν προτέρου γεγόνασι τρόπου Πλατωνικοὶ μὲν, Εὐκλείδης, καὶ Δημόκριτος, καὶ Προκλῖνος, ὁ περὶ τὴν Τρωάδα διατρίψας, οἵ τε μέχρι νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ δημοσιεύοντες, Πλωτῖνος, καὶ Γεντιλιανὸς Ἀμέλιος, ὁ τούτου γνώριμος· Στωϊκῶν δὲ Θεμιστοκλῆς, καὶ Φοιβίων, οἵ τε μέχρι πρώην ἀκμάσαντες, Ἄννιός τε καί Μήδιος· Περιπατητικῶν δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἡλιόδωρος. Τοῦ δὲ δευτέρου Πλα- 3
τωνικοὶ μὲν, Ἀμμώνιος καὶ Ὠριγένης, οἷς ἡμεῖς τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου προςεφοιτήσαμεν, ἀνδράσιν οὐκ ὀλίγῳ

τῶν καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκοῦσιν, οἵ τε Ἀθήνησι διάδοχοι, Διόδοτος καὶ Εὔβουλος. Καὶ γὰρ εἴ τι τούτων γέγραπταί τισιν, ὥςπερ Ὠριγένει μὲν τὸ περὶ δαιμόνων, Εὐβούλῳ δὲ τὸ περὶ τοῦ Φιλήβου καὶ τοῦ Γοργίου, καὶ τῶν Ἀριστοτέλει πρὸς τὴν Πλάτωνος πολιτείαν ἀντειρημένων, οὐκ ἐχέγγυα πρὸς τὸ μετὰ τῶν ἐξειργασμένων τὸν λόγον αὐτοὺς ἀριθμεῖν ἂν γένοιτο, παρέργῳ τῇ τοιαύτῃ χρησαμένων σπουδῇ, καὶ μὴ προηγουμένην περὶ τοῦ γρά-
4 φειν ὁρμὴν λαβόντων. Τῶν δὲ Στωϊκῶν Ἑρμῖνος καὶ Λυσίμαχος, οἵ τε ἐν ἄστει καταβιώσαντες Ἀθηναῖος καὶ Μουσώνιος· καὶ Περιπατητικῶν Ἀμμώνιος καὶ Πτολεμαῖος, φιλολογώτατοι μέντοι τῶν καθ' αὑτοὺς ἄμφω γενόμενοι, καὶ μάλιστα ὁ Ἀμμώνιος, (οὐ γάρ ἐστιν, ὅστις ἐκείνῳ γέγονεν εἰς πολυμάθειαν παραπλήσιος,) οὐ μὴν καὶ γράψαντές γε τεχνικὸν οὐδὲν, ἀλλὰ ποιήματα καὶ λόγους ἐπιδεικτικοὺς, ἅπερ οὖν καὶ σωθῆναι, τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐχ ἑκόντων, οἶμαι· μὴ γὰρ ἂν αὐτοὺς δέξασθαι διὰ τοιούτων βιβλίων ὕστερον γενέσθαι γνωρίμους ἀφέντας σπουδαιοτέροις συγγράμμασι τὴν ἑαυτῶν ἀποθησαυρίσαι
5 διάνοιαν. Τῶν δ' οὖν γραψάντων οἱ μὲν οὐδὲν πλέον ἢ συναγωγὴν, καὶ μεταγραφὴν τῶν τοῖς πρεσβυτέροις συντεθέντων ἐποιήσαντο, καθάπερ Εὐκλείδης, καὶ Δημόκριτος, καὶ Προκλῖνος· οἱ δὲ, μικρὰ κομιδῇ πράγματα τῆς τῶν παλαιῶν ἱστορίας ἀπομνημονεύσαντες, εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους ἐκείνοις ἐπεχείρησαν συντιθέναι βιβλία, καθάπερ Ἄννιός τε καὶ Μήδιος, καὶ Φοιβίων· οὗτος μὲν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ λέξει κατασκευῆς γνωρίζεσθαι μᾶλλον, ἢ τῆς ἐν τῇ διανοίᾳ συνθέσεως ἀξιῶν· οἷς καὶ τὸν Ἡλιόδωρον συγκατανείμειέ τις ἂν, οὐδ' ἐκεῖνον παρὰ τὰ τοῖς πρεσβυτέροις ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν εἰρημένα πλέον τι συμβαλλό-

μενον εἰς τὴν τοῦ λόγου διάρθρωσιν. Οἱ δὲ καὶ πλήθει 6 προβλημάτων, ἃ μετεχειρίσαντο, τὴν σπουδὴν τοῦ γράφειν ἀποδειξάμενοι, καὶ τρόπῳ θεωρίας ἰδίῳ χρησάμενοι, Πλωτῖνός εἰσι καὶ Γεντιλιανὸς Ἀμέλιος· ὁ μὲν τὰς Πυθαγορείας ἀρχὰς καὶ Πλατωνικὰς, ὡς ἐδόκει, πρὸς σαφεστέραν τῶν πρὸ αὐτοῦ καταστησάμενος ἐξήγησιν, (οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἐγγύς τι τὰ Νουμηνίου, καὶ Κρονίου, καὶ Μοδεράτου, καὶ Θρασύλλου, τοῖς Πλωτίνου περὶ τῶν αὐτῶν συγγράμμασιν εἰς ἀκρίβειαν·) ὁ δὲ Ἀμέλιος κατ' ἴχνη μὲν τούτου βαδίζειν προαιρούμενος, καὶ τὰ πολλὰ μὲν τῶν αὐτῶν δογμάτων ἐχόμενος, τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολὺς ὢν, καὶ τῇ τῆς ἑρμηνείας περιβολῇ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐκείνῳ ζῆλον ὑπαγόμενος. Ὧν καὶ μόνων ἡμεῖς ἄξιον εἶ- 7 ναι νομίζομεν ἐπισκοπεῖσθαι τὰ συγγράμματα. Τοὺς μὲν γὰρ λοιποὺς τί τις ἂν κινεῖν οἴοιτο δεῖν, ἀφεὶς ἐξετάζειν ἐκείνους, παρ' ὧν ταῦτα λαβόντες οὗτοι γεγράφασιν, οὐδὲν αὐτοὶ παρ' αὐτῶν προσθέντες, οὐχ ὅτι τῶν κεφαλαίων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐπιχειρημάτων, οὐδ' οὖν ἢ συναγωγῆς τῶν παρὰ τοῖς πλείοσιν, ἢ κρίσεως τοῦ βελτίονος ἐπιμεληθέντες. Ἤδη μὲν οὖν καὶ δι' ἄλλων τουτὶ πεποιήκαμεν, ὥςπερ 8 καὶ τῷ μὲν Γεντιλιανῷ περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης ἀντειπόντες, τοῦ δὲ Πλωτίνου τὸ περὶ τῶν ἰδεῶν ἐπισκεψάμενοι. Τὸν μὲν γὰρ κοινὸν ἡμῶν τε κἀκείνων ἑταῖρον ὄντα, Βασιλέα τὸν Τύριον, οὐδ' αὐτὸν ὀλίγα πεπραγματευμένον κατὰ τὴν τοῦ Πλωτίνου μίμησιν, (ὃν ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ' ἡμῖν ἀγωγῆς, ἐπεχείρησε διὰ συγγράμματος ἀποδεῖξαι, βελτίω δόξαν περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς ἡμῖν ἀρεσκούσης ἔχοντα,) μετρίως ἀντιγραφῇ διελέγξαι δοκοῦμεν, οὐκ εὖ παλινῳδήσαντα, κἂν τούτοις οὐκ ὀλίγας τῶν ἀνδρῶν τούτων κεκινηκότες δόξας, ὥςπερ

καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολῇ, μέγεθος μὲν ἐχούσῃ συγγράμματος, ἀποκρινομένῃ δὲ πρὸς ἄττα τῶν ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀπεσταλμένων· ἣν αὐτὸς μὲν ἐπιστολὴν περὶ τοῦ τρόπου τῆς Πλωτίνου φιλοσοφίας ἔγραψεν, ἡμεῖς δὲ αὐτὸ μόνον προςηρκέσθημεν, τῇ κοινῇ τοῦ συγγράμματος ἐπιγραφῇ πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολὴν αὐτὸ προςαγορεύσαντες.

VI.

(Pars Epistolæ Longini ad Porphyrium, ex Porphyrio de vita Plotini c.19).

Καὶ σὺ μὲν ταῦτα τὰ βιβλία πέμπειν, ὅταν σοι δοκῇ· μᾶλλον δὲ κομίζειν. Οὐ γὰρ ἂν ἀποσταίην τοῦ πολλάκις δεῖσθαί σου, τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁδὸν τῆς ἑτέρωσε προκρῖναι, κἂν, εἰ μηδὲν δι' ἄλλο, (τί γὰρ ἂν καὶ σοφὸν παρ' ἡμῶν προσδοκῶν ἀφίκοιο;) τήν γε παλαιὰν συνήθειαν, καὶ τὸν ἀέρα, μετριώτατον ὄντα, πρὸς ἣν λέγεις σώματος ἀσθένειαν, κἂν ἄλλο τι τύχῃς οἰηθείς. Παρ' ἐμοῦ δὲ μηδὲν προςδοκᾷν καινότερον, μηδ' οὖν τῶν παλαιῶν, ὅσα φῂς
2 ἀπολωλεκέναι. Τῶν γὰρ γραψάντων τοσαύτη σπάνις ἐνταῦθα καθέστηκεν, ὥστε, νὴ τοὺς θεοὺς, πάντα τὸν χρόνον τοῦτον τὰ λειπόμενα τῶν Πλωτίνου κατασκευάζων, μόλις αὐτῶν ἐπεκράτησα, τὸν ὑπογραφέα τῶν μὲν εἰωθότων ἀπάγων ἔργων, πρὸς ἑνὶ δὲ τούτῳ τάξας γενέσθαι. Καὶ κέκτημαι μὲν ὅσα δοκεῖν πάντα, καὶ τὰ νῦν ὑπὸ σοῦ πεμφθέντα· κέκτημαι δὲ ἡμιτελῶς, οὐ γὰρ μετρίως ἦν διημαρτημένα. Καίτοι τὸν ἑταῖρον Ἀμέλιον ᾤμην ἀναλήψεσθαι τὰ τῶν γραφέων πταίσματα· τῷ δ' ἦν

ἀλλὰ προὐργιαίτερα τῆς τοιαύτης προςεδρίας. Οὔκουν
ἔχω, τίνα χρὴ τρόπον αὐτοῖς ὁμιλῆσαι, καίπερ ὑπερεπι-
θυμῶν τά τε περὶ ψυχῆς, καὶ τὰ περὶ τοῦ ὄντος ἐπισκε-
ψασθαι· ταῦτα γὰρ οὖν καὶ μάλιστα διημάρτηται· καὶ
πάνυ βουλοίμην ἂν ἐλθεῖν μοι παρά σου τὰ μετ' ἀκριβείας
γεγραμμένα, τοῦ παραναγνῶναι μόνον, εἶτα ἀποπέμψαι
πάλιν. Αὖθις δὲ τὸν αὐτὸν ἐρῶ λόγον, ὅτι μὴ πέμπειν, 3
ἀλλ' αὐτὸν ἥκειν ἔχοντα μᾶλλον ἀξιῶ, ταῦτά τε, καὶ τῶν
λοιπῶν εἴ τι διαπέφευγε τὸν Ἀμέλιον· ἃ μὲν γὰρ ἤγαγεν,
ἅπαντα διὰ σπουδῆς ἐκτησάμην. Πῶς δ' οὐκ ἔμελλον ἀν-
δρὸς ὑπομνήματα, πάσης αἰδοῦς ἄξια καὶ τιμῆς, κτήσε-
σθαι; Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ παρόντι σοι, καὶ μακρὰν ἀπόν-
τι, καὶ περὶ τὴν Τύρον διατρίβοντι τυγχάνω δήπουθεν
ἐπεσταλκὼς, ὅτι τῶν μὲν ὑποθέσεων οὐ πάνυ με τὰς
πολλὰς προςίεσθαι συμβέβηκεν· τὸν δὲ τύπον τῆς γραφῆς,
καὶ τῶν ἐννοιῶν τἀνδρὸς τὴν πυκνότητα, καὶ τὸ φιλόσοφον
τῆς τῶν ζητημάτων διαθέσεως, ὑπερβαλλόντως ἄγαμαι
καὶ φιλῶ, καὶ μετὰ τῶν ἐλλογιμωτάτων ἄγειν τὰ τούτου
βιβλία φαίην ἂν δεῖν τοὺς ζητητικούς.

VII

(Ex Eusebii Præpar. Evang. l. 15. p. 822. ed. Paris. 1628.)

Συνελόντι δ' εἰπεῖν, πόῤῥω μοι δοκοῦσιν ἀφεστηκέναι
τοῦ τὰ δέοντα λογίζεσθαι πάντες ἐφεξῆς, ὁπόσοι τὴν ψυ-
χὴν σῶμα ἀπεφήναντο. Πῶς γὰρ ὅλως ἐγχωρεῖ, παρα-
πλήσιον εἶναί τινι τῶν στοιχείων τὸ κατ' αὐτὴν, θεῖναι;
Ποῦ δὲ ἐπὶ τὰς κράσεις καὶ μίξεις ἀνενεγκεῖν; αἳ, κατὰ

πολλοὺς γιγνόμεναι τρόπους, ἄλλων μὲν ἀμυθήτων ἰδέας σωμάτων ἀπογεννᾷν πεφύκασιν, ἐν οἷς, εἰ καὶ μὴ συνεχῶς, ἀλλ' οὖν πόῤῥωθεν ἰδεῖν ἔνι τῶν στοιχείων αἰτίαν, καὶ τὴν πρὸς τὰ δεύτερα καὶ τρίτα τῶν πρώτων ἀφορμήν. Τῶν δὲ περὶ ψυχὴν ἴχνος οὐδὲν, οὐδὲ τεκμήριον ἐν τοῖς σώμασιν εὑρίσκεται· κἂν εἰ φιλοτιμοῖτό τις, ὡς Ἐπίκουρος καὶ Χρύσιππος, ἅπαντα λίθον κινεῖν, καὶ πᾶσαν ἐρευνᾷν δύναμιν σώματος εἰς γένεσιν τῶν περὶ ψυχῆς
2 πράξεων. Τί γὰρ ἡ τοῦ πνεύματος ἡμῖν λεπτότης πρὸ ἔργου γένοιτ' ἂν εἰς φαντασίας καὶ λογισμούς; Τί δὲ τῶν ἀτόμων σχῆμα τοσαύτην παρὰ τὰ ἄλλα ἔχει δύναμιν καὶ τροπὴν, ὥστε φρόνησιν γεννᾷν, ὅταν εἰς ἑτέρου πλάσιν ἐγκαταμιχθῇ σώματος; Οἶμαι μὲν (1), ὡς, οὐδ' εἰ τῶν Ἡφαίστου τις ἂν τύχοι τριπόδων καὶ θεραπαινῶν, (ὧν φησιν Ὅμηρος τοὺς μὲν αὐτομάτους εἰς τὸν ἀγῶνα χωρεῖν, τὰς δὲ συνεργάζεσθαι τῷ δεσπότῃ, καὶ μηδενὸς, οἵων ζῶντες ἔχουσι, πλεονεκτημάτων ἀπολείπεσθαι,) μή τι γε δὴ τῶν ἐκ ταὐτομάτου ψηγμάτων, ἃ καὶ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν προσέοικε λίθοις, εἰς τὸ δύνασθαί τι περιττότε-
3 ρον ποιεῖν πρὸς αἴσθησιν. Ζήνωνι μὲν γὰρ καὶ Κλεάνθει νεμεσήσειέ τις ἂν δικαίως, οὕτω σφόδρα ὑβριστικῶς περὶ αὐτῆς διαλεχθεῖσι, καὶ ταὐτὸν ἄμφω, τοῦ στερεοῦ σώματος εἶναι τὴν ψυχὴν ἀναθυμίασιν, φήσασι (2). Τί γὰρ, ὦ πρὸς θεῶν, κοινὸν ὅλως ἀναθυμιάσει καὶ ψυχῇ; Ποῦ δὲ ἐγχωρεῖ, νομίσαντας, τούτῳ ποοσεοικέναι τήν θ' ἡμετέραν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ζῴων οὐσίαν, τοῦτο μὲν φαντασίας καὶ μνήμας οἵους τε εἶναι σώζειν διαρκεῖς, τοῦτο δὲ ὁρμὰς καὶ βουλήσεις τῶν λυσιτελούντων εἰς σύνεσιν πραγμάτων; Εἶτ' ἄρα καὶ τοὺς θεοὺς, καὶ τὸν διὰ πάντων παρήκοντα, ὁμοίως ἐπιγείων τε καὶ οὐρανίων, εἰς ἀναθυ-

μίασιν καὶ καπνὸν καὶ τοιαύτην φλυαρίαν καταθήσομεν, καὶ οὐδὲ τοὺς ποιητὰς αἰσχυνούμεθα, οἳ, καίπερ ἀκριβῆ σύνεσιν τῶν θεῶν οὐκ ἔχοντες, ὅμως τὰ μὲν ἐκ τῆς κοινῆς ἐπινοίας τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ ἐξ ἐπιπνοίας τῶν Μουσῶν, ᾗ κινεῖν αὐτοὺς ἐπὶ ταῦτα πέφυκε, σεμνότερα εἰρήκασι περὶ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀναθυμιάσεις, οὐδ' ἀέρας, οὐδὲ πνεύματα, καὶ λήρους.

VIII.

(Aldi Rhett. 1 *p.* 707—726. *Walz Rhett. vol. IX, p.* 543—596.)

ΕΚ ΤΩΝ ΛΟΓΓΙΝΟΥ,

ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΙΑΣ.

Ἀναμνήσομεν δὲ καὶ διὰ προσωποποιΐας. Τί δέ ἐστι προσωποποιΐα, ἀλλαχόθι που δεδηλώκαμεν. Ἀλλὰ καὶ νῦν, οὐδὲν ἧττον τί τέ ἐστι καὶ πῶς δι' αὐτῆς ἀναμνήσομεν, δῆλον ποιήσομεν. Ἔστι μὲν οὖν προσωποποιΐα παραλαμβανόμενον πρόσωπον τὸ οὐκ ὂν εἰς τὸ δικαστήριον, ἀπόδημος πατὴρ ἢ τεθνεώς, ἢ πατρὶς ἢ στρατηγία, ἢ νομοθεσία, ἤ τι ἕτερον τῶν τούτοις ἐοικότων. Τοιοῦτον μὲν οὖν τί ἐστιν ἡ προσωποποιΐα. Διὰ ταύτης δὲ τῶν εἰρημένων ἀνάμνησις οὕτω γίνεται, οἷον ἐπὶ Μιλτιάδου κρινομένου μετὰ Πάρον. Ἀναμνῆσαι γάρ ἐστι τῶν τοῦ Μιλτιάδου δικαίων

παρειςάγοντας τὸν καιρὸν τὸν Μηδικόν· ὑπολάβετε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον αὐτὸν παρόντα νῦν ὑπὲρ Μιλτιάδου ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. Ὑποθεὶς τὸ πρόσωπόν τις τοῦ καιροῦ κεφαλαιωδῶς ὑπαναμνήσει τοῦ φόβου τοῦ κατασχόντος αὐτοὺς, τῶν τε τοῖς Ναξίοις συμβεβηκότων καὶ τῆς τῶν Ἐρετριέων ἀναστάσεως, πῶς ἔπεισε τὸν πολέμαρχον τῆς ψήφου τῆς αὐτοῦ γενέσθαι, πῶς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἡγήσατο τῆς νίκης, τῆς φυγῆς τῆς τῶν βαρβάρων. Κέχρηται δὲ καὶ ὁ Δημοσθένης πρόσωπον ὑποθεὶς τὸν καιρὸν αὐτὸς ἑαυτῷ. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου τῶν Ὀλυνθιακῶν τὸν καιρὸν παρειςήγαγε, καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ λόγου ἥρμοσεν ἂν παρειςαχθεὶς εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν εἰρημένων· « ὁ γὰρ παρὼν καιρὸς ταύτας ἀφιεὶς ἐφάνη τὰς φωνὰς, ὅτι τῶν πραγμάτων ἡμῖν ἐκείνων ἀντιληπτέον ἐστὶν, ὅτι ἡ τῆς πόλεως τύχη βελτίων τῆς Φιλίππου, ὅτι πολλὰ πρὸς τὸ νικᾶν ὑμῖν ἐστι πλεονεκτήματα, ὅτι ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου παντάπασιν, ὅτι ἀναιρουμένων Ὀλυνθίων ἐν τῇ ἡμῶν αὐτῶν ἀμυνεῖσθε τὸν βάρβαρον. » (1) Οὕτως ἀνέμνησεν ἂν διὰ τῆς προσωποποιΐας τὰ κεφαλαιωδῶς εἰρημένα. Τῶν δὲ εἰρημένων ἐπαναμνήσομεν, ἢ ἐξ ὑποτυπώσεως τινὸς μέλλοντος γίνεσθαι πράγματος, ὡς Πολύευκτος ἐν τῷ κατὰ Δημάδου. Ἐγράφη μὲν γὰρ ψήφισμα χαλκῆς εἰκόνος τῷ Δημάδῃ (2), ὁ δὲ κατηγορεῖ τοῦ ψηφίσματος, ὅσα ἦν αὐτῷ διὰ πλειόνων εἰρημένα κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὅτι μὴ ἦν ἄξιος τῆς τιμῆς τυχεῖν, ταῦτα κεφαλαιωδῶς ἀνέμνησεν ὑποτυπῶν τὸ σχῆμα τοῦ ἀνδριάντος. « Τί γὰρ, » φησὶ, « σχῆμα ἕξει; τὴν ἀσπίδα προβεβλήσεται; ἀλλὰ ταύτην γε ἀπέβαλεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ περὶ Χαιρώνειαν· ἀλλὰ ἀκροστόλιον νεὼς ἕξει; » ἔπειτα πυνθάνεται, « ποίας, ἢ τῆς τοῦ πα-

τρός; ἀλλὰ βιβλίον, ἐν ᾧ φάσεις καὶ εἰσαγγελίαι ἔσονται γεγραμμέναι. Ἀλλὰ νὴ Δία στήσεται προςευχόμενος τοῖς θεοῖς, κακόνους ὢν τῇ πόλει καὶ τὰ ἐναντία πᾶσιν ἡμῖν εὐχόμενος, ἀλλὰ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετῶν.» Οὕτως ἀνέμνησε κεφαλαιωδῶς, ἐξ ὧν αὐτὸν ἐδείκνυεν οὐκ ὄντα τῆς τιμῆς ἄξιον τυχεῖν. Ἔτι ἀναμιμνήσκειν ἐστὶν ἐκ τῆς καλουμένης ἠθοποιΐας. Ἔστι δὲ ἠθοποιΐα λόγος περιτιθέμενος προσώποις ὑποῦσιν, οἷον τίνα νῦν ἐροῦσιν οἱ θεασάμενοί με ἀγόμενον εἰς τὸ οἴκημα; Μιλτιάδης οὗτος ὁ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης τὴν νίκην παρασκευάσας τῇ πόλει, ὁ τοὺς βαρβάρους σφήλας τῆς ἐλπίδος. Κέχρηται τούτῳ τῷ τόπῳ καὶ Ὑπερίδης ὑπὲρ Λυκούργου λέγων· « τίνα φήσουσιν οἱ παριόντες αὐτοῦ τὸν τάφον; οὗτος ἐβίω μὲν σωφρόνως, ταχθεὶς δὲ ἐπὶ τῇ διοικήσει τῶν χρημάτων εὗρε πόρους, ᾠκοδόμησε δὲ τὸ θέατρον, τὸ ᾠδεῖον, νεώρια, τριήρεις ἐποιήσατο, λιμένας. Τοῦτον ἡ πόλις ἡμῶν ἠτίμασε, καὶ τοὺς παῖδας ἔδησεν αὐτοῦ.» (3) Καὶ χρῆται Σοφοκλῆς ἐν Ἠλέκτρᾳ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς τὸν Αἴγισθον καὶ τὴν μητέρα ἀποκτεῖναι κελευούσῃ. Πειρᾶται δὲ αὐτὴν ἀναπείθειν ἐξ ἠθοποιΐας· οἱ γὰρ βλέποντες ἡμᾶς, φησὶ, τὰ καὶ τὰ ἐροῦσι (4). Καὶ ἐν Ἀπολογίᾳ δὲ Σωκράτους ὁ Πλάτων δι' ἠθοποιΐας ἀναμιμνήσκει. Τοιοῦτος μέν ἐστιν οὗτος ὁ λόγος. Ἐπαναμνήσομεν δὲ καὶ διὰ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀμφοτέρων δικαίων· οἷον ὁ μὲν ἥκει πρὸς ὑμᾶς τῆς ἀδικίας βουλόμενος ὑμῶν τυχεῖν, ἐμπρήσας μὲν ὑμῶν τὰς τριήρεις, γεγονὼς δὲ ὑμῖν τηλικαύτης ζημίας αἴτιος, προβαλλόμενος δὲ τὴν στρατηγίαν, ἐν ᾗ ταυτὶ διεπράξατο· ἐγὼ δὲ ὑπάγων αὐτὸν τοῖς νόμοις καὶ βουλόμενος ἡμῖν αὐτὸν τιμωρίαν ὑποσχεῖν, ἀνθ' ὧν ἐζημίωσε τὸ κοινόν. Καὶ ὁ μὲν πρὸς τῷ τὴν πόλιν αὐτὸς ἠδικηκέναι καὶ

χὸν καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀξιώσει τούτοις ἐγγεγράφθαι. Ἔστι δὲ ἀναμιμνήσκειν τῶν εἰρημένων καὶ καθ' ἑκάτερον τόπον τὸ σχῆμα τὸ τῆς πεύσεως χρώμενον, ἀνερωτῶντα τοὺς δικαστὰς, διατὶ ἀφήσετε τὸν φεύγοντα, ὡς Αἰσχίνης πεποίηκε. πυνθάνεται γὰρ τῶν δικαστῶν· διατί ἀφήσετε τὸν Κτησιφῶντα; ὅτι νόμιμον τὸ ψήφισμα; ἀλλὰ δέδεικται παρὰ τοὺς νόμους γεγραμμένον· ὅτι ὁ Δημοσθένης εὔνους τῇ πόλει; ἀλλὰ καὶ οὗτος δέδεικται κακόνους ὢν τῷ δήμῳ· ὅτι Κτησιφῶν αὐτὸς ἐξ ἀγνοίας τὸ ψήφισμα ἁμαρτὼν ἔγραψεν, ἢ ἀναγκάσαντος αὐτόν τινος, οὐδὲ διὰ τούτων οὐδὲν αὐτοῦ δικαίως ἀποψηφιεῖσθε· τοσαυταχῶς οὖν ἀναμιμνήσκειν ὑπάρχει. Τοῦτό ἐστι χρῆσθαι τῇ ἀνακεφαλαιώσει καλουμένῃ· ἀναμνήσομεν γὰρ καὶ κατὰ ἐρώτησιν τοὺς δικαστὰς τῶν αἰτίων, διατὶ ἀφήσουσι τὸν κρινόμενον. ἔπειτα ἐξ ἐπιγράμματος τοῦτο διχῶς θεωροῦμεν, ἐξ εἰςφορᾶς νόμου καὶ ψηφίσματος, ἐκ τῆς γνωσιγραφίας, ἐκ τῆς παραθέσεως ἀμφοτέρων τῶν δικαίων, συγκρίσεως πάλιν, ἐξ ἠθοποιΐας, προσωποποιΐας, ἐκ τῆς κεφαλαιώδους ἐκθέσεως τῶν εἰρημένων. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀνακεφαλαιώσεως ταῦτα λέγειν ὑπάρχει.

ΠΕΡΙ ΕΛΕΟΥ. (a)

Ἐπειδὰν δὲ μέλλοιμεν κινεῖν ἔλεον, προπαρασκευάζομεν τὸν δικαστὴν πρὸς τοῦτο ἡμῖν ἐπιτηδείως ἔχειν· οὐ γὰρ ἐξαίφνης ἐπιχειρεῖν δεῖ τούτῳ τῷ τόπῳ, ἀλλὰ μετὰ προπαρασκευῆς τινος. Προπαρασκευάσομεν γάρ τι καὶ οὕτω· μᾶλλον δὲ τῶν δικαστῶν ἀναπεπεισμένων καὶ πα-

(a) Hic, judice Ruhnkenio, Longinus incipit.

ραξυμμένων πρὸς τὸ ἐλεεῖν τὸν κρινόμενον· πῶς οὖν παρασκευάσομεν; τόνδε τὸν τρόπον· κοινῷ τόπῳ χρησόμεθα τῷ περὶ ἐλέου καὶ φιλανθρωπίας, καὶ περὶ τοῦ δεῖν φρονεῖν ἀνθρώπινα, καὶ ἡμέρους μᾶλλον ἤπερ ἀποτόμους, τὸ τοιοῦτον εἶναι λέγοντες πολὺ καὶ χρηστὸν καὶ φιλάνθρωπον καὶ τρόπου πεπαιδευμένου καὶ τοὺς οὕτως ἔχοντας ἐπαινεῖσθαι μᾶλλον τῶν οὕτως οὐκ ἐχόντων· καὶ ὅσον διαφέρουσιν οἱ ἄνθρωποι τῶν θηρίων, τοσοῦτον διαφέρειν τοὺς ἐλεήμονας τῶν ἀνηλεῶν· καὶ ἔτι φήσομεν τοὺς οὕτως ἔχοντας εἴ ποτε ἄρα δεηθεῖεν τῆς παρ' ἀλλήλων φιλανθρωπίας, ῥᾷον αὐτῆς τυγχάνειν· δεῖν δὲ ἀνθρώπους ὄντας προορᾶσθαι τὸ μέλλον. Ἀθήνησι μὲν οὖν λέγοντες, καὶ ἀπὸ κρίσεων καὶ ἀπὸ ἔργων γεγενημένων τὸν κοινὸν τόπον τοῦτον κατασκευάσομεν· Ἐλέου βωμός ἐστι παρ' ὑμῖν, θεὸς εἶναι δοκεῖ παρ' ὑμῖν κοινὴ πάντων φιλανθρωπία, ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμεῖτε πᾶσι, μὴ οὖν ἀλλοιωθῆτε νῦν· καὶ παραδείγματα παραθησόμεθα, τοὺς καταφυγόντας μὲν ἐπὶ τῶν βωμῶν, μὴ ἀτυχήσαντας δὲ ὧν ἠξίωσαν, οἷον τοὺς Ἡρακλείδας, καὶ εἰ δή τινες ἕτεροι λέγονται τὸ ὅμοιον αὐτοῖς ποιῆσαι. Εἰ δὲ παρ' ἄλλοις εἴημεν, τὸ παράδειγμα τῶν Ἀθηναίων προοισόμεθα καὶ ἐπαινεσόμεθα τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ ἐὰν μὲν ὦσι φίλοι, καὶ περὶ φίλων διαλεξόμεθα· ἐὰν δὲ ἐχθροὶ τῶν Ἀθηναίων τινές, προθεραπεύσομεν τὸν λόγον, ὡς ὁ Αἰσχίνης· (6) μέλλων γὰρ λέγειν πεπραγμένον τι τοῖς Λακεδαιμονίοις, προθεραπεύει τοῦτο καλὸν εἶναι λέγων μιμεῖσθαι καὶ τὰς ἀλλοτρίας καὶ τὰς ξένας ἀρετάς· οὐ μόνον δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς ἔλεον τοὺς δικαστὰς παρασκευάσομεν, ἀλλὰ καὶ ἀναμιμνήσκοντες αὐτοὺς τῶν τοῖς φεύγουσι δι' αὐτοὺς πεπραγμένων λόγου χάριν· οὗτος μέν τοι πένης ὢν οὐκ ὂν αὐτῷ φιλο-

τιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ χρημάτων γέγονεν ὑμῖν [αἴτιος], καὶ ἐκ τῶν ὄντων τὰ δυνατὰ αὐτῷ χρήσιμος· αὐτόν γε μὴν ἔταξεν ἐπὶ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα. καὶ γάρ τοι δῆμον δρῶν ὠφελεῖ τὸ κοινὸν, καὶ νόμους εἰςφέρων, ψηφίσματα· ὑπὲρ δὲ τῶν δεομένων ἐπρέσβευσεν, ἐστρατήγησεν. Ἔτι προπαρασκευάσομεν, πρὸς τὸ ἐλεεῖσθαι τοὺς κρινομένους τὰ ὑπ' αὐτῶν φιλανθρώπως εἰς ἄλλους πεπραγμένα διεξιόντες· ἐξὸν αὐτῷ τιμωρίαν παρὰ τοῦ δεῖνος ἀδικηθέντι λαβεῖν ἀφεῖχεν. Ἐν μέντοι τῷ παρασκευαστικῷ πρὸς τὸν ἔλεον τούτῳ οἰκείῳ χρησόμεθα τῷ παρόντι πράγματι· μετὰ μέντοι τοὺς κοινοὺς τόπους τοὺς τὴν παρασκευὴν ἔχοντας πρὸς τὸν ἔλεον ἀπὸ τοῦ παρὰ τὴν ἀξίαν καλουμένου τὸν ἔλεον κινήσομεν· παρὰ τὴν ἀξίαν δὲ ἐστι τὸ ταῦτα πάσχειν τινὰς, ἅπερ αὐτῷ δοκεῖ εἶναι ἧττον, οἷον τὸ πένεσθαι τοὺς ἐν πλούτῳ γεγονότας, τὸ φεύγειν δημαγωγὸν, τὸ ἀτιμίᾳ περιπεπτωκέναι στρατηγούς. Καὶ ἡ τῶν πιθανῶν ἰδέα καὶ προςαγωγὸς τοῦ δικαστοῦ· οὐ γὰρ μικρόν ἐστιν εἰπεῖν, ἀδελφός εἰμι, πατήρ εἰμι καὶ υἱός εἰμι· ταῦτα γὰρ πρός τι, καὶ γείτων καὶ ἐχθρός ἦν, καὶ οὐχ ὅμοιος, καὶ κρείττων ἦν, καὶ ἀδυνατώτερος καὶ νεώτερος καὶ εὐνούστερος καὶ ταχύτερος, ἢ καὶ πρεσβύτερος, καὶ προςφιλέστερος, καὶ πλουσιώτερός τι εἰπεῖν, καὶ κακουργότερος, καὶ τἄλλα ἐκ τούτων εὔδηλα, πολλὰ δ' ἂν εἴη. Ἔτι τοίνυν καὶ τὸ *[a] καὶ χωρία καὶ πραγμάτων ὑποδοχάς. Γίνονται δὲ κἂν τούτοις τὰ δίκαια, καὶ παρὰ τὰ χωρία τὸ ἄδικον· οὐκ ἐχρῆν ἐνταῦθα ἀποκτεῖναι, καὶ ἑτέρωθεν δεινὸν τὸ πραχθὲν, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ γενόμενον· οἷον ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν τῷ ἱερῷ, κατὰ τὴν ἐμὴν

(a) Hic, judice Finckhio, incipit Longinus. Præcedit lacuna.

οἰκίαν· ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὸ ἐν ἐρημίᾳ δεινότερον, καὶ τὸ ἐν ὄρει χαλεπώτερον, Ἀθήνησιν, ἐν Λακεδαίμονι, παρὰ βαρβάροις, ἐν νηΐ, ἂν τύχῃ, ἐπ' ἄλλου χωρίου. Καὶ λοιπὸν εἰδείης ἂν ἀπὸ τῶν τόπων ἐννοίας παρατίθεσθαι δικαίας εἰς τὸ προκείμενον καὶ ψυχαγωγούσας. Ὁ χρόνος δὲ διαιρούμενος οὐδὲ ἀριθμῆσαι ῥᾴδιον ὅσα σοι συντελεῖ· τὸ γὰρ πότερα κατὰ χρόνον νῦν οὐκ ἐχρῆν, ἀλλὰ πέρυσι καὶ προπέρυσιν, ὅτε ἔδωκεν ὁ νόμος γράφεσθαι, καὶ μετὰ τούτου ἔξεστι. Χρόνον δὲ ὁρίζω καὶ τὴν ἑορτὴν, Διονύσια, Παναθήναια, πόλεμον, εἰρήνην, ἡλικίαν νεωτέρου καὶ πρεσβυτέρου, συμπόσιον, νύκτα σκοτεινὴν, ἐπισέληνον, χειμῶνα, ἑτέραν ὥραν. Καὶ ὁ καιρὸς ἐν χρόνου μοίρᾳ, καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ μέλλον. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔχειν οὐ σμικρόν ἐστιν ἐν τούτοις, ὅτι ξίφος εἶχεν, ὑποδήματα εἶχε, χρυσίον, ἐσθῆτα, ἀσπίδα, δόρυ, πάντα ὅσα σκεύη κέκληται. Τὸ δὲ κεῖσθαι σχῆμα μὲν δηλοῖ. Ῥᾴδιον δὲ καὶ ἀπὸ τούτου συλλέγειν ἀφορμὰς τῶν λόγων· δευρὶ τὴν χεῖρα, ἀλλ' οὐ δευρὶ μετήνεγκεν, οὕτως ᾔσθητο, οὕτως ἐνεώρα μοι, ὀρθὸς ἦν καὶ προσεκεκύφει τῇ γῇ· πλάγιοι ἦσαν καὶ τὰ γυμνὰ ἐδείκνυσαν, ὥστε βάλλεσθαι· πλαγίους τοὺς ἵππους εἶχον, ὥστε μὴ ἀμύνεσθαι· ἀπέστραπτο, οὐκ ἄρα προσέσχεν· κατὰ νώτου εἶχεν, ὕπτιος ἦν, πῶς οὖν ἑώρα; Ταῦτα οὖν λογιζόμενος καὶ τὰ ὅμοια τούτοις δόξεις τι λέγειν περὶ τοῦ πράγματος, καὶ πίστεις παρέχεσθαι τῆς ἀληθείας· τὸ δὲ ποιεῖν αἴτιόν ἐστιν· ἄνευ γὰρ αἰτίας οὐδὲν ἄν ποτε γένοιτο· διαιροῦμεν δὲ τὰς αἰτίας, ἑκὼν, ἐξ ἀνάγκης, δι' αἰσχροκέρδειαν, δι' ἀηδίαν, τῇ χειρὶ ἐποίησε, τοῖν ποδοῖν, τῷ ὀφθαλμῷ, τῇ κεφαλῇ, ξίφει, δόρατι, βέλει, κακίᾳ· ἁπλότης τῷ αὐτομάτῳ. Τὸ δὲ πάσχειν, τοῦτο πολλαχῇ διαιροῦμεν· τί πέπονθας εἰς τὸ σῶμα, εἰς

τὴν ψυχὴν, εἰς τὰ ἐκτὸς· εἰς δόξαν, εἰς χρήματα, εἰς πάντα παθεῖν οὐκ ἐδύνατο· ἔστιν οἷον παθεῖν, ἔστιν οἷον μὴ παθεῖν, καὶ γὰρ ἀπαθῆ τινά ἐστι. Λάμβανε οὖν τὰ ἐναντία, καὶ τὸ πάσχειν εἰς ἀφορμὰς λόγων τῶν πρὸς ζήτησιν συντεινόντων.

ΕΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΑΦΟΡΜΩΝ.

Ἑτέρα διαίρεσις ἥδε λόγους ἐνδίδωσιν ἡ κατὰ τὰς αἰσθήσεις γινομένη. Καὶ γὰρ ἀπὸ τούτων μέθοδος εὑρέσεως γίνεται καὶ πραγματεύει τὰς πίστεις λαμβάνειν ἀναλογιζόμενος, ὧν ἴδες ὁμοίων ἢ ἀνομοίων τῷ ζητουμένῳ, καὶ προςεικάζων τὰς δόξας ἀναλόγως ὧν ἤκουσας. Τὰ γὰρ παραδείγματα καὶ τὰ ἐνθυμήματα ἐξ ὧν ἠκούσαμεν ἔρχεται, ἢ ὧν ἐπάσχομεν ἢ ὧν ἐποιήσαμεν, ἁπτόμενοι, γευόμενοι, πᾶσαν αἴσθησιν αἰσθανόμενοι. Πρὸς τούτοις ἕτερον εἶδος διαιρέσεως τόδε ἀνυστικώτατον εἰς εὕρεσιν, τὰ συμβεβηκότα καὶ τὰ συνυπάρχοντα τοῖς προσώποις τε καὶ πράγμασι διαβλέπειν, τύχας, τέχνας, ἡλικίας, γένη, πλούτους, τρόπους, ἤθη, δόξας, ἀδοξίας, πράξεις, ἀργίας, καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς τούτοις ὑπάρχει ἑκάστῳ· ἔτι τῶν πραγμάτων, τρόπους, κοινωνίας, ἐρημίας, καταμονὰς σὺν ἑτέροις, τίνι ὅμοια, τίνι ἀνόμοια, τίνι τὰ αὐτὰ, τίνα ὄντα, ἐν τίσιν ὄντα, πόθεν ἀρχόμενα, παυόμενα, τίνας ἔχοντα τὰς αἰτίας, τίνας ἀνάγκας, φανερὰς καὶ ἀφανεῖς αἰτίας, καὶ ὅσα ἂν αὐτὸς εὕροις. Πάντα μέν τοι εἰς ταῦτα ἀνενεχθήσεται· ὑπαρχέτω δὲ καὶ τούτοις ἥ γε τῶν τελικῶν κεφαλαίων θέσις ἐπὶ τῷ ζητήματι, καὶ τὸ ἐφαρμόζειν τὰ τελικὰ καὶ γενικὰ καὶ τυπώδη τοῖς γενικωτάτοις καὶ ἐμπεριεχομένοις τοῖς ἀμφισβητουμένοις πράγμασι.

Ταῦτα γὰρ πρὸς ἄλληλα διαιρούμενα τὰ γένη καὶ εἴδη τῶν ζητημάτων, καὶ τὰ ἐν ὀργάνῳ μόρια καθεστηκότα. Καὶ ὀργάνων αἱ καλούμεναι πίστεις καὶ τόποι πίστεων καὶ ἀφορμαὶ πολλὴν ἀφθονίαν ἐγείρουσι λόγων. Ἐπειδὴ δὲ εἴρηται καὶ περὶ τούτων ἀποχρώντως τε καὶ μετρίως, μνημονευτέον ἐστὶ τῶν ἐπιλόγων, ὧν ἡ μὲν δύναμις καὶ τὸ ἔργον ἀναμνῆσαι τὰ εὑρημένα ταῖς ἐπανόδοις. Αὐξήσεται τὸ ὁμολογηθὲν εἴτε κρεῖττον εἴτε καὶ χεῖρον τοῖς μερισμοῖς καὶ τῇ παραθέσει τῶν ὁμοίων καὶ τῶν ἐναντίων· ὅταν γὰρ ἀποδειχθῇ τι πρᾶγμα, οὕτω τὸ πρᾶγμα αὔξεται. Χρηστέον δὲ τοῖς ἐπιλόγοις ὥσπερ καὶ τοῖς προοιμίοις πολλαχῇ· καὶ γὰρ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον ἀποδεικνυμένοις τὸ εἶδος αὐτῶν χρήσιμον, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ λόγου δραστήριον καὶ καταπρακτικὸν, τόν τε δικαστὴν παροξύνει δοῦναι ψῆφον ἣν βούλεται· ἢ τοὐναντίον, ὡς ὁ φεύγων παραιτεῖται. Αὔξει δὲ μάλιστα ἡ αἰτία καὶ τὸ τέλος, ἐὰν ἐξετάσῃς τὰ συμβαίνοντα ἐξ ἑκάστου καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν πραγμάτων· αὐτὸ γὰρ ἕκαστον κατὰ μόνας μικρὸν, ἕτερον δὲ ἐξ ἑτέρου δεικνύων, ὡς ἀποϐαίνειν πέφυκεν, αὐξήσεις καὶ τὰ μὴ γινόμενα, γενέσθαι δὲ ὅμως δυνάμενα τῷ πράγματι προστιθείς. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ καθαιρεῖται τοῦ πράγματος τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐναντίων, ὅταν ἐλέγχῃς τὴν αὔξησιν τοῦ κατηγοροῦντος, καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰ παλαίσματα τῆς τέχνης. Ἀφαιρῶν μὲν αὐτὸς τὰ μὴ γενόμενα, μόνα δὲ τηρῶν τὰ πεπραγμένα, καὶ ταῦτα ἐλαττῶν τοῖς μικροτέροις ἀπείκαζε καὶ δείκνυε, ὅτι εἰ ἂν πάντη ὅμοιον γένοιτο καὶ τὸ σμικρότατον τῷ μεγίστῳ, εἴ τις τὰ μὴ συμϐάντα διεξίοι, καταλογίζοιτο ὡς γεγονότα καὶ τῶν αὐτῶν τιμημάτων καὶ κολάσεων πάντα δεήσεται· τοῦτο δὲ τῶν ἀδικωτάτων, μίαν τιμωρίαν εἶναι πᾶσι τοῖς

ἀδικήμασι. Τοιαῦτα πρὸς τὴν αὔξησιν λεκτέον, καὶ διὰ τούτων τὸ πρᾶγμα σμικρότατον ποιεῖν ἐπιχειρητέον, ἐξ ὧν τὴν ὀργὴν τῶν δικαζόντων τιθασσεύομεν καὶ ἐκλύσομεν. Αἱ δὲ ἀφορμαὶ αἱ τῶν πίστεων τοῖς ἐπιλόγοις ἐκ τῆς αὐτῆς διαιρέσεως, ἧς διηρήκαμεν. Μέγιστον ἢ μικρὸν καὶ φαῦλον τὸ πρᾶγμα τοῦτο κατασκευάζειν ἐν τοῖς ἐπιλόγοις εἰώθαμεν· τὸ δὲ εἰ γεγένηται, ἢ μὴ, δεῖται ἑτέρων ἀποδείξεων, καὶ τῆς πρώτης ψήφου τὸ τοιοῦτον καὶ τοῦ πρώτου λόγου. Περὶ δὲ τῆς οἰκονομίας καὶ διοικήσεως προοιμίων καὶ διηγήσεων καὶ τῶν ἐπιλόγων ἀναγκαῖον προειπεῖν τοσοῦτον, ὅτι τοῖς μὲν προοιμίοις πλείοσιν ἐν τοῖς μεγάλοις πράγμασι καὶ διαβεβλημένοις χρηστέον· ἐὰν δὲ ὑπὲρ μικρῶν καὶ φαύλων ὁ λόγος εἴη, μικρὸν ἔστω τὸ προοίμιον. Χρηστέον δὲ τοῖς προοιμίοις καὶ πρὸ τῶν παραδόξων ἐπιχειρημάτων, καὶ πρὸ παντὸς τοῦ μέλλοντος δόξειν οὕτω πως ἔχειν, κἂν ταῖς ἀρχαῖς κἂν ταῖς τελευταῖς τῶν κατασκευαζομένων· ὡς ἂν ἀφορίζῃς καὶ διαρθροῖς τὰ εἰρημένα. Καὶ τὸν λόγον ἀναλαμβάνεις μερίζων ταῖς τῶν προοιμίων ἐμβολαῖς τὰ ζητούμενα· πιθανώτατον γὰρ τοῦτο καὶ ῥητορικώτατον τὸ γένος τῶν λόγων ὃ κέκληται προοίμιον, ἡ παρασκευὴ καὶ θεραπεία τῶν ἀκροωμένων. Ὅτῳ δὲ ἂν λόγῳ μὴ προσῇ ταῦτα, ἐστέρηται τῆς πιθανότητος ἀναισθησίαν ἐνδεικνύμενος τοῦ λέγοντος καὶ πολλὴν ἀμαθίαν, εἰ μήτε ὧν πάσχουσιν οἱ ἀκούοντες μήτε ὧν αὐτὸς λέγει πραγμάτων κριτὴς γίνηται δι' ὧν αἱ τῶν προοιμίων ἔννοιαι παρίστανται, πραϋνόντων, ἐπαγγελλομένων ἐπαγωγὴν, συγγνώμην ἡμῶν αἰτουμένων, προτυπουμένων τὰ μέλλοντα καὶ προκαθισταμένων τὴν ἀκρόασιν ἐξ ὧν ἂν ὑπείπωμεν. Ἀλλὰ καὶ περὶ διηγήσεως λεκτέον, ὅτι καὶ διὰ πλειόνων καὶ ἐλαχίστων εἴποις ἂν τὴν δήλωσιν

τῶν πραγμάτων· ἂν μὲν ᾖ πολλὰ πράγματα, διὰ πολλῶν ἂν δὲ ὀλίγα, δι' ἐλαχίστων. Ἐπεκδιδάξεις γὰρ εἰς προτάσεις ἄγων καὶ πολλὰς διηγήσεις τὰς ἐπὶ μέρους κατ' εἶδος ὀνομάζων ἐν τοῖς προοιμίοις ὃ μέλλεις ἀποδεικνύειν καὶ διηγεῖσθαι· εἰ γὰρ πάντα ἅμα ἀθρόως ἐρεῖς, ταράξεις τε καὶ ταραχθήσῃ. Ἐν δὲ τοῖς κεφαλαίοις τοῖς τῶν πίστεων καὶ τοῖς εἴδεσι τούτων πρῶτα θήσεις καὶ τελευταῖα τὰ πάντων κράτιστα, καὶ ἐξελέγξεις τὰ τῶν ἀντιδίκων τὰ σαθρὰ καὶ ἀσθενῆ τῶν εὑρημένων ὑπ' ἐκείνων προτάττων, καὶ ὅσα ῥαδίως λῦσαι δυνήσῃ· προτενεῖς δὲ οὐχ ὁμοίως ἐκείνοις, ἀλλ' οἷόν τε μάλιστα εὐεπιχείρητον εἶναί σοι· εἰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἰσχυροτάτων ἄρχοιο τῶν ἐχθρῶν ὄντων ἀλύτων, ἢ τὰ σμικρότατα σαυτοῦ προτάττοις, διαβεβλήσῃ πρὸς τοὺς ἀκούοντας, νήφοντος τοῦ δικαστοῦ καταρχὰς καὶ μέγιστα, καὶ σαφῶς ἀκοῦσαι θέλοντος. Ἡ δὲ φύσις τῶν ἐπιλόγων ἀντιστρόφως τοῖς προοιμίοις ἔχουσα εὑρίσκεται. Τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ προοιμιαζομένοις πολλάκις καὶ προτρέπουσι τοὺς δικαστὰς πρέπει κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ἐπιλόγων· διενήνοχε δὲ ὅμως τῷ μέτρῳ. Πλείω γὰρ ὡς τὸ πολὺ ἐπὶ τῶν ἐπιλόγων ἐγχωρεῖ πρὸς τοὺς δικαστὰς εἰπεῖν ἢ διὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς παρασκευῆς. Καὶ καταρχὰς μὲν ἐπαγγελίαν ἔχει καὶ μερισμὸν τῶν κεφαλαίων τὸ προοίμιον· καὶ τὴν μὲν ἐπαγγελίαν ἔχει τῆς ἀποδείξεως, τὸν δὲ μερισμὸν εὐμαθείας ἕνεκα· τῷ δὲ ἐπιλόγῳ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν, αὔξησις δὲ καὶ ἀνάμνησις τῶν ἤδη λεχθέντων καὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐκ τῶν προοιμίων συντετελεσμένης. Οὐκ ἐλάχιστον δὲ μέρος τῆς μεθόδου τῆς κατὰ τὴν 1
ῥητορικὴν τέχνην τὸ τῆς λέξεώς ἐστι· τὰ γὰρ ἐνθυμήματα καὶ πάντα τὰ μέρη τοῦ λόγου φαίνεται τοιαῦτα τοῖς ἀκούουσιν, ὁποῖά ποτ' ἂν εἴη τὰ τῶν λέξεων· φῶς γὰρ

ὥςπερ τῶν ἐννοημάτων τε καὶ ἐπιχειρημάτων ὁ τοιοῦτος λόγος, ἀποσαφῶν τοῖς δικασταῖς τὴν πιθανότητα τῆς πίστεως· οὐ τοίνυν ἀμελητέον αὐτῶν, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα φυλακτέον παραδείγμασι χρωμένους τοῖς ἄριστα τῶν ῥητόρων τούτῳ τῷ μέρει χρησαμένοις, καὶ περικαλῶς τε καὶ ποικίλως τὴν ἐξαγγελίαν ἠσκημένοις· πλέον γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν ἐστι τῆς ἀγχινοίας καὶ τῆς ὀξύτητος τῆς ἐπὶ τῇ κρίσει καὶ διαιρέσει καὶ περισκέψει τῆς γνώμης καὶ τῶν καθ' ἕκαστον λογισμῶν, εἰ μὴ συνθεῖναι τῇ βελτίστῃ λέξει τὰ νοήματα. Καὶ ῥυθμοῖς χρήσῃ πρεπωδεστάτοις ἐν λέξει
2 τε καὶ θέσει τῶν ὀνομάτων καὶ πλήθει ῥημάτων. Πολλὰ γὰρ τὰ κηλοῦντα τὸν ἀκροατὴν ἄνευ τῆς διανοίας καὶ τῆς πραγματικῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἠθικῆς πιθανότητος· τὸ γὰρ μουσικὸν καὶ εὔτακτον τῆς ἑρμηνεύσεως ἔμφυτον ἅπασι καὶ τοῖς ἀγελαίοις ζώοις, οὔτι γε πολιτικῷ τε καὶ λογικῷ καὶ τάξεως αἴσθησιν εἰληφότι. Εἰ τοίνυν τὸ μουσικόν τε καὶ ἐναρμόνιον καὶ ῥυθμητικὸν, ξύμμετρόν τε καὶ ξυμμελὲς ἐξεργάσαιο καὶ διαπονήσαιο εἰς τὸ ἀκριβέστατον, τῶν μὲν ἀφαιρῶν μέρη, τοῖς δὲ προςάπτων, ἐν καιρῷ καὶ χρείᾳ καὶ καλλονῇ διαμετρῶν τὸ δέον, ἔσται σοι
5 πιθανώτατος ὁ λόγος καὶ ῥητορικώτατος· οἷά τε ἡ παρ' Ὁμήρῳ ποίησις μὴ παρὰ φαῦλον ἡγησαμένῳ μηδὲ ἐν εὐτελείᾳ, ἀναγνωστέον ἐν ἐντελεῖ· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν ἔχει λόγον εὐπετῆ. Τοιοῦτον καὶ Ἀρχιλόχῳ τῷ Παρίῳ· καὶ γὰρ οὗτος ἤσκηται· ἔτι δὲ καὶ τὸ τῶν τραγῳδοποιῶν φῦλον, καὶ τὸ τῶν κωμῳδῶν, μελοποιῶν τε καὶ τῶν τοιούτων, τό τε τῶν σοφιστῶν, ὅπου μηδὲ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ὑπερορᾶται καὶ παρημέληται· τῷ μὲν γὰρ Πλάτωνι καὶ τῷ Ξενοφῶντι, Αἰσχίνῃ τε καὶ Ἀντισθένει περιττῶς διαπεπόνηται καὶ ἱκανῶς ἠκρίβωται. Τῶν δὲ ῥητόρων τῷ

κορυφαίῳ ταύτην εἶναι συμβέβηκε τὴν ἀρετήν, καὶ παρὰ τοῦτο κρατεῖν ἂν δοκοίη τῶν ἑτέρων τῶν ἐκ ταὐτοῦ γέ-
νους. Τὸ δὲ ἔργον αὐτῆς σαφῶς τε καὶ καθαρῶς διελθεῖν 4
γνωρίμως τε καὶ γνωστῶς τοῖς ἀκούουσι, καὶ παρὰ τούτῳ μηδὲν ἐλλιπεῖν τῆς σεμνότητος, ἀλλὰ δοκεῖν μὲν κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς πολλοῖς συντιθέναι τὰ μόρια, καὶ τὰ σημαίνοντα τὰ πράγματα τῆς διανοίας σύμβολα, συγκεκρᾶσθαι δὲ τῷ γνωστῷ καὶ τὸ ξένον· ἔτι δὲ τὸ καινόν τε καὶ περικαλλὲς τῆς ἀφηγήσεως· δεῖ γὰρ δύο τούτους ποιήσασθαι σκοπούς, τὴν δήλωσιν τοῦ πράγματος καὶ τὸ μεθ' ἡδονῆς δηλοῦν. Οὐ γὰρ ψυχαγωγήσεις μὴ γοητεύων μετά τινος χάριτος καὶ ἡδονῆς, μεταβολῇ τε καὶ ποικιλίᾳ τῶν ὀνομάτων· εἰ δὲ ὑπερβαίνεις ἀκαίρως ἀπαρτῶν τὸν λόγον μιᾶς λέξεως, καὶ μετατιθεὶς τὴν ἀκολουθίαν, πρὸς ὀργὴν ἥξεις καὶ πρὸς ἀχθηδόνα κατ' ἀμφίβολον τὴν λέξιν καὶ μεγάλας ἐλλείψεις ἔχουσαν, κἂν ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἡ περίοδος περιγράφηται, καὶ τοὺς ὅρους μείζονας τοῦ μέτρου λαμβάνῃ. Πεφύ- 5
λαξο δὲ τοῖς λίαν ἀρχαίοις καὶ ξένοις τῶν ὀνομάτων καταμιαίνειν τὸ σῶμα τῆς λεξεως καὶ τὴν ἀφὴν τῆς παρασκευῆς. Οὐκ ἀχρεῖον δὲ οὐδὲ τῶν Ἰσοκράτους παραγγελμάτων ἐντρέπεσθαι, [μὴ]τραχύνειν τὸν λόγον τῇ παραθέσει καὶ συμπλοκῇ τῶν καλουμένων φωνηένων, ἃ τὴν ἀκρόασιν οὐκ ἀνέχεται καὶ τὸν λόγον οὐχ ὁμοίως συνυφαίνειν ἔοικεν, οὔτε λείως τε καὶ ἀπταίστως εἰς τὴν ἀκοὴν παρίησιν, ἀλλ' ἐπιλαμβάνεται τοῦ πνεύμονος καὶ ἐπίσχει τὸ πνεῦμα τῆς φωνῆς. Τῆς δ' εὐρυθμίας τὸ γνώρισμα δῆλον τῷ συνειθισμένῳ τὸ τῶν εὐρύθμων καὶ ἀποτετορνευμένων καὶ στρογγύλων ἀποδέχεσθαι λόγων (7), καὶ τετριμμένῳ τὰ ὦτα πρὸς τὴν σύνεσιν τῶν τε σεμνῶν καὶ ἀρχαίων λόγων, ὧν κατέλεξα τοὺς εὑρετὰς καὶ πρώτους φήναντας τὰ

6 παραδείγματα τῆς καλλιλογίας. Ἴδοις δ' ἂν αὐτοὺς προςέχων τὴν γνώμην παρὰ μέρη διηρημένους τὴν κατὰ τὴν εὐφωνίαν ἐπιμέλειαν· ἢ γὰρ προςέθεσάν τι μόριον τῷ κοινῷ καὶ ἁπλῶς καὶ ἀργῶς λεγομένῳ, καὶ κατὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ἰδιώτας τῷ δημοσιεύοντι λόγῳ καὶ παρὰ πᾶσι λεγομένῳ, τὸ γὰρ Παίζεις παντὸς εἰπεῖν, καὶ τοῦ προςτυχόντος· «Παίζεις» δὲ «ἔχων» τινὰ ἴδιον τύπον φωνῆς καὶ διαλέκτου παρίστησι. Πολλά δέ ἐστι τῶν προςτιθεμένων ἐκ περιουσίας, καὶ πάντα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ λόγου μέχρι καὶ γραμμάτων· ἐπιβάλλουσι δὲ καὶ δύο μέρη πολλάκις καὶ πλείονα. Καὶ περὶ τούτων τηρητέον ἐστὶ σοι καὶ φυλακτέον τῆς φωνῆς τὸν τύπον. Σαυτὸν γὰρ οὐ θήσεις οὐδὲ εἰςοίσεις ἴδιον νόμον, ὡς δεῖ προςνέμειν· οὐ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ὁ
7 νόμος τῶν λόγων, ἀλλ' ἡμεῖς ἐπὶ τῷ νόμῳ· ἢ κατὰ ἀφαίρεσιν ἐν ἀρχῇ τὸ καὶ ἐπιμελείᾳ ἐπιβάλλεται· καὶ ποικίλον τὸ Καὶ περίττως ἔχον φαίνεται, καθάπερ ὅταν λέγω· καὶ χαλκοῦν μὲν ἐστήσαντο τόνδε· καὶ σίτησιν ἔδοσαν· καὶ τῆς γῆς τεμόντες· καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχουσι· λείπειν δ' ἀξιοῦσι προθέσεις, συνδέσμους, ἅπαντα τὰ μέρη, καὶ σύνδυο τῶν μερῶν τοῦ λόγου. Τὸ δ' αὖ τῆς ἀλληγορίας κοσμεῖ τὸν λόγον ἐν τῷ μεταβάλλειν τοὔνομα καὶ δι' ἑτέρου καινοτέρου τὸ αὐτὸ σημαίνειν· τὸ γὰρ πεπατημένον καὶ πεπλυμένον καὶ μυριόλεκτον πρὸς κόρον ἄγει, καθάπερ τῶν σιτίων, καὶ ὅσα πρὸς τὴν ὄψιν ἢ τὴν ἄλλην αἴσθησιν τὰ κοινὰ καὶ τὰ συνήθη καταφρονεῖται, καὶ τῆς αἰσθήσεως, καὶ τοῦ κατὰ τὴν αἴσθησιν πνεύματος
8 οὐκ ἐπιστρέφει τὴν ἀντίληψιν· δεῖ δὲ ἐκ τῆς ἀκοῆς τὸν δικαστὴν λίχνοις τε καὶ ἡδείαις ὥςπερ καρυκείαις καὶ ὀψοποιΐαις, σκευασίαις τε καὶ προαγωγαῖς ἐπισπᾶσθαι καὶ προςάγεσθαι. Ποιεῖσθαι δὲ τοῦτο χρὴ τοῖς θεραπευτικοῖς

τε καὶ κολακευτικοῖς ὀνόμασι· ταῦτα γάρ ἐστι τῆς πειθοῦς
φάρμακα, θήρατρα χαρίτων καὶ μουσικῆς τῆς ἐπὶ τὸ πεί-
θειν ἠσκημένης. Οὐ γὰρ ὅμοιον, « οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἀνό-
μοιον, » τὸ δ' ἀηδὲς « ἀγλυκὸς » εἰπεῖν, « ἀτερπές » τε καὶ
« οὐκ ἐν χάριτι, » καὶ τὸ καλὸν « περικαλλές » [εἰπεῖν.]
Καὶ τὸ λίαν « μάλα ἀνυτικῶς, » ὡς καὶ « κομιδῇ » ποτε·
καὶ τὸ ἀντὶ τοῦ καλῶς « ὑπέρευγε » ·; τό τε ἄτοπον « ὑπερ-
φυές », καὶ τὸ δεινὸν » σχέτλιον, καὶ τὸ ὅπου « ἵνα. » Καὶ
τὸ ὡς διαβαίνομεν πρὸς τὸ τῆς Ἀγρίας « διαβαινόμενον · »
τό τε παραιτήσασθαι « παρίεσθαι, » καὶ « ἀντιβολῆσαι »
δὲ τὸ δεηθῆναι. Καὶ τὸ ἁπλῶς « ἔμβραχυ, » καὶ « ἀμηγέ-
πη » τὸ μετρίως (8). Φειστέον δ' ἐστὶ τῶν κομιδῇ ξένων 9
καὶ τὴν γνῶσιν ἐν αὐτοῖς οὐκ ἐχόντων, οὐ μὴν ἐκείνων γε
τῶν παρὰ τὴν πτῶσιν κεκαινοτομημένων, ἢ τὰς ἐγκλίσεις
τῶν ῥημάτων, ἢ τὰς διαθέσεις, ἢ τὰς μεταλλάξεις τὰς
περὶ τοὺς χρόνους, ἢ τὰ πνεύματα καὶ τοὺς τόνους. Τοι-
γάρτοι λεκτέον « ἀφείλετό με, » καὶ « χάριν τὴν σήν. »
Καὶ « θαυμάζω σε » καὶ « καταφρονῶ σε » καὶ « ἐθάρρει
τούτους. » Καὶ « οὐδέν σε δεῖ τοῦ ἐπιτηδεύματος. » Καὶ
« ὅτι ἤ τι καὶ αὐτὴ καὶ εἴςεισι. » Καὶ « εἶεν μακάριοι ἐκεῖ-
νοι · » καὶ « ὡς εἰδεῖεν οἱ θεοί. » Καὶ » ἀνύσας ἱκανῶς, »
καὶ « ἀφθόνως τοῦ πνεύματος ἐνδόντας· καὶ « ψεύδοντ'
ἀλλ' οὐ τοσούτου πνεύματος, οἷον ἥκιστα, » καὶ τὰ τοι-
αῦτα ὅσα καὶ ἐν χρείᾳ, οἷα « ταὐτὸν κατ' ἀρχὰς ἔμπαλιν. »
Οἱ δὲ χρόνοι καὶ οὗτοι διαφέρουσι. « Θεμιστοκλέα καὶ
ψιμύθιον καὶ κώμυθα· » τί δ' οὐχὶ καὶ οἱ τόνοι; καὶ ὡσαύ-
τως καὶ λίαν οἰκείαν δευτέραν ἀπὸ τοῦ τέλους· καὶ πα- 10
ραλείπω μύρια, τί γάρ με δεῖ πάντα λέγειν δείγματος
ὅσον δεόμενον; ὃ δ' ἴσως ἀναγκαῖον· ἐκλέλειπται γὰρ τὸ
παράδειγμα τὸ παρὰ τοὺς ἀριθμοὺς οἷον (9) « καὶ οὔπω

εἶχον διὰ πάσης τὰ καταστρώματα.» Καὶ «εἰπέ μοι· ταῦτα δ' ἂν λέγωσι.» Καὶ «αἱ ἅμαξαι, ἵνα ἀντὶ τείχους ᾖ,» καὶ (10) «τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι» Ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ' ὅσα ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων καὶ ἐπὶ θάτερα τὰ γνωριμώτατα. «Ὑμεῖς δὲ ὁ δῆμος (11)· πολιτεύω δὲ καὶ ἐπολίτευον·» καὶ «μεταπέμπω καὶ διενόουν.» Καὶ «ποιοῦνται καὶ προωρώμην.» Καὶ «ἱππάζομαι καὶ δρῶμαι·» παρὰ τὸ κοινὸν εἴρηται πασχόντων ὥςπερ οὐχὶ
11 ποιούντων· ἔτι δὲ καὶ πρὸς τούτοις ἡ μετάθεσις τῶν λεγομένων, ὅταν τῆς συνήθους χώρας ἐκπέσῃ, καὶ τῇ πεπατημένῃ κόσμον περιάπτῃ, ὡς ἐὰν λέγωμεν,» οὐδὲν δεῖ ἄλλο.» Καὶ «τούτου περὶ ἓν καὶ τοῦ Διὸς τῷ νεῷ, καὶ ἄλλο τι, ἢ καὶ τάχα ἴσως καὶ ὑστέρα τοίνυν δεκάτῃ.» Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα εὑρήματα, δείγματος δὲ εἵνεκα ταυτὶ παρεθέμην· ἄκαιρον γὰρ εἰ πάντα λέξεται καὶ περὶ πάντων ἐπέξειμι μηδὲν παριείς. Ἡ γὰρ ἐκβολὴ τοῦ λόγου γένοιτ' ἂν ἀσύμμετρος πολλῶν ἐπῶν εἰς τοῦτο τὸ μέρος καὶ συγγραμμάτων πλειόνων εἰ ἐθελήσειας δοθῆναι δυναμένων. Ἀλλ' ἐμοὶ προκείμενόν ἐστι καὶ σκοπός τις οὗτος καὶ κανὼν, ὑπόμνημα ποιῆσαι τῆς τέχνης, ὡς ἔνι μάλιστα ἐν βραχυτάτοις, τοῖς συγγενέσι καὶ πολλάκις καὶ συνεχῶς περὶ αὐτῶν ἀκηκοόσι, καὶ τοῖς βιβλίοις οὐκ ἀνασκήτως οὐδ' [ἂν] ἀμελετήτως τηρεῖν ἔχουσιν, ὧν τὴν μέθοδον ἐν τύποις κατετάξαμεν. Εἰ δέ τις καὶ μὴ πλησιάσας μηδὲ τῶν πλειόνων ἀκούσας ὑπ' εὐφυΐας τε καὶ συνέσεως, δεξιότητός τε τῆς γνώμης εἰς ἐπίσκεψιν ἥξει κατὰ τὰ προειρημένα τῆς τέχνης, δύναιτ' ἂν ἀφ' αὐτοῦ τὸ ἀκόλουθον περαίνειν, καθάπερ ἐμβὰς ἴχνεσί τισι καί πως ὁδοῦ λαμβανόμενος. Τὸ κόμμα δὲ περιόδου μέρος ἂν εἴη τὸ ἐλάχιστον.
12 Οἷον (12) «πολλάκις ἐθαύμασα, τίσι ποτὲ λόγοις Ἀθη-

ναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτην, ὡς ἄξιος εἴη θανά-
του τῇ πόλει.» Τῶν γὰρ κώλων τὰ μὲν βραχύτερα τούτου,
τὰ δὲ μείζω ὑπάρχει ὄντα. Ὥσπερ ἀμέλει καὶ τῶν περιόδων
αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ ἐλάττους, καὶ τῶν περικοπῶν ὡσαύ-
τως· τοῦ γὰρ λόγου μέγεθος λαμβάνοντος καὶ τὰ μέρη τοῦ
λόγου συνεπαύξεται. Ἔστιν οὖν τὸ μὲν κόμμα ἐκ δυοῖν λέ-
ξεων ἢ τριῶν, τὸ δὲ κῶλον διπλάσιον, ἢ κατὰ τοῦτο κα-
θάπερ διττῶν ἄρθρων μετέχον· ὠνόμασται γὰρ ἐκ μετα-
φορᾶς τῶν ἐν τοῖς ζώοις κώλων. Ἡ δὲ περικοπὴ ἐκ δύο
κώλων καὶ τριῶν ἐστι κατὰ λόγον τῶν εἰρημένων μερῶν
καὶ αὐτὴ συντιθεμένη· ὥσπερ γὰρ τῶν ποδῶν οἱ μὲν ἁπλοῖ
τυγχάνουσιν ὄντες, οἱ δὲ διπλοῖ συντιθέμενοι ἐκ τούτων,
οὕτω καὶ τῶν κομμάτων καὶ τῶν κώλων καὶ τῶν περικο-
πῶν τὰ μὲν μῆκος ἔχει σύνθετον, τὰ δὲ περιτετμημένον.
Μικρᾶς μὲν περιόδου κῶλα καὶ περικοπαὶ μικραί, με-
γάλης δὲ μεγάλαι. Ἡ δὲ περίοδος ἐνθύμημά πώς ἐστιν 13
ἀπηγγελμένον, ῥυθμοῖς εὐτάκτοις κώλοις τε καὶ περικο-
παῖς, καὶ ἀλλήλαις συμμέτροις. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ περίοδος
κέκληται ἐκ μεταφορᾶς, ἤτοι τῶν ἀγώνων τῆς περιόδου,
οἱ τῷ ἱκνουμένῳ χρόνῳ ἐπιτελούμενοι τὸ ἴσον ἀεὶ ἀφεστᾶ-
σιν ἀλλήλων· ἢ ἀπὸ τῶν χορευόντων περὶ τοὺς βωμοὺς
καὶ τὴν περίμετρον τοῦ βωμοῦ καὶ τὸν κύκλον παραλαμ-
βανόντων ἀπὸ σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον καθισταμένων,
ἕως ἂν πληρώσαντες τύχωσι τοῦ κύκλου τὴν χορείαν. Τῶν
δὲ περιόδων καὶ τὰς ἀσυμμέτρους τοῖς μέρεσι περιόδους
ὁμοίως καλεῖν εἰώθαμεν, τῆς κατὰ τὸ ἐνθύμημα διανοίας
ἐκτετελεσμένης· (13) ὅσα δὲ σχήματα τῶν ἐννοιῶν ὠνό- 14
μασται, οἷον, προδιόρθωσις, ἀποσιώπησις, παράλειψις,
εἰρωνεία, ἠθοποιία, ἅπαντα ταῦτα οὔ μοι δοκεῖ δικαίως
σχήματα καλεῖσθαι, ἀλλ' ἔννοιαι καὶ ἐνθυμήματα καὶ λο-

γισμοὶ τοῦ πιθανοῦ χάριν καὶ πίστεων εἴδη· τὰ μὲν γὰρ προοιμίων ἔχει δύναμιν, προδιόρθωσίς τε καὶ ἐπιδιόρθωσις, ἡ δὲ παράλειψις τὸ ἀξιόπιστον ἐνδείκνυται, καὶ μέρος ἂν εἴη τῆς παθητικῆς τε καὶ ἠθικῆς ἀποδείξεως τῇ τῆς ὑποκρίσεως ἀρετῇ πρέποντα (a), ὅθεν ἤδη καὶ περὶ ταύτης λεκτέον, οἷόν τέ ἐστι, καὶ τίς ἡ δύναμις αὐτῆς.

ΠΕΡΙ ΥΠΟΚΡΙΣΕΩΣ.

Ὑπόκρισίς ἐστι μίμησις τῶν κατ' ἀλήθειαν ἑκάστῳ παρισταμένων ἠθῶν καὶ παθῶν καὶ διαθέσεων σώματός τε καὶ τόνου φωνῆς προςφόρου τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι(14). Δύναται δὲ μέγιστον εἰς πίστιν καὶ τὸν ἀκροατὴν ἄγειν ἐπίσταται λαμβάνουσα ταῖς ἐπιβουλαῖς τε καὶ γοητείαις, παραγωγαῖς τε καὶ παρακρούσεσιν. Ἡ μὲν γὰρ πίστις τε καὶ ἀπόδειξις καὶ μετ' ἀνάγκης ἄγει, ἡ δ' ὑπόκρισις ἀπάτῃ δελεάζουσα καθέλκει τὴν γνώμην τοῦ κριτοῦ πρὸς τὸ δοκεῖν τῷ λέγοντι· διόπερ εἰκότως ὁ Δημοσθένης αὐτὴν ἔντιμον ἦγε, καὶ πολλὰ κατὰ τῆς δυνάμεως ταύτης εἴρηκεν ἐγκώμια, τρὶς μὲν περὶ αὐτῆς ἐρωτηθεὶς, τριπλᾶ δὲ αὐτὸς δοὺς τὰ νικητήρια, καὶ ποιήσας πρώτην τε καὶ δευτέραν καὶ τρίτην. Εἰ γὰρ στερήσεται λόγος, τὰ ἄλλα πάντα ἔχων πλεονεκτήματα καὶ πρὸς τὸ πείθειν ἱκανῶς συγκεκροτημένος ταῖς ἀποδείξεσι καὶ σαφῶς καθαρῶς τε τῇ λέξει διακείμενος, τοῦ κατὰ τὴν ὑπόκρισιν πλάσματος, οὐκ ἂν ἔχοι πρακτικῶς παρὰ τῶν δικαστῶν· φαίνεται γὰρ ἀμυδρός τε καὶ ἀσθενὴς καὶ ἀχάριστος, ἀτερπής τε καὶ ἀγλευκὴς, καὶ τὸν δικαστὴν ἐνοχλῶν, ἐλαύνων μᾶλλον ἢ καὶ τὴν ψῆφον παρακαλῶν. Ἀσκεῖν δὲ αὐτὸ θεώμενος τοὺς ἐν

(a) **Hic desinit fragmentum apud Weiskium. V. not. 13.**

τοῖς ἀληθινοῖς πράγμασιν ὁτιοῦν λέγοντας καὶ μετὰ τοῦ πάσχειν τριβομένους καὶ διατεινομένους ἐν τῷ διαλέγεσθαι, ἢ τοὐναντίον ἀνιεμένους καὶ πραϋνομένους, καὶ πράξεως μετρίας μεταλαμβάνοντας. Διαπλάττει γὰρ αὐτοὺς, καὶ σχήματός πως ἔχειν ποιεῖ καὶ τόνου φωνῆς αὐτὰ τὰ πράγματα. Πεπονθὼς γὰρ οὗτος αὐτὸς αὐτῷ κατὰ τὴν ἀλήθειαν, οὕτω τέχνην συνισταμένων καὶ βουλομένων τὸ δέον μαθεῖν ὑποκρίνεται. Δυνήσῃ δὲ καὶ παρὰ τῶν τῆς τραγῳδίας ὑποκριτῶν καὶ κωμῳδίας τῶν ἀρίστων, παρ' ὅσον ποιεῖ τὴν ἔννοιαν ἢ τὴν ἀηδίαν ἑκάτερον αὐτῶν, τότε ἐν ὑποκρίσει καὶ ἄνευ ταύτης καταμανθάνειν. Ὡς δὲ ἐν τύποις περιλαβεῖν, θυμουμένῳ μὲν ἐπίτροχον ποιεῖσθαι τὸν λόγον συμφέρει καὶ πρέπει, καὶ τὴν φωνὴν ὀξεῖαν ἔχειν καὶ τὸ φθέγμα ἁπλούστερον· καθισταμένῳ δὲ τὰς ἀρχὰς πρᾶον τὸ φθέγμα ποιητέον καὶ ἐπιεικὲς, ἐπὶ τὸν ὄχλον δέ πως, καὶ δεκτικὸν, καὶ τοιοῦτον οἷον παρακαλοῦντος καὶ ἐν χρείᾳ καθεστηκότος καὶ εὐλαβείας ἢ αἰδοῦς μετέχοντος. Αἱ δὲ πίστεις τοῦ πνεύματος τὸν ῥυθμὸν ὑπαλλαττέτωσαν, καὶ τὸ τῶν ἐνθυμημάτων εἶδος ἐπιστροφῇ ποιείτω τὸν λόγον, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ σώματος μετὰ τῆς χειρός. Σύντονον καὶ δριμὺ βλέπειν ἄμεινον, καὶ βλέποντα πρὸς τοὺς δικαστὰς, καὶ συναποκλινόμενον αὐτὸν ταῖς τῆς πειθοῦς μεταβολαῖς. Εἰ δέ τι ἀποδείξεις, καὶ καιρὸν ἄγοντα μάθοις τὸν δικαστὴν τοῖς ἐλέγχοις καὶ παραδεδειγμένοις τὴν πιθανότητα τῆς ἀποδείξεως σχετλιάζειν ἡ φύσις παρακαλεῖ, καὶ καταπλήττειν τὸν ἀντίδικον τῷ πεπλασμένῳ τούτῳ φθέγματι, οἰκείῳ τῶν εὑρηκότων ὄντι τὴν ἀλήθειαν. Ἐπικλάζειν γοῦν φιλοῦσι καὶ θέλγουσι καὶ αἱ κύνες τῇ τῶν ἰχνῶν εὑρέσει καὶ περιχαρείᾳ δηλοῦσιν ἔχειν ἐγγὺς τὸ πάλαι ζητούμενον. Ἐπαίρε-

ται δὲ καὶ μικρὸς παῖς οὖ γλίχεται τυχών. Ταῦτα δὲ μὴ παρέργως βούλου θεωρεῖν, ἀλλὰ συλλέγειν εἰς τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἴδιον εἶδος πίστεων, δι' ἀπάτης εὐαγώγου πεπορισμένον ἀσυλλογίστῳ πάθει τοῦ πρὸς ταῦτα πειρωμένου. Οἰκτιζόμενον δὲ δεῖ μεταξὺ λόγου τε καὶ ᾠδῆς τὸν ἦχον ποιήσασθαι, οὔτε γὰρ διαλεγομένους ἐστίν· ἀναπείθει γὰρ οἶκτος ἐξᾴδειν· ὅθεν ἀρχαὶ μουσικῆς χαρμονή τε καὶ λύπη τοῦ φθέγματος ἐπεγειρομένου πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς λέξεως· οὔτε δὴ ἔοικεν, ἀλλὰ πίπτει μεταξὺ τούτων. Δρόμος δὲ οὐ πρέπων ἐν τῷ τοιούτῳ μέρει, πλὴν εἰ τοὺς ἐπιλόγους δεήσειεν οὐ κατ' οἶκτον, ἀλλὰ κατὰ τὸ θυμοειδὲς διατίθεσθαι. Ταῦτα ἱκανῶς ἐχέτω· τὰ δ' ἄλλα ἐκ τούτων ὁ μαθὼν λήψεται· καὶ οὐκ ἂν ὅ γε εὐφυὴς ἀπόρως ἔχει τῶν τούτοις ἑπομένων, ποιητικός τε ὢν καὶ ἐξεργαστικὸς, καὶ ἀπὸ βραχείας ἀφορμῆς ἐπὶ πολὺ τείνων τὴν διάνοιαν, καὶ ἐφ' ὅσον προσήκει τῷ μέλλοντι τελέως γενέσθαι ῥήτορι.

ΠΕΡΙ ΜΝΗΜΗΣ. (15)

Μνήμης δὲ ὅτι οὐδέν ἐστι σπουδαιότερον ἀνθρώποις ὡς ἔπος εἰπεῖν, τίς ἂν ἀντιλέξειε νοῦν ἔχων. Οἱ δὲ καὶ τὴν λήθην ἐπαινοῦσιν, ὡς Εὐριπίδης·

Ὦ πότνια λήθη τῶν κακῶν,

ὀνομάζων· ἐγὼ δὲ λήθην μὲν καὶ ἔξοδον μνήμης (16) ἤ τι ἢ οὐδὲν ἐπωφελεῖν κρίνω, τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα βλάπτειν τοῦ βίου καὶ παραιρεῖσθαι καὶ ὑστερεῖν τῆς εὐδαιμονίας. Τὸ γὰρ εὐμισητότατον τῶν ἁμαρτημά-

των τε καὶ ἀδικημάτων, τὴν ἀχαριστίαν, ἐπιλειπούσης τῆς τοῦ μνημονεύειν δυνάμεως συμβαίνουσαν εὑρήσομεν· ὁ δὲ μεμνημένος τὴν χάριν οὔτε ἄδικος οὔτε ἀχάριστος· νόμων γε μὴν ἐπιλαθομένους καὶ τῶν σωφρονιζόντων ἡμᾶς δογμάτων, ἀναγκαῖόν ἐστι φαύλους τέ καὶ μοχθηροὺς καὶ ἀναιδεῖς γενέσθαι, πᾶσά τε ἄνοια καὶ ψυχῆς ἀμαθία διὰ λήθην ἐμπίπτει. Ὁ δὲ ἄκρως μνημονευτικός τε καὶ μνήμων διαφερόντως σοφός· ὅθεν καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἐστιν ἀνῃρημένον, οὐ μνημονεύω μὴ λίαν. Ἡ μὲν τοῦ σοφοῦ, καὶ α σοφὸς ὁ πολλὰ εἰδὼς φύσει. (17) » Τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀρετῶν, εὐμαθείας, ἀγχινοίας, συνέσεως, μνήμης, μεγαλοπρεπείας, εὐεπείας, τὸ ζηλοῦν δύνασθαι καὶ ἀκριβῶς ἀπομιμεῖσθαι καὶ ἀπομάττεσθαι τοὺς τύπους τῶν λόγων, ὡς ἄν τις ἀποδείξειε καὶ θαυμάσειε, καὶ τὸ τοῖς διδασκάλοις παραπλησίως τε καὶ ὅτι ἐγγυτάτω λέγειν, ταῦτα σύμπαντα μιᾶς ἔχεται φύσεώς τε καὶ δεινότητος καὶ πλεονεξίας τῆς ἐκ τοῦ μνημονεύειν ἑτοίμως ἔχειν. Ἡ γὰρ κρᾶσις τῆς ψυχῆς σύμμετρος οὖσα καὶ δικαία κατὰ τὴν ἁρμονίαν τῶν δυνάμεων, καὶ οἷον κηρὸς εἰργασμένος (18) εὔπλαστος μὲν καὶ εὐάγωγος καὶ μὴ σκληρὸς μηδ᾽ ἀντίτυπος μηδὲ ἀτέραμνος (19), μηδὲ αὖ μαλακός τε καὶ διαῤῥέων, ὡς συγχεῖσθαι τοὺς τύπους καὶ ἐξιτήλους γενέσθαι, συμπιπτόντων τῶν χαρακτήρων καὶ τῶν γραμμάτων ἀναλαμβάνει καθάπερ ἐκμαγεῖον (20), καὶ διατυποῦται ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν φαντασμάτων τορνευόμενός τε καὶ γραφόμενος, ἐναργέσιν ὥσπερ καὶ κοίλοις γράμμασι καὶ νεοχαράκτοις σημείοις τῆς ἐπιστήμης. Πάντα γὰρ πᾶσιν εἰκάζων ὁ ἀγχίνους καὶ ταχέως ἐπιβάλλων διὰ τῆς ζητήσεως ἀπεμνημόνευσε καὶ ἔμαθεν ἐξευρεῖν ἀπορίας τὴν μηχανὴν, καὶ σύνοιδε τὸ δέον. Διόπερ

μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις λέγειν. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ ὥσπερ ἀναμιμνησκόμενοι περὶ ὧν δοκοῦμεν μὴ μεμαθηκέναι μηδὲ ἐγνωκέναι καταλαμβάνομεν τὸ ζητούμενον· πῶς δ' ἂν ἠβούλετό τι ζητεῖν, ἅτε συνειδὼς αὐτῷ μὴ μαθὼν, εἰ μὴ προσεδόκα μνήμῃ τινὶ ταῦτα ἀνευρήσειν. Ἡ δὲ εὕρεσις ἄρα τοῦτό ἐστι, πείρας ἀνάμνησις, καὶ ἀφ' ὧν ἔπαθέ τις καὶ ἤσθετο συλλογισμὸς καὶ ὁμοίου καὶ ἀναλόγου ἢ μείζονος ἢ μικροτέρου παράθεσις. Ἃ γὰρ αἱ αἰσθήσεις προὔλαβον καὶ ψυχὴ παρὰ τῶν αἰσθήσεων ἔλαβε, ταῦτα μεμυκότα (21) κεῖται καὶ ἠρεμοῦντα καὶ σχολάζοντα τοῖς νωθροῖς καὶ λήθης γέμουσιν (22), ὥσπερ ἐν διφθέραις (23), εὐρῶτος ἢ πηλοῦ μεμιασμέναις καὶ ἐπαληλιμμέναις. Τοῖς δὲ εὐφυεστέροις καὶ γονιμωτέροις καὶ αὐτὸ τοῦτο γνωμονικωτέροις, καθάπερ ἐν χαλκοῖς γραμματίοις σηπεδόνος κεχωρισμένοις καὶ διὰ χρόνον γιγνομένης ἐπηρείας, εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν τύπων ἀμίαντα καὶ ἄχραντα διὰ τέλους σώζεται. Μνήμη μὲν γάρ ἐστι σωτηρία φαντασιῶν (24), καὶ αἰσθήσεως παρελθούσης παρουσία, καὶ κτῆσις πρὸς τὸ πρόχειρον τῆς χρήσεως. Ἡ δὲ ἀνάμνησις ἐπιβολὴ φαντασίας παρελθούσης ὡς παροιχομένης. Ἔστι δέ τι καὶ μεταξὺ τοῦ εἰδέναι τε καὶ μὴ, ὃ δεῖται ὑπομνήσεως. Καὶ ἔστιν ὑπόμνησις ὡς ἐξιούσης τῆς ἐπιστήμης ἀνανέωσις καὶ ἀνάληψις, ὧν προείμεθα λήθης χάριν. Καὶ τῶν μὲν γνῶσις, τῶν δὲ ἀνάληψις εἰς τὸ ὁλόκληρον τῆς ἐπιστήμης. Ὁ δὲ ἐπιλανθανόμενος τῶν ἐσκεμμένων ἰδιώτης ἄχρηστος καὶ πάντα κληθεὶς δικαιότερον ἢ ῥήτωρ. Ὅπου γε καὶ Δημοσθένην τῆς μνήμης ἐπιλειπούσης ἐπιλελοίπει καὶ ἡ δύναμις τῶν λόγων, καὶ συνόλως ἡ τέχνη· τῆς γὰρ μνήμης ἐκπλαγείσης ὑπὸ τοῦ δέους πᾶσα τέχνη φροῦδος, φησὶν ὁ Θουκυδίδης·

« φόβος γὰρ μνήμην ἐκπλήσσει », λέγει που (25), καὶ ὀρθῶς λέγει. Γένοιο δὲ μνήμων διαίτης τρόπῳ σώφρονι καὶ φύσεως εὐτυχίᾳ καὶ θεῶν ἐπιπνοίᾳ καὶ φιλομαθίᾳ ἡδείᾳ καὶ φιλονεικίᾳ τοῦ μεμνῆσθαι θέλειν. Κινδυνεύει τε πᾶς φιλομαθὴς, κἂν ἐλλείπῃ τῆς μνήμης, μελέτῃ διὰ τέχνης πόνου δημιουργοῦ καὶ φροντίδος ἐξεργάζεσθαι τὸ μνημονεύειν· πόθος μὲν γὰρ ἀρχὴ φροντίδος. Μέριμνα δὲ καὶ φροντὶς ἐκδεξαμένη τοῦ πόθου τὴν καταβολὴν καὶ τῆς ἐπιθυμίας τὴν γένεσιν ἐῤῥωμένην οὖσαν, ὃ δὴ ἔρως κέκληται (26), συνιστᾷ τῆς μνημοσύνης τὴν οὐσίαν. Καὶ αἰσθανομένη γὰρ ἡ ψυχὴ τοῦ καλοῦ μαθήματός τε καὶ θεάματος, ἢ τοὐναντίον τοῦ χείρονός τε καὶ χαλεπωτέρου, προσέσχε τὸν νοῦν, καὶ δεινὴν ἔλαβεν ὠδῖνα (27) τοῦ πράγματος, ὥστε καὶ παραμένειν μέχρι παντὸς ἐθέλειν· ἐξ ὧν ἡ φροντὶς εἰςαγείρεται, σφύζοντος καὶ σφαδάζοντος καὶ πηδῶντος ἐν αὐτῇ τοῦ τῆς φαντασίας μέρους (28). Ὁ δὲ ῥᾴθυμος ἀμβλύς τε καὶ νωθρὸς καὶ βραδὺς, μόλις τε ᾔσθετο τοῦ γεγονότος, καὶ μετὰ τὴν αἴσθησιν ἐγκατέλιπεν, εἰ μήτις αὐτὸν ἐπεγείρειεν θεῶν, ἢ ἑαυτὸν εὔφλεκτον καὶ εὐαίσθητον ἐξεργάσαιτο καὶ τρίβοι τοὺς τύπους ταῖς τῆς ἀναμνήσεως καὶ μελέτης καὶ μερίμνης ἐπιβολαῖς. Τὸ γὰρ πολλάκις ἐθέλειν ἀκούειν καὶ λέγειν ὧν ἤκουσεν ἢ κατέλαβε δι' ἑτέρας ἡςτινοςοῦν αἰσθήσεως, τοῦτο ἀπεργάσεται τὸ μεμνῆσθαι κινουμένης ἀεὶ καὶ βάθος λαμβανούσης διὰ τῆς κινήσεως τῆς ἐναπομορχθείσης φαντασίας εἰς τὴν τῆς ψυχῆς ὑποδοχήν. Ὡς γὰρ τὰ τρίμματα τῶν ἁμαξῶν κοιλαίνεται καὶ βάθος ἴσχει ταῖς πολλαῖς καὶ συνέχεσι καὶ καταγενομέναις τῶν τροχῶν ἐπιβολαῖς, οὕτω καὶ κατὰ τὴν ψυχήν τι συμβαίνει. Τὸ δ' εἰς ἅπαξ καὶ πρῶτον καὶ μέχρι τινὸς καὶ ἕως τούτου λίαν ἐπιπολαίους

ποιεῖ τοὺς τύπους. Οὕτω μὲν οὖν μνήμης περιέσῃ, καὶ εἰ μὴ τύχοις φύσει μετειληφώς. Ἤδη δὲ καὶ Σιμωνίδης καὶ πλείους μετ᾽ ἐκεῖνον μνήμης γνώμης ὁδοὺς προὐδίδαξαν, εἰδώλων παράθεσιν καὶ τόπων εἰςηγούμενοι πρὸς τὸ μνημονεύειν ἔχειν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων· τὸ δέ ἐστιν οὐδὲν ἕτερον, ἢ τῶν ὁμοίων πρὸς τὸ δοκοῦν καινὸν παραθεώρησις καὶ συζυγία πρὸς ἄλλο. Τὸ γὰρ γνώριμον τοῦ γνωστοῦ τύπος τις καὶ ἴχνος καὶ λαβαὶ καὶ ἀφορμαὶ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰς τῶν βαρβάρων φωνὰς συλλαβεῖν ἐστιν ἀντιτιθέντα τῷ γνωρίμῳ τὸ ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ τοὺς τύπους τῶν πραγμάτων καταβλέποντα. Ὁ δὲ τόπος τῆς γνώμης τὴν ἀφορμὴν ἔδωκεν· ὅτι μηδὲν ἄνευ τόπου καὶ τὸ μέρος τοῦ λείποντος καὶ ὅλου. Ὥσπερ γὰρ οἱ τὸ ἴχνος ἀνευρόντες κύνες καὶ τὴν χώραν τῶν ἰχνῶν κατὰ πόδας διώκουσι τὸ θηρίον, καὶ μόνον οὐχ ἔχειν ὑπολαμβάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ τῷ σπουδάζοντι μνημονεύειν καὶ σώζειν τὰ μαθήματα θέλοντι τὰ μέρη τῶν μαθημάτων ἔτι θεωρητέον καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς· ἵν᾽ ὅπου τύχοι προςβαλὼν, ἐκεῖθεν αὐτῷ τὸ μνημονεύειν ὑπάρξαιτο. Τοιγαροῦν καὶ τὰ μέτρα μᾶλλον μεμνήμεθα τῶν ἄνευ μέτρου πεποιημένων, ὅτι δὴ τὸ τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τὸ τῆς εὐταξίας ἀνάλογον μνημονεύοντες καὶ τὰ καθ᾽ ἕκαστα τῶν ῥημάτων ἀνιχνεύομεν κατὰ πόδας ζητοῦντες τὸ λεῖπον ἐξ ὧν προειλήφαμεν. Τὸ δὲ μέγιστον ἐν τούτοις, μελετᾶν ἀεὶ καὶ ἀπιστεῖν ὡς εἰδότι καὶ φοβεῖσθαι μὴ διαῤῥυέν σε τὸ μάθημα οἰχήσεται. Τὸ γὰρ ποιοῦν ἐπιλήσμονας ὑπόληψίς ἐστι τοῦ δοκεῖν εἰδέναι τὸ ἅπαξ ὀφθὲν ἢ λεχθὲν ἢ ἀκουσθὲν, ἢ καὶ τὸ προςδοκᾷν ὅτι καὶ εἰς νέωτα καὶ μετὰ χρόνον μοι παραμενεῖ, μήτι γε δὴ τρίτην ὕστερον ἡμέραν ἢ τετάρτην ἢ πέμπτην. Ἔχει δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ᾽ οἴχεται καὶ κατὰ μικρὸν διαφθεί-

ρεται καὶ δαπανᾶται μὴ μελετώμενον. Δεινὴ δὲ πρόφασις λήθης καὶ τὸ γεγράφθαι πού σοι τὰ μαθήματα καὶ ἐπὶ σχολῆς ἔχειν ἐντυχόντα γνῶναι, καὶ ἀναλαβεῖν τὸ ἐκβεβλημένον. Δεῖ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ἡγεῖσθαι μηδὲν ἐκείνων γεγράφθαι, μήδ' ἐπί σοι καθεστηκέναι διαναγνόντι καὶ ἐπιλεξαμένῳ μαθεῖν οἷου μηδὲ εἰδέναι γράμματα, τό γε ἐπὶ μνήμῃ, καὶ οὕτως ἔσῃ φροντιστὴς περὶ τὰ ἐγνωσμένα, καὶ μελετηρότατος εἰς μαθήματα. Ἀμέλει τίς ἂν ἐπιλάθοιτο τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς ἢ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς πατρίδος ἢ τοῦ σφετέρου, ἃ δῆλον ὅτι δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὅτι ἡ μελέτη τούτων ἀέναος γίνεται καὶ καθημερινή τε καὶ διὰ τέλους. Τίς δέ ἐστιν ὅςτις ἐρωμένης ἢ παιδικῶν ἐξελάθετο, καὶ ὧν οὗτοι λέγουσιν ἢ πράττουσι, κἂν ληροῦντες τύχωσι. Καὶ ὅ τι ἂν φλυαροῦντες εἴπωσι, τοῦτο φροντίδι βεβαιωσάμενος περιφέρει. Καὶ μελέτῃ μακρᾷ τῷ πρὸς ἐκείνοις εἶναι τὴν γνώμην (29) καὶ μετ' ἐκείνων διαιτᾶσθαι. Διὸ καὶ σοφούς τε καὶ ποιητικοὺς, ὡς εἰκὸς, ἀποτελεῖ ἡ μνήμη ὑποτρεφομένη. Ἅμα τε γὰρ ἔσπασέ τι τῆς ἐπιθυμίας, καὶ ἐγέννησε τὸ μνημονεύειν, ποθῶν ἀπερχόμενον τὸ φανὲν κεχαρισμένον. Καὶ σοφώτερος αὐτοῦ γεγενημένος καὶ ποιεῖν εἰς τὰ παιδικὰ ὀρέγεται καὶ γλίχεται καλοῦ, καθάπερ τέως μελετηρὸς ὤν. Νυνὶ δὲ πτερωθεὶς ὑπὸ μνημοσύνης (30), κἂν εἰ τύχοι ζωγραφικὸς ὢν ἢ πλαστικὸς, εἴδωλον ὁμοιότατον ἐκ τῆς μνήμης τῆς περὶ τῶν παιδικῶν συμπλάσεται καὶ διατυπώσει· νυστάζειν γὰρ αὐτὸν οὐκ ἐᾷ (31) καὶ παριέναι τὰ μέρη τοῦ κάλλους ὁ πόθος ἐγκείμενος (32), οὐδὲ ἀμελῶς θεωρεῖν. Οὐδὲ φιλάργυρος τῶν δραχμῶν ἐπιλήσεται τούτων ὧν ἐπέθηκεν εἰς τὸ ταμιεῖον φέρων, διὰ φροντίδος ἔχων ἃ διηρίθμησε καὶ συνήθροισε. Φροντίζων δὴ καὶ σὺ περὶ ταῦτα ἃ μανθά

νεις, εἰ βούλει μαθεῖν, καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτα οὐκ ἐπιλήσῃ τὸ σύνολον. Ἀλλ' ἕξει ἐπὶ τὴν χρείαν ἕτοιμα ὑπόγυον αὐτὰ καὶ πρὸ ὀλίγου τεθεραπευκὼς, καὶ περὶ αὐτῶν διειλεγμένος· ἐὰν δὲ ἀνῇς, οἰχήσεται. Πτερόεντα γοῦν οἱ ποιηταὶ τὰ ἔπη καὶ τὰ ῥήματα λέγουσιν, ὅτι τοῖς οὐκ ἀπρὶξ ἐχομένοις ἀναστάντα πέτεται. Αἰνίττεται δὲ ὁ κατατετρῆσθαι δοχῶν πίθος, καὶ τὸ ἐν Ἅιδου κόσκινον, ὅτι μηδὲν στέγειν δυνάμεθα τῶν εἰς τὴν ψυχὴν εἰςιόντων, ἀλλ' ἀπόῤῥυτόν ἐστιν ἄνωθεν, ὥσπερ ἀποῤῥέοντός τινος ἀεὶ δεῖ τὸ ἐπειςρέον εἶναι. Ἀντιφῶν τε ἐν ταῖς ῥητορικαῖς τέχναις (33) τὸ μὲν τὰ παρόντα ἔφη καὶ ὑπάρχοντα καὶ παρακείμενα αἰσθάνεσθαι κατὰ φύσιν εἶναι ἡμῖν, παρὰ φύσιν δὲ τὸ φυλάττειν αὐτῶν ἐκποδὼν γενομένων ἐναργῆ τὸν πόθον. Ὅθεν ἐπειδὴ παρὰ φύσιν ἐστὶν τὸ μνημονεύειν, ἡ φροντὶς καὶ ἡ ἄσκησις κράτιστον. Ἀκροώμενος οὖν τῶν γε ἀποστοματιζόντων ἤτοι τὰ ἐσκεμμένα, ἤτοι τοὺς αὐτοσχεδίους λόγους τῶν ἀναγνωσμάτων, πρῶτον μὲν τὴν ἰδέαν τοῦ λεγομένου περιλάμβανε. Τοῦτο δέ ἐστιν ἡ παραβολὴ τῆς ἐννοίας καὶ ὁ κύκλος καὶ τὸ ἄρθρον τὸ περιγράφον καὶ ἀφορίζον τὰ μέρη τῶν μερῶν. Οἷον εἰ μὲν προοίμιον εἴη, τίς ὁ λόγος τε καί ἡ ὑπόθεσις τῆς προοιμιακῆς ἐπιχειρήσεως, τοῦ α', τοῦ β', τοῦ γ', τῶν ἄλλων ἐφεξῆς. Καὶ τὸ διατὶ εἴληπται λάμβανε. Δεσμὸς γάρ ἐστι τῆς μνήμης σοι καὶ φυλακτήριον καὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος λαβόντι. Τὸ γὰρ διατὶ τὸ κῦρος τῆς ἐπιστήμης καὶ τεχνης. Ὡσαύτως μὴν καὶ περὶ τῆς διηγήσεως δηλώσεως οὔσης, εἴτε ἄνωθεν ἐξαρχῆς, εἴτε καὶ πόθεν ἤρξατο. Καὶ τίνος χάριν καὶ ταῦτα ἐπίκρινε. Ὅταν δὲ ἅπτηται τῶν πίστεων ἡγουμένων τε καὶ ἀναγκαίων, διάκρισιν ποιοῦ. Καὶ τί τὸ κεφάλαιον τὸ ἰδικώτατόν ἐστιν αὐτῶν, καὶ πρὸς

τί βλέπων λέγει καὶ πραγματευόμενος. Τὰ γὰρ καθ' ἕκαστον τῶν ἐπιχειρημάτων ἐκ τούτων σοι παραστήσεται, μικροῦ δέω λέγειν, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ῥήματα· ὅταν δ' ἐκβοήσῃ τι καλὸν καὶ καίριον καὶ περιττὸν καὶ συνέσεως ἀξίας ἐχόμενον, διότι τοιοῦτόν ἐστιν οὐκ ἄχρεῖον λαβεῖν εἰς ἀπομνημόνευσιν. Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ἐπιλόγων· ἢ γὰρ αὔξει τὸ πρᾶγμα ἢ μὴ ταῖς ἐπανόδοις συστρέψας ἐν βραχεῖ διδάσκειν οἴεται δεῖν τὰ διὰ πολλῶν ἠνυσμένα. Μαρτύρων δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι τῆς μνήμης τὸ ἔργον ἡμέτερον εἶναι καὶ ἐφ' ἡμῖν τὸ τοὺς διαλυομένους, ὅταν καὶ ἀπαλλαττώμεθα ἀπ' ἀλλήλων παραπέμποντες ἢ προπεμπόμενοι, κελεύειν ἀλλήλων μεμνῆσθαι ἀπελθόντας· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ῥῆμα, ὅτι εἰ βουληθείημεν μὴ ἀμελεῖν τοῦ μεριμνᾷν, καὶ ἄποθεν ἀλλήλων μνημονεύοιμεν ἄν. Τὰ δὲ ἐγκλήματα καὶ τὸ ἐπιτιμᾷν τοῖς μὴ μεμνημένοις οὐ σαφῶς εἰς τοῦτο φέρει τὸ δέον ἐπιμέλειαν ἔχειν μνημοσύνης καὶ τοῦ ἄποθεν ὄντος; ὅσα γοῦν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ταῦτα οὐκ ἂν εἴη δίκαιον ἐπιτιμᾷν, οὐκ ἀμορφίαν, οὐ πήρωσιν, οὐδὲν τῶν ἄλλων ὅσαπερ οὐκ ἐφ' ἡμῖν (a).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ.

Ὅτι τὰ τελικὰ καλούμενα κεφάλαια, περὶ ὧν ἡ σκέψις, σύμπασιν ἐν τοῖς τρισὶν εἴδεσι τῶν λόγων ζητεῖσθαι δύναται. Αἱ μὲν γὰρ συμβουλαὶ διττῶς διανέμονται καὶ ταύτης τῆς τιμῆς τυγχάνουσι. Καὶ φέρε εἴπωμεν συμβουλίαν· κατατρέχοντος τοῦ Φιλίππου συνεχῶς τὴν Χεῤῥόνησον, γράφει Δημοσθένης διορύξαι τὸν ἰσθμὸν αὐτῆς· λέξεις γὰρ οὕτω·

(a) Hic desinit Longinus, judice Ruhnkenio, cui Finckhius assentit.

Παράνομα ταῦτ᾽ ἐστιν, ὦ Δημόσθενες, ἃ γράφεις· καινὰ γὰρ καὶ ἄτοπα, καὶ παρὰ τὸν τῆς φύσεως νόμον καὶ μὴ δόξαντα τοῖς προγόνοις μηδὲ τῷ θεῷ Διΐ· καὶ γὰρ ἔθηκε νῆσον, εἴπερ ἂν ἠβούλετο. Ἀλλ᾽ εἰ καί παράνομα, συμφέροντα μέντοι πρακτέα· τὰ γὰρ καινὰ ἐὰν σώζῃ τὴν Χεῤῥόνησον, πῶς οὐκ ἀναγκαῖα, τὰ δ᾽ ἀναγκαῖα, πῶς ἐν Χεῤῥονήσῳ καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῶν δαπάνην ὑποστῆναι οὐ βοηθεῖν, ἐν ᾧ τὸ πρέπον κατασκευάσεις. Ἢ καὶ ἑτέρῳ τρόπῳ βοηθεῖν οἷόν τέ ἐστιν αὐτοῖς, ὅτι χαλεπὸν πορίσασθαι δύναμιν, οὐδὲ ἀδύνατον τὴν ἐκείνῳ παραταξαμένην· εἰ οὔτε ῥᾴδιον, οὔτε εὔπορον, οὔτε δυνατὸν ὅλως διορύξαι τὴν Χεῤῥόνησον· δεῖ γὰρ ἀμυθήτων χρημάτων, καὶ διχῆ δαπανᾷν εἰς τοὺς προαγωνιζομένους καὶ εἴργοντας τὴν Φιλίππου δύναμιν ἀπὸ τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν διασκαπτόντων, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ὀρύττοντας, καὶ μεταλλεύοντας τὸ χωρίον, οὐκ ὀλίγους οὐδ᾽ εὐαριθμήτους. Ὁ δὲ χρόνος ὅσος. Εἰ δὲ καὶ πέτρᾳ ἐπιτύχοιεν δυσκατεργάστῳ καὶ ἀντιτύπῳ. Εἰ δὲ χαλεπήνειεν καὶ τὸ δαιμόνιον, ὡς βιαιόν τι ποιούντων ἡμῶν καὶ ἀθέμιτον, καὶ παρὰ τοὺς νόμους τῶν θεῶν, ἐν ᾧ ὅτι πανταχόθεν ἀσύμφορον, οὔτε ὁλόκληρον οὔτε ἐργῶδες τὸ ἐγχείρημα. Ἀλλὰ καὶ ὀλίγα ἀρκέσει χρήματα, κἂν εἰ πολλὰ εἰςάπαξ ἀναλώσωμεν. Τὸν δὲ ἅπαντα [χρόνον] ἐν ἀσφαλεῖ τὰς πόλεις ἕξομεν καὶ ὀχυρῷ, ἐν ᾧ ὅτι ἐν θαλάττῃ πάντων ἀνθρώπων ἀμείνους ἐσμὲν, καὶ ὅσα ἐν ταῖς νήσοις ἔχομεν, ἄληπτα ταῦτα καὶ ἀχείρωτα ἄλλοις. Καρπωσόμεθα οὖν καὶ Χεῤῥόνησον, ὡς Λῆμνον, ὡς Σκῦρον. Συνελόντι δ᾽ εἰπεῖν ἡ ἀπὸ τῶν βελτιόνων ἐπὶ τὰ χείρω μεταβολὴ κατὰ τὸν τρόπον θεωρεῖται τὸν παρὰ τὴν ἀξίαν καλούμενον. Οἷον ὁ Δημοσθένης πῶς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις περί τῆς

καθόδου τῆς ἑαυτοῦ. Οἶμαι μὲν οὖν ὅτι καὶ αὐτὸς κινεῖ τὸν ἔλεον ἐκ τοῦ παρὰ τὴν ἀξίαν θεωρεῖσθαι. Εἰ δὲ καὶ παραλέλειπται τοῦτο αὐτῷ, ὑπῆρχεν ἂν κινῆσαι τὸν ἔλεον αὐτῷ τόνδε τὸν τρόπον. Ἀλλὰ νῦν ὁ πρότερον διοικῶν τὰ ὑμέτερα πράγματα καὶ λαμπρὸς καὶ περίβλεπτος ὢν καὶ ὑπὸ πάντων ζηλούμενος οὐ μόνον τούτων ἀφήρημαι, ἀλλὰ καὶ τῆς πατρίδος ἐξελήλαμαι· καὶ ἱκέτης ἄλλων γίνομαι ὁ τέως ἄλλους εὐεργετῶν. Ἔτι κινήσεις ἔλεον καὶ ἀπὸ τοῦ καλουμένου παρὰ τὴν ἐλπίδα. Οἷον· Ἤλπιζον δημαγωγὸς καὶ τὰ ὑμέτερα πράττων καὶ τολμήσας, διὰ τὰ ὑμῖν συμφέροντα προσκρούειν τοῖς πλουσίοις ἀποκεῖσθαί μοι παρ' ὑμῖν ἀντὶ τούτων τὴν χάριν, εἰ καὶ μὴ μᾶλλον εὐδοκιμήσειν τῶν πλουσίων, ἀλλ' οὖν ἀπολαύσειν αὐτοῖς τῆς τιμῆς τῆς ἴσης, νῦν δὲ τούτων ἁπάντων ἐσφάλην. Ἤτησέ με παρ' ὑμῶν ὁ πλούσιος ἀνελεῖν δωρεάν, ὑμεῖς δὲ ἔδοτε περὶ τούτου ψήφισμα, ἐκυρώσατε. Δύναταί τις τὸν τόπον τοῦτον κινεῖν πολλαχῶς. Ἤλπισα γηροβοσκὸν παῖδα ἔσεσθαί μοι χειραγωγὸν τῶν ἄλλων ἕκαστον· ὁ δὲ οὐ μόνον τοῦτο οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ συκοφαντεῖ καὶ παρανομεῖν φησι καὶ δῆσαι βούλεται. Καὶ στρατηγὸς κρινόμενος ἐκινήθη ἐπὶ νίκῃ γενομένῃ· ἀπὸ τούτου τοῦ τόπου εἰς τὸν ἔλεον εὐπορήσει λημμάτων. Ἔτι ἔλεον κινήσεις ἀπὸ τῆς εὐδαιμονίας τῆς προτοῦ αὔξων αὐτήν, ὡς ἐπὶ τοῦ Μιλτιάδου. Οὐ μέν τοι προτοῦ εὐδαιμονήσας παρ' ὑμῖν καὶ τιμῆς καὶ στρατηγίας ἠξιωμένος οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τούτοις χώρας μένει· ἀλλ', ὁρᾶτε γὰρ τὴν μεταβολὴν αὐτοῦ τῆς τύχης. Κρίνεται μὲν ὡς ἀδικῶν τὴν πόλιν, κεκόμισται δὲ νοσῶν εἰς τὸ δικαστήριον, ἔχει δὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀφέσεως, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις, ἀλλ' ἐν οἷς ἄλλοι μέλλουσιν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν. Καὶ ὡς ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων

λόγου χάριν, εἴ τινες ἠξίουν τοὺς Λακεδαιμονίους καταλῦσαι τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν λ'· τὴν γὰρ εὐδαιμονίαν τὴν οὖσαν τῇ πόλει προτοῦ ἐπεξιών τις καὶ αὔξων καὶ τὰ παρόντα δεινὰ νῦν αὐτοῖς καταριθμούμενος καὶ ἀξιῶν ἐλέου τυχεῖν αὐτοὺς νῦν δείξει δικαίως καὶ κινήσει κατὰ τὸν τόπον τοῦτον ὑπὲρ αὐτῶν ἔλεον τῆς Ἑλλάδος· κεῖνται δ' ἐπ' ἄλλοις κριθησόμενοι, οἷον τῇ τῶν ἠδικημένων φιλανθρωπίᾳ, καὶ δμηρεύαντες ὡς Ἀλέξανδρον ἀπάγονται. Ἡμεῖς δὲ ἡ κοινὴ τῆς Ἑλλάδος καταφυγὴ, πρὸς ἣν ἐβάδιζον αἱ πανταχόθεν πρεσβεῖαι, νῦν κινδυνεύομεν ὑπὲρ τοῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος. Κέχρηται τούτῳ τῷ τρόπῳ καὶ ὁ Εὐριπίδης. Λέγει γοῦν καὶ ἡ Ἑκάβη παρ' αὐτῷ (34)·

Καὶ μὴν τύραννος, κεὶς τύρανν' ἐγημάμην·
Κἀνταῦθ' ἀριστεύοντ' ἐγεινάμην τέκνα,
Οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπερτάτους Φρυγῶν,
Οὐ Τρῳὰς οὐδ' Ἑλληνὶς οὐδὲ βάρβαρος
Γυνὴ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν ποτε.

Τῇ εὐπαιδίᾳ καὶ τῷ γήμασθαι τυράννῳ καὶ τῷ ἐκ τυράννων ἀντιπαρατίθησι τὰ παρόντα δεινά. Φησὶ δ' οὖν εὐθύς·

Καὶ ταῦτα τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ἑλληνικῷ,
Καὶ τὸν φυτουργὸν Πρίαμον οὐκ ἄλλων πάρα
Ἤκουον, ἀλλὰ τοῖσδ' ἐπεῖδον ὄμμασιν
Αὐτὴ κατασφαγέντ' ἐφ' ἑρκείῳ πυρᾷ.
Αὐτὴ δὲ δούλη ναῦς ἐπ' Ἀργείων ἔβην.

Ἡ ἀντιπαράθεσις τῶν κακῶν τοῖς ἀγαθοῖς τὸν ἔλεον κεκίνηκεν. Ἐλεεινοὶ μὲν γὰρ εἰσι καὶ οἱ ὁπωςοῦν δυστυ-

χοῦντες, ἐλεεινότεροι δὲ δοκοῦσιν εἶναι οἱ ἐκ μακρᾶς εὐδαιμονίας μεγάλαις συμφοραῖς χρώμενοι. Ἐπειδάν γέ τινας τόνγε αὐτῶν κινοῦντες ἔλεον ἀτυχοῦντας ἐπιδεῖξαι θέλωμεν, πάσχοντας αὐτοὺς κακῶς ἀποδείξομεν ἀπὸ τριῶν τόπων, καὶ κατὰ ψυχὴν, καὶ κατὰ σῶμα, καὶ κατὰ τὰ ἐκτός. Κατὰ μὲν ψυχὴν οὕτω· λύπην περὶ αὐτῶν ἰσχυρὰν εἶναι λέγοντες, ἢ παράνοιαν, ἤ τι τῶν τούτοις ἐοικότων. Ἔστι δὲ καὶ ὁ ἔρως τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν· ἔλεον κινεῖ τις καὶ περὶ τοῦ ἔρωτος διεξιὼν, ὅταν ἢ βιασάμενός τις, ἧς ἤρα, ἐπὶ ταύτῃ κινδυνεύῃ. Τὰ δὲ κατὰ σῶμα οὕτω θεασώμεθα, εἰ πέπληκται, εἰ τέτρωται, εἰ πληγὰς ἀνεδέξατο ἢ μάστιγας· περὶ τὸ σῶμα, ἢ δεσμοῖς κέχρηται, ἢ τῇ τοιαύτῃ ταλαιπωρίᾳ περιέπεσεν. Ἐπειδὰν δὲ τῶν τοιούτων ὁτιοῦν προφερόμενος ἐθέλοι τὸν ἔλεον ἐργάσασθαι, οὐχ ἁπλῶς δεῖ τὸ στοιχεῖον τοῦ ἐλέου λέγειν, ἀλλ' ἐπεξιέναι σαφῶς καὶ τὰ παρακολουθοῦντα αὐτῷ· οἷον ἡ λύπη, ὁ ἔρως, ἡ μανία· τούτων γὰρ ἕκαστον πρᾶγμά ἐστι, καὶ κινεῖ μὲν ἔλεον καὶ ἁπλῶς ληφθέν. Μᾶλλον δὲ τὰ παρακολουθοῦντα κινήσει, ὅταν τὰ παρακολουθοῦντα τῷ ἔρωτι ἐπεκδιδάσκωμεν, ἢ τῇ μανίᾳ ἢ τῇ λύπῃ ἢ ὁτῳδήποτε τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν. Οἷον· ἐν τίσι γάρ ἐστιν οὗτος; αὐτὸν οὐκ οἶδεν, οὐ γυναῖκα γνωρίζει, οὐ παῖδας τοὺς ἑαυτοῦ, οὐ νόμους, οὐ τὸ δίκαιον ἐπίσταται, οὐ συνίησιν ἡμέρας, οὐχ ἡλίου φῶς· φεύγει τὰ τοῖς ἄλλοις ἥδιστα δοκοῦντα εἶναι, ποθεῖ δὲ ἃ φεύγουσιν οἱ ἄλλοι, ἐρημίᾳ χαίρει καὶ ἐπεμβαίνει πυρὶ, καὶ τὸν μετὰ θηρίων μᾶλλον ἀσπάζεται βίον. Ἐλάβομεν τὰ παρακολουθοῦντα τῇ μανίᾳ ἁρμοζόντων ἁπάντων αὐτῶν εἰς τὸν ἔλεον. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ λυπουμένου καὶ ἐρῶντος ἐν μέρει τὰ παρακολουθοῦντα καὶ ταῖς ἐρωτικαῖς λύπαις λαμβάνοιτ' ἂν καὶ

οἱ περὶ τούτων ἑκάστου λόγοι. Ἅμα τε αὐξήσας τὸ στοιχεῖον τοῦ ἐλέου καὶ τοὺς δικαστὰς ἐπισπάσονται πρὸς τὸ οἰκεῖον αὐτοῦ. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ σώματος παθῶν κινῶμεν τὸν ἔλεον, ἀπὸ πηρώσεως ἢ δεσμῶν ἢ τραυμάτων, καὶ τὰ ἀπὸ σώματος τούτοις παρακολουθοῦντα ληψόμεθα. Τίνα τοίνυν πηρώσει παρακολουθεῖ; σκότος πολὺ, καὶ τὸ μηδενὶ χαίρειν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δύνασθαι, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστα. Τὰ δὲ ἐκτὸς καλούμενα θεωρεῖται ἐν σπάνει τροφῆς ἢ χρήματος· καὶ ἀπὸ τούτων οὖν ἔλεον κινήσεις λόγου χάριν. Καὶ ὅτε ὁ σὺν πᾶσι τρυφῶν καὶ ἑτέρους εὖ ποιῶν ἐνδεής ἐστι καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ φαγεῖν, παρ' ἄλλων ἐρανίζετο τροφάς. Ὅταν μέντοι λαμβάνωμεν τὰ παρακολουθοῦντα τοῖς ἐκτὸς, καὶ τοῖς κατὰ σῶμα, καὶ τοῖς κατὰ ψυχὴν, πεφυλαγμένως τοῦτο ποιήσομεν· οὐ γὰρ πάντα ἐροῦμεν κινεῖν ἔλεον πειρώμενοι τὰ λεχθέντα. Ἔλεον οὖν ὁμοίως κινεῖ ζημία εἰς χρήματα καὶ ἀφαίρεσις οἰκέτου, καὶ τούτων ἕκαστον· ἀλλὰ δουλείαν, αἰχμαλωσίαν, θάνατον ἢ παιδὸς ἢ γυναικὸς, τὰ δὲ ἐξ ἐκείνων δοκοῦντα τῶν κακῶν, καὶ ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν ἐπακολουθεῖ τὸ δακρύειν, ταῦτα προοισόμεθα καὶ τὰ παρακολουθοῦντα αὐτοῖς ἐπελευσόμεθα, τὴν ἀπαιδοτροφίαν, εἰ παρεχολούθησην, ἐν τίσι νῦν ἐστιν, ἐν γάμῳ, ἐν χρείᾳ. Κινεῖ ἔλεον καὶ τὰ ἀπρεπῆ καὶ τὰ αἰσχρὰ, καὶ οἷς ἂν ὄνειδος προσῇ περί τινων λεγόμενα, ἐπειδὴ ἐπ' αὐτῶν κίνδυνος καὶ παθεῖν, ὡς Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Ἀνδρομάχῃ (35)·

Καί κεν ἐν Ἄργει οὖσα πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις.

καὶ ὅλως τὰ ἑξῆς ἅπαντα ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος εἰρημένα τὸν

ἔλεον τὸν τῆς Ἀνδρομάχης κινεῖ. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀνδρομάχη τὰ παρακολουθοῦντα τῇ ὀρφανίᾳ λέγουσα περὶ τοῦ παιδὸς τοῦ ἑαυτῆς καὶ αὐτὴ τὸν ἔλεον κινεῖ (36)·

Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνα.
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχεν.

καὶ τὸ (37)·

Δακρυόεις δὲ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην.

Ἐν πολιτικῷ δὲ ζητήματι ἀπὸ τῶν ἀπρεπῶν οὕτως ἔλεον κίνησον. Οἷον· πλούσιος ἐχθροῦ πένητος παῖδα ἀριστεὺς πρὸς ἀναίρεσιν ᾔτησεν, ἔδωκεν ἡ πόλις· εὐθὺς αὐτὸν ὁ πατὴρ ἀναιρεῖσθαι βούλεται· ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν ἀπρεπῶν πάντων καὶ τῶν αἰσχρῶν ἔλεον ὁ πένης κινήσει. Οἷον· ἥξεις πρὸς τὸν πλούσιον, παιδίον, καὶ οὗτος ἔσται σου κύριος, ἐξουσίαν ἀνελεῖν ἔχων· πῶς οὖν σοι χρήσεται νέῳ ὄντι καὶ ὥραν ἔχοντι τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ἀπειρημένα μετ' ἐξουσίαν, ἃ τοὺς παρόντας οἱ νόμοι κελεύουσι μὴ δημηγορεῖν, ἐπεὶ τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀπρεπῶν ἕκαστον ἔλεον κινήσει. Ἀλλὰ καὶ Ἀγαμέμνων ἔλεον ἐκίνησεν ἐπὶ τῷ Μενελάῳ τετρωμένῳ ἔκ τινος [τῶν] αἰσχύνην τοῖς Ἕλλησι φέροντος (38),

Καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων
Τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο,

καὶ τὰ ἑξῆς. Δύναται τούτοις ὁμοίως ὁ πένης ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἔλεον κινῆσαι· οὐ γὰρ μόνον ὁ παῖς πείσεται ἃ καὶ αἰσχρόν ἐστιν [ὄντα φύσεις] λέγειν, ἀλλὰ καὶ περ

αὐτῶν ἐροῦσιν ἕτεροί τινες· τίνα τοίνυν ἐρεῖ περὶ ἡμῶν αὐτῶν ἕκαστος; οὐ ταῦτα δὴ, τὴν ὕϐριν, τὴν αἰσχύνην τὴν τοῦ σώματος, τὰ ὀνείδη ἡμῖν ἀμφοτέροις φέροντα; ἐπὶ ταῦτα ουν α ὸν δώσετε; Τὰ μέν τοι δεινὰ τὰ συμϐεϐηκότα τισὶν ἢ συμϐησόμενα οὐ δεῖ κεφαλαιωδῶς ἐκτίθεσθαι· ἡ γὰρ ἀθρόα τούτων δήλωσις ἔκπληξιν ἔχει μᾶλλον τῶν ἀκουόντων αὐτὰ, ἢ ἔλεον τῶν πεπονθότων. Παράδειγμα τὸ τοῦ Αἰσχίνου ἀθρόας δηλώσεως κακῶν, τὸ περὶ Θηϐαίων εἰρημένον (39)· « Θῆϐαι δὲ Θῆϐαι πόλις ἀστυγείτων μεθ' ἡμέραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται· » Ἀλλ' οὐχ ὁ Δείναρχος, ἀλλ' ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἐλθὼ τόπον· καὶ ἄλλα μὲν εἶπέ τινα, δι' ὧν τὸν ἔλεον ἐκίνησε. Καὶ μέντοι γε καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐρημίαν τῶν Θηϐαίων παραστῆσαι βουλόμενος εἶπε· « περιπέτονται δὲ τὸ τῶν ταλαιπώρων ἄστυ Θηϐαίων χελιδόνες. » Ὡς δὲ τὸ ἀθρόως λέγειν τάς τινων συμφορὰς ὀξὺ ἄκουσμα ὃν ἀλλοτρίως ἔχει πρὸς τὸν ἔλεον, οὕτω τὸ ἐπακριϐὲς ἐπὶ πάντα ἐπεξιέναι πειρᾶσθαι καὶ καταϐαλεῖ τὸν ἔλεον. Μέσην οὖν βαδίζειν δεῖ, ὡς Ὅμηρος (40)·

Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας,

ἀπὸ τῶν ἐνεχομένων ἁλώσει πόλεως τὸν ἔλεον ἐκίνησεν, ὧν ἐκινδύνευσεν ἡ πόλις παθεῖν. Εἰ δὲ δὴ πάντα διεξήει τὰ παρακολουθοῦντα πόλεως ἁλώσει, γελοῖος ἂν ἦν καὶ μικροπρεπής. Κινεῖ δὲ μάλιστα ἔλεον καὶ ἡ ἐνάργεια ἡ τῶν ἀτυχούντων καὶ ἠθοποιΐα καὶ χαρακτηρισμὸς ὁ περὶ αὐτῶν γινόμενος, ὡς ὁ Δημοσθένης περὶ τοῦ Στράτωνος (41)· « κάλει δὲ τὸν Στράτωνα αὐτὸν τὸν τὰ

τοιαῦτα πεπονθότα. Οὗτος τὰς ἐφ' ἡλικίας στρατείας ἐστρατευμένος ἕστηκε τανῦν σιωπῶν, οὐδὲ ὀδύρεσθαι τὰς ἑαυτοῦ συμφορὰς ἐξουσίαν ἔχων.» Ἐχαρακτήρισε γὰρ αὐτὸν σιωπῶντα περιστήσας δικαστηρίῳ, καὶ ἦθος περιέθηκεν αὐτῷ τούτου σιωπῶντος καὶ δεδοικότος λέγειν. Ἠθοποιΐαν δὲ τὴν διὰ λόγων τόνδε τὸν τρόπον ποιήσομεν. Οἷον· τίνα δὲ ἔλεγεν ὁ σφαττόμενος; τίνα ἡ βιαζομένη παρθένος ἢ ὁτιοῦν κινδυνεύων τις παθεῖν; Ὡς ἐπὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, τοῖς φυγάσι συμφεύγειν τοὺς παῖδας· ἔφευγέ τις, συνέφευγεν αὐτῷ καὶ ἡ γυνὴ, τὸ παιδίον κατιὸν μετὰ τῆς μητρὸς ἀπέκτεινέ τις, καὶ φόνου κρίνεται. Ἐνταῦθά ἐστι δι' ἠθοποιΐας ἔλεον κινῆσαι, περιθέντας λόγους τινὰς τῇ μητρὶ τοῦ παιδίου, οὓς εἶπε παραιτουμένη τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ. Κινεῖ δὲ ἔλεον καὶ τὸ τῆς ὁμοιοπαθείας στοιχεῖον καλούμενον. Οἷον· ὑπὲρ παιδός τις ἀγωνίζεται, ἢ μητρὸς ἢ πατρός· οὗτος εἵλετο τοὺς δικαστὰς ἐν τοῖς αὐτοῖς αὐτῷ γενέσθαι πάθεσιν, ἔλεον κινήσει, οἷς αὐτὸς ἐπεπόνθει, ἐπιστήσας τοὺς ὄντας κυρίους τῆς ψήφου. Κεκίνηκε καὶ τοῦτον τὸν τόπον Ὅμηρος ἐν Λιταῖς. Τὸ γὰρ (42)

Μνῆσαι πατρὸς σεῖο θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,

καὶ τὰ τούτοις ἑξῆς εἰς τὴν ὁμοιοπάθειαν αὐτὸν ἄγει· ἐπειδὰν μέντοι πρὸς τοὺς δικαστὰς τοιοῦτόν τι λέγωμεν, τὸ δοκεῖν κατ' αὐτῶν δυσφημεῖν φυλαξόμεθα. Χρησόμεθα δ' οὖν τῇ προδιορθώσει καλουμένῃ, οἷον· τὰ μὲν οὖν ἐμοὶ συμβεβηκότα μηδενὶ συμβαίη παθεῖν ὑμῶν, ἀλλ' οὐδὲ συμβήσεται τῶν θεῶν ὑμῖν εὐμενῶν ὄντων· ὅσοις δέ εἰσι θυγατέρες παρθένοι, νομισάτω τούτων ἕκαστος ἡρπάσθαι τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ὑπὸ τοσούτων πραγμάτων τὴν βίαν πε-

πρᾶχθαι. Καὶ τὰ ἑξῆς τούτοις εἰ λέγοι, ἔλεον κινήσει ἀπὸ τοῦ στοιχείου τοῦ προειρημένου. Κίνησον ἔλεον καὶ ἀπὸ τοῦ κατηγορεῖν ἑαυτῶν, αὐτοὶ κατηγοροῦντες αὐτῶν. Τοῦτό ἐστι μὲν εὑρεῖν καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς· ἀμέλει παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ (43) τοῦ Πενθέως ἡ μήτηρ Ἀγαυὴ ἀπαλλαγεῖσα τῆς μανίας καὶ γνωρίσασα τὸν παῖδα διεσπασμένον κατηγορεῖ μὲν ἑαυτῆς, ἔλεον δὲ κινεῖ. Ἐν δὲ τῇ δικανικῇ ὑποθέσει οὕτως ἔστω· ὁ πένης μὲν ὑπὸ πλουσίου ἐξῃτημένος, ἀξιῶν δὲ ἤδη τεθνάναι μέλλοντος τοῦ πλουσίου καὶ διατρίβοντος, αὐτὸς ἑαυτοῦ κατηγορῶν τῆς προαιρέσεως καὶ τῆς πολιτείας ἔλεον κινήσει. Τί γὰρ ἔδει τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τὸν πλούσιον; τί δαὶ ἐμαυτὸν ἐπεξῆγον αὐτῷ διὰ τοὺς νόμους; ἐρεῖ τις ἴσως καὶ τὴν δημοκρατίαν δι' ὑμῶν αὐτῶν ἕκαστον· τί οὖν ὤνησέ με ταῦτα; οἱ νόμοι προδεδώκασί με, ἐγκαταλέλοιπέ με ἡ δημοκρατία, ὑμεῖς αὐτοὶ κατεψηφίσασθε. Καὶ πάλιν· γήμας τις, καὶ ἐκ τοῦ γάμου δίκας ἔχων καὶ πράγματα, αὐτὸς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ· καὶ παῖδας ποιησάμενος ἄλλος. Καὶ συνελόντι εἰπεῖν πολλαχῶς οὗτος ὁ τόπος μεθοδεύεσθαι πέφυκε. Κινεῖ δὲ ἔλεον καὶ λόγος πρὸς τόπον τινὰ γιγνόμενος, οἷον πρὸς ἐκκλησίαν, πρὸς βῆμα, πρὸς δικαστήριον· παράδειγμα τούτου τὸ Σοφοκλέους, ὃς (44) πεποίηκεν Οἰδίποδα πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα διαλεγόμενον [τῷ Κιθαιρῶνι]· « τί με ἐδέχου, τί με οὐ λαβὼν ἔκτεινες; » Καὶ πάλιν Ἡρακλέα που (45) πεποίηκε πρὸς τοὺς βραχίονας τοὺς ἑαυτοῦ καὶ τὸ στέρνον· ξαινόμενος γὰρ ὑπὸ τοῦ φαρμάκου φησίν·

Ὦ χεῖρες, ὦ στέρν', ὦ φίλοι βραχίονες,
Ὑμεῖς ἐκεῖνοι δή,

καὶ τὰ ἑξῆς. Δύνανται δὲ καὶ οἱ προςόντες λόγοι γινόμενοι κινεῖν ἔλεον κατὰ ὑποκειμένου· εἴ τις ἠριστευκὼς πολλάκις κρίνοιτο προδοσίας διὰ τὰ ἀπὸ τῶν πολέμων εἰλημμένα. Ὡς εἰ Δημοσθένης παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις κρίνοιτο περὶ τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ τὰ ἐξ Ἀμβρακίας ὅπλα κομίσας αὐτοῖς, ἄγοι δὲ αἰχμάλωτα. Κινεῖ δ' ἔλεον καὶ τὸ δέον γενέσθαι, οὐ γεγενημένον, γενόμενον δὲ, ὅπερ οὐκ ἔδει γενέσθαι. Οἷον εἰ πατὴρ ὑπὲρ παιδὸς εἰςίοι δίκην ἀνῃρημένου· τὸ δὲ γενέσθαι λέγων, δεικνὺς αὐτῷ μὴ γεγενημένον, ἔλεον κινήσει· οἷον ὃν ἔδει περιόντα μου καὶ γηροκόμον εἶναι καὶ θεραπευτὴν, καὶ ὃν εἰκὸς ἀποθανόντα με περιστεῖλαι, καὶ τῶν νενομισμένων ἀξιῶσαι, οὗτος μὲν οἴχεται καὶ τέθνηκεν· ἐγὼ δὲ αὐτὸν προὐθέμην καὶ τῶν νενομισμένων ἠξίωσα τὸν νέον, ὁ τηλικοῦτος ὁ πατὴρ τὸν υἱόν. Κινεῖ δ' ἔλεον καὶ λόγος τις γενόμενος πρός τι κτῆμα τῶν τοῦ τεθνεῶτος, ὡς ὁ Κτησίας πεποίηκε τὴν τοῦ Κύρου μητέρα περὶ τῶν ἵππων αὐτοῦ καὶ τῶν κτημάτων καὶ τῶν ὅπλων διαλεγομένην, καὶ ἀπὸ τούτων οἶκτον κεκίνηται. Δύναται δὲ καὶ ἐν τῇ δίκῃ πατὴρ υἱοῦ τεθνεῶτος ἀπ' εἰκόνος ἔλεον κινεῖν αὐτοῦ· χλαμύδος διαβολάς. Καὶ Ἠλέκτρα ἐν τῷ Ὀρέστῃ (46) θεασαμένη τὴν ὑδρείαν, ἐν ᾗ ἦν πλαστῶς κεκομμένα ὀστέα αὐτοῦ, διαλέλεκται μὲν πρὸς αὐτὴν, κινεῖ δὲ ἔλεον· φησὶ γοῦν·

Ὦ φιλτάτου μνημεῖον ἀνθρώπων ἐμοῦ
Ψυχῆς Ὀρέστου λοιπόν.

ἔπειτα τούτοις συνάπτει τὸν παρὰ ἐλπίδος τόπον καλούμενον καὶ αὐτὸν ἔλεον κινεῖν δυνάμενον· φησὶ γάρ·

Ὡς σμικρὸς ἐν σμικρῷ μὲν εἶ,

καὶ ἐπιτίμησιν αὐτῷ συνέπλεξεν, ὥσπερ μήποτε ὤφελε, φησίν. ἀλλὰ πρότερον τεθνηκέναι· ἔπειθ' ἃ ἔδει τεθνεῶτος αὐτοῦ γεγονέναι ὡς οὐ γεγονότα διέξεισιν· οὐ γὰρ ἔθαψά σε, φησίν, οὐδὲ περιέστειλα. Κινεῖ δὲ ἔλεον καὶ ὁ πρὸς πατρίδα λόγος γινόμενος περὶ τοῦ τεθνεῶτος. Λόγου χάριν ἔστω τις Ἀθηναῖος ἀνῃρημένος· ἐὰν ἀποστρέφῃ τις τὸν λόγον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔλεον κινήσει παρὰ τοῦ τεθνεῶτος. Οἷον εἰ μὲν ὠτακουστεῖ περὶ αὐτοῦ, καραδοκεῖ τὸ μέλλον καὶ ὅσον οὐδέπω ἥξειν οἴεται, καὶ ἕξειν δημηγόρον στρατηγὸν, ὁ δὲ πόῤῥω τῆς ἑαυτοῦ τέθνηκε. Καὶ οἱ πρὸς τὰ παιδία τῶν τεθνεώτων γονέων ἢ γυναῖκας λόγοι γινόμενοι κινοῦσιν ἔλεον. Ἵνα τῶν μέν τις τὴν ὀρφανίαν ὀδύρηται καὶ τὰς ταύτῃ παρακολουθούσας συμφορὰς καὶ τὸ ἀναίσθητον αὐτῶν ἐν οἷς δυστυχοῦσιν· τῶν γονέων δὲ τὸ γῆρας καί τὴν ἐρημίαν καὶ τὰ ταύτῃ παρακολουθοῦντα· γυναικὸς δὲ πάλιν χηρείαν, καὶ ὅσα ταύτῃ παρακολουθεῖν πέφυκε. Καὶ ἀπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ τεθνεῶτος ἔλεον κινεῖν δύναται, ἐὰν μὲν ᾖ διὰ φαρμάκων ἀνῃρημένος, καὶ τὰ παρακολουθήσαντα τῇ φαρμακίᾳ διεξιὼν, τὰς ὀδύνας, τὴν ταλαιπωρίαν, τὸ μῆκος τὸ τῆς νόσου, τὸ σῶμα λυμανθὲν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῶν φαρμάκων· ἐὰν δὲ βιαίως, ἐπιὼν τὰ τραύματα, τὸν τρόπον τῆς ἀναιρέσεως. Τοῦτον τὸν τρόπον κεκίνηκεν Εὐριπίδης (47) οἶκτον ἐπὶ τῷ Πενθεῖ κινῆσαι βουλόμενος. Ἕκαστον γὰρ αὐτοῦ τῶν μελῶν ἡ μήτηρ ἐν ταῖς χερσὶ κρατοῦσα καθ' ἕκαστον αὐτῶν οἰκτίζεται. Ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου καὶ Ξενοφῶν (48) τὴν Πάνθειαν οἰκτρὰν ἐπέδειξεν, οἶκτόν τινα καὶ ἔλεον περιθεὶς τῷ πάθει. Ἃ μὲν γὰρ ἠθοποίησε τὸ σχῆμα τῆς γυναικὸς, ἱσταμένης ἐπὶ πένθει δακρυούσης, ἔπειτα τὸν Ἀβραδάτην παρακείμενον αὐτῇ διηγήσατο, καὶ πῶς δεξαμένη τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖ-

σαν κατεφίλησε. Καὶ ἡ Ἑκάβη (49) τὸν Ἀστυάνακτα τοῦτον πενθεῖ τὸν τρόπον, κεφαλῆς τε αὐτοῦ ψαύουσα καὶ χειρῶν καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος. Κινεῖ δὲ ἔλεον καὶ ἡ ἀνάμνησις, τί δὲ εἶπεν ἢ ἐποίησεν. Οἷον· ἀνηρήσθω πένης καὶ κρινέσθω πλούσιος ἐπ' αὐτῷ· ἔλεον οὖν αὐτοῦ κινήσουσιν, ἀναμιμνήσκοντες τοὺς δικαστὰς δημηγοριῶν αὐτοῦ, πρεσβειῶν, τῶν ἄλλων πολιτευμάτων. Καί ὡς ἐπὶ τοῦ Μιλτιάδου κρινομένου μετὰ Πάρον, καὶ Θεμιστοκλέους προδοσίας κρινομένου, ὁποῖος ἦν τὸν χρησμὸν εἰςηγούμενος τῶν ἄλλων ἕκαστον αὐτῶν εἰπεῖν. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ὁ Σοφοκλῆς τοιούτους τινὰς λόγους τῇ Ἠλέκτρᾳ περιτέθεικε (50)· θρηνοῦσα γὰρ τὸν ἀδελφὸν τεθνεῶτα, ὡς ᾤετο, διέξεισι τὰς ἀγγελίας ἃς ἀπέπεμπε πρὸς αὐτὴν ὡς ἥξων αὐτὸς καὶ οὐκ εἰς μακρὰν τιμωρησόμενος τὸν Αἴγισθον. Κινεῖ δὲ ἔλεον καὶ ἡ τῶν ἐχθρῶν ἐπ' αὐτοῖς ἐσομένη χαρὰ δηλουμένη, καὶ νὴ Δία τις ἡδονή· ἡ γοῦν Ἠλέκτρα καί ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν χαρᾶς οὔσης κινεῖ τὸν ἔλεον· γελῶσι δὲ, φησὶν, οἱ ἐχθροὶ, καὶ μαίνεται ἡ μήτηρ ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Καὶ ὁ Αἰσχίνης τοῦτόν που κεκίνηκε τὸν τόπον· ὁποῖον γὰρ, φησὶν, ἐστὶν ἐχθρὸν ἰδεῖν ἐπ' αὐτῷ ἡδόμενον καὶ χαίροντα τῇ καταδίκῃ τινός. Κινήσει δὲ ἔλεον κἂν ὑποδεικνύωμεν τὸ πάθος τὸ συμβεβηκὸς περί τινας τῶν οἰκείων τοῦ κρινομένου ἢ τοῦ τεθνεῶτος. Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Ἀρχεστράτου ἐπέξεισι· λέγει γάρ που τὰ συμβεβηκότα τῇ τοῦ Ὀνείδου μητρί. Καὶ ὁ Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀχιλλείδου τὸ πάθος τὸ τῆς ἀδελφῆς συμβὰν αὐτοῦ· λέγει γὰρ, ὡς ἀκρατῆς λύπης γεννηθεῖσα αὐτὴν ἀπέκτεινε. Κεκίνηκε τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ Αἰσχίνης ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐλεεινοὺς (51) αὐτοὺς εἰπὼν, ἢ

αὐτῷ προφαίνεσθαι. Ὑπάρχει δὲ ἐν τοῖς ἀληθινοῖς ἀγῶσι καὶ παρὰ μητρός τι λέγειν τοῦ κρινομένου, καὶ παρὰ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν παρόντων ὑπογράφοντας ἐναργῶς τὰ περὶ αὐτοὺς ὄντα πάθη τῷ λόγῳ, πῶς τέ εἰσιν ἱστάμενοι, καὶ πῶς δεδοίκασι, καὶ πῶς ὁ φόβος αὐτοὺς ἐξίστησι. Κινεῖ δὲ ἔλεον καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἀτυχούντων ἢ λεγόμενα ἢ πραττόμενα ἢ δηλούμενα, ὥς πού τις τῶν παλαιῶν τῶν Θηβῶν ἁλουσῶν ἔλεον κεκίνηκε τὰ ὑπὸ τῶν ἀγομένων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν Θηβαίων πεπραγμένα διεξιὼν, τοὺς μετὰ βίας ἀγομένους ἀπὸ ἱερῶν, ἀπὸ ἀναθημάτων, ἐγκολπιζομένους τὴν γῆν τὴν πατρῴαν ἐναργῶς ὑπὸ τὴν ὄψιν ἄγων τοῖς ἀκούουσι. Καὶ ἐπ' Ὀλυνθίων ἢ Φωκέων ἤ τινων ἄλλων ἔχοι τις ἂν λέγειν. Καὶ ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν ἀτυχούντων ἐλεόν ἐστι κινεῖν, ὡς Εὐριπίδης τὴν Κλυταιμνήστραν ἔλεον εἰςάγει κινοῦσαν μετὰ τὸν τῆς Ἰφιγενείας θάνατον (52)·

Τίν' ἐν δόμοις με καρδίαν ἕξειν δοκεῖς,
Ὅταν δόμους μὲν τούςδε προςίδω κενοὺς,
Κενοὺς δὲ παρθενῶνας;

καὶ τὰ ἑξῆς ἐπὶ τούτοις. Καὶ πένητα δὲ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν γενησομένων παθῶν, εἰ μὴ δημηγορήσει διὰ τὸν πλούσιον, ἐστὶ κινῆσαι τὸν ἔλεον· εἰ γὰρ τοῦτον δημηγοροῦντα βλέποιμι αὐτὸς τούτου τυχεῖν μὴ δυνάμενος, τίνα με ψυχὴν ἕξειν δοκεῖτε; τηνικαῦτα λέξει παράνομα, ἐγὼ δὲ σιωπήσω· καταλύσει τοὺς νόμους, ἐγὼ δ' οὐ φθέγξομαι. Ἐκ τούτων ἔλεον κινήσει καὶ τῶν ἄλλων ἐπιὼν ἕκαστον τῶν τούτοις ὁμοίων. Ἔτι ἔλεον κινήσει τὴν ἐρημίαν ὀδυρόμενος τὴν ἑαυτοῦ, οἵαν ἐπὶ τῆς ἀλλοτρίας τις κρίνεται. Ἀπὸ

τῆς οὖν ἐρημίας οἶκτον κινήσει· ὁ μὲν ἀγών ἐστί μοι τηλικοῦτος· κινδυνεύω περὶ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ μόνος ἐν ὑμῖν ἀγωνίζομαι, οὐχὶ συγγενεῖς ἔχων, οὐχ ἡλικιώτας, ἐπ' ἀλλοτρίων ἀγνὼς καὶ ἐν ἀγνῶσι. Καὶ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ δέ τις ἀγωνιζόμενος ὀδύροιτ' ἂν τὴν ἐρημίαν τὴν οὖσαν αὐτῷ, πένης ὢν κατεστασιασμένος, οἰκείους οὐκ ἔχων, ἢ ἔχων μὲν, ὑπ' αὐτῶν δὲ προδεδομένος. Κινεῖ δὲ ἔλεον κἂν τούτοις μάλιστα καὶ ὁ τῆς ἐντολῆς καλούμενος τόπος· πολλαχῶς δὲ αὐτῷ χρησόμεθα. Οἷον· τίνα δὲ ἐνετείλατο ὁ τελευτῶν καὶ ὑπονοῶν ἐκ φαρμάκων ἀνῃρῆσθαι· ἢ τίνα πάλιν τρωθεὶς μέν τις, μέλλων δὲ τελευτᾷν· ἢ καὶ νὴ Δία τίνα ἀριστεὺς ἐνετείλατο τῇ γυναικὶ, οὐκ ἀξιῶν αὐτὴν γήμασθαι ἐντὸς τῆς πενταετίας· ἢ ἀποθνήσκων πατὴρ ἐγχειρίζων παῖδας ἐπιτρόποις, καὶ παρακαταθήκας διδοὺς, ἢ μέλλων ἀποδημεῖν, ἢ ἀγόμενος παρὰ τύραννον. Ἔστι δὲ ἐντελλομένους ποιεῖν καὶ τοὺς κρινομένους· ἐπιστέλλω δὲ ὑμῖν, εἰ καταψηφεῖσθέ μου ὡς προδεδωκότος μετὰ τὰς τρεῖς ἀριστείας τὴν πόλιν, ἀνελεῖν μου τὰς εἰκόνας, ἐξαλεῖψαι μου τοὔνομα, καθελεῖν τὰ τρόπαια, τὰ ὑπομνήματα τῶν ἀριστειῶν. Κέχρηται τῷ τῆς ἐντολῆς τρόπῳ καὶ ὁ Σωκράτης· μέλλων γὰρ πιεῖσθαι τὸ κώνειον ἐντέλλεται τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἑαυτοῦ μήτε κλαῦσαι μήτε ὀδύρασθαι, καὶ ἃ ποιοῦντες περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὴν γυναῖκα χαρίζοιντ' ἂν αὐτῷ. Δεῖ δὲ τὰς ἐντολὰς εὔγνωμόν τι ἔχειν καὶ εὐσεβὲς, ὁποία ἐστὶν ἡ Σωκράτους καὶ τῶν δέκα στρατηγῶν τινος.

ΠΕΡΙ ΠΑΘΟΥΣ.

Τὸ πάθος πολὺ μὲν ἐν ποιήσει τραγικῇ· ἕξει δέ ποτε καὶ εἰς τὸν πολιτικὸν, ὅταν ἡ πόλις ἢ πρόσωπόν τι τῶν

παρ' ἀξίαν συμβάντων κακῶν μνημονεύσῃ, οἷα τὰ περὶ Φωκέας. Τὴν δὲ λέξιν δεῖ εἶναι ἄπλαστον καὶ ἀκαλλώπιστον, τὸ γὰρ καλλωπίζειν οὐ θρηνοῦντος, τὴν δὲ σύνθεσιν μᾶλλον ἄνετον, τὰ δὲ σχήματα γοργότερα καὶ ἀκμαιότερα· Καὶ ταῦτα μὲν γενικώτερα θεωρήματα καὶ ἀμυδρότερα. Ἴδωμεν δὲ καὶ καθ' ἕκαστα. Πάθος ποιοῦσιν αἱ ἀντεξετάσεις μάλιστα πρὸς τὰ πρότερα· οἷον πρότερον μὲν ἐν οἵᾳ ἦν τύχῃ, καὶ ὅτι λαμπροτέρᾳ, νῦν δὲ οἷς πέπτωκεν, ὥσπερ Εὐριπίδης (53)·

Πρῶτον μὲν οὖν μοι τἀγάθ' ἐξετάσαι φίλον·
Πρὸς γὰρ κακοῖσι πλείον' οἶκτον ἐμβαλῶ.

Πάθος ποιοῦσι καὶ αἱ παραθέσεις πρὸς ἕτερα· οἷον εἰ λέγεις ἐν ἐκείνῳ τῷ ζητήματι· οἱ Ἀθηναῖοι πρεσβεύονται ἐπὶ τῶν τριάκοντα πρὸς Λακεδαιμονίους, ἀξιοῦντες ὑφ' ἑνὸς τυραννεῖσθαι. Εἰ οὖν λέγοις· οὐδὲν τοσοῦτον ἡ λοιμώδης νόσος, οὐχ ἡ Σικελία ἤνεγκε ταῖς Ἀθήναις πάθος, ὅσον οἱ τριάκοντα· ἐκεῖνα μέν γε εἰς μοῖράν τινα τῆς δυνάμεως ἐλυμήνατο, οἱ δὲ διὰ πάντων διήκουσι. Πάθος ποιοῦσι καὶ ὑπερβολαὶ ἐν τῷ ἀορίστῳ· τούτων δεινότερα οὐ γέγονεν οὐδὲ μείζω πράγματα ἐφ' ὑμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, οἶμαι δὲ οὐδ' ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. Πάθος ποιοῦσι καὶ αἱ ποιότητες τῶν προσώπων ἐξεταζόμεναι· τίς ὢν δεινὰ πέπονθεν· ὅτι καλὸς κἀγαθὸς, ὅτι εὐεργέτης· ὡς περὶ Φωκέων ὁ Δημοσθένης· τίνες ὄντες ταῦτα πεπόνθασι; Καὶ μὴν ὅτι Θηβαίοις ποτὲ τὴν ἐναντίαν ψῆφον ὑπὲρ ἡμῶν ἔθεντο. Πάθος γίνεται καὶ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου· οὐ μόνον τίς ὢν πέπονθεν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τίνων, ὡς ἐν τῷ περὶ Σράτωνος λόγῳ Δημοσθένης (54) « καὶ ταῦτα πέπον-

θεν ὑπὸ Μειδίου καὶ τοῦ Μειδίου πλούτου.» Ἐν τοῖς πάθεσι αἱ διαπορήσεις χρήσιμοι εὐθὺς ἐν ἀρχῇ· τί πρῶτον ἢ δεύτερον εἴπω; ἢ οὕτως· ἀπορῶ τί χρὴ δρᾶσαι; πότερα μεθεῖναι ἀμνημόνευτα· ἀλλ' ἀλυσιτελὲς τοῦτό γε· ἀλλὰ διεξελθεῖν δεῖ· ἀλλ' οὐ ῥᾴδιον ἀδακρυτὶ τοῦτο δρᾶν. Πάθος ποιοῦσιν καὶ οἱ ἀναδιπλασιασμοί (55)· «Θῆβαι δὲ, Θῆβαι.» Καὶ αἱ δεινώσεις· «θέαμα δεινόν.» Πάθος ποιεῖ καὶ τὰ ἀνακλητικά (56)· «θέαμα δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοί.» Ἐν τοῖς πάθεσιν οὐ πολυν εἶναι δεῖ τὸν κόσμον, οὐδ' ἐπεμβάλλεσθαι τὰς ἐννοίας, ἀλλὰ κομματικὰ τὰ πλείω· ἐὰν μὲν βουληθῇς συνέχειαν ποιῆσαι ἐν τῷ πάθει, κατὰ τὸ ἀσύνδετον εἰςάξεις (57)· «οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιηρημένα·» ἐὰν δὲ βουληθῇς ἔτι μᾶλλον αὐξῆσαι, τοῖς δικαστικοῖς σχήμασι χρήσῃ· «οὐ τοίνυν τοῦτο ἀπέχρησεν, ἀλλ' ἐκεῖνο τούτου οἰκτρότερον συνέβη.» Πάθος δὲ κινήσεις, οὐ μόνον ἐφ' οἷς προπεπόνθαμεν, ἀλλὰ καὶ ἐν οἷς δέος ἐστὶ μὴ πάθωμεν, ὡς ἐν τῇ Πλαταιέων δημηγορίᾳ (58)· τὰ γὰρ συμβησόμενα ἐν πάθει εἰςάγει· «μηδὲ τὴν Πλαταιΐδα Θηβαΐδα ποιήσητε, μηδὲ ἱερὰ καὶ τάφους προγόνων,» καὶ ὅσα ἄλλα παθαινόμενος λέγει. Ἐν τοῖς πάθεσι καὶ αἱ πλάσεις ἐνίοτε, οἷα εἰκὸς εἰρηκέναι ἐχθρὸν ἐπεμβαίνοντα, οἵας φωνὰς ἀφεῖναι τὸν πάσχοντα, ἐπειδὴ τὰ πάθη ὑποπτά ἐστι τοῖς ἀκούουσι. Δοκεῖ γάρ τις οὐ θαῤῥῶν τοῖς λογισμοῖς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐπὶ τὸ ἐλεεινὸν καταφεύγειν· διὸ δεῖ ἐπεμφαίνειν, ὅτι καὶ τοῖς λογισμοῖς τεθάῤῥηκε. Καὶ τὸ πάθος δὲ ἀναγκαῖόν ἐστι λεχθῆναι· δεῖ δὲ τὸ πάθος ἐν τῷ πολιτικῷ ἔχειν μέτρον, ἵνα μὴ εἰς τραγῳδίαν ἐμπέσοι, πλὴν εἰ μὴ ὑπόθεσις τραγικὴ εἴη (59).

IX.

E FLAVIO VOPISCO

(*in Aureliano*.Hist. Aug., Tom. II, p. 173, sq. Bip.)

26..... Denique fatigatus (Aurelianus) ac pro malis fessus litteras ad Zenobiam misit, deditionem illius petens, vitam promittens, quarum exemplum indidi. » Aurelianus imperator Romani orbis, et receptor Orien- » tis, Zenobiæ cæterisque, quos societas tenet bellica. » Sponte facere debuistis id, quod meis litteris nunc » jubetur : deditionem præcipio impunitate vitæ pro- » posita, ita ut illic, Zenobia, cum illis agas vitam, ubi » te ex senatus amplissimi sententia collocavero. Gem- » mas, argentum, aurum, sericum, equos, camelos in » ærarium Romanum conferas; Palmyrenis jus suum » servabitur. »

27. Hac epistola accepta, Zenobia, superbius insolentiusque rescripsit, quam ejus fortuna poscebat, credo ad terrorem : nam ejus quoque epistolæ exemplum indidi. » Zenobia regina Orientis, Aureliano Augusto. » Nemo adhuc, præter te, quod poscis, litteris petiit. » Virtute faciendum est, quidquid in rebus bellicis est » gerendum. Deditionem meam petis : quasi nescias » Cleopatram reginam perire maluisse, quam in qua- » libet vivere dignitate. Nobis Persarum auxilia non » desunt, quæ jam speramus : pro nobis sunt Saraceni, » pro nobis Armenii. Latrones Syri exercitum tuum,

» Aureliane, vicerunt. Quid igitur si illa venerit manus » quæ undique speratur? Pones profecto supercilium » tuum, quo nunc mihi deditionem omnifariam victor, » imperas. » Hanc epistolam Nicomachus se transtulisse in Græcum ex lingua Syrorum dicit, ab ipsa Zenobia dictatam, nam illa superior Aureliani græca missa est.

30....... Grave, inter eos, qui cæsi sunt, de Longino philosopho fuisse perhibetur, quo illa magistro usa esse dicitur ad græcas litteras: quem quidem Aurelianus idcirco dicitur occidisse, quod superbios illa epistola ipsius diceretur dictata consilio, quamvis Syro esse sermone contexta.

NOTULÆ.

AD ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ.

(1) Pythagoras ap. Ælian. V. H. XII, 59.

(2) Plutarchus, Tom. II, p. 444 de Virt. mor.: Ἡ μὲν ἀπροσδεὴς τοῦ ἀλόγου, καὶ περὶ τὸν εἰλικρινῆ καὶ ἀπαθῆ νοῦν συνισταμένη σοφία καὶ φρόνησις, αὐτοτελής τις ἐστὶν ἀκρότης τοῦ λόγου.

(3) Plat. Menex. p. 247. A: Ὅπως μάλιστα μὲν ὑπερβαλεῖσθε καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς πρόσθεν εὐκλείᾳ. Eulog. ap. Phot. Myriob. p. 760: Παῦλον τὸν περιλαβόντα (περιβαλόντα) τὴν οἰκουμένην τῷ τῆς εὐσεβείας κηρύγματι.

(4) Plut. Tom. II. p. 4. de Puer. educ. Οὕτω καὶ οἱ φιλοσοφίας μὴ δυνάμενοι κατατυχεῖν, ἐν τοῖς ἄλλοις παιδεύμασι τοῖς οὐδενὸς ἀξίοις ἑαυτοὺς κατασκελετεύουσι.

(5) Plat. Theætet. p. 144. A : Ἀλλ' οἵ τε ὀξεῖς καὶ ἀγχίνοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύῤῥοποί εἰσι καὶ ἄττοντες φέρονται, ὥσπερ τὰ ἀνερμάτιστα πλοῖα. Cf. similia ap. Plut. Tom. II. p. 501. Dio Cass. LII, p. 672. Hermog. π. ἰδεῶν 1, Tom. III, p. 189 Rhett. Walz. Mox alludit auctor ad nobile Isocratis dictum de Theopompo et Ephoro, cujus meminit Cicero, Brut. 56. Cf. Diog. Laert. V, 39.

(6) Demosth. contr. Aristocr. p. 297. Taylor: Δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν τοῖς ἀνθρώποις, τοῦ μὲν ἡγουμένου καὶ μεγίστου πάντων, τοῦ εὐτυχεῖν, τοῦ δὲ ἐλάττονος μὲν

τουτου, τῶν δὲ ἄλλων μεγίστου, τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι, οὐχ ἅμα ἡ κτῆσις ἀμφοῖν παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις.

(7) Hi versus hausti videntur ex Æschyli *Orithyia*, de cujus loco Longini judicium refert Joannes Siceliota, Comment. in Hermog. Rhett. Gr. VI. p. 225 (Cf. VIII, p. 741; Ovid. Metam. IV, 677 sqq.) jam a Ruhnkenio allatus, *Dissert.* § X.

(8) Plut., Tom. II, p. 811. de Rep. ger. Καὶ τὸ θαυμαζόμενον αὐτῶν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπιμελείας εἰς χλευασμὸν ὑπονοστεῖ καὶ γέλωτα.

(9) Περσικῶν Ms. Vat. Cf. Pollux IX, 93 ubi Hemst. p. 1075 ed. 1706. Cic. ad Quint. fr. II, 13. Diod. Sic. XIII, 117.

(10) Cic. ad Att. II, 16: « Cneus quidem noster jam plane quid cogitet nescio.

Φυσᾷ γὰρ οὐ σμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι,
Ἀλλ' ἀγρίαις φύσαισι φορβειᾶς ἄτερ. »

Plut., Tom. II, p. 56. de Adul. Πτολεμαίῳ δὲ τί περιῆψεν ἄλλο φορβειὰν καὶ αὐλούς; οὐχ ὁ κολακευόντων ἔπαινος;

(11) Plut. Compar. Niciæ cum Crasso. 4: Ἥμαρτεν, ὠρέχθη δὲ μεγάλων. Ovid. Metam. II, 328, de Phaeth.

Quem si non tenuit, magnis tamen excidit ausis.

(12) Plut., Tom. II, p. 39. de Audit. Οἱ δὲ εὐθὺς ἀντικόπτοντες, οὔτε ἀκούοντες οὔτε ἀκουόμενοι, λέγοντες δὲ πρὸς τοὺς λέγοντας ἀσχημονοῦσι.

(13) De hoc historico Siculo v. in primis Excerpta Polybii hist. lib. XII ab A. Maio edita.

(14) Eamdem fabulam tangit Plutarchus in Nicia cap. 1. Similes Timæi delicias, nec sine laude, refert Cicero, Nat. D. II, 27, de quo loco memoria lapsus est Ernestius Ind. Hist. s. v. *Timæus*.

(15) Xen. Laced. Rep. p. 72 ed. Wells; ubi vulgo legitur θαλάμοις. Idem cum Pseudo-Longino Stobæus legit, serm. 42. Aretæus Cappadox, *de Causis morb*. I, 7 : Τάδε πάσχει ἄμφω τὰ εἴδεα, καὶ ἡ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖσι παρθένος. Isidorus Pelusius in Epist. a Boivinio ad h. l. citata : Αἱ κόραι αἱ εἴσω τῶν ὀφθαλμῶν, καθάπερ παρθένοι ἐν θαλάμοις, ἱδρυμέναι καὶ τοῖς βλεφαροῖς καθάπερ παραπετάσμασι κεκαλυμμέναι.

(16) Hom. Il. α', 225. Plut. Tom. II, p. 767 Amat. : Ἰταμοῦ μὲν ἤθους καὶ ἀκολάστου καὶ διεφθορότος σημεῖα τοῖς εἴδεσι τῶν γυναικῶν ἐπιτρέχει.

(17) Non Timæo sed Rhetori cuidam frigidum dictum tribuit Plut. Tom. II, p. 528, de Vitioso pudore.

(18) Plat. Legg. V, p. 742. D. Mox Legg. VI, p. 778. E. Herod. t. V, 18. Simile dictum Alexandri apud Plutarchum, c. 22: ὡς εἰσὶν ἀλγηδόνες ὀμμάτων αἱ Περσίδες.

(19) Quintil. Inst. Or. VIII, 2 : « Sed auditoriis etiam nonnullis grata sunt hæc, quæ cum intellexerint, acumine suo delectantur, et gaudent, *non quasi audierint, sed quasi invenerint*. « Cf. Plat. Lys., p. 107 B. Alia prorsus ratione eodem deducitur Pascal, *Pensées* I, 3 (*De l'art de persuader*. fin.) : *Ce n'est pas dans les choses extraordinaires et bizarres que se trouve l'excellence de quelque genre que ce soit. On s'élève pour y arriver, et on s'en éloigne. Il*

faut le plus souvent s'abaisser. Les meilleurs livres sont ceux que chaque lecteur croit qu'il auroit pu faire; *la nature, qui seule est bonne, est toute familière et commune.*

(20) Diod. Sic. XIII, 35: Ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὴν λέξιν σύντομος καὶ πολλὴν τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἀπολιπὼν ἀναθεώρησιν. Plut. Lyc. c. 14: Ἐδίδασκον δὲ τοὺς παῖδας καὶ λόγῳ χρῆσθαι πικρίαν ἔχοντι μεμιγμένην χάριτι, καὶ πολλὴν ἀπὸ βραχείας λέξεως ἀναθεώρησιν.

(21) Plut, Tom. II, p. 1123. adv. Colot. Ποίαν δὲ οὐκ ἄνω καὶ κάτω ποιεῖ συγκατάθεσιν καὶ κρίσιν. Cf. Quintil. V, 11.

(22) Hom. Od. λ. 314 sqq. Cf. Maxim. Tyr. Diss. ed. Dav. II, 1.

(23) Hom. Od. λ. 562. Plut. Tom. II, p. 10, de Puer. educ. Σοφὸν γὰρ εὔκαιρος σιγὴ καὶ παντὸς λόγου κρείττων.

(24) Hæc sumsit a Demosth. de Rep. ord. p. 126. Cf. Olynth. III, p. 39. Cic. de Amic. 9.

(25) Quæ uncis inclusa sunt restituit ex Homero (Il. δ. 443) et Plutarcho (Alex. 29. Cf. Arrian. exped. Alex. II, 25) vetus interpres latinus Gabriel de Petra.

(26) Hesiod. Scut. Herc. 267. Mox Hom. Il. ε. 770 sqq.

(27) Hom. Il. υ. 61 sqq. ad quem l. respexit. Plut. Tom. II, p. 16 de Aud. poet.

(28) In animo habebat Herodt. VII, 46. Incertus poeta ap. Plut. Tom. II, p. 106. Consol. ad Apoll. 10: Ὦ θάνατε παιὰν ἰατρὸς μόλοις· λιμὴν γὰρ ὄντως Ἀΐδας

ἀνιῶν. ut legit Ruhnk. Cf. Æschyli Suppl. 408. Critias ap. Athen. p. 433. D.

(29) Hom. Il. ν, 18 sqq. Secundum versum καὶ κορυφαὶ κ. τ. λ. ex Il. υ. 60 Pseudo-Longinus per errorem videtur inseruisse.

(30) Est locus celeberrimus *Genes.* I, 3, de quo vide criticorum disputationes in splendida editione operum Boilavii 1747. 8°. Tom III, p. 384-489.

(31) Hom. Il. ρ. 645 sqq. Mox § 11. Il. α. 605 sqq. De quæstione, utrum poema prius scripserit, veterum criticorum judicio, v. Lucian. Ver. Hist. lib. II. Senec, de Brev. Vit. 13. Plura in *Journ. gén. de l'Instr. publ.* Vol. VI, n° 12.

(32) Hom. Od. γ. 109 sqq,

(33) Plut., Tom. II, p. 434. de Orac. def. 44: Τῆς γῆς ὑποσάλου γενομένης καὶ λαμβανούσης ἰζήματα.

(34) Hom. Od. κ. 17 sqq. Mox respicit auctor, de Circes venenis, ad κ. 241 sqq.

(35) Hom. Od. μ. 447 sqq.

(36) V. insigne Sapphus fragmentum ap. Boisson. Λυρικοὶ Διάφοροι p. 56 sq. ubi ill. editor, versu pene ultimo, τὸ ἄπνους delevit, quod in omnibus Mss. hactenus collatis abest. Versus 9, 10 affert Plut. Tom II, p. 81 de Prof. in virt.

(37) Aristeas Proconnesius, quem commemorant Herodt. IV, 13 sqq. A. Gell. IX, 4. Pausan. Att. 1, 26, 6, alii, inter vetustissimos teratologos recensetur a viro doct. J. Berger de Xivrey, *Traditions Tératologiques*, p. XXVI, 486.

(38) Hom. Il. ο. 624 sqq. Mox Aratus *Phænom.* 300.

(39) Cf. Quintil. X; 1, 60. Mox Demosthenis locus est de Cor. c. 53.

(40) Hermog. π. ἰδεῶν I, 1, Tom. III, p. 194 Rhett. Walzii: Πρῶτον δὲ ἐξ ὧν ἅπας λόγος πέφυκε γίνεσθαι καὶ ὧν ἄνευ οὐκ ἄν ποτε συσταίη τι λόγων εἶδος, ῥητέον. Longin. fragm. III, 11: Ὕλη γὰρ τοῖς μέτροις ἡ συλλαβὴ, καὶ ἄνευ ταύτης οὐκ ἂν συσταίη τὸ μέτρον.

(41) Dion. Halic. π. συνθ. ὀνομ. 1: Τοιαυτὶ μὲν δή τινά ἐστιν, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν ὑπὲρ ὧν μέλλω λέγειν. Theophrastus Charact. 1: Ἡ μὲν εἰρωνεία δόξειεν ἂν εἶναι, ὡς τύπῳ λαβεῖν, προσποίησις ἐπὶ χεῖρον πράξεων καὶ λόγων. Cf. Aristot. Eth. Nicom., II, 2.

(42) In sententiam [Amatii] sero a me cognitam et probatam addere liceat cum hæc scriberet auctor nondum editam fuisse videri a Cæcilio Σύγκρισιν Δημ. καὶ Κικ. de qua Toupius ad. I, 1. Etenim si jam tum exstitisset, eam hic vel verbo commemorasset is, qui opportunitate refutandi Cæcilii cupide utitur, 8, 1 ss. et 32, 1 et 8. Sed illa ipsa Cæcilii Σύγκρισις. Δ. κ. K. per quam probabile facit Longinum non esse libri π. ὕ. auctorem, ut qui vix h. l. silentio præterire illam Σύγκρισιν potuerit. Weiske.

(43) Plat. Theætet., p. 144 B: Οἷον ἐλαίου ῥεῦμα ἀψοφητὶ ῥέοντες. Plut. Fab. c. 19: ὑπὸ ποταμοῦ κατὰ μικρὸν ὑποῤῥέοντος ἀψοφητί.

(44) Locus est Platonis de Rep. IX, p. 586 A.

(45) Cf. Longini fragm. V, 4. Mox Hesiodi locus est Op. et dies. 24.

(46) Plut., Tom. II, p. 85. de Prof. in virt. Ἤδη δὲ τοῖς τοιούτοις παρέπεται, τοῖς βαδίζουσιν ἐπὶ πράξεις τι-

νὰς, τίθεσθαι πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς ὄντας ἀγαθοὺς, ἢ γεγενημένους, καὶ διανοεῖσθαι, τί δ' ἂν ἔπραξεν ἐν τούτῳ Πλάτων, τί δ' ἂν εἶπεν Ἐπαμεινώνδας, ποῖος δ' ἂν ὤφθη Λυκοῦργος ἢ Ἀγησίλαος, οἷόν τι πρὸς ἔσοπτρα κοσμοῦντας ἑαυτοὺς ἢ μεταῤῥυθμίζοντας.

(47) Plut. Tom. II, p. 548, de Ser. N. vind. Ἔφη γὰρ Βίας πρός τινα πονηρὸν, ὡς οὐ δέδιε μὴ οὐ δῷ δίκην, ἀλλὰ μὴ οὐκ αὐτὸς ἐπίδῃ. Sic μὴ οὐ ap. Dion. Chrys. Troj., p, 179. Max Tyr. XXVI, 3, alios.

(48) Versus, qui sequuntur, sunt ex Eurip. Orest. 255 sqq., quorum primum suum fecit Alexis comicus ap. Athen. VIII, p. 339.

(49) Hom. Il. υ. 170 sqq. Cf. Quintil. X, 7. Mox § 4. locus est ex Euripidis Phaetonte, fabula deperdita.

(50) Ex Euripidis Cassandra quæ, et aliis et Plutarcho laudatur, Tom. II, Reip. ger. præc. p. 821.

(51) Æschylus, Septem c. Theb. 40 sqq.

(52) Sumtus est versus e *Lycurgo*, fabula deperdita. Mox Euripidis locus est Bacch. 725.

(53) V. Sophoclis OEdipum Colon. inde a versu 1532. Mox alludit auctor ad ejusdem *Polyxenam* deperditam.

(54) Eurip., Orest. 264. Plut. Tom. II, p. 900, de Plac. pphorum, IV, 12: Ὁ γοῦν τραγικὸς Ὀρέστης ὅταν λέγῃ· Ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε — λέγει μὲν αὐτὰ ὡς μεμηνὼς, ὁρᾷ δὲ οὐδὲν ἀλλὰ δοκεῖ μόνον. Cf. Quintil. Inst. Or. IX, 2.

(55) Locus est ex Demosthenis, Orat. in Timocr. non longe a fine.

suum convertit Plut. Tom. II, p. 14, de Audit. poet. 1, et deinde p. 79.

(82) Cum sequentibus cf. Cic. Orat. 28. Senec. Ep. 114. Plin. Ep. IX, 26. Quintil. X, 1, 24, Dion. Halic. ad Pomp., p. 128 Sylb.

(83) Ὁρμῇ addunt pejores libri. Cf. supr. 27: Ἐμβολὴ τοῦ πάθους. Plut. Plac. pphorum. IV, 16: Κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἐμβολήν. Hesychius : Ἐμβολὴν, ὁρμήν.

(84) Plut. Tom. II, p. 860, de Herodoti mal. 23: Εὔρυθμός τε καὶ πολιτικὸς ὁ μυκτὴρ τοῦ συγγραφέως. Quintil. X, 1, 113: «Messala quodam modo præ se ferens in dicendo nobilitatem suam.»

(85) Cf. Cic. Orat. 68. Quintil. IX, 4, 56.

(86) De hoc libello v. Ruhnk. Hist. Crit. Or. Gr. p. LXIX. Epitaphii fragmentum est insigne ap. Stob. Serm. 123.

(87) Quintil. II, 15, 9. Bergler ad Alciphr. Ep. I, 31, Fabr. ad Sext. Emp. adr. Mathem. II, 1.

(88) Longin. fragm. VIII, p. 714. Ald. Τὸ κοινὸν ἁπλῶς καὶ ἀργῶς λεγόμενον.

(89) Respexit ad Aristoph. Acharn. 529 (de Pericle).

(90) Cf. Justini gemellum locum IV, 1; ad ea, quæ sequuntur, facit Plutarch. Tom. II, p. 527 de Cupid. divit. Οὐκ ἐμακάριζε τὸν εὐποροῦντα τῶν ἀναγκαίων καὶ χρησίμων.

(91) Dion. Halic. Ep. ad Cn. Pomp. c. 2: Ἐγώ τέ φημι τῆς ὑψηλῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς καὶ παρακεκινδυνευμένης φράσεως ἐφιέμενον Πλάτωνα, μὴ περὶ πάντα μέρη κατορθοῦν, πολλοστὴν μέντοι μοῖραν ἔχειν τῶν κατορθουμένων τὰ διαμαρτανόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

(92) Qui sequitur hexameter est pars Epigrammatis in Midam, quod alii Homero, alii Cleobulo tribuunt. V. Herodt. Vit. Hom. Laert. I, 89. Hesiodi et Homeri certamen, p. 157. Hesiodi Opp. Boiss.

(93) Dem. sive Hegesippus, de Haloneso, p. 75 (60 edit. Voemel, cujus vide notam in Proleg. pag. 14 sq.); locum citat Hermogenes. I, 7. Walz, Tom. III, p. 233.

(94) Thucyd. VII, 84. mox Herodt. VII, 225. Cf. Dion, Cass. XXXVIII, 49. Cic. Tusc. Q. V, 27.

(95) Plat. Rep. II, p. 378, A: Τὰ τοῦ Κρόνου ἔργα καὶ πάθη ὑπὸ τοῦ υἱέως.

(96) Cf. infra Fragm. III, 7. init. Phot. Cod. 265. in Demosth. (p. 492. Bekker): Καὶ πολλοῖς οὗτος ὁ λόγος παρέσχεν ἀγῶνα, κρίνεσθαι προτεθεὶς, ὥσπερ καὶ Ἀσπασίῳ τῷ ῥήτορι, ἅτε μηδ' ἐφιγμένῳ τῆς τοῦ λόγου θεωρίας εἰς ἀκρίβειαν. Cum seqq. cf. Plut., Fab. 1: Τὸν δὲ λόγον (ἤσκει) ὄργανον πειθοῦς πρὸς τὸν δῆμον.

(97) Plat. Pol. III, p. 400 A: Μὴ ποικίλους αὐτοὺς διώκειν μηδὲ παντοδαπὰς βάσεις, ἀλλὰ βίου ῥυθμοὺς ἰδεῖν κοσμίου τε καὶ ἀνδρείου τίνες εἰσίν· οὓς ἰδόντας τὸν πόδα τῷ τοιούτῳ λόγῳ ἀναγκάζειν ἕπεσθαι καὶ τὸ μέλος, ἀλλὰ μὴ λόγον ποδί τε καὶ μέλει. Cf. Hermog. de Ideis, 1, 1, Tom. III, p. 194 sq. Rhett. Gr. Cf. 2, 3, p. 312. Joann. Sicel. ad h. l., Tom. VI, p. 82. 130; Syriani et aliorum Comment. ad Hermog. Tom. VII, p. 841.

(98) De Cor. 56. quem laudant Hermog. de Ideis. 1, 9. Dem. Alex. de Eloc., § 273.

(99) Herc. fur. 1245. Rem narrat Diod. Sic. IV, 11. Mox allati versus sunt ex Euripidis *Antiopa.*

AD FRAGMENTUM I.

Hudsonus in Præf. edit. suæ : « Longini de Rhetoribus testimonium... exstat in præstantissimo Codice Evangeliorum Bibliothecæ Vaticanæ Urbinatis, sign. num. 2. quod nobiscum communicavit... *L. A. Zacagnius* : Λογγῖνος, ὁ καὶ ῥήτωρ, τὴν τῶν μεγάλων ῥητόρων ἀπαρίθμησιν συνέταξεν οὕτως· κ. τ. λ. »

(1) Sic Ruhnk. ad Rutil. Lup., p. 88. pro Codicis lectione Ἀριστείδης. Sopater Prolegg. ad Aristidem. : Περὶ δὲ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἐν λόγῳ φύσεως, τοῦτο γὰρ παρήκαμεν ἐν τοῖς ἄνω εἰπεῖν, ἤδη μὲν Λογγῖνος καὶ πάντες οἱ κριτικοὶ πολλὰ προειρήκασι, ὡς γόνιμος, ὡς ἐνθυμηματικὸς τυγχάνει καὶ βίαιος, καὶ καθόλου τὸν Δημοσθένην μιμούμενος. Mox in Cod. Τίμαρχος et Ξενοφῶν legitur. Correxit Ruhnkenius.

AD FRAGMENTUM II.

Hoc fragmentum Boivinius in Cod. Par. 2765 (nunc 2677) inter alia quæ et ipsa Longini esse suspicatur inventum cum Hudsono communicavit. Hudsonus ergo primus edidit. Weiske. De Boivinii suspicione v. nos ad fragm. IV, not. 2. Utcumque notandum est, philosophi nostri nomen in Codicis Regii margine tantum apparere, idque latine, recentioris alicujus lectoris manu scriptum.

(1) Hom. Il. β. 486.

AD FRAGMENTUM III.

Hoc fragmentum Hudsono suppeditatum erat e Codice Vaticano [Duo sunt Codices Vaticani in quibus Prolegomena ad Hephæstionem contineri nos docet manus ignota ad calcem Regii 2036, scilicet Vatic. 116, fol. 215; 89 fol. 283] Postea et Boivinius edidit collatum cum Codice Parisino et Ambrosiano. WEISKE in titulo, quæ uncis inclusimus, sunt e Vaticano.

(1) Hom. Od. α. 351. mox conferendi Maxim. Plan. in Hermog. de Id. 1.Tom.V,p. 473 Rhett.Walzii : Διὸ καὶ μέτρου πατέρα τὸν ῥυθμὸν φησὶν ὁ Λογγῖνος. Schol. ad Aristoph. Nub. 638.

(2) Demosth. de Cor. 47. — De metris in oratione pedestri plura dabunt Demetrius Alexandrinus, de Eloc. § 181 sqq.; Schol. Anon. in Hermogenem Tom. VII, p. 933 sqq. Rhett. Walzii; ubi pars fragmenti nostri (e § 3, 4, 5), sine ulla auctoris mentione, descripta est. cf. id. ibid., p. 1046; de latinis quæ collegerunt v. v. cl. J. V. Le Clerc ad Cicer. pro Arch. 1, Tom. 12, p. 60 sq. gall. vers. ed. in-12 (Cf. Intt. ad Orat. 20 et 56); J. L. Burnouf. ad Tac. Germ. 39, Tom. VI p. 333. gall. vers. Adde, sis, Cicer. ad Att. VII. 2 : « *Ita belle nobis*

Flavit ab Epiro lenissimus Onchesmites. »

Nisi forte hic alicujus veteris poetæ versus fuit. Notissima est nostris in litteris historiola de versus heroo in

Boilavii vers. gall. libri π. ὕψους c. VIII, Tom. IV p. 281, ed. De St. Marc 1747. 8°. et in *Additions au Bolæana*, 6, ibid. Tom. V, p. 159. — Mox versus est Sapphus ap. Hephæst. Enchir., c. XI, p. 64. Gaisf. Exstat Longini locus, inter alia hujus fragmenti(§ 3-9) mutila excerpta, in Codice Regio 2677, fol. 67 verso.

(3) Aristoph. Nub. 638.

(4) Plut. Tom II, p. 416. de Orac. defectu: Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο δῆλον τὸ πολλάκις τὸ μετροῦν καὶ τὰ μετρούμενα τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι προςαγορεύεσθαι, κοτύλην καὶ χοίνικα καὶ ἀμφορέα καὶ μέδεμνον.

(5) Hom. Il. ι. 616.

(6) Locus ad quem Longinus alludit, in Hephæstionis Enchiridio, quale nunc habemus, desideratur. Semel tantum Heliodori meminit Hephæstio I, 3. p. 16, Gaisford; semel ejus scholiasta, ad cap. XI, p. 183.

AD FRAGMENTUM IV.

(1) Hom. Il. φ. 352. mox Il. ι. 147.

(2) Hom. Il. α. 139.—Ad hanc Longini metricam commentationem pertinent etiam duo Anonymi in Hermog. interpretis testimonia, jam olim a Bastio e Mss. prolata, quæ nunc leguntur ap. Walzium, Rhett. Gr. Tom. VII, p. 982: Ὁ Τροχαῖος τροχαλὸν ποιεῖ τὸν λόγον, διὸ τροχαῖος καλεῖται, ὁ τρεχόντων ῥυθμὸς, ὥς φησι Λογγῖνος ὁ φιλόλογος, ὅθεν καὶ ἴαμβος καλεῖται ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν, ὅ ἐστι λοιδορεῖν. p. 984: Ἰωνικοὶ δὲ καλοῦνται (στίχοι) ἐπειδὴ Ἰώνων εἰσὶν εὕρημα, μαλακὸν τὸ μέτρον

καὶ τρυφερώτατον, ᾧ καὶ Σωτάδης ἐχρήσατο, ὥς φησιν Λογγῖνος. His addam schol. Hephæst. Enchir. VIII, 1, p. 50. Gaisf. ed. Lips. ad hæc verba auctoris : Ἐχρήσατο δὲ (Archilochus) τῷ πρώτῳ ποδὶ καὶ ἰάμβῳ· — Καλῶς πάνυ ὁ Λογγῖνος ἐποίησε τὴν αἰτίαν, δι' ἣν δέχεται τὸ μέτρον τοῦτο ἴαμβον, καὶ φησὶν, ὅτι ἐν τῷ δακτυλικῷ μέτρῳ (στίχος hic inserit Cod. Reg. 2677.) μετὰ τὸν πρῶτον τροχαῖον ἴαμβος εὑρίσκεται καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπαιστοι, οἷον·

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,

τροχαῖος καὶ λοιπὸς ἴαμβος καὶ ἀνάπαιστοι. Scriptor metricus anonymus et, ni fallor, ineditus in Codice Reg. 2881 fol. 141 verso : Ἀνακρέων δὲ ἐπετήδευσε τὴν πρώτην συζυγίαν, ἐκ τριβράχεος καὶ ἰάμβου, ποιῆσαι· ὅθεν ἴσως καὶ χοριαμβικὸν ἐκλήθη κατὰ Λογγῖνον· μᾶλλον γὰρ τροχιαμβικὸν οὕτως καλεῖσθαι ὤφειλεν· οἷον τὸ

Ἀναπέτομαι δὴ πρὸς ὄλυμπον πτερύγεσι κούφαις.

In variis scholasticorum medii ævi commentariolis de re metrica multa, v. g. de iambo, cum superioribus ita consentiunt ut e Longino desumta facile videantur. At merum Longini textum ex incondita farragine eruere *hoc opus, hic labor est.* Certe vereor ut Codices, cujusmodi sunt Regii 2881 et 2677, quos inspeximus, aliud quam tenues auctoris nostri lacinias exhibere possint, quales duæ nunc primum ejus fragmentis hic adduntur. Nam de quadam ἐπιτομῇ π. ποδῶν fraudem fecit imprudentibus præfixum Dionysii nomen in Codice Reg. 2881 (Cf. Cod. Bibl. Reg. Neap., nº 27,

Ruhnken. Diss. §. XIV p. XLII) ab Eusebio desumtum.

(1) Fabula de miris Vulcani operibus exstat Il. σ. 373 sqq., 717 sqq.

(2) Theodoretus, Græc. Affect., p. 74 : Καὶ ὁ Λογγῖνος δὲ αὐτῶν ἄντικρυς κατηγορεῖ, ὧδε γράψας· Ζήνωνι μὲν γὰρ καὶ Κλεάνθει νεμεσήσειεν ἄν τις δικαίως, οὕτω σφόδρα ὑβριστικῶς περὶ τῆς ψυχῆς διαλεχθεῖσιν. Ἄμφω γὰρ τοῦ στερεοῦ σώματος εἶναι τὴν ψυχὴν ἀναθυμίασιν ἔφασαν. Cum ultimo versu fragmenti cf. Plut., Tom. II, p. 435 de Orac. defectu : Νυνὶ δέ μοι δοκοῦμεν αὐτοὺς πάλιν ἐκείνους ἐξωθεῖν καὶ ἀπελαύνειν ἐνθένδε τοῦ χρηστηρίου καὶ τοῦ τρίποδος εἰς πνεύματα καὶ ἀτμοὺς καὶ ἀναθυμιάσεις τὴν τῆς μαντικῆς ἀρχὴν ἀναλύοντες. De re Schol. Aristoph. Nub, 263 : Τὸν δὲ ἀέρα προσεύχεται, ἐπεὶ αἱ νεφέλαι τούτου μέρη (sic ex emandat. Toupii)· ἢ κατὰ τοὺς φιλοσόφων λόγους, ἀέρα βούλεται εἶναι τὸ πᾶν, οἳ καὶ τὴν ἐν ἡμῖν ψυχὴν ἀέρα καὶ πνεῦμα ἐδογματίσαντο.

AD FRAGMENTUM VIII.

Titulum περὶ προσωποποιΐας ad primos tantummodo versus pertinere manifestum est. Vera inscriptio foret περὶ ἀναμνήσεως, ut patet e fine sectionis, p. 84, h. ed. De ἀναμνήσει et ἀνακεφαλαιώσει v. Greg. Cor. ad. Hermog. Walz, Tom. VII, p. 1219 sqq. De προσωποποιΐα Theo Progymn. 10, Tom. I, p. 235. Dem. Alex. de Eloc. 265, 266, Tom. IX, p. 109 sq. Multa, sed levioris momenti, varii de figuris scriptores, Tom. VIII, p. 443, 509, 676, 701, 722, 816.

(1) Olynth. I, p. 9, Reiske. Eodem exemplo utitur Alexander, de Fig. 12. Walz, Tom. VIII, p. 443. Cf. Phæbamm, de Fig. 3. *ibid.*, p. 509.

(2) Cf. Dinarchus contra Demosth., p. 174. Harpocr. s. v. ὀξυθύμια quos laudat Lhardy, *de Demade oratore Atheniensi*. p. 51.

(3) Locum exscripsit Gregorius Corinthins ad Hermog. περὶ Μεθόδου δειν. Rhett. Gr. Tom. VII, p. 1226.

(4) Soph. Electra, 972 sqq.

(5) Anonymi Schol. in Hermog. Στάσεις, Rhett. Gr. Tom. VII, p. 689 : Ἰστέον, ὅτι γνωσιγραφία ἡ ἀπόφασις λέγεται τῶν δικαστῶν, ὅτι μετὰ τὸ διαγνῶναι τὸ πρᾶγμα γίνεται, ὡς Ἀψίνης ἐν τῇ τέχνῃ φησίν· ἔτι ἀναμνήσομεν— — δημεύειν ἀλλοτρίας οὐσίας. Mox de Epaminonda conferendus Cicero de Invent. I, 33, 38. sq. Nepos in Epam. 7, 8.

(6) Contra Tim. p. 308 Bekker.

(7) Plat. Phædr. p. 234. E. Ὅτι σαφῆ καὶ στρογγύλα — ἕκαστα τῶν ὀνομάτων ἀποτετόρνευται. Cf. quæ congessit Bentleius ad Horat. *Ep. ad Pis.* 441.

(8) V. Timæi Lexicon Plat. s. vv. ibique Ruhnkenii adnotat.

(9) Thucyd. I, 14.

(10) Demosth. Ol. II, p. 18.

(11) Demosth. Ol. III, p. 37.

(12) Xenoph. Memor. Socr. initio.

(13) Maximus Planudes, Comment. in Hermog. π. ἰδεῶν. I. Rhett. Gr., Tom. V, p. 451 : Καὶ δὴ Λογγῖνος ὁ φιλόλογος ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ μόνης τῆς λέξεως εἶναι λέγει τὰ σχήματα αὐταῖς λέξεσι φάσκων οὕτως·

Ὅσα σχήματα ἀρετῇ — πρέποντα. Quæ sub eodem nomine brevius leguntur ap. Joannem Siceliotam, Rhett. Tom.VI, p. 119: Σχηματίζεται δὲ μόνον ἡ λέξις· τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ οἱ περιφανεῖς τῶν τεχνικῶν συναινοῦσιν, ὧν ἐστι καὶ Λογγῖνος ὁ φιλόλογος φάσκων· κ. τ. λ. Cum Longino parum cousentit auctor περὶ ὕψους, VIII, 1, et passim. Quod finem sectionis hujus adtinet, miror equidem non agnovisse Weiskium a Longino ipso transitum ad τὸ περὶ ὑποκρίσεως clarissimis verbis significari, ut de vero illius disputationis auctore vix dubites. Jam quum ipsa memoria (de qua v. not. 15.) ut *actionis* pars, eaque non contemnenda, apud aliquot veteres Artium scriptores censeatur, probabile fit ejusdem operis fragmentum esse, quæ sequuntur, Περὶ μνήμης, subobscura, fateor, multas ob causas, sed philosopho acumine tractata.

(14) Scholia in Theonis Progymn. ad cap. 2, fin. Walz, Tom. I, p. 257: Ὑπόκρισίς ἐστιν ἡ τῶν ὑποκειμένων προσώπων καὶ πραγμάτων μίμησις· ἄλλως φωνῆς καὶ σχήματος πιθανὴ διάθεσις, πρέπουσα τῷ ὑποκειμένῳ προσώπῳ καὶ πράγματι. Cf. Anonym. Proleg. Rhet. *ibid.* Tom.VI, p. 35. Quod infra legitur Demosthenis dictum, habes ap. Cicer. Orat. 17 (ubi et de actione generatim), Theo Progymn., cap. 5, fin., p. 214, Walz.: ὅταν δείκνυμεν μὴ καλῶς φάμενον τὸν Δημοσθένην, ὑπόκρισιν εἶναι τὴν ῥητορικήν. Responsi rationem hanc addit Arsenius, Violetum, p. 189 ed. Walz:... δυσχεραίνων (Demosthenes), ὅτι διὰ ταύτην τῶν χειρόνων ἥττων ἐφαίνετο, ἦν γὰρ τραυλὸς τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως, τὸ δὲ πνεῦμα ἀτονώτερον (l. ἀτονώτερος)· ἐξ ὧν ἀμφοτέ-

ρων συνέβαινε φαυλοτάτην αὐτὸν τὴν ὑπόκρισιν παρεχόμενον (l. παρέχεσθαι).

(15) Caput hoc F. Morellus edidit volumine singulari, nunc rarissimo, cujus titulus: *Apsinis Græci rhetoris de memoria liber singularis. Fed. Morellus Interpretum Reg. Decanus e græcis a se recensitis et emendatis latine nunc primum vertit notulisque illustravit, Parisiis ap. Fed. Morellum*, MDCXVIII, 8. De memoria, eloquentiæ adjutrice, nihil dicendum in Orat. ad M. Brutnm, c. 17, judicavit, pauca tetigit de Orat. II, 87. Partit. 7; cum olim e græcorum commentariis artificiosam hujus facultatis disciplinam pluribus exposuisset Rhet. ad Her. III, 16-24, qui locus græce ab anonymo quodam conversus, et diu, quasi liber singularis, venditatus, hoc titulo: M. T. Κικέρωνος περὶ μνήμης τεχνικῆς, ab initio præsentis sæculi tres quatuorve nactus est editores, studio magis quam cura commendabiles, tum novissime prodiit emendatior in collectione Halis a. 1833 edita per v. d. Ph. C. Hess: *M. T. Ciceronis Cato Major, Somnium Scipionis, et Paradoxa, ex Græcis interpretationibus Th. Gazæ, Max. Planudis, Dion. Petavii, Adr. Turnebi. Accedit incerti scriptoris Rhetoricorum ad Herennium* III, 16-24. *interpretatio græca* (p. 189-206). — Mox Euripidis versus est Orest. 213, Dindorf. Cic. de Fin. II, 32 contrariam ex eodem poeta sententiam affert: « Thomistocles quidem, cum ei Simonides aut quis alius (Cf. Quintil. IX, 2. Nostrum fragmentum, p. 104, h. ed.) artem memoriæ polliceretur: *Oblivionis*, inquit, *mallem; nam memini etiam quæ nolo*,

oblivisci non possum quæ volo..... nec male Euripides (concludam, si potero, Latine, Græcum enim hæc nostis omnes),

Suavis laborum est præteritorum memoria. »

(16) Plat. Phileb. p. 33 E.: Ἔστι γὰρ λήθη μνήμης ἔξοδος.

(17) Pind. Ol. II, 86 Boeckh. Cum his quæ sequuntur cf. Anon. Schol. ad Hermog. Walz, Tom. VII, p. 865 : Διονύσιος μὲν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ μιμήσεως ὁρίζεται τὴν μίμησιν οὕτως· « Μίμησίς ἐστιν ἐνέργεια διὰ τῶν θεωρημάτων ἐκματτομένη τὸ παράδειγμα. » Ὡς δὲ οἱ μεταγενέστεροι λέγουσιν, λόγος ἢ πρᾶξις ὁμοίωσιν εὖ ἔχουσαν τοῦ παραδείγματος περιέχουσα. κ. τ. λ. *id. ibid.*, p. 893: Ἰστέον ὅτι οἱ ἄλλοι τεχνογράφοι τρία φασιν, οὐχὶ ὀκτὼ (μέρη τοῦ λόγου)· γνώμην, οἷον τὸν νοῦν, σχῆμα, τουτέστι τὸν τύπον τοῦ λόγου, ἀπαγγελίαν δι' ἧς ἀπαγγέλλεται τὰ πράγματα. Iisdem fere verbis eadem Joann. Sicel., Tom. VI, p. 131. Tum Joseph, Racend., Synops. Rhet. 16, Tom. III, p. 563 (περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἀναγινώσκειν ῥητορικὰς βίβλους): ...Ἀπευθύνου πρὸς τὴν ἐκείνου μίμησιν· εἶτα τὴν φράσιν ὁμοίως βασάνιζε, καὶ ταύτῃ παρατίθει τὴν σὴν λεκτικὴν, καὶ, εἴ τι σοφώτερον ἔχει, ἀπομάττου τῷ νῷ καὶ ταμιεύειν σπούδαζε. κ. τ. λ.

(18) Plat., Theætet., p. 194 C: Ὅταν μὲν ὁ κηρός του ἐν τῇ ψυχῇ βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λεῖος καὶ μετρίως ὠργασμένος ᾖ, ubi olim legebatur εἰργασμένος. V. Ruhnk. ad Tim., p. 179 sq. (150 sq. ed. Koch).

(19) De his adjectivis v. Ruhnk. ad Tim. p. 156

(131, Koch). Cum sequentibus conf. nobilem Ciceronis locum. Nat. D, II, 37 : « Cur non putet, si innumerabiles unius et viginti formæ litterarum, vel aureæ, vel quales libet, aliquo conjiciantur, posse ex his in terram excussis, Annales Ennii, ut deinceps legi possint, effici. »

(20) Plat. Theætet. p. 194. C : Θὲς δή μοι λόγου ἕνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐν κήρινον ἐκμαγεῖον.

(21) Plat. Phædr. p. 251 B : Θερμανθέντος δὲ ἐτάκη τὰ περὶ τὴν ἔκφυσιν, ἃ πάλαι ὑπὸ σκληρότητος συμμεμυκότα εἶργε μὴ βλαστάνειν.

(22) Plat. Theætet. p. 144. B : Νωθροί πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις καὶ λήθης γέμοντες.

(23) Codd. διαφοραῖς. Legendum διφθέραις. Opponuntur enim his in sequentibus verba : καθάπερ ἐν χαλκοῖς γραμματίοις. Hesychius : Διφθέρα, δέρμα, βύρσα δέλτος, γραμματεῖον. Adde interpp. ad Herodt. V, 58. — Hactenus Finckh, cujus conjecturam exemplo, quod ad manum est, vere gemello firmabimus. C. B. Hase v. cl. not. Ms. ad Philodemum, de Musica, Tom. I, p. 63, Volum. Hercul. Ed. Acad. l. 23 : τον δ Αριστοφανην τους αρχαιους αποφασκειν εν κεκλιμενη χλοα [ως] οι παλαιοι τη φωνη χρησθαι. « Legendum εγκεκλασμενη καθαπερ οι π. κ. τ. λ. » — Superior locus conferri meretur cum Attici verbis apud Euseb., Præpar. Evang. 15, 9, p. 809, ed Viger. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σοφίας καὶ εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς ἀνῆπται τῷ Πλάτωνι· πᾶσαι γὰρ αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις, εἰ δὲ μὴ τοῦτο, οὐδὲ μάθησις· καὶ οὐκ ἄλλως οἴεται δύνασθαι καὶ ζήτησιν καὶ μάθησιν, ἐξ ὧν ἐπιστήμη

γίνεται. Εἰ δὲ μή ἐστιν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, οὐδὲ ἀνάμνησις· εἰ δὲ μὴ τοῦτο, οὐδὲ μάθησις.

(24) Plat. Phileb. p. 34. A : Σωτηρίαν τοίνυν αἰσθήσεως τὴν μνήμην λέγων ὀρθῶς ἄν τις λέγοι. Mox de κτῆσις et χρῆσις conferendus Curius ad Cicer. in Epist. Div. VII, 29 : « sum χρήσει μὲν tuus, κτήσει δὲ Attici nostri : ergo fructus est tuus, mancipium illius. » Cf. de Fato, 2. Lucret. III, 984 : « Vitaque mancipio nulli datur, omnibus usu. »

(25) Thucyd. II, 87.

(26) Plat. Phædr. p. 238. C : Ἐπιθυμία— ἐῤῥωμένως ῥωσθεῖσα—ἀπ' αὐτῆς τῆς ῥώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα ἔρως ἐκλήθη.

(27) Plat. Phædr. p. 251. E : Ἀναπνοὴν λαβοῦσα κέντρων τε καὶ ὠδίνων. Cf. Symp., p. 206. E; de Rep. VI, p. 490. B.

(28) Plat. Phædr. p. 251. D : Πηδῶσα, οἷον τὰ σφύζοντα.

(29) Plat. Phædr. p. 249. C : Πρὸς γὰρ ἐκείνοις (ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια) ἀεί ἐστι μνήμῃ, κατὰ δύναμιν. κ. τ. λ.

(30) Plat. Phædr. p. 249. C : Διὸ δὴ δικαίως μόνη πτεροῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια κ. τ. λ.

(31) Plat. Phædr. p. 251. E : Οὔτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν.

(32) Plat. Phædr. p. 251. C : Βλέπουσα πρὸς τὸ τοῦ παιδὸς κάλλος ἐκεῖθεν μέρη ἐπιόντα καὶ ῥέοντα, ἃ δὴ διὰ ταῦτα ἵμερος καλεῖται κ. τ. λ.

(33) De Antiphontis Arte, v. Spengel Συναγωγὴ τεχνῶν, p. 115 sqq.

(34) Eurip. Troad. 489 sqq. ubi vulgo legitur οὓς Τρῳὰς κ. τ. λ.

(35) Hom. Iliad. ζ. 456.

(36) Iliad. χ. 493.

(37) *Ibid*. 499.

(38) Iliad. δ. 177.

(39) Æschin. in Ctesiph., p. 426, Bekker.

(40) Hom. Iliad. ι, 593.

(41) Demosth. in Mid., p. 545.

(42) Hom. Iliad. ω. 486.

(43) Eurip. Bacch. 1269 sqq.

(44) Soph. OEdip. Tyr. 1370 sqq.

(45) Trachin. 1091.

(46) Immo in Electra. 1122 sqq. ubi edd. habent μοὶ pro ἐμοῦ.

(47) Eurip. Bacch. 1130, 1283.

(48) Xenoph. Cyrop. VII, 3, 8.

(49) Eurip. Troad. 807 sqq.

(50) Soph. Electr, 1149 sqq.

(51) Æschin. de Falsa Leg., p. 364 Bekker : ἐλευθέρους (quod pro ἐλεεινοὺς legere suadet Walzius) δέ μοι συμβέβηκεν εἶναι καὶ τοὺς πρὸς μητρὸς ἅπαντας κ. τ. λ.

(52) Eurip. Iphig. Aul. 1173 sqq.

(53) Eurip. Troad. 487 sq. : ubi pro ἐξετάσαι vulg. ἐξᾶσαι.

(54) Dem. in Mid., p. 545.

(55) Æschin. in Ctes., p. 426 Bekker. Mox πολὺν (doleo quod πολυν typographi voluerunt) correximus, ubi Aldus πολὴν habet, Walzius πολλὴν, nescio qua ratione ductus, ediderat (quod ipse postea in

πολὺν mutavit, ut sero in ejus *Addendis* animadvertimus).

(56)(57) Demosth. de Falsa Leg., p. 361.

(58) Thucyd. II, 58.

(59) Περὶ τοῦ τραγικῶς λέγειν adi Hermogenem π. Μεθόδου δεινότητος cap. 33, Tom. III, p. 439 Walz. ad quem l. comment. Greg. Cor., Tom. VII, p. 1328 sqq.

INDICES.

XV. Περὶ φαντασίας.
XVI. Περὶ σχημάτων.
XVII. Ὅτι τῷ ὕψει συμμαχεῖ τὰ σχήματα.
XVIII. Περὶ πεύσεως καὶ ἐρωτήσεως.
XIX. Περὶ ἀσυνδέτων.
XX. Σύνοδος τῶν σχημάτων.
XXI. Ὅτι οἱ σύνδεσμοι ἄκεντρον ποιοῦσι τὸν λόγον.
XXII. Περὶ ὑπερβατῶν.
XXIII. Περὶ πολυπτώτων καὶ ἄλλων τοιούτων σχημάτων· περὶ ἑνικῶν τε καὶ πληθυντικῶν.
XXIV. Ὅτι ἐνίοτε καὶ ἑνικὰ ὑψηλοφανῆ ἐστιν.
XXV. Ὅτι παρεληλυθότα διηγητέον ὡς παρόντα ἢ γιγνόμενα.
XXVI. Περὶ προσώπων ἀντιμεταθέσεως.
XXVII. Περὶ ἀντιμεταστάσεως ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον.
XXVIII. Περὶ περιφράσεως.
XXIX. Ὅτι ἀσυμμέτρως παραλαμβανομένη ἡ περίφρασις, κοῦφόν τι καὶ παχύ.
XXX. Περὶ ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων.
XXXI. Περὶ ἰδιωτισμοῦ.
XXXII. Περὶ πλήθους μεταφορῶν.
XXXIII. Πότερον κρεῖττον ἢ τὸ ἀδιάπτωτον ἐν κατορθώμασι ἄνευ ὕψους, ἢ τὸ διημαρτημένον ὕψος.
XXXIV. Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ Δημοσθένους καὶ Ὑπερίδου σύγκρισις.
XXXV. Περὶ Πλάτωνος καὶ Λυσίου.
XXXVI. Περὶ ἀπταίστου ἐν λόγοις, καὶ περὶ μεγαλοφροσύνης.
XXXVII. Περὶ παραβολῶν καὶ εἰκόνων.
XXXVIII. Περὶ ὑπερβολῶν.

XXXIX. Περὶ συνθέσεως.
XL. Περὶ μελῶν ἐπισυνθέσεως.
XLI. Τίνα ἀντιμάχεται τῷ ὕψει.
XLII. Περὶ φράσεως συγκοπῆς.
XLIII. Περὶ μικρότητος ὀνομάτων καὶ αὐξήσεως.
XLIV. Ζήτημα λαμπρόν· διὰ τί τοσαύτη ἀφορία τῶν δεινῶν καὶ γενναίων συγγραφέων;

II.

INDEX

RERUM ET VERBORUM.

(Ubi paginam solam adscripsimus, intellige Aldinam fragmenti octavi.)

A.

ἀϐλεμὲς προσπίπτειν, *sine viribus tangere animum*. 29, 1.
ἀγαθὰ, non *virtutes orationis*, sed *omnia, quæ hominibus parantur, bona*. 5, 1.
ἄγαλμα. 30, 1.
ἄγαν. οἱ ἄγαν πλοῦτοι. 33, 2. ἡ ἄγαν συγκοπή. 42, 1.
ἀγανακτεῖν proprio sensu. 17, 4. 22, 1. metaphorice (si sana lectio). 21, 2.
ἄγειν, *animum movere*. 18, 2. 30, 1. ἄγειν ἀπ' ἀλλήλων, *disjungere*. 22. 3. εἰς πειθὼ et ἔκστασιν. 1, 4. εἰς τεχνικὰ παραγγέλματα. 2, 1. δι' ἀσφαλείας τὰ ὀνόματα. 16. 4. μετὰ τῶν ἐλλογιμωτάτων, *referre inter præstantissima*. Fr. 6, 3. ἄγεσθαι φυσικῶς, *naturæ instinctum sequi*. 35, 4. πρὸς χόρον ἄγειν. Fr. 8, 7.
ἀγελαῖα ζῶα. Fr. 8, 4.
ἀγεληδὸν, *catervatim, magno numero*; aut *cum specie multitudinis*, propter pluralem pro sing. positum. 23, 4.
ἀγεννὲς κακόν. 3, 4. φρόνημα. 9, 3. ζῶον. 35, 2. νόσημα, φιληδονία. 44, 6.
ἀγλυκές. Fr. 8, 8.
ἀγχίνοια. 34, 4.
ἀγχίστροφον (τό) videtur esse *vis, vehementia*. 9, 13.
ἀγχιστρόφως, *celeriter*. 22, 1.
ἀγὼν, *certamen* in imitando. 13, 4. *bellum*. 16. 2. *causa cum contentione* (ut in

foro) *agenda*. 11, 1. *vis in sublimitate*. 15, 1. ἀγῶνος ἔμπλεως, *qui res narratas putat se ipsum gerere*, 26, 3. ἀγῶνες τῆς περιόδου. p. 715.
ἀγωνία, *anxietas*. 19, 2. 22, 4.
ἀγώνισμα, *certamen* ingenii fictum. 14, 2.
ἀγωνιστὴς naturæ dicitur *homo*. 35, 2.
ἀγωνιστικὸς, *vehemens*. 23, 1. τὸ ἀγωνιστικὸν, *vehementia*. 22, 3.
ἀδέκαστος (a Tollio restitutum). Add. ad 44, 9.
ἀδιανέμητα, *quæ non debent disjungi*. 22, 3.
ἀδιάπτωτος, *liber ab errore*. 33, 1 et 5; 36, 4.
ἀδιάχυτος, *verbis non diffusus*. 34, 3.
Adjectivum junctum genitivo substantivi, v. c. τῆς Ἀσίας ὅλη. 4, 2.
ἀδοξότερα τῆς ὕλης verba, i. e. *humilia*. 43, 1.
ἁδρεπήβολον (τὸ) *vis, quæ magnarum rerum potitur*. 8, 1.
ἁδρὸν i. q. γενναῖον. 40, 4.
ἀδὺ φωνεύσας (pro ἡδὺ φωνούσης) ὑπακούειν, e Sapphus oda. 10, 2.
ἀδύνατον (πᾶν τό). 15, 8.
ἀεί. 44, 6. passim. Fort. ubique scribendam αἰεί, quod in multis locis e melioribus libris profertur. Vid. e. g. Varr. lect. ad 33, 3.
ἄζηλος. 44, 8.
ἄθεα, *quæ perperam finguntur de diis*. 9, 7.
Ἀθηναῖος, philosophus Stoicus. Fr. 5, 4.
Ἀθηνογένης, homo, contra quem Hyperides orationem habuit. 34, 3.
ἀθρόα, *cuncta*. 34. 4. ἀθρόα δύναμις, *magna facultas*, sc. in dicendo. 1, 4.
ἀθροισμὸς, figura. 23, 1.
Αἴας, *Ajax Homericus*. Silentium ejus sublime. 9, 2. Preces persona ejus dignæ. 9; 10.
αἱματοῦν. ᾑματωμένον ὕδωρ, *aqua sanguine mixta*, e Thucydide. 38, 3.
αἱρεῖν. ἔνθεν ἑλὼν ex Hom. 34, 4.
αἵρεσθαι ἀγῶνα. 16, 2.
αἰσθήσεις, *quinque sensus*. hinc petitur nova divisio ῥητορικῶν ἀφορμῶν p. 711. m.
Αἰσχίνης in præstantissimis Græcorum oratoribus numeratur. Fr. 1.
Αἰσχίνης Socraticus, ut videtur. Fr. 8, 3.
αἶσχος, de verbo humiliori, 43. 3.
αἰσχύνειν, *imminuere*, 43, 1.
αἰτεῖσθαι φῶς. 9, 10.
αἴτημα. 9, 10.

αἰτία μείζων, Germanice *ein wichtigerer Entscheidungsgrund*. 33, 4. αἰτία μεγέθους, *id, quod ad sublimitatem facit*. 8, 1.
αἰτιᾶσθαι. 1, 2.
αἴτιον ὕψους i. e. αἰτία μεγέθους. 10, 1.
αἰὼν πᾶς ὁ μετ' ἐμέ. 14, 3.
αἰῶνος παντὸς ἄξιον, *dignum quod per omne insequens ævum duret*. ὁ πᾶς αἰὼν καὶ βίος. 36, 2. Sic αἰὼν 44, 9.
ἄκαιρον πάθος. 3, 5. Cf. κενός.
ἀκατέργαστοι ἔννοιαι Æschyli. 15, 5.
ἄκεντρον, *quod vim nullam habet*. 21, 1.
ἀκμή. ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, ex Herodoto. 22, 1.
ἀκοαί. 10, 3. Cf. ἀκουαί.
ἀκόλαστος, *infinitus, immensus*. 44, 6.
ἀκολουθία, *rectus ordo verborum*, 22, 1.
ἀκονᾷν, metaph. 44, 3.
ἀκούειν, *attendere ad aliquid*. 15, 11. *intelligere*. 42, 1. οἱ ἀκούοντες pro οἱ ἀκροαταί. 22, 2 et 3 et alibi.
ἀκουαί, (ut pro lect. Cod. Reg. 2036 ἀκουὴ, scribendum videtur). 10, 2. in Sapphus fragmento idem quod ἀκοαί. Cfer v. ἀποίχεσθαι.
ἄκρα (ἡ). κατ' ἄκρας, *prorsus*. 44, 6.
ἄκρατον, de δαιμονίῳ, *divino numine*. 9, 8. ἄκρατοι μεταφοραὶ nimis multæ metaphoræ. 32, 7.
ἀκρίβεια, *summa cura et diligentia*. 35, 2. Sic et τὸ ἀκριβές. 33, 2. 36, 3.
ἀκριβῶς ἐκπεπονημένοι κρατῆρες. 43, 2.
ἄκριτον πάθος, *immoderatus affectus*. 32, 8.
ἄκρος. ἐπ' ἄκρον, *summe*. 34, 4. τὰ ἄκρα, *summæ virtutes*. 33, 2. τὰ ἄ. καὶ ὑπερτεταμένα, *summa et maxime insignia in quoque genere*. 10, 1 et 3.
ἀκροάσεις, *disputationes recitatæ et deinceps editæ*. Fr. 5, 5.
ἀκροσφαλὲς (τὸ), *id, in quo facillime quis labitur*. 22, 4.
ἀκρότης λόγων, *præstantissima virtus orationis*. 1, 3.
ἄκρως. 15, 7. 20, 1. 34, 2.
ἀκρωτηριάζειν, metaphorice. 39, 4. itemque e Demosthene. 32, 2.
ἀλγηδὼν ὀφθαλμῶν dicitur *formosa mulier* ab Herodoto. 4, 7.
Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας a Timæo inepte laudatus. 4, 2. Di-

ctum ejus ex alto spiritu profectum. 9, 4.
ἀλέξημα in figurarum usu. 17, 2.
ἀλεξιφάρμακος λόγος. 16, 2. ἀλεξιφάρμακα πλήθους καὶ τόλμης μεταφορῶν. 32, 4.
ἀλήθεια, *natura*, quatenus opponitur rebus fictis. 9, 3. 10, 1.
ἀληθὲς (τὸ), *res et veritas ipsa*. 34, 1.
ἀληθινὸς λόγος opponitur *fabulæ*. 3, 1.
ἅλις, *sufficienter* aut *sufficiens*. 29, 2.
ἁλίσκειν. ἁλοὺς, proprie, *captus* s. *victus*. 4, 3. ἁλῶναι παρανοίας. 36, 2.
ἀλληγορία. 9, 7.
ἀλληγορικὸς στόμφος Platonis. 32, 7.
ἀλληλουχία, *mutua conjunctio*. 36, 4.
ἀλλότριον πνεῦμα. 13, 2.
ἀλλόφυλος τάξις, *alienus locus*. 22, 4.
ἄλλως, *non nisi*. 7, 1. Cf. 9, 7.
ἀλογιστεῖν. 10, 3.
ἀλόγως, *temere*. 22, 1. 35, 5.
ἀλουργὴς, ex Theopompo. 43, 2.
Ἀλωάδαι, *Otus et Ephialtes*. 8, 2.
ἀμαθὴς τόλμα. 2, 2.
ἀμάλακτοι ἔννοιαι Æschyli. 15, 5.
ἁμαρτάνειν. ἡμαρτημένος, *vitiosus*. 36, 2.
ἁμαρτήματι opponitur ἀρετή. 35, 1.
ἄμαχος βία. 1, 4. ἄμ. ἔρως. 35, 2.
ἀμβλοῦσθαι, metaph. 14, 3.
ἀμεγέθης. 34, 4. 40, 2 et alibi.
ἀμέθοδος, *nulli præcepto adstrictus*. 2, 2.
ἀμέλει. 8, 1. extr. 12, 1. 34, 2.
Ἀμέλιος, Plotini discipulus. Fr. 5, 2. Dogmata magistri pleraque tuebatur, ampla ceterum et verbosa usus oratione. Fr. 5, 6.
ἄμετρον πάθος. 3, 5.
ἀμίμητος. 28, 4. 34, 2.
Ἀμμώνιος, philosophus Peripateticus. 13, 3. Fr. 5, 4.
Ἀμμώνιος, philos. Platonicus. Fr. 5, 3. Vid. Dissert. de vita et scriptis Longini, § V.
ἄμοιρος. 34, 3.
ἄμουσος (e conject.) *musicæ ignarus*. De sono. 28, 1. De scommate. 34, 2.
ἀμπώτιδες τοῦ μεγέθους sc. τοῦ ὠκεανοῦ. 9, 13.
ἀμυδρὰ φέγγη. 17, 2.
ἀμύθητος, *innumerus*. Fr. 5, 4.
Ἀμφικράτης malus et ignobilis scriptor. 3, 2. 4, 4.
ἀμφιλαφὴς ἐμπρησμός. 12, 4.
ἀμώμητος, *vitio carens*. 35, 5.
ἀναβαλλόμενα σπλάγχνα, ex

obstinatum resistere argumentis. 47, 1,
ἀντικρύς. 3, 4.
ἀντιμεθίστασθαι εἰς πρόσωπον, *mutata persona induere aliam*. 27, 1.
ἀντιμεταβολή, figura orationis. 23, 1.
ἀντιμετάθεσις προσώπων, *permutatio personarum*. 26, 1.
ἀντιπεριΐστασθαι, *mutari*. 38, 1.
Ἀντισθένης, philosophus. Fr. 8, 3.
ἀντισπᾶσθαι τῇδε κἀκεῖσε ἀγχιστρόφως, *huc et illuc rapi*. 22, 1.
ἀντιστρέφειν πρός τι, *reciprocari* sive *permutari posse cum aliqua re*. Fr. 4, 2.
ἀντισυμμαχεῖσθαι, *vicissim juvari*. 17, 1.
ἀντιτάττεσθαι. 9, 10.
ἀντιτιμᾶσθαι, *parem ponere, æque magni facere*. 33, 5. extr.
Ἀντιφῶν (vulg. Ξενοφῶν) in numerum optimorum Græciæ oratorum refertur. Fr. 1. Ἐν ταῖς ῥητορικαῖς τέχναις, p. 719 m.
ἀντοφθαλμεῖν πάθεσι, *oculos (animi) obvertere affectibus*. 34, 4.
ἀνωθεῖν. λόφοι ἀνωθούμενοι, *colles, qui materia comportata in altum eduntur*, e Theopompo. 43, 2. Sed ἀνωθ. incertior lectio.
ἀξία. κατὰ τὴν ἀξίαν. 9. 9.
ἀξιοθαύμαστος. 35, 4.
ἀξιόνικος ἀγών. 13, 4.
ἀξιοπιστία. 16, 2.
ἀξίωμα fere idem quod ὕψος. 8, 1. 39, 3.
ἀόριστος πλοῦτος. 44, 7.
ἀπαγγελία (al. ἀγγελία), *enarratio*. 43, 3.
ἀπάγειν. 18, 2.
ἀπαθανατίζειν. 16, 3.
ἀπαθέστατα, positum adverbialiter. 41, 1.
ἀπαιτεῖσθαι, *posci*, sive *necessario pertinere ad rem*. 1, 1.
ἀπακμή. 9, 14 et 15.
ἀπαλλάττεσθαι. ἀπήλλαγμαι τοῦ προϋποτίθεσθαι, *non opus est, ut ante ostendam*. 1, 3.
ἁπαλός. ἐξ ἁπαλῶν φρονημάτων. 44, 3.
ἀπαρρησίαστον (τό). 44, 4.
ἅπας. ἐξ ἅπαντος, *ex omni genere*. 8, 3. *omnino, utique*. 33. 1.
ἀπείκειν. ἀπεοικυῖα τάξις, *locus incommodus*. 22, 4.
ἀπεικότως, *contra quam rei consentaneum videatur*. 1, 11.
ἀπείργειν. 10, 6.
ἀπείρων, *innumerabilis*. 23, 2.
ἀπεργάζεσθαι τὴν ἐξοχήν. 10, 3. ἀπειργασμένος χρυσὸς ex

Theopompo, *aurea vasa omnis generis*, 43, 2.
ἀπερείδειν πρὸς αὐτὰ τὰ πρόσωπα, *convertere* sive *dirigere ad ipsas (legentium) personas*. 26, 2.
ἀπεριόριστον (ἔργον). 16, 1. ἀπ. πόλεμος, metaphora de vitiis inter se conflictantibus. 44, 6.
ἀπηνὴς μεταφορά. 32, 7.
ἀπήχημα μεγαλοφροσύνης τὸ ὕψος. 9, 2.
ἀπίθανα, *non probabiliter narrata*. 9, 14.
ἀπιστία ἡ καθ' αὐτοῦ, *fides sibi detracta*. 38, 2.
ἄπιστοι πλάνοι (τοῦ Ὀδυσσέως). 9, 13.
ἀπλανὴς ἄσκησις καὶ χρῆσις. 2, 2.
ἁπλότης, p. 711 init.
ἁπλῶς *simpliciter* i. e. sine figura. 18, 1. *distincte*. ut Morus vertit. 39, 2.
ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας. 9, 13. ἀπὸ πολλῶν ἕν. 10, 5. οἱ ἀπ' ἐπιτηδευμάτων, βίων, etc. 7, 4. ἀπό τινος εἶναι διὰ πατέρων, *paternum genus ducere ab aliquo*. 4, 3.
ἀπογεννᾷν, metaph. 15, 11.
ἀποδεικτικὸν (τὸ), *argumenta orationis*. 15, 11.
ἀπόδειξιν εἰςφέρειν ὑπὲρ, etc. 16, 2. Cf. § 3.
ἀποδέχεσθαι. 32, 4.
ἀποδιδόναι, *proferre quod rei debetur, exponere*. 39, 1.
ἀποδιδράσκειν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὰ ταπεινότερα. 43, 3.
ἀποθαῤῥεῖν, *magna confidentia uti*. 32, 8.
ἀποθεοῦν. 16, 2.
ἀποθηριοῦσθαι, 17, 1.
ἀποθησαυρίζειν συγγράμμασι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν, *in libris reponere scientiam suam, explicare in libris doctrinam suam*. Fr. 5, 4.
ἀποίχεσθαι (sic Cod. Par. 2036) pro imper. ἀποίχεσθε (quod exhibent Vat. 2 et Laur.), ex Hecatæo. 27, 2. Cf. Fr. 6, initio.
ἀποκεῖσθαι. 3, 5.
ἀποκρύπτειν τι τῷ φωτὶ αὐτῷ. 17, 2.
ἀποκύλισμα, *corpus ex alto loco devolutum*. 40, 4.
ἀπόλαυσις τραπεζῶν, *epulæ*. 48, 4.
ἀπολείπειν λόγον, *sententiam non absolvere*. 27, 3.
ἀπολισθαίνειν μεγάλων (al. μεγάλως). 3, 3.
ἀπολλύμενοι πολλάκις. 10, 6. Ὡς μὴ ἀπόλεσθε, ex Hecatæo. 27, 2.
Ἀπόλλων μέτρων εὑρετής. Fr. 3, 6.
Ἀπολλώνιος, ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητής, ἄπτωτος. 33, 3.

ἀπολύειν, verbum dubium. 21, 2.
ἀπόπλους, sc. Græcorum a Troia. 15, 7.
ἄπορος νύξ. 9, 10.
ἀποῤῥεῖν *e memoria effluere.* 33, 3.
ἀπόῤῥητα μέρη. sc. τοῦ σώματος, *partes corporis, quæ non nominantur honeste,* 43, 5.
ἀπόῤῥοιαι metaphorice, *effluvia.* 38, 2.
ἀποσιώπησις. Fr. 8, 14.
ἀποσκιάζειν, *obscurare (lumine majori offusum).* 17, 3.
ἀποστοματίζειν, p. 719. m.
ἀποστρέφειν τὴν τῶν νοημάτων τάξιν, *invertere rerum dicendarum ordinem.* 22, 2. τὸν λόγον πρὸς, etc. 27, 3.
ἀποστροφή. Hoc nomine auctor jusjurandum Demosthenis, Μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι, appellat. 16, 2.
ἀποτελεῖν fere ubique est i. q. ποιεῖν. Sic 26, 3. 28, 1. 29, 2. 39, 2. Unde ἀποτελεστικὰ μεγαληγορίας. 16, 1.
ἀπότομον ὕψος est Demosthenis. 12, 4. τοῦ ὕψους (vulg. τὸ ὕψος) τὸ ἀπότομον. 39, 4. ἀπότομος ἀπειλὴ, *severa comminatio.* 27, 1.
ἀποτραχυνόμενον (τὸ), *asperitas et vehementia.* 21, 1.
ἀποτύπωσις. 13, 4.
ἀποφαίνειν. ὁ ἀποφηνάμενος. 1, 2. 2, 3. 32, 8. 42, 5.
ἀποχετεύεσθαι παρατροπὰς, *deducere rivos.* 13, 3.
ἀποχρώντως ἀποδιδόναι ὑπέρ τινος, *satis explicare, quæ res poscit,* 39, 1. p. 711, init.
ἀποχρῶσα πίστις, *argumentum sufficiens quo non aliud opus est.* 69, 3.
ἀπόψυχος, metaph. 42, 2.
ἄπρακτον σκότος. 9, 10.
ἀπρεπὴς τῇ προσόψει, *indecorum adspectu.* 43, 3.
ἀπρίξ. 13, 2.
ἀπρόσιτος δεινότης, *inaccessa gravitas, ad quam nemo pervenire potest.* 34, 4.
ἀραιὸς αὐλὼν, *rarus* (pluribus meatibus et rivulis constans) *alveus*, dicitur corpus e Platone. 32, 5.
ἀραιώματα, *rimæ.* v. g. in muro male structo. 10, 7.
Ἄρατος, poeta notus. 10, 6. 26, 1.
ἀργεῖν πρός τι. 9, 10.
ἀργὸς, *languidus,* 34, 4.
ἀργῶς λεγόμενον, *dictum, quod nihil delectationis habet.* Fr. 8, 6.
ἀρέσκεσθαι τοῖς πταίσμασι (sc. τῶν μεγίστων συγγραφέων), *non improbare vitia.* 32, 4.

τὰ ἀρέσκοντα, *placita*, *sententiæ*. Fr. 5, 1.
ἀρετὴ, *virtus orationis quævis*. 11, 1. 35, 1. et alibi. *summum in arte*. 10, 1.
ἀριθμῶν, *numerorum in declinatione*, permutatio quam vim orationi tribuat. 23, 2, ss.
Ἀριστείδης. vid. Ὑπερίδης.
ἀριστεὺς, *princeps fortitudine*. 16, 2.
ἀριστίνδην ἐκκαθαίρειν, *pro sua quidque dignitate removere (ut deinceps fiat delectus rerum)*. 10, 7.
Ἀριστοτέλης. Præceptum ejus de metaphoris emolliendis. 32, 3. Cf. App. n. 2.
Ἀριστοφάνης numeris aptis passim sublimis videtur. 40, 2. Locus ejus. Fr. 3, 5.
ἀρκεῖν. ἠρκέσθην, *acquiescerem*. 9, 4.
ἁρμόδιος. 12, 5. Fr. 3, 6.
ἁρμονία λόγων dicitur *verborum compositio*. 39, 1 et 3.
ἀρτίως, *paulo ante*, 11, 3.
ἀρχαὶ, *principia philosophiæ*. Fr. 5, 6.
ἀρχέτυπον γενέσεως στοιχεῖον dicitur *ingenium artificis*. 2, 2.
Ἀρχίλοχος, poeta nobilissimus. Homeri æmulator. 13, 3. multa carmini immiscet aliena. 33, 5. ejus de naufragio locus brevi significatione tangitur. 10, 7. a numerorum studio laudatus. Fr. 8, 3.
ἀσεβεῖν εἰς τὸν Ἑρμῆν. 4, 3.
ἄσεμνον, *ineptum et frigidum*. 5, 1. *humile*. 10, 7. 43, 1.
ἀσκός. τὰ περὶ ἀσκὸν apud Homerum. 9, 14.
ἄστατον πνεῦμα, *ventus instabilis*. 22, 1.
ἀστεῖος, *lepidus in jocis*, minime est Demosthenes. 34, 3. Sed ἄφατοι ἀστεϊσμοὶ tribuuntur Hyperidi. 34, 2.
ἀστήρικτος. 2, 2.
Ἄστυ, *Urbs*. Fr. 5, 4.
ἀσύγγνωστος. 3, 1.
ἀσύμμετρος. Fr. 8, 11.
ἀσύμφωνος, *qui non agit de composito*. 7, 4.
ἀσύνδετα quam vim in dicendo habeant. 19, 1. Exempla eorum. 20, 1. et 3.
ἀσύνθετος. 10, 6.
ἀσφαλὴς, *qui non facile peccat*. 33, 2.
ἀσφάλεια. δι' ἀσφαλείας ἄγειν ὀνόματα, *caute deligere et usurpare verba*. 16, 4.
ἀσχημονεῖν. 3, 5. 4, 17.
ἀσχήμων λόγος. i. q. ταπεινὸς λ. *oratio abjecta*. 43, 6.
ἀταξία. 20, 2 et 3.
ἀτὰρ δὴ καί. 9, 12.

ἀτελής, de fœtu non maturo. 14, 3. ἀτ. νοῦς, *nondum absoluta sententia*. 27, 3.
ἀτμὸς ἔνθεος de oraculo Delphico. 13, 2.
ἄτολμος. 15, 3.
ἄτομοι Epicuri. Fr. 7, 2.
ἀτονεῖν. 11, 2.
ἄττα. μυρί' ἄττα. 32, 6. Idem repositum pro vulg. ἅττα. Fr. 5, 8.
Ἀττικοί. Eorum joci petulantes tempore Hyperidis usurpati notantur. 34, 2.
ἀτυχέστατα, adv. 33, 5.
ἀτυχία, *misera conditio*. 9, 7.
αὐγή. πρὸς αὐγὰς ἀνασκοπεῖν. 3, 1.
αὐθάδης, *audax*, *insolens* (in hyperbatis). 22, 3.
αὐθιγενὴς σύστασις, *origo ex ipso ingenio ducenda*. 8, 1.
αὐλὸς excitat affectus et ope rhythmi homines saltare cogit. 39, 1.
αὐλῶν. Vid. ἀραιός.
αὔξησις, *incrementum* corporis. 44, 5. figura orationis. 11, 1. *Ejus permulta esse genera*. ibid., § 2. (sex partes e Theophr. App. n. 11.) Definitio ejus minus commoda, et deinceps alia melior. 12, 1. s. *gravitas e verbis* (grandioribus) *nascens*. 43, 3.
αὐξητικά. 11, 2.
αὐξητικῶς λέγειν. 38, 2.
αὔτανδρος. 44, 6.
αὐτάρκης, *per se singulatim usurpatus*. 43, 4.
αὐτόθεν, *ex illa re*. 13, 2. 14, 3. *simul*, *statim*. 36, 1. Cf. et 32, 8.
αὐθόρι, *hoc ipso loco*, *sive deinceps statim*. 16, 1.
αὐτόματον, p. 711 init.
αὐτόνομος. 2, 2.
αὐτός. 17, 1. 18, 1. τὴν αὐτὸς αὑτοῦ φύσιν προσηνάγκασε. 15, 3. τῆς σαφηνείας αὐτῆς ἕνεκα. 11, 3. ὑπ' αὐτό. 10, 3. αὐτὸ μόνον, *cui nihil admixtum*. 35, 4. Fr. 5, 8. ἐν αὐτῷ sc. τόπῳ. 12, 4. αὐτὸ suo loco repositum. Fr. 3. 6. αὐτὸ dubia lectio. 32, 8, ἐπὶ ταὐτοῦ. 32, 1.
αὐτοσχέδιος λόγος, p. 719 m.
ἀφαιρεῖν ἀφῄρηται τὴν φορὰν αὐτῶν. 21, 2. ἀφείλοντο αὐτὸν τῆς τυραννίδος. 4, 5.
ἀφαίρεσις κατὰ ἀφαίρεσιν quid significet, obscurum. Fr. 8, 7.
ἄφατος, *innumerus*. 34, 2.
ἀφέλεια. 34, 2.
ἄφετοι (fortasse glossa), *belluæ e claustris emissæ*. 44, 10.
ἀφή. Fr. 8, 4.
ἀφιέναι, *e claustris emittere*. 44, 10. *tormento belli*...

24, 2. *negligere, omittere.* Fr. 5, 4. et 7.

ἀφίστασθαι, *se removere.* 34, 3.

ἀφορία, *sterilitas*, metaph. 44, 1.

ἀφορίζεσθαι, *pronuntiare, asseverare.* 8, 4.

ἄφορος πρός τι. 4, 1.

ἄχαρι τέλος ex Herodoto. 43, 1.

Ἀχιλλεὺς προφαινόμενος ὑπὲρ τοῦ τάφου. 15, 7.

ἀχλύς, *caligo.* 9, 10. *Tristitia*, persona ap. Hesiodum in Sc. H. 9, 5.

ἄχραντος, de divino numine. 9, 8.

ἄχρι νῦν. 36, 2.

ἀψοφητί. 23, 1.

ἄψυχος. 16, 3.

B.

βάθος (si vera lect.), *quod per longum spatium in recessu extenditur, amplum.* 2, 1.

βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, *incedere ad numerum.* 39, 2. β. *desinere, clausulam facere.* 39, 4.

βάθρον. ἐκ βάθρων, *ex imis fundamentis.* 9, 6.

βακχεία τῶν λόγων. 32, 7.

βακχεύειν proprie ap. Æschylum. 15, 6. tropice. 3, 2.

βάκχευμα. κἂν βακχεύμασι νήφειν ἀναγκαῖον. 16, 4.

Βακχυλίδης, lyricus, vitio carens et jucundus, sed Pindaro inferior. 33, 5.

βάρος conjunctum cum ἰσχὺς, κράτος et similibus. 30, 1.

βασανίζειν, *torquere, vim inferre*, de dura compositione verbi. 10, 6.

Βασιλεὺς, *Porphyrius* etiam dictus. Fr. 5, 8. Ruhnk. Diss. § 8.

βάσις ῥυθμοῦ, *clausula sonorum, ex qua judicatur, qui sit rhythmus.* 39. 2.

βιάζεσθαι, *repugnante natura niti.* 34, 3. β. ἐπί τι, *ad aliqnid abripere.* 41, 2.

βιολογεῖν, *narrare de rebus e vita communi petitis.* 9, 15.

βίος κοινός. 7, 1. βίοι, *labores, quibus victum qaærnnt.* ὁ πᾶς β. *homines omnium temporum.* 36, 2. Sic ὁ νῦν βίος. 44, 6. οἱ βίοι, *vita moralis hominum.* ibid.

βόσιος πλοῦτος, periphrasis ad ridendum Platonem facta. 29, 1.

βορέας, ventus, dicitur ab Æschylo αὐλητής. 3, 1.

βούλεσθαι, *propositum, scopum habere.* 15, 1.

βραβεύειν. 44, 9.

βραχυσύλλαβα. 41, 3.

βρόχος, (dubium verbum e Sapphus oda), *guttur.* 10, 2.

Γ.

γαῦρόν τι ἀνάστημα. 7, 2.
γειτνιᾷν τινι, tropice. 37. 1.
γελοῖος, *qui risum movere studet*. 34, 3.
γέλως: ejus definitio. 38, 5.
γενναῖοι, *homines generosæ mentis* ironice dictum. 15, 8. γενναία φράσις. 8, 1. γ πάθος. 8, 4. γ. ὕψος. 32, 4. γ. παράστημα. 9, 1.
γεννᾷν, proprie. 2, 1. 43 2. trop. *proferre*. 7, 2. 18, 2. nec non 6, 1. (cod. Par.). 38, 4.
γεννητικὸν λόγου ἐννόημα. 15, 1.
γένος quomodo differat ab εἴδει. Fr. 3, 11. γένους lectionem interpretes dubiam faciunt. 35, 4, ἐν τῷ γένει τούτῳ, ut Lat. *in hoc genere*. 22, 3.
Γεντιλιανὸς Ἀμέλιος, philosophus Platonicus. Fr. 5, 2. Vid. Ἀμέλιος.
γεύεσθαι. γεγευμένος, *qui artem degustavit* sive *initia cognovit*. Fr. 3, 9.
γῆρας. 9, 14. γήρᾳ, contracte pro γήρατι sive γήραϊ. 9, 14.
γίγνεσθαι. γενέσθω φῶς, e Moyse. 9, 9.
γινώσκειν, *judicare*. 12, 4.
γλαφυρὸν, *pictum et jucundum in oratione*. 10, 6. 33, 5.
γλυκύτης in oratione morata Hyperidis. 34, 2.
γλωττόκομον, *arca* (numo includendo). 44, 5.
γνήσιος, oppon. νόθος. 39, 3. 44, 7.
γνωρίζεσθαι ἀπό τινος. Fr. 5, 5.
γνώριμος, *discipulus*. Fr. 5, 2.
γνωσιγραφία, p. 709 init.
γόνιμος, *germanus*, *maxime proprius*. γονιμώταται πηγαὶ τ. ὑψηγορίας. 8, 1. (ἐλευθερία) γονιμώτατον λόγων νᾶμα. 44, 3. γόνιμον dictum Anacreontis. 31, 1.
Γοργίας, ὁ Λεοντῖνος. Tumida ejus verba. 3, 2.
γράφειν. οἱ γράψαντες (si locus mendo caret) pro οἱ ἀντιγραφεῖς, *librarii*. Fr. 6, 2.
γραφεὺς, *librarius*. Fr. 6, 2.
γυμνούμενος τάρταρος. 9, 6.
γὺψ ἔμψυχος τάφος, e Gorgiæ dicto. 3, 2.

Δ.

δαιμόνιον (τὸ), *numen divinum*. 9, 8. δαιμόνια, *quæ ad deos pertinent*. 9, 5. δαιμόνιον πνεῦμα. 33, 5. δαιμονιώτερος. 35, 2.
δαιμονίως, *præclare*. 43, 1.
δακτυλικὸς ῥυθμός. 39, 4.
δαπανός. 44, 11.
δαπανῶμαι. p. 718 m.

δὲ pleonast. in οὕτω δὲ post ὡς s. ὥςπερ. 2, 2. δὲ post complura verba arcte cohærentia. 40, 2.
δειλὸς, Germ. *ärmlich*. 2, 1.
δεῖν ὀλίγου. 19, 1. 32, 8. δ. μικροῦ. 25, 2. τὰ δέοντα pro δεόντως. Fr. 7. 1.
Δείναρχος (vulgo Τίμαρχος) in optimis Græcorum oratoribus numeratus, sed et *Demosthenes hordearius* dictus. Fr. 1 (Cf. Rhett. Gr. Walz. III, 384. V, 560). Adde p. 722 im.
δεινὸς, *horrorem incutiens*. 9, 5. 10, 4. et 6. δεινὰ ποιεῖσθαι, *graviter ferre*. 27, 2. *excellens*. 10, 1. *multus et copicsus in aliquo genere*. 22, 3. δειναὶ παραβάσεις, *alienissimæ*. 15, 8.
δεινότης. 12, 4. 34, 4.
δεινοῦν. 3, 1.
δείνωσις. 11, 2. 12, 5.
δεκάζεσθαι, *sententiæ dicendæ causa se corrumpi sinere*. 44, 9. Inde δεκασμοί. ibid.
δεκτικὸς, *capax*. Fr. 4, 2.
δέος (al. ἡδέως). 10, 4.
δέρτρον gloss. ξύστρον. Fr. 3, 8.
δεσμὸς περικείμενος τοῖς σώμασι (τῶν Πυγμαίων). 44, 5. δεσμῷ τῆς ἁρμονίας περιπλέκειν. 40, 1.
δεσμωτήριον ψυχῆς philosophus quidam dicebat *servitutem*. 44, 5.
δεύτερος. τὸ δεύτ. *quod est minus magni momenti*. 33, 3.
δέχεσθαι, *malle*. Fr. 5, 4. ubi pro δέξασθαι al. δόξασθαι.
δή. 16, 1.
δηλοῦν. τὰ δεδηλωμένα, *quæ hactenus exposita sunt*. 32, 6. Sed lectio dubia.
δημιούργημα. 13, 4.
δημοκρατία magnorum ingeniorum mater dicitur. 44, 1 ss.
Δημόκριτος, philosophus Platonicus. Fr. 5, 1. Tantum collecta ex aliorum libris scripsit. Fr. 5, 5. Vid. Ruhnk. Dissert., § 4.
δῆμος, *civitas* sive *populus quicunque*. 27, 2.
Δημοσθένειος, et Δημοσθενικὸς, adj. 12, 5. 34, 2.
Δημοσθένης, nobilis ille orator. Fr. 1. Laudatur maxime. 34, 4. Comparatur cum Cicerone. 12, 4. s. Ipse lex et norma dicitur in metaphoris multis eadem de re adhibendis. 32, 1. Omnia eloquitur æquabili vi et intentione. 34, 2. Multis caret virtutibus, si comparetur cum Hyperide. 34, 3. Laudantur ejus hyperbata. 22, 3. Versus

intempestivos habet. Fr. 3, 4. Locus ejus diligenter expenditur ab auctore. 16, 2. Alia ejus loca. 2, 3. 10, 7. 15, 9. 18, 1. 20, 1 ss. 24, 1. 27, 3. 32, 2. 38, 1. 39, 1. Fr. 8, p. 707 im. et passim.

Δημοσθένης Κρίθινος, h. e. Dinarchus. Fr. 1.

δημοσιεύειν, *in rep. versari.* Fr. 5, 2. ὁ δημοσιεύων λόγος. Fr. 8, 6.

δημῶδες, *vulgare et tritum.* 40, 2 s.

δήπουθεν. Fr. 6, 3.

διαβαίνειν, *pedes magno gradu disiungere.* 40, 4. τὸ διαβαινόμενον, *locus fluvii, ubi vado transitur.* Fr. 8, 8.

διαβάλλειν (per metonymiam), *fœdare.* 43, 2.

διάγνωσις i. q. κρίσις. 6, 2.

διαγραφὴ, *descriptio.* 32, 5.

διαδοματίζεσθαι. 13, 4.

διαδοχὰς (κατὰ), *per vices.* 42, 4.

διάθεσις, *tractatio.* Fr. 6, 3.

διαίρειν. τὰ διηρμένα i. e. ὑψηλά. 2, 2. 7, 1.

διαιρεῖν. διῃρημένα dicuntur *pluralia.* 24, 1.

διαίρεσις ἀφορμῶν, p. 710 im. sq.

διακλέπτειν, *callide reticere.* 16, 4.

διακληρονομεῖσθαι, *huc et illuc dividi, dispergi,* de flammis incendii. 12, 4.

διακόπτειν. τὰ ἀλλήλων διακεκομμένα, de asyndetis. 19, 2.

διακριβοῦν, *diligenter explicare.* 16, 1.

διαλανθάνειν. 17, 1. 38, 3.

διαλείπειν, cum participio. 38, 5.

διαλθεῖν, *augere* (ut legit Pearcius pro διελθεῖν). 44, 2.

διαλλάττειν, sine casu, *mutare sententiam cœptam.* 27, 3.

διαμαρτάνειν, *errare.* 8, 2. διημαρτημένος, *qui peccavit.* 32, 8. διημαρτημένα, *vitia orationis.* 33, 1. *vitiose a librario scripta.* Fr. 6, 2.

διαμέλλειν. 27, 2.

διάνοια, *cogitatio, meditatio.* 35, 3. *sensus dicti, sententia.* 39, 4, *scientia, doctrina.* Fr. 5, 4. *rerum explicandarum modus.* Fr. 5, 5. et Fr. 8, 2.

διαπατᾶσθαι, *errare.* 2, 1. 8, 4.

διαπονεῖν, *elaborare.* 14, 1.

διαπορεῖν, *dubitare.* 39, 3. *inquirere.* 2, 1. 5, 1. 33, 1.

διαπρέπειν. 14, 1.

διαπτύσσειν, *explicare.* 30, 1.

διάπτωσις τοῦ λόγου, *oratio quasi dilapsa,* propter sententiam nunquam abso-

vendam. 22, 4.
διάπυρον (τὸ), *ardor, vehementia*. 12, 3.
διαρθροῦν τὰ εἰρημένα. p. 712. med.
διάρθρωσις τοῦ λόγου. Fragm. 5, 5.
διαριστεύεσθαι, *contendere, certare*. 13, 4.
δίαρμα, *excellentia*. 12, 1.
διαρπάζειν, de Demosthene fulminis ritu cuncta disjiciente. 12, 4.
δίαρσις, *dignitas* (virtus συνθέσεως). 8, 1.
διασπᾷν τὴν λέξιν (pronomen) εἰς δύο πρόσωπα. 27, 3.
διάστασιν λαμβάνειν, *scindi. hiantem dissilire*. 9, 6.
διάστημα (τὸ ἐπ' οὐρανὸν ἀπὸ γῆς). 9, 4. δ. κοσμικὸν, *intervallum a terra ad horizontem cælestem*. 9, 5. *sublimitas quædam*. 40, 2.
ασύρειν. 32, 7.
ασυρμός. 34, 2. Ejus definitio brevis. 38, 5.
ατίθεσθαι τὴν ἀνδρείαν εἴς τι, *fortitudine sua uti ad aliquid*. 9, 10. διατ. absolute, *animo affici*. 14, 2. δ. τὸν λόγον, *orationem instituere, componere* Germ. *einrichten*. 34, 2.
αυγὲς ῥεῖθρον. 35, 4.
διαφέρειν, *excellere*. 43, 4.
διαφεύγειν τινὰ, *ignotum esse alicui*. Fr. 6, 3.
διαφορεῖν, *in omnem partem disjicere*, de fulmine. 1, 4. Cf. διαρπάζειν.
διαχλᾶν. 39, 4.
διαχλευάζειν. 29, 1.
διδασκαλία, *disciplina in justam formam redacta* (nisi f. vim habet a seq. διδάσκειν). Fr. 3, 5.
διδάσκειν δρᾶμα, *fabulam componere et agendam exhibere*, ex Herodoto. 24, 1.
διδόναι, *permittere*. 27, 2.
διεξιέναι, *diligenter pertractare*. 16, 1.
διεξοδεύειν, *a re proposita dicendo aberrare*. 34, 2.
διηγηματικὴ est Odyssea (nam poeta fere διηγεῖται περὶ προσώπων, ut auctor dicit. 27, 1.), Ilias δραματική. 9, 13.
διήκειν πρὸς τὸν αἰῶνα. 44, 9.
διιέναι κάτω, e fabula Euripidis deperdita 15, 4.
διιστάναι. διεστῶτα ὕψους, i. q. ταπεινά. 8, 2. διϊστάμενοι, *diversis locis ex ordine collocati*. 23, 2. διειστήκει, *dissidebat*. 24, 1.
δίκαιος. δικαία δουλεία, *plena, vera servitus*. 44, 3. δικαιοτάτη δ. *clementissima servitus*. 44, 5. δίκαιον,

aptum, commodum. Fr. 3, 5.
δικαίως, *recte, rebus convenienter*. Fr. 8, 14.
δικαστήριον, trop. ce. 14, 2.
δίκην (*modo, ritu*) σκηπτοῦ. 1, 4. χειμάῤῥου. 32, 1.
Διόδοτος, philosophus Platonicus, scholæ præfuit, sed nihil scriptum reliquit. Fr. 5. 3. Hunc Ruhnkenius in Dissert. § 4. *Theodotum* vocat.
διοίχεσθαι, *intercidere, dilapsum evanescere*. 10, 3.
διομαλίζειν, intransitive. 33, 4.
Διονύσιος, ὁ τύραννος. 4, 3. D. Phocæensis ap. Herodotum. 22, 1.
διοσημεία. 15, 7.
διότι pro ὅτι. 7 1.
διοχετεύειν, *rivis s. canalibus instruere*, ex Platone. 32, 5.
διποδία. Fr. 3, 7.
Δίς. vid. Ζεύς.
διστάζειν. 28, 1.
διφθέραι *pelles, membranæ*. (e conject. Finckhii) p. 717 im. ad q. l. vide not. 23.
διχόρειοι. 41, 1.
δίχρονοι συλλαβαὶ, i. e. *longæ*. Fr. 3, 14.
Δίων, is, qui Dionysium tyrannum imperio privavit. 4. 3.
δοκεῖν (τοῦ), *secundum communem omnium sententiam*. 39, 4.
δοκίμιον γεύσεως, de *lingua*, e Platone. 32, 5.
δοξοκομπεῖν, *magnum et insignem videri*. 23, 2.
δορυφορικὴ οἴκησις, *locus satellitum*, e Platone. 32, 5.
Δορυφόρος, nota Polycleti statua. 36, 3.
δουλαγωγεῖν metaph. 44, 6.
δουλοπρεπῆ φρονεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν. 9, 3.
δουλοῦσθαι gravissime dictum pro πείθειν. 15, 9.
δραματικὸν καὶ ἐναγώνιον opponitur διηγηματικῷ. 9, 13.
δράσσεσθαι passive, *prehendi*, (si δρασσομένους vera lectio) ex Herodoto. 43, 1.
δριμὺς, *acer et acutus*. 44, 1.
δυεῖν forma Attica, etiam neutrius generis. 1, 1. et 4.
δύναμις, *significatio*. Fr. 4, 14. extr. ἡ ἐν τῷ λέγειν, *eloquendi* sive *verborum facultas*. 8, 1. *vis summa dicendi*. 34, 4.
δύνειν. δέδυκε (ἡ τέχνη τοῦ πανουργεῖν), *ratio fallendi occultatur*. 17, 2.
δυσδαιμονεῖν. 9, 7.
δυσεξάλειπτος μνήμη. 7, 3.
δύσκολος κατεξανάστασις. 7, 3.
δύσληπτον, *difficile cognitu*. 6, 1.

δυσσεβὴς εἴς τινα. 4, 3.
δυσφυλακτότατον ἔοικεν εἶναι τὸ οἰδεῖν. 3, 3.
δωρητὸν, *naturæ munere datum*. 9, 1.

E.

ε permut. cum αι in μανίαις. 10, 1. in προεκκειμέναις. 11, 1. in φυσιολογίαις. 12, 5. et aliis locis non paucis.
ἐγείρειν suscitare. p. 711 im.
ἐγγὺς ἐκστάσεως (τὰ), *quæ hominem vehementer percellunt et attonitum reddunt*. 38, 5.
ἐγκαταβιοῦν τῇ ῥαθυμίᾳ, *in socordia vitam transigere*. 44, 11.
ἐγκαταλείπειν τῇ διανοίᾳ. 7, 3.
ἐγκαταμιγνύειν. Fr. 7, 2.
ἐγκατατάττειν. 10, 7. 43, 3.
ἐγκελεύεσθαι. 1, 2.
ἐγκλείειν. 44, 5.
ἐγκοπή, verbum obscurum. 41, 3.
ἐγκρύπτειν. 15, 11.
ἐγκύμων γενναίου παραστήματος. 9, 1. ἐγκ. τῆς δαιμονίου δυνάμεως. 13, 2.
ἐγκωμιαστικός. 8, 3.
ἐγκώμιον. 16, 3. 38, 2. ἐγκώμια sublimitatem omnem capiunt, ceterum affectu fere vacua. 8, 3.
ἐγχειρίδιον Hephæstionis cur hoc nomine inscribatur. Fr. 3. 10.
ἐγχωρεῖ, *res capit, fieri potest*. Fr. 7, 1. p. 712 im.
ἔδαφος, metaphorice. 8, 1.
ἑδραῖον μέγεθος, *magnitudo* (corporis alicujus) *firmiter insistens*. 40, 4.
ἐθίζειν, *solere*. 9, 10.
εἴγε, *quia*. 1, 4.
εἶδειν. Τί ποτ' οὖν εἶδον οἱ, etc. notabilis forma, pro διὰ τί οἱ, etc. 35, 2.
εἰδοποιΐα, (figurarum) *conformatio*. 18, 1.
εἶδος quomodo differat a γένει. Fr. 3, 11. τὰ ἐπ' εἴδους, *omnia singulatim*. 13, 4. 43, 6.
εἴδωλον, *imago* (*fictæ personæ*). 9, 5. εἴδωλα καὶ μιμήματα πειθοῦς dicuntur *soni musici*. 39, 3.
εἰδωλοποιεῖν et εἰδωλοποιΐα. 15, 1. et 7.
εἰκαῖος, i. q. ἀμέθοδος, 2, 2.
εἴκειν. ἔοικε μανία. 39, 3. κατὰ τὸ εἰκὸς, *ut rei consentaneum est*. 44, 3.
εἴκει, Æolice pro ἥκει, in oda Sapphus v. 8. 10, 2.
εἰκῆ, suspectum nonnullis verbum. 44, 12.
εἰκονογραφεῖν. 10, 6.
εἰκότως, *pro eo, quod rei con-*

sentaneum est; nec mirum. 3, 5.
εἰκὼν in oratione. 37, 1.
εἶναι. ἔστιν ortum ex ἔν τι. 8, 1. Idem verbum ex ed. 1. repositum. 30, 1.
εἰπεῖν, *ut ita dicam.* 34, 2. Cf. 44, 7.
εἱρμὸς, *structura* sive *ordo rerum et verborum.* 22, 1.
εἴς. ἔν τι. Vid. εἶναι.
εἰς ταῦτα pro ἐν τούτοις, si vera lectio. 43, 2
εἰςβολὴ, *initium* (librorum Moysis). 9, 9. Similiter. 28, 2. et 38, 2.
εἰςδέχεσθαι, *auditu percipere.* Fr. 3, 3.
εἰςπράττεσθαι, *flagitare.* 32, 4.
εἰςφέρειν ἀπόδειξιν. 16, 2.
εἰσφορὰ νόμων. p. 709, init.
εἶτα, *deinde.* 16, 4. 20, 3. *quare, itaque.* 1. 1. 3, 5.
ἐκ προσώπου. 4, 7. ἐκ pro ὑπό. 9, 14.
Ἑκαταῖος, Milesius, historicus antiquissimus. 27, 2.
ἐκβαίνειν, *postremo fieri.* 44, 3.
ἐκβολὴ (vel ἐμβολή; vid. h. v.). 33, 5.
ἐκεῖνος, absolute, de re nota. 23, 2. Cf. οὗτος.
ἐκθαυμάζειν, *vehementer admirari.* 44, 8.
ἐκθειάζειν, *numinis loco colere.* 44, 7.
ἐκκαθαίρειν ἀριστίνδην. 10, 7.
ἐκλαμβάνειν i. q. ἐκλέγειν. 10, 3.
ἐκλέγειν. 10, 1. 13, 3.
ἐκλογή. 8, 1. 10, 1. 30, 1.
ἐκλύεσθαι εἴς τι, *laxatum et fractum mutari in aliquid.* 9, 15.
ἐκμαθεῖν παρά τινος. 2, 3.
ἑκούσια ἁμαρτήματα. 33, 4.
ἐκπάθεια i. q. πάθος, sed gravius. 38, 3
ἐκπίπτειν, *longius progredi, prolabi.* 4, 1. 19, 1. 38, 5.
ἐκπληκτικὸν (τὸ) κατὰ φαντασίαν. 15, 11.
ἔκπληξις. 1, 4. Nonnulli. 15, 2. pro eo male ἔμπληξις.
ἐκπληροῦν (τέλειον σύστημα). 40, 4.
ἐκπλήττειν. 12, 5. ἐκπλήττεσθαι τι. 35, 4.
ἐκπνεῖν. 8, 4. Sed f. ἐμπνέον, quod Morus volebat, ibi legendum.
ἐκπονεῖν ἐκπεπονημένοι κρατῆρες, e Theopompo. 43, 2.
ἐκτιθέναι (pro ποιεῖν), *eloquendo facere.* 38, 2.
ἐκτιμᾷν, *in summo honore habere.* 44, 7.
ἐκτραγῳδεῖν τι, *sublimi dictione aliquid exprimere.* 14, 3.
ἐκτρίβειν, *acuere.* 44, 3.
ἐκφαίνειν, *verbis declarare.* 9, 9.
ἐκφέρειν, ἐξήνεγκε, *expressit.*

19, 2. ἐξενεγκεῖν, *ex sese proferre, gignere*. 9, 3. ἐξενεχθὲν, *quod erupit* ὕψος (quasi fulmen). 1, 4. ἐκφερόμενος, *prolapsus*, (*ulterius quam oportebat*) *progressus*. 32, 7.
ἐκφλέγεσθαι. 12, 3.
ἔκφρων fit homo tibiæ sonis. 39, 2.
ἔκφυλοι παραβάσεις, *prorsus ineptæ digressiones* (in pingendo phantasmate). 15, 8.
ἐλάττωμα, idem q. ἁμάρτημα. 32, 8
ἐλαύνεται τὰ πάθη χειμάῤῥου δίκην. 32, 1.
ἐλεγκτικός. 1, 4.
ἐλέγχειν. ἀνθρώπους ἐλέγχειν, *judicio esse* sive *arguere*, (*illos*) *esse homines*. 36, 1. ἐλεγχθήσεσθαι τοῦθ' ἑτέρως ἔχον φημὶ, *convinci hoc affirmo*. 2. 2.
ἔλεγχος, *examen*. 32, 4. ἔλεγχον ἔχειν, *reprehensionem habere, vituperari*. Fr. 3, 11.
ἔλεος p. 709 im. sq.
ἐλέου βωμὸς Athenis p. 710 init.
ἐλεύθερος κριτὴς, *judex liber a dominatione vitiorum, neque coactus secundum illa sententiam ferre*. 44, 9.
ἕλκειν τοὺς χρόνους, *tempora* (syllabarum) *facere longiora*. Fr. 3, 5.
ἐλλόγιμος, Fr. 6, 3.
ἐμβολὴ, *impetus*. 20, 3. Sed 27, 1. al. ἐκβολή.
ἔμβραχυ. Fr. 8, 8.
ἐμβριθεῖς ἔννοιαι. 9, 3.
ἔμμετρος λόγος, opp. πεζός. Fr. 2, 2.
ἐμπαθὲς (τό), i. q. πάθος. 8, 4. *affectus plenum*. 15, 9. Sed ἐμπαθοῦς. 24, 2. fort. corruptum.
ἔμπαλιν, *in contrariam partem*. 43, 3.
ἐμπειρία τῆς εὑρέσεως, *sollers inventio*. 1, 4.
ἔμπειρος λόγων. 7, 3.
ἐμπεριεχόμενα. 8, 1.
ἐμπίπτειν εἴς τινα, ut Lat. *cadere in aliquem, inesse posse alicui*. 9, 4.
ἔμπλεως ἀγῶνος, *cum contentione rem ipsam agens*. 26, 3.
ἐμπνεῖν. ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ θεοῦ, καὶ φοιβόληπτος γενόμενος. 15, 2.
ἐμποδίζειν. 19, 2. 21, 2.
ἔμπρακτος, *vehemens*. 18, 1. τὸ ἔμπρακτον, *vis gravitas*. 11, 2. 15, 8.
ἔμπροσθεν, antecedente πρό. 22, 2.
ἔμφασις ἀγωνίας, *significatio*

laboris sive *anxietatis*. 19, 2.
ἐμφανιστικὸς, *aptus ad rem declarandam*. 31, 1.
ἐμφερόμενα (τὰ), *adjuncta rei*. 10, 1. 12, 2.
ἔμφρουρον (τὸ), meton. *pusillus animus, qualis est hominis in custodiam conclusi*. 44, 4.
ἔμφρων. 7, 3.
ἐμφύειν ταῖς ψυχαῖς, *animis indere* sive *innasci jubere*. 35, 2. ἐμφύεται τοῖς λόγοις τὰ ἄσεμνα. 5, 1.
ἔμφυτοι ἀνθρώποις λόγοι. 39, 3.
ἔμψυχοι τάφοι γῦπες, dictum Gorgiæ, quod reprehenditur. 3, 2. ἔμψυχα πάθη, *vehementes affectus*, vitam quasi tribuentes orationi 34, 4.
ἐν, *cum*, ut ἡ ἐν ἀξιώματι σύνθεσις. 8, 1. et μέγεθος ἐν ἐνίοις διημαρτημένοις. 33, 1.
ἐναγώνιον πρᾶγμα, *res, quæ cummaxime geritur*. 9, 13. 25, 1. 26, 1. *vehemens*. 15. 9. 22, 1.
ἐναγωνίως, *cum vehementia, ad quam res excitat*. 18, 2.
ἐνάληθες (τὸ), *quod ex veritate* sive *natura rei haustum est*. 15, 8.
ἐναλλάξεις πτώσεως, ἀριθμοῦ, προσώπου, etc. 23, 1.
ἐναλλάττειν. 22, 1. et 38, 2.
ἐναπομόργνυμι. p. 718, m
ἐνάργεια. 15, 2.
ἐναργέστερον et ἐναργέστατα, advv. 15, 7. 31, 1.
ἐναφανίζεσθαι. 17, 2.
ἐνδείκνυσθαι. 13, 2.
ἐνδιδόναι τινί τι, *animo alicujus aliquid imprimere*. 39, 2. 41, 2.
ἐνέδραι διαθηκῶν. 44, 9.
ἐνεῖναι. ὡς ἐνῆν *quantum fieri poterat*. 43, 5.
ἐνέργημα. 39, 3.
ἐνεργούμενα, *quæ nunc maxime geruntur*, s. *res præsentes*. 26, 2.
ἔνθεν... ἔνθεν. 34, 4.
ἐνθένδε. 1, 3.
ἔνθεος ἀτμὸς, ex antro scil. oraculi Delphici. 13, 2. τὸ ἔνθουν, *vehementia*. 18, 1.
ἐνθουσιᾷν. 3, 2.
ἐνθουσιασμός. 15, 1.
ἐνθουσιαστικὸν πάθος. 8, 1. ἐνθ. πνεῦμα. 8, 4.
ἑνικὰ, *singularia* (numero grammatico). 23, 2. 24, 1.
ἐννοεῖν (al. ἐπινοεῖν) e Platone. 32, 7.
ἐννόημα λόγου γεννητικὸν, *cogitatum, quod ad loquendum impellere potest*. 15, 1.
ἔννοια i. q. ἐννόημα. 9, 2. Pro φαντασίᾳ. 15, 5. Sic et, opinor. 28, 3.

ἑνότης, *arcta in unum conjunctio.* 11, 3.
ἑνοῦν. ἡνωμένα (τὰ) φύσει καὶ ἀδιανέμητα. 22, 3. *plura singulari numero expressa.* 24, 1.
ἐνσημαίνειν. 4, 4.
ἐνσπαργανοῦν, metaph. 44, 3.
ἐντάφιον, (metaph.) *ornamentum mortuo debitum.* 9, 10.
ἐντίκτειν λόγον τοῖς ἀκούουσιν. 16, 3. δεσπότας ταῖς ψυχαῖς, ὕβριν καὶ, etc. 44, 7. extr.
ἐντιθέναι φρόνημα. 16, 2. ψυχὴν φωνητικήν. 30, 1.
ἐντρεχὴς (al. ἐντραχὴς), de oratore. 44, 1.
ἔντροφα καὶ συγγενῆ. 39, 3. An illa sunt, *quæ jam in utero matris homini inseruntur?*
ἐντυγχάνειν, sc. συγγραμματίῳ, *legere.* 1, 1.
ἐντυποῦν. 10, 6.
ἐνύπνια Διὸς, dicuntur *nugæ optimi scriptoris.* 9, 14.
ἐξαιρεῖν ψυχὴν σώματος. 11, 2.
ἐξακούειν. 23, 4.
ἐξαμαυροῦν. 17, 2.
ἐξάπτεσθαι κώδωνας. 23, 4.
ἐξεγείρεσθαι. 26, 3.
ἐξεμεῖν πρὸς οὐρανὸν, e fragm. Æschyli. 3, 1.
ἐξεργάζεσθαι. ἐξείργασται ὁ τόπος, *tractatus et dijudicatus est locus.* 9, 8.
ἐξεργασία, *explicatio.* Fr. 5, 6.
ἐξέρεισμα. 49, 4.
ἐξῆς. 33 extr.
ἕξις, *habitus, facultas.* 44, 4.
ἐξιστάναι. ἐξεστηκὼς, *vehementi affectu perculsus.* 3, 5. ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους, e Demosthene. 20, 3.
ἐξομαλίζειν. ἐξωμαλισμένα ὕψη, *dicta æque elata.* 9, 13. τοῖς συνδέσμοις ἐξομ. εἰς λειότητα. 21, 1.
ἐξοχὴ λόγων. 1, 3. ἐξοχαὶ i. q. τὰ ἄκρα. 10, 7.
ἔξοχος, proprio sensu. 17, 3.
ἐξυβρισμένα, *vilia, sordida.* 43, 5.
ἔξωθεν (τὰ), *quæ ad ipsam rei naturam non pertinent.* 7, 1. 33, 4. ἔξωθέν ποθεν, *a re ad propositum non pertinente.* 22, 4. cum genitivo. Fr. 4, 2.
ἐξωνεῖσθαι *compensare,* Germ. *gut machen.* 36, 2.
ἐπάγειν (εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον), de natura, quæ homines in hanc rerum universitatem *introduxit.* 35, 2. *orationi addere.* 40, 2. *animo admovere.* 37, 2.
ἐπαγωγή. p. 712 m.
ἔπαθλον. 44, 3.
ἐπαινετικός. 8, 3.
ἐπαινετός. 34, 2.
ἔπαινος, verbum viro docto suspectum. 44, 11.

ἐπαίρεσθαι. 7, 2.
ἐπακμάσαι, vix genuinum verbum. 13, 4.
ἐπάλληλοι τρόποι, *confertæ translationes alia post aliam posita*. 32, 5. γόμφοι. 41, 3. ἐπάλληλα πάθη. 9, 13. 34, 4. ἐπάλληλος φορὰ, *impetus huc et illuc ruentis*. 20, 2.
Ἐπαμινώνδας. Ejus verba ad Thebanos, p. 719 m.
ἐπαναγκάζειν. 27, 1.
ἐπαναφορὰ, figura rhet. alias ἀναφορὰ dicta. 20, 2 et 3.
ἐπανθεῖν, metaph. 30, 1. Cf. Dion. Halic. de Lys. 10, 12.
ἐπανιέναι. 13, 1. ἐπανιτέον. 37, 1.
ἐπανίστασθαι, *excitare e somno*; e Platone; de *muris restituendis*. 4, 6.
ἐπάνω τινὸς καθίστασθαι, *superare aliquem*. 1, 4.
ἐπαρχόμενοι, *qui discere incipiunt, tirones*. Fr. 3, 9.
ἐπαφρόδιτος. 34, 2.
ἐπεγείρειν. 23, 1.
ἐπέγερσις, e Platone. 32, 5.
ἐπείγει (al. δεῖ). 43, 6.
ἐπεισάγειν. 11, 1.
ἐπεισιέναι. 44, 7.
ἐπεισκυκλεῖσθαι. 11, 1.
ἐπεισόδια τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου contineri dicuntur in Odyssea. 9, 12.
ἐπεκδιδάσκω, p. 712 im.
ἐπεντείνειν, sc. τῇ περιφράσει. 28, 3. μιᾷ συλλαβῇ. 39, 4.
ἐπελπίζειν, *ampliori spe excitare*. 44, 2.
ἐπέρχεσθαι, sc. λόγῳ, *exponere*. 43, 4.
ἐπέχειν τάξιν. 2, 3. μοῖραν. 9, 1. et 44, 12. νὺξ ἐπέχει τὴν μάχην. 9, 10. ἀφορία τῶν λόγων ἐπ. τὸν βίον, *rarissima est inter homines hujus ætatis vera eloquentia*. 44, 1.
ἐπί. τὰ ἐπὶ μέρους, *per omnes partes*. 1, 2. ἐπὶ δακτυλικῶν ῥυθμῶν, *per numeros dactylicos*, sive *numeris d*. 39, 4. ἐπ' εἴδους, *singulatim*. 43, 6. ἐπὶ πάντων et ἐφ' ἑκάστου, *omnibus in rebus*. 2, 2. Sic cum genitivo sæpiss. apud nostrum est *in*, ut 3, 4. 9, 14. 15, 3. 17, 1. 36, 3. Sæpe et vertendum *de*, ut 2, 3. 4, 5. 7, 1. 9, 5. 22, 4. Etiam cum dat. positum verti potest *de*, ut 7, 4. ἐπὶ τῷ θαυμαζομένῳ, *de eo, quod admirantur*. Cetera magis tralatitia, ut ἀλλ' ἐπ' ἄλλοις. 22, 4. εἶναι ἐπί τινι. 2, 3. 9, 7. ἐπὶ πολύ. 28, 1. In compositis vim fere amittit. Vid. ἐπισυντεθεῖναι.

ἐπίβασις, *progressus*. 11, 1.
ἐπιβιοῦν, *superstitem esse*. Fr. 5, 1.
ἐπιβλέπειν, *præsentem cernere aliquid*. 9, 6.
ἐπιβολή, *inceptum*. 35, 3.
ἐπιβουλῆς interdum suspectus orator. 17, 1.
ἐπιγέννημα πολλῆς πείρας. 6, 1.
ἐπιγινώσκειν, *agnoscere*. 31, 1. *cognoscere*. 33, 3.
Ἐπίγονοι, ex Hecatæo. 27, 1.
ἐπιγραφή, *titulus* monumento inscriptus, p. 709 m.
ἐπιδεικτικός. 34, 3. τὰ ἐπιδεικτικά. 8, 3. 12, 5.
ἐπιδέξιος, *aptus, scitus*. 34, 2.
ἐπιδέχεσθαι στόμφον dicitur tragœdia. 3, 1. ἐπιδ. πόνους. 22, 2.
ἐπιδιόρθωσις, artificium quoddam oratorium. Fr. 8, 14.
ἐπίδοσις, *incrementum, profectus in aliqua virtute*. 1, 1.
ἐπιζητεῖν, *postulare, supponere ut necessarium*. 15, 2. ἐπιζ. διοιχόμενα, graviter, ut videtur, dictum, pro λέγει διοίχεσθαι. 10, 3.
ἐπικαίειν. Pro ἐπικαύσειαν quidam reponi volunt ἐπικλύσειαν. 44, 10.
ἐπίκαιρον (τὸ) τοῦ πάθους. 18, 2.
ἐπικείμενα, sc. σκώμματα, fort. corruptum. 34, 2
ἐπίκηρον πρᾶγμα, de usu periphraseos. 29, 1.
ἐπικίνδυνος. 2, 2.
ἐπικουρία, *remedium*. 17, 2.
Ἐπίκουρος. De atomis ejus. Fr. 7, 1 et 2.
ἐπικρατεῖν θυμοῦ. 17, 1. — τῆς διανοίας ἡμῶν. 39, 3.
ἐπικρίνειν, *dijudicare*. 12, 4. 36, 4.
ἐπίκρισις, *dijudicatio*. 33. 1. *facultas dijudicandi*. 6, 1.
ἐπιλαμβάνεσθαι, *prehensum tenere*. Fr. 8, 5.
ἐπὶ... λειπόμενα per tmesin. 2, 2.
ἐπιλογίζεσθαι. 2, 3.
ἐπίλογος, proprio sensu. 12, 5. ἐπιλ. τῆς Ἰλιάδος ἡ Ὀδύσσεια. 9, 12.
ἐπιμιγνύναι πόλεσι, *civitates obire*. Fr. 5, 1.
ἐπιμονή, *longior tractatio in re oratorie augenda*. 12. 2.
ἐπίμονον ἀεὶ τὸ καλὸν habet Cicero. 12, 4.
ἐπινοητικός, sc. ὁ Τίμαιος. 4, 1.
ἐπίνοια. 1, 2. αἱ ἐπίνοιαι. 35, 3. κοινὴ ἐπ. τῶν ἀνθρώπων. Fr. 7, 3.
ἐπίπεδον. 17, 3.
ἐπιπνεῖσθαι. 13, 2.
ἐπιπνοία. 13, 2. Fr. 7, 3. p. 718. init.
ἐπιπολάζειν, *se efferre, se jactare*. 41, 1.

ἐπιπροςθεῖν τινι, *aliquid obtegere, ne in oculos hominum incurrat.* 32, 2.
ἐπιπροςτιθέναι. 44, 1.
ἐπίῤῥωσις. 11, 2.
ἐπισέληνος. nox. p. 710 im.
ἐπισκέπτεσθαι, *secum reputare.* 2, 2. *examinare.* Fr. 6, 2. ἐπισκεπτέον. 7, 1.
ἐπισκοπεῖν, *examinare.* 7, 3. Fr. 5, 7.
ἐπισκοτεῖσθαι, de corporibus cœlestibus. 35, 4.
ἐπίστασις, *attentio. animi adversio.* 39, 2. Pro εἰς ἐπίστ. vulgatum est ὡς ἐπίστασαι.
ἐπιστήμη καθαρά. 6, 1.
ἐπιστρέφειν, *ad scopum convertere.* 27, 3. ἐπέστραπται eod. fere sensu. 12, 3. ἐπιστρέφομαι (οὐκέτι Θρηΐκίης), *non amplius curo Thr.* ex Anacreonte. 31, 1.
ἐπισυνάγεσθαι. 24, 1.
ἐπισυνδεδεμένα (γόμφοις), locus obscurus. 41, 3.
ἐπισύνθεσις, ἡ πρὸς ἄλληλα. 10, 1. ἐπισ. ἡ τῶν μελῶν, sc. τοῦ σώματος. 40, 1.
ἐπισυντιθέναι i. q. simplex συντιθέναι. 10, 7. 23, 4. Idem valet de antec. nomine et de verbis ἐπισυνάγειν, ἐπισυστρέφειν, aliisque.
ἐπισυστρέφειν, *cogere in unum.* 24, 1.
ἐπισφαλής. 33, 2.
ἐπίτασις, *exaggeratio.* 38, 5.
ἐπιτελεῖσθαι κατὰ τέχνην, *arte hominum parari*, ex Theopompo. 4?, 2.
ἐπιτηδεύειν (τὰ παθητικά). 18, 2. μικρὰ καὶ δουλοπρεπῆ. 9, 3.
ἐπιτήδευμα (Ruhnk. vult κατεπιτήδευμα). 30, 1.
ἐπιτιθέναι (fort. leg. ἐντιθ.). 39, 2. ἐπιτίθεσθαι πράγματι, *rem tractandam suscipere.* 15, 3.
ἐπιτολμᾷν cum dat. *audacter suscipere.* 15, 5.
ἐπιτυχὴς ἔν τινι, *qui excellit in aliquo genere.* 15, 3. 33, 4. de natura. 22, 1.
ἐπιτυχία, *recta scribendi ratio.* 5, 1.
ἐπιφάνεια Bacchi. 15, 6.
ἐπιφέρειν, *addere statim, subjicere.* 8, 2. 39, 4. Fr. 4, 4.
ἐπιφθέγγεσθαι. 9, 5.
ἐπιφλέγειν πάντα τῇ φορᾷ, de poetis summo ardore flagrantibus. 35, 5.
ἐπίφορον εἴς τι. *quod ad rem confert.* 5, 1.
ἐπιφωνεῖν. 4, 3.
ἐπίχαρις (vulg. ἐπιχαρής. Cf. ad Ruhnk. p. VI not.). 34, 3.
ἐπιχειρεῖν, *conari.* 10, 6. 34, 3.
ἐπιχείρημα, *argumentatio.* Fr. 5, 7.

ἐπιχείρησις πραγματικὴ, i. q. ἐπιχείρημα. 15, 9.
ἐποικοδόμησις, *gradatio*. 39, 3.
ἐποικονομία, *distributio*, *partitio*. Sed leg. ἐποικοδομία. 11, 2.
ἐποκέλλειν εἴς τι, metaph. *impulsu quodam adhærescere ad aliquid*. 3, 4.
ἐπορέγεσθαι. 34, 2.
ἔπος, *unum verbum*. 10: 6.
ἐρανίζειν, metaph. 20. 1.
ἔρανος πλήθους, *plurium rerum conjunctio*. 40, 1.
ἔργα τῆς φύσεως, *actiones naturales hominum*. 22, 1. ἔργα, simpliciter, pro τέκνα, ἔκγονα. 23, 3. Sunt et i. q. πράγματα, *res enarratæ*, ut illud e Thucydide. 38, 5.
ἐργάζεσθαι pro ποιεῖν. 43, 6.
ἔρεσθαι. ἤρετό τις, sententia obscurior e Demosth. 18, 1.
ἐρημοῦσθαι, de mari, *decrescere*, si vera lectio. 9, 13.
Ἐριννύες. 15, 8.
ἑρμηνεία, *elocutio*. 5, 1. 43, 3.
ἑρμήνευσις. Fr. 8. 2.
ἑρμηνευτικὰ (τὰ), idem. 23, 1.
Ἕρμῖνος, Stoicus. Fr. 5, 4.
Ἑρμοκράτης, Syracusanorum dux contra Athenienses. 4, 3.
Ἕρμων, pater Hermocratis. ibid.
ἔρχεσθαι εἰς ἡλικίαν, *ad maturiorem ætatem pervenire*. 44, 7.
ἔρως, *cupiditas*. 4, 1.
ἐρώτησις, figura, qua Demosthenes præclare usus. 18, 1. ἡ εἰς ἑαυτόν. 18, 2.
ἐρωτικαὶ μανίαι. 10, 1.
ἑστιοῦχος, e vet. poeta. 3, 1
ἕτερος pro ἄλλος. 44, 1. et alibi. τὰ μὲν... θάτερα δέ. 8, 1. θατέρου, *secundi*. 4, 1.
ἑτέρωθι. 9, 2.
ἑτέρως ἔχον. 2, 2.
εὐβουλία. 2, 3.
Εὔβουλος, Platonicus, scripsit quædam philosophica, sed tamquam παρέργῳ σπουδῇ. Fr. 5, 3.
εὐγένεια. *urbanitas et elegantia* laudatur in oratione Hyperidis. 34, 2.
εὐγενὴς λόγος opponitur ἀσχήμονι. 43, 6. εὐγενὲς ἁμάρτημα est magnis excidere ausis. 3, 3. εὐγενέστερον. 7, 1. extr. εὐγενέστατοι dicuntur pedes heroici. 39, 4.
εὐεργασία, *recte agendi ratio*. 1, 2.
εὔηχος. 24, 2.
εὐθύνας ὑπέχειν, *rationem factorum*, *tamquam in judicio*, *reddere*. 14, 2.
εὐθὺς, *ratio in promtu est*. 29, 1. 41, 1. ἐπ' εὐθὺ, sc. ἄγει. 42, 1.

εὐκαμπὴς, metaphorice *qui flexo cursu facile redit* 34, 2.
εὐκαταφρόνητον. 3, 1.
εὔκλεια. 13, 4.
Εὐκλείδης, philosophus Platonicus, tantum ex aliorum libris collecta scripsit. Fr. 5, 2 et 5.
εὐλόγως, *cum ratione*, German. fere *natürlicher Weise*. 38, 4.
εὐμέλεια, *numerorum concinnitas*. 28, 2. 39, 3.
εὐμετρία, *justus rerum modus*. Fr. 3, 6.
εὐπάλαιστρον (τὸ), *venustas*, Germ. *die Gewandtheit*. 34, 2.
εὐπίνεια. 30, 1.
Εὔπολις, vetus poeta comicus. Locus ejus. 16, 3.
εὐπόριστον τὸ χρειῶδες. 35, 5.
εὕρεμα. Fr. 3, 1. εὕρημα. Fr. 8, 11.
Εὐριπίδης, natura minime aptus ad vim et sublimitatem tragœdiæ. 15, 3. numeris maxime et compositione, non verbis magnificis, elatus. 40, 2. s. Quo in genere visionum excellat. 15, 3. Loca ejus. 15, 2. et seqq. 40, 3. et 4. Fr. 8, passim.
εὔστοχος. 34, 2.
εὐτελισμὸς, *extenuatio rerum*. 11, 2.
εὔφορος πρός τι, *natura ad rem aliquam aptus*. 44, 1.
ἐφάπτεσθαι, *commemorare*. 1, 1. φωρίου. 4, 5. ψυχῆς et ἀκοῆς. 39, 3.
ἐφεξῆς πάντες, *ad unum omnes*. Fr. 7, 1. Cf. 33, 5.
ἐφηδύνειν. 15, 6. 34, 2.
ἐφιέναι, *permittere*. εἰ ἡμῖν ἐφεῖται. 12, 4.
ἐφικτὸν, *quod attingi potest*. 39, 1.
ἐφορμᾶν, *saltum dare*. 9, 5.
ἐχέγγυον, *quod est sat magni momenti*. Fr. 5, 3.
ἔχει με θαῦμα. 44, 1. ἔχω εὑρεῖν. 44, 7. λόγος ἔχει, *fama tenet, fertur*. 13, 2. ἔχεσθαι σκοποῦ, *semper habere propositum*. 13, 2. δογμάτων, *constanter tueri placita*. Fr. 5, 6. ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἔχεται τὰ πράγματα, ex Herodoto. 22, 1. τὸ ἔχειν, una e decem Categoriis, p. 710. im. V. not. ad Finckh. Excerpt. Ep. Crit. p. LXXV hujus edit.

Z.

ζεῖν ζεσάσης τῆς θαλάσσης, ex Herodoto. 43, 1.
Ζεὺς a columbis nutritus: 9,

14, τοῦ Διὸς ἐνύπνια, prov. ibid. Ζεὺς de rege. 3, 2.
ζηλοτυπία. 22, 1.
ζῆλοι, *studia, quibus homines se addixerunt.* 7, 4.
ζηλοῦν. 13, 2.
ζήλωσις. ibid.
Ζήνων, Stoicæ sectæ conditor, animum statuit esse vaporem e solidis corporis partibus sublatum, (τοῦ στερεοῦ σώμ. ἀναθυμίασιν). Fr. 7, 3.
ζητητικοὶ, *philosophantes*. Fr. 3, 6.
ζητεῖν. τὸ ζητούμενον. 12, 2. ζητεῖτωσαν. Fr. 3, 13.
ζωγραφία. 17, 3.
Ζωΐλος, Homeromastix ille. 9 14.

H.

ἡγεμὼν ἐν ὑπεροχῇ. 17, 1.
Ἡγησίας, orator, cujus ridetur tumor. 3, 2.
ἡδονὴ, proprie. 5, 4. 39, 1, character orationis. 29, 2. 44, 1.
ἡδύς. Τερεντιανὲ ἥδιστε. 1, 4. 4, 3. τὸ ἡδύ. 3, 4. Vid. et ἡδύ.
ἡδύσματα τραπεζο κόμων καὶ ὀψοποιῶν. 43. 4.
ἠεροειδὲς, *cælum serenum*, ex Homero. 9 5.
ἠθικὴ πιθανότης et ἀπόδειξις. Fr. 8, 2. et 14. τὸ ἠθ. 34, 2.
ἠθικῶς βιολογούμενα. 9, 15.
ἠθολογουμένη κωμῳδία. 9, 15.
ἠθοποιΐα. Fr. 8, 14. et p. 708.
ἦθος, *oratio morata.* 9, 15.
ἡλικία, *ætas adulta.* 44, 7.
Ἡλιόδωρος, metricus quidam. Fr. 3, 2.
Ἡλιόδωρος, Alexandrinus, stoicus. Fr. 5, 2. Tantummodo vet. philosophor. exposuit decreta. ibid. § 5.
ἡμιτελῶς. de re vitiosa et manca Fr. 6. 2.
Ἡρακλεῖδαι. 27, 2. p. 710 in.
Ἡρακλείδης. Dionysii tyranni adversarius. 4. 5.
ἠρεμεῖν, de animo. 20, 2. et 34, 4.
Ἠριγόνη, Eratosthenis poema: 33, 5.
Ἡροδότειος. 4, 7. 18, 2, 34, 2.
Ἡρόδοτος, nobilis ille historicus, dictus aliquando ὁμηρικώτατος 13, 3. Loci ejus. ab auctore tractati. 4, 7. 22, 1. 26, 2. 28, 4. 31, 2. 38, 4. 43, 1.
ἡρωϊκὰ μεγέθη. 9, 10. ἡρωϊκώτατον. 15, 6.
ἥρως, *excellentissimus scriptor.* 4, 4. 14, 2. 36, 2.
Ἡσιόδειος. 9, 15.
Ἡσίοδος num Ἀσπίδα scripserit, auctor dubitat. 9, 15.

Locus ejus ex Ἐργ. καὶ Ἡμ. 13, 4.
Ἡφαιστίων, Alexandrinus ille grammaticus, cujus exstat de metris *Enchiridium*. Fr. 3. 2. et 11.
Ἡφαίστου τρίποδας καὶ θεράπαιναι. Fr. 7, 2.

Θ.

θάλλειν. ἔστ' ἂν τεθήλῃ, e veteri poeta. 36, 2.
θαῤῥοῦντα ἀφορίζεσθαι, *confidenter et sine dubitatione decernere*. 8, 4.
θαυμάζειν. Opponitur ἤδη τεθαυμασμένος adversario νέῳ. 13, 4.
θαυμαστὸς, *mirus*, id. q. *ineptus*. 4 1.
θέατρον, metaph. 14, 2. Ionice θέητρον, ex Herodoto. 24, 1. (ubi Codd. omnes habent ἔπεσον, vel ἔπεσαν, οἱ θεώμενοι).
θεῖον (τὸ). *numen divinum*. 9, 9. θεῖος (ὁ Πλάτων), *egregius scriptor*. 4, 6.
θέλγητρον. 39, 2.
θέμα, *postulatum* sive *principium*. 32, 8.
Θεμιστοκλῆς, philosophus Stoicus. Fr. 5, 2.
Θεμιστοκλῆς, dux Atheniensis, p. 709.
θεμιτόν. 34, 4.
Θεόδωρος, incertum, qui sit rhetor. 3, 5.
Θεόκριτος, ὁ ἐν τοῖς βουκολικοῖς ἐπιτυχέστατος. 33, 4.
θεομαχία ap. Homerum. 9, 6.
θεόπεμπτα δωρήματα, de facultatibus ingenii. 34, 4.
Θεόπομπος, historicus. Dictum ejus ad ἰδιωτισμὸν pertinens. 31, 1. Plura ejus verba. 43, 2.
θεοφορεῖσθαι. 13, 2. 15, 6.
Θεόφραστος quomodo metaphoras duras emolliri statuerit. 32, 3.
θεσμοθέτης, ὁ τῶν Ἰουδαίων, (Moyses). 9, 9.
θετέος. Vid. τιθέναι.
θεωρεῖν, *excogitare*. 1, 2. 17, 1.
θεωρία, *rerum contemplatio*. 35, 3. *disputatio de arte*. Fr. 5, 6. Sic ἡ ἐπὶ τ. προκειμένων θεωρία. 2, 3. *argumentum* sive *materia*, Gall. *le sujet*. Fr. 3, 1 et 7. itemque. 39, 1.
θήλεια νόσος, *hæmorrhoides*, ex Herodoto. 28, 4.
θηρίων ἀλλοτρίων θανάτων. 44, 9.
θολοῦν τῇ φράσει. 3, 1.
θορυβεῖν. τεθορύβηται (ταῦτα) ταῖς φαντασίαις, *visionibus ad strepitum composita sunt*. 3, 1.
Θουκυδίδης comparatur in suo

genere cum summis scriptoribus, Homero, Platone et Demosthene. 14. 1. Ut plurimum narrat per præsens. 25, 1. Hyperbatis insolentibus utitur. 22, 3. Locus ejus laudatur ob hyperbolen scienter tractatam. 38, 3.

θρασεῖαι μεταφοραί. 32, 3.

Θράσυλλος, Pythagoricus, qui Tiberii ætate floruit. Fr. 5, 6.

θρεπτικός. 31, 1. Cujus verbi h. l. tres primæ literæ in Cod. Par. 2036 sunt a recentiore manu.

θρυλλούμενον (τό). 44, 2.

θυμικῶς ἐκφλέγεσθαι. 12, 3.

θυμὸς, *ardor contentionis*. 13, 1. *ira*. 27, 3. 32, 2.

θύννος, *thunnus*, piscis. 24, 2.

I.

ἰᾶσθαι τὰ τολμηρά. 32, 3.

ἰδέα, *genus* rerum vel *species*: 8, 1. 11, 2. 22, 1. ἰδέα πλεύμονος, periphrasis pro πλεύμων, e Platone. 32, 5. Sic Fr. 7, 1. *Species externa*. German. *Ansicht*. 39, 3.

ἴδιος, sine casu, *peculiaris*. 44, 12. Cum genit. *proprius*, ut τὸ ἴδιον ἑαυτῶν θάνατον. 15, 5. ἴδια ἑαυτῶν πάθη. 3, 5. Adde 9, 11. 50, 2. 32, 4.

ἰδίωμα κινδύνου, *natura periculi*, *quod proprium erat periculo*. 10, 6.

ἰδίως, *peculiari significatione*, sive *specialiter*, ut vertit Portus. 15. Al. ἤδη. *peculiari ratione*. 17, 1.

ἰδιωτεύειν, *vulgare et humile esse*. 31, 2.

ἰδιώτης, *athleticis exercitationibus non institutus*. 34, 1. Pro ἰδιωτισμός. 31, 2.

ἰδιωτικὸν, sc. ῥῆμα, *plebi usitatum*. 43, 1.

ἰδιωτισμὸς, *usus verborum e vulgari petitorum sermone*. Ei opponitur κόσμος. 31, 1.

ἰέναι, de eadem orationis forma continuata, ἵνα μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὁ λόγος ἰὼν στῇ. 20, 2.

ἱερεῖα πρὸς κατακοπήν. 43, 2.

ἱζάνειν: proprio sensu, ex oda Sapphus. 10, 2.

ἵζημα, *depressio rei*, *quæ subsedit*; *recessus*. 9, 13.

ἱκανὸς, *bonus*, absolute. 4, 1.

Ἰλιακὰ, *Trojani belli tempora*. 9, 7. Ἰλ. παθήματα. ibid. § 12. Ἰλ. ποιήματα, de sola *Iliade Homeri*. ibidem, § 13.

Ἰλιάς. 9, 12. s.

ἱμερόεν γελᾷν, e Sapphus oda. 10, 2.
Ἰσαῖος inter summos Græcorum oratores refertur. Fr. 1.
ἰσοδρομεῖν. 15, 4.
ἰσόθεοι ἐκεῖνοι, *præstantissimi illi scriptores*. 35, 2.
Ἰσοκράτης in numero maximorum oratorum Græciæ ponitur. Fr. 1. Tarditas ejus in Panegyrico elaborando. 4, 2. Studio nimio rerum augendarum lapsus est. 38, 2. Diligens in vitando hiatu e concursu vocalium. Fr. 8, 5.
Ισοκράτειοι (οἱ) abusi particulis frangebant orationem. 21, 1.
ἴσος, *æque longus aut brevis*. Fr. 3, 14. ἴσα βαίνειν. 44, 7.
ἱστάναι. ἵνα μὴ ὁ λόγος στῇ, *ne oratio moretur*. 20, 2.
ἱστορία, *tradita ab aliis doctrina*. Fr. 5, 5. *narratio*, 12, 5.
Ἴστρος, flumen, Danubius quibusd. partibus dictus. 35, 4.
ἰσχὺς, de oratione. 30, 1.
ἰσχυρὰ μνήμη. 7, 3.
ἰσχυροποιεῖν τὸ κατεσκευασμένον dicitur exaggeratio. 12, 2.
ἰταμός. 4, 4.
Ἴων, Chius, poeta Tragicus non contemnendus. 33 5.

K.

καθάπερ... οὕτως. 5, 1. καθ.... τῇδε. 7, 1.
καθαρὸν φέγγος, *nunquam obscuratus splendor*. 35, 4. καθαρὸς scriptor, *a vitiis liber*. 32, 8. 33, 1 et 2. κ. ἐπιστήμη, *notio clara et minime ambigua*. 6, 1.
καθεύδειν, de muris *non restituendis*, e Platone. 4, 6.
καθιέναι εἰς τὰς ψυχὰς παιώνειον λόγον. 16, 2.
καθίστασθαι sæpissime auctor ponit pro γίγνεσθαι, ut 1, 4. 2, 1. 5, 1. 13, 2. 17, 2. 43, 3. Ita et καθέστηκε positum pro ἐστί. Fr. 6, 2.
καθολικῶς. 33, 1. ut καθόλου. 11, 3.
καὶ δή. 16, 1. καὶ εἰ. 34, 4. καίτοι et καίτοι γε, *etsi*. 4, 4 et 7. 35, 4. 38, 5.
Καικίλιος, (de quo copiose Toupius ad 1, 1.) permultis exempliis demonstravit. quid esset *sublime*. Plura Timæi frigide dicta castigavit. 4, 2. In libro π. ὕ. omisit affectus. 8, 1. Reprehendit Theopompi dictum. 31, 1. Binas ternasve metaphoras de eadem re junctim positas videtur probasse, 32, 1. Reprehen-

ditur ab anctore propter judicium de Lysia et Platone. 32, 8.
καίειν, de fulmine. 12, 4. τὸ καῖον, de incendio. ibid
καίεσθαι, de amore. 10, 3.
καινόσπουδον (τὸ) περὶ τὰς νοήσεις. 5, 1.
καίρια (τὰ), *ea, quæ præcipue ad rem*, sive *ad argumentum pertinent*. 1, 1. 10, 1
καιρὸς, *modus* sive *mensura*. 2, 2. *locus opportunus*. 12, 5. παρὰ καιρόν, *alieno loco*. 43, 3. καιρὸς una e decem Categoriis, p. 710 im. Cf. ἔχει.
κακία, *vitium orationis quodcunque*. 3, 5. ταῖς κακίαις opponuntur τὰ ὕψη. 5, 1.
κακόζηλον (τὸ). 3, 4.
κακόστομον (τὸ), *sonus, qui difficulter effertur*. 43, 1.
καλὰ ὕψη, *vere sublimia*. 7, 4. κ. ὀνόματα, *verba rebus convenientia*. 30, 2.
καλλιγραφεῖν. κεκαλλιγραφημένοι, *qui pigmenta orationis adhibuerunt* 33, 5.
Καλλισθένης. Quædam ejus erant οὐχ ὑψηλὰ, ἀλλὰ μετέωρα. 3, 2.
καλλονή. Fr. 8, 2.
κάλλος, *dignitas*. de oratione. 30, 1. κάλλη (τὰ) τῆς ἑρμηνείας. 5, 1.
κανονίζειν. 16, 4.
καρδίη νήφων, e vet. fort. poeta. 34, 4.
Κασσάνδρα, fabula Euripidis deperdita. 15, 4.
κατά. τό κατ' αὐτὴν (sc. τὴν ψυχὴν), *eam viresque ejus*. Fr. 7. 1.
καταβιοῦν, *vitam exigere*. Fr. 5, 4.
καταβροντᾷν. 34, 4.
καταβυθίζειν, metaph. 44, 6.
καταγνύναι. Καμμὲν γλῶσσα ἔαγε, e Sapphus carmine. 10, 2.
κατάγνωσις, *reprehensio*. 3, 3.
καταδεὴς, *viribus carens, languidus*. 18, 1.
καταδυομένῳ ἡλίῳ comparatur Homerus, ut auctor Odysseæ. 9, 13.
καταιγίς. 20, 3.
καταισχύνειν τὸ κάλλος. 43, 5.
κατακάλυψις. ἐν κατακαλύψει τηρεῖ. 17, 3.
κατακερματίζειν, *in minutas particulas concidere*. 42, 1.
κατακηλεῖν. 30, 1.
κατακίρνασθαί τινι, *interponi alicui rei, misceri cum aliqua re*. 15, 9.
κατακορὴς ἐν τῷ γένει τούτῳ, *frequens* sive *multus in hoc genere*. 22, 3.
κατακόρως, *nimis frequenter, usque ad satietatem*.

Ruhnk. Dissert, § vi, verbum hoc recte Proclo restituit, quo et Longinus utitur in fragmento inedito ap. Bandinium Catal. Bibl. Laurent. Tom. 2, p. 465. H. ed. Append. n. 16.
καταχρεουργεῖν, ex Herodoto. 31, 2.
κατάληξις (i. q. βάσις), *clausula numeri*. 41, 2.
καταμέμφεσθαι. 31, 1.
καταμετρεῖν. 9, 5. 39, 4. Fr. item 3, 11. ubi vulg. καταριθμεῖν.
κατανθρακοῦσθαι, ex Æschyli fragmento. 3, 1.
καταντᾷν εἰς τὰ ῥυπαρὰ, *descendere ad verba sordida*. 43, 5.
καταντλεῖν τ. ἀκροατὴν, *rerum multitudine obrutum auditorem delinire*. 12, 5.
καταποικίλλειν τὰ ἑρμηνευτικά. 23, 1.
καταπεπυκνωμένον ταῖς ἐκ τ. ἀληθείας φαντασίαις. 9, 13.
κατεῤῥυθμίζειν, *numeris artificiose concinnare*. 41, 2.
κατάρυθμα (τὰ) φαίνεται κομψά. etc. 41, 1.
καταρχαιρεσιάζειν. 44, 9.
κατασημαντικὸν, *quod clare rem significat*. 32, 5.
κατασκελετεύειν ταῖς τεχνολογίαις. 2, 1.
κατασκευάζειν, *conficere*, *absolvere*. 12, 2. *congerere*. Fr. 6, 2.
κατασκευή. 11, 2.
κατασοφίζεσθαι ὑπὸ τεχνίτου ῥήτορος σχηματίοις. 17, 1.
κατασπεύδειν. 19, 2. 40, 4.
καταφέγγειν. 34, 4.
καταχορδεύειν, ex Herodoto. 31, 2.
καταχοῦν. κατακεχῶσθαι βέλεσιν, ex eod ib. καταχῶσαι, scil. βέλεσιν. 38, 4.
κατεξανάστασις, metaph. 7, 3.
κατέχειν τὰς ἐπιθυμίας, *cupiditates pro lubitu quamvis in partem posse impellere*. 44, 6.
κατολιγωρεῖν. 13, 2.
κατορθοῦν, *recte componere*. 36, 2. *feliciter rem gerere*, (e Demosth.). 16, 4.
κατόρθωμα τέχνης, *artis opus* sive *effectum*. 36, 4. *recte dictum*. 33, 1. 34, 1 et 2. Et 36, 2. pluribus σφάλμασι opp. ἓν ὕψος καὶ κατόρθωμα.
κατόρθωσις, 5, 1.
κεῖσθαι ἔν τινι, *consistere in aliqua re*. 12, 1. τὸ κεῖσθαι una e decem Categoriis, p. 710 im.
κενὸν, *id, cui nulla inest vis movendi*. 5, 1.
κενοῦσθαι, *elevari*, *languescere*. 11, 2.

κέντρον, *calcar* sive *aculeus*, metaph. 2, 2. 34, 2.
κεραννύειν. κεκραμένον ἡδέως, de sono. 28, 1.
κεραυνὸς, proprie. 22, 4.
κεφάλαια (τὰ), *res*, Germ. *der Gegenstand*. Fr. 5, 7.
κεφαλαιῶδες (τὸ), *res ipsa; illud ipsum, quod definitur*. Fr. 4, 2. κεφαλαιωδέστερα (τὰ), *præcipua capita*. Fr. 3, 10.
Κῆϋξ, Trachiniæ rex, amicus Herculis. 27, 2. (Al. κῆρυξ.)
κηλεῖν. 39, 3.
κιθάρας soni etiam simplicissimi, nulloque rhythmo conclusi, homines sæpe ad mirabilem in modum deliniunt. 39, 1.
Κικέρων. Bella ejus comparatio cum Demosthene. 12, 4. s. Docetur ibidem, ubi oratio copiæ et gravitati Tullianæ similis commode adhibeatur.
κίνδυνος, *anxietas, quæ oritur ex re lubrica et impedita*. 22, 8. *conditio, e qua parum quis abest ab aliqua re*. 32, 2.
κινεῖν, proprie, sed in proverbio. Fr. 7, 1. *movere animum*. 20, 1. *lacessere verbis*. 18, 2. κ. γέλωτα, *risum movere*. 34, 3. κ. νοήσεις, *excogitare sententias*. 4. 1. *convellere, refutare* (aut *tangere* sive *dijudicare*). Fr. 5, 7 et 8. Κινεῖν ἔλεον, τοῦτον τὸν τόπον, τοῦτον τὸν λόγον passim in capite περὶ ἐλέου. Fr. 8.
Κίρκη, *Circe Homerica*. 9, 14.
κλᾷν vel κλάζειν. ῥυθμὸς κεκλασμένος λόγῳ, *numerus putida in verbis diligentia fractus*. 41, 1. Cf. Fr. 8, n. 23.
Κλεάνθης, Stoicus. Ejus sententia de naturâ humani animi exagitatur. Fr. 7, 3.
Κλείταρχος ut scriptor inepte tumens ridetur. 3, 2.
κλίμαξ, figura. 23, 1. Vide et 11, 2. de οἰκοδομία.
κλοπή. Ἔστι δ' οὐ κλοπὴ τὸ πρᾶγμα, de imitatione. 13, 4.
κοῖλος ἄργυρος, *argentea vasa depressis figuris*, e Theopompo. 43, 2. s.
κοινὰ καὶ δημώδη ὀνόματα. 40, 2. κοινὸς βίος. 2, 3. 7, 1. 31, 1. κ. χρόνος, in re metrica, *tempus anceps*. Fr. 3, 5. κοινὴ συλλαβή, *anceps item syllaba*. ibid. § 11.
κοινῶς, *in vulgari sermone*. 15. 1.
Κολοσσὸς, statua illa inusitatæ magnitudinis Rhodi posita. 36, 3.

κολούει τὸν νοῦν (συγκοπή), vulg. κωλύει. 42, 1.
κομπώδης. 23, 4.
κομψός. 41, 1.
κονδυλίζειν. τὸ ἀεὶ κεκονδυλισμένον (τῶν δούλων). 44, 4.
κοπάζειν, de vento, reprehenditur. 43, 1.
κόραι, *pupillæ oculorum*. 4, 4.
κόρος, fastidium. Fr. 8, 7.
κορυβαντιᾷν, περί τι. 5, 1.
κορυβαντιασμοῦ πλήρης. 39, 2.
κορωνίς, metaph. *apex*. Fr. 1.
κοσμεῖν, *ornatum sublimitati aptum afferre*. 23, 2. *ad certam formam redigere, perficere*. Fr. 3, 3.
κοσμικὸν διάστημα, *intervallum, quo metiuntur universum*. 9, 5. κοσμικὴ ἀφορία, *sterilitas per universum orbem obtinens*. 44, 1
κόσμος, *oratio elegans et urbana*, opposita ἰδιωτισμῷ. 31, 1. *mundus, totum universum*. 9, 5.
κουφίζεσθαι, *recreari, excitari*. 16, 2.
κουφολογία, *ineptorum verborum multitudo*. 29, 1.
κράζειν μέλος, ex Æschyli fragmento. 3, 1.
κρατεῖν, *magis movere animum*. 1, 4. *copiosiorem esse*. 9, 14. *maxime usurpari*. 15, 1.
κρατῆρες τῆς Αἴτνης. 35, 4.
κράτος orationi conciliant verba recte delecta. 30, 1.
κρεῖττον (τὸ), *quod vehementius animum movet*. 15, 11.
κρίθινος. vid. Δημοσθένης.
κρίνειν. οἱ κρίνοντες, *judices*. 16, 2. *esse jubere, facere* sive *constituere*. 35, 2.
κρίσις, *dijudicandi facultas*. 6, 1. de judice, *sententiæ dictio*. 44, 9.
κριταί de hominibus doctis orationum, quasi in certamine, judicibus. 14, 2.
Κρόνιος, philosophus non magni nominis. Fr. 5, 6.
κρούσεις φθόγγων ἢ πρὸς ἀλλήλους. 39, 2.
κτᾶσθαι, *parare*. Toup vertit *asservare*. Fr. 6, 3.
Κτησιφῶν, p. 709. im.
κύκλος, de periodo aptis numeris composita. 40, 1.
Κύκλωψ (in Odyss. ι). 9, 14.
κυπαρίττιναι μνῆμαι, pro δέλτοι, e Platone. 4, 6.
κυριολογία opponitur τῇ περιφράσει. 28, 1.
κύριος κριτής, *a quo non est provocatio ad alium judicem*. 17, 1. κυρ. ὀνόματα, *aptissima verba*. 30, 1. κ. φθόγγος, *tonus maxime proprius*, quem vel propter sonorum systema, vel propter

harmoniam aures maxime exspectant. Opponitur φθόγγῳ παραφώνῳ. 28, 1. Κύριον etiam est, *quod primum locum obtinet, quodque præcipue valet*. 1, 1. 2, 3. 34, 4. 36, 2.
κυρίττω e Platone. 13, 1.
κώδωνας ἐξῆφθαι, *tintinnabula sibi annexa habere*, prov. 23, 4.
κωμικὸν (κέντρον). 34, 2.
κωμῳδία ἠθολογουμένη dicuntur quædam simpliciter et morate narrata de Ulyssis domo. 9, 15.

Λ.

Λ permut. cum Ϫ (in συντελεῖν). 8, 4.
Λακεδαιμόνιοι. 4, 2. Λακωνικὴ ἐπιστολή. 38, 5.
λαμβάνειν, *uti*, *adhibere*. 29, 1. λ. ἀνάστημα, *se efferre*. 7, 2. πίστιν, *fieri probabilem*. 7, 4. διάστασιν, *in partes dissolvi*, *frangi*. 9, 6. ἑδήματα, *subsidere*. 9, 13. εἰς καταφρόνησιν, *interpretari ut in contemtum sui dictum*. 17, 1. ὁρμὴν, *propositum habere*. Fr. 5, 3.
λαμβάνεσθαι, *intelligi* sive *explicari* (si locus genuinus). 9, 7.
λανθάνουσαν περιέχειν τ. τέχνην, de natura sive ingenio. 22, 1. οὐκ ἂν λάθοι σε. 15, 2, etc.
λαὸς, *multitudo*, de piscibus, e vet. poeta. 24, 2.
λέγειν. ἡ ἐν τῷ λέγειν δύναμις, angustiori sensu. 8, 1. λέγω δὲ, *intelligi autem volo*. 9, 1.
λειότης. 21, 1.
λείπεσθαι, *superari*. 4, 2. 34, 1.
λείψανα τῶν Ἰλιακῶν παθημάτων continentur in Odyssea. 9, 12.
λεκτικὸν, *quod ad orationem quamcunque pertinet*. 38, 5.
λέξις, pars φράσεως. 8, 1. μία λέξις, de pronomine ὅς. 27, 3. Idem, quod ἐκλογή. Fr. 8, 1.
λεπτὸν πῦρ, e Sapphus carmine. 10, 2.
λήγειν εἴς τι. 3, 4.
λῆμμα, *res* vel *sententia e pluribus*, *quæ probari poterant*, *delecta*. 10, 1. 40, 4. 43, 1. *forma*, quæ placuit oratori. 15, 10.
λῆψις. 10, 3.
λιθοκόλλητοι κρατῆρες, e Theopompo. 43, 3.
λίθον ἅπαντα κινεῖν, prov. Fr. 7, 1. λίθοι οἱ ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν, i. e. *res nullius usus*. Fr. 7, 2.
λιμὴν κακῶν ὁ θάνατος. 9, 7.
λιτῶς ἑρμηνεύειν. 34, 2.

λογίδιον. 34, 3.
λογίζεσθαι. 44, 7.
λογικὸν (*oratione gaudens*) φύσει ὁ ἄνθρωπος. 36, 3.
λόγοι distinguuntur a ποιήμασι. 7, 1. et 33, 1. Cum emphasi, *orationes quales esse debent*, sive *perfectæ*. 44, 1. extr. Sed fort. *sententiæ* ☙ *rerum natura*, sive *placita philosophorum*. 7, 4. Sic τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων προέστησαν. Fr. 5, 1. ubi vid. ad § 3. Λόγος, *sententia periodi*. 22, 4. *forma sententiæ*. 39, 1. 41, 1.
λοιμικὴ διαφθορὰ, *morum depravatio quasi contagione quadam ad omnes pertinens*. 44, 9.
λοιπὸν (τὸ), *tamen*. 9, 13. 17, 2.
Λυκοῦργος, Thrax, e fabulis de Baccho notus. 15, 6.
λυμαίνεσθαι. 10, 7.
Λυσίας, orator, prælatus a Cæcilio Platoni; sed, ut auctor contendit, falso. 32, 8. et 35, 1. Λυσιακὰς tamen ἀρετάς τε καὶ χάριτας laudat. 34, 2. In optimis idem Græcorum oratoribus numeratur. Fr. 1. Citatur, Fr. 8, p. 725 init.
Λυσίμαχος, Stoicus, Fr. 5, 4.
λύσις τολμήματος λεκτικοῦ, *medicina*, i. e. res quæ emollit et excusat τόλμ. λ. 38, 5.

M.

μαγεῖον (al. μαγειρεῖον), e Platone. 32, 5.
μαγειρεῖον, fort. *popina*. 43, 3.
Μακεδὼν (ὁ), rex Macedonum, Alexander. 4, 2.
μαλακίζεσθαι (si sana lectio). 34, 2.
μάλαγμα, e Platone. 32, 5.
μανθάνειν, *cogitando assequi*. 15, 8.
μανία ἐνθουσιαστική. 8, 4. μανίαι ἐρωτικαί. 10, 1
Μαραθὼν, locus victoria Miltiadis nobilitatus. 16, 2.
Μάρκελλος, Orontius, cui inscriptus fuit liber Longini. Fr. 5, 1.
μάρτυς. Dat. pl. μάρτυσι. 14, 2.
Μάτρις, scriptor tumore inflatus, qui sæpe pueriliter ludebat, cum ipse sibi videretur furore divino affectus esse. 3, 2.
μεγαλαυχία. 7, 2.
μεγαληγορία. 15, 1. 16, 1. Pro μεγαληγορίας. 39, 1. vulg. μετ' ἐλευθερίας.
μεγαλήγορος. 8, 4.
μεγαλοπρεπὴς σεμνότης. 12, 3.
μεγαλοπρεπῆ ὀνόματα. 30, 1.

μεγαλοῤῥημονέστερα τὰ πληθυντικά. 23. 2.
μεγαλόφρων. 44, 2. μεγαλόφρον (τό). 9, 2.
μεγαλοφροσύνη, *sensus animi e magnarum virtutum studio et conscientia natus.* 7, 3. 9, 2. Tribuitur divino numini. 36, 1. Si 14, 1. ab ὑψηγορία, *sublimitate verborum*, distinguitur, est *sublimitas in sententiis:* redit tamen ad eandem illam affectionem, quippe sententiis declaratam.
μεγαλοφυής, *qui ad sublimem dictionem natura factus est.* 15, 3. Sic τὰ μεγαλοφυῆ. 2, 1. 9, 14. Sed τὸ μ. *facultas sublimitatis.* 9, 1. τὰ ἐν λόγοις μεγαλοφυῆ, *sublimia dicta.* 36, 1. μ. κόλαξ, *qui magnificentiam verborum sectatur in laudandis tyrannis.* 44, 3.
μεγαλοφυΐα, virtus scriptorum μεγαλοφυῶν. 13, 2. 36, 4. Sed 33, 4. est i. q. μεγαλοφροσύνη.
μεγαλοψυχία, i. q. μεγαλοφροσύνη. 7, 1.
μέγα (τὸ) proprio sensu. μεγάλων ἀπολισθαίνειν, etc. prov. 3, 3. Ibi al. μεγάλως, quod commodum quidem sensum præbet, sed a loco alienum. Παντὸς ἀεὶ τοῦ μεγάλου natura nobis insitus amor atque admiratio. 35, 2. τὰ μ. (τῶν φύσεων). 44, 2. *sublime.* 16, 3. Sic τὰ μέγιστα τῆς συγγραφῆς. 35, 2. μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα, *verba sublimitati rerum convenientia.* 30, 2.
μεγεθοποιεῖν. 40, 1.
μεγεθοποιοὶ sunt pedes heroici carminis. 39, 4.
μέγεθος, *facultas sublimis dictionis.* 1, 1. extr. 13, 2. μ. λόγων, i. q. ὕψος. 4, 1. μεγέθη, *dicta sublima*, absolute. 33, 2. *magis et minus sublimia.* 11, 1.
μεγεθύνειν, *extollere.* 9, 5. μεγεθύνεσθαι, *elatum esse in scribendo.* 13, 1.
μεθάλλεσθαι. μεθήλατο (ἐπ' ἄλλα), *transvolavit.* 20, 2.
μέθη. ἐν μέθῃ, proprie. 4, 7. ὥσπερ ἐκ μέθης. 3, 5.
μεθιστάναι. μεθεσταχὼς, *qui mutavit.* 16, 2.
μέθοδος, *institutio, disciplina.* 2, 2.
Μειδίας, contra quem exstat oratio Demosthenis. 20, 1.
μειλίγματα τ. θρασειῶν μεταφορῶν. 32, 3.
μειρακιῶδες (τό) quid sit. 3, 4.
μειωτικὸν ὕψους. 42, 1.
μελετηρός, p. 719 init.

μέλος, *membrum corporis*. 40, 1. *carmen lyricum*. 33, 5. Hinc παρὰ μέλος, *præter numeros* sive *neglectis numeris*; i. e. *ultra modum*. 3, 1.
μερίς. 16, 1.
μέρος λόγου, *verbum quodcunque*. Fr. 4, 3.
μέση φύσις, *non magnum ingenium*, interjectum inter μεγάλας et ταπεινὰς φύσεις. 33, 2.
Μεσσήνην παρέλαβον (οἱ Λακεδαιμόνιοι, etc.). 4, 2.
μετά. ἀριθμεῖν μετὰ τῶν, etc., *referre in numerum eorum, qui*, etc. Fr. 5, 3. e Codd. pro vulg. μεταξύ. Fr. 4, 2.
μεταβαίνειν, *transire dicendo ad aliud*. 27, 1 et 2.
μετάβασις. ibid.
μεταβολή, *commutatio*. 20, 3. 39, 2. figura orationis hoc nomine dicta. 5, 1.
μεταγραφὴν ποιεῖσθαι, *transcribere, repetere ab aliis scripta*. Fr. 5, 5.
μετάθεσις. Fr. 8, 11.
μεταμόρφωσις, ἡ εἰς τοὐναντίον, e plurali in sing. 24, 2.
μεταξὺ, adv. 22, 4. 32, 5. Sed præp. Fr. 4, 2. ubi vulg. μετά.
μεταπηδᾷν ἐπ' ἄλλα, in oratione. 22, 1.
μετατιθέναι. ἐκ τ. ἰδίας αὐτὸ χώρας μετάθες, ὅποι δὴ ἐθέλεις, sc. τὸ ὥσπερ νέφος. 39, 4.
μεταφέρειν. ἐπεχείρησε μετενεγκεῖν, *imitatione transferre conatus est in suum carmen*. 10, 6.
μεταφοραί. 32, 1.—6. ubi maxime docetur, crebris et densis metaphoris orationem vel maxime illustrari.
μετέωρα in oratione. 3, 2.
μετιέναι, *legere* sive *tractare* (*librum*). Fr. 3, 10.
μετουσία τοῦ πάθους, pro κοινωνία τοῦ π. 39, 3.
μέτριος opponitur ἀμέτρῳ. 3, 5. *saluber*. Fr. 6, 1.
μετρίως, *satis, modice*. 28, 2. Fr. 5, 8. *mediocriter*. Fr. 6, 2.
μέτρον. Ejus in versibus definito. Fr. 3, 3. Multiplex μέτρου significatio. Fr. 3, 6. s. Ejus, quod videbatur Longino, etymon. § 8. Quomodo differat a ῥυθμῷ. § 5. A deo habet originem. Fr. 2, 1. μ. Ὁμήρου, *id, e quo magnitudo Homeri cognosci potest*. 9, 4. μέτρα, *extremæ partes maris*. 9, 13. *scopus* (*alte propositus*). 14, 1.
μετροποιία. Fr. 3, 9.

μέχρι ἀκοῆς, *donec auditur, tantummodo inter audiendum*. 7, 3. μ. νῦν. Fr. 5, 2.

μή ποτε affirmat 3, 4. et alibi.

μηδείς. εἰ μὴ δι' ἑνὸς ἑτέρου, tmesis. 33, 4.

Μήδιος, philosophus Stoicus. Fr. 5, 2. Tantummodo veterum philosophorum decreta exposuit. ib. § 5. Cf. ad Ruhnk. Dissert. § 14.

μικρὸν καὶ γλαφυρόν. 10, 6.

μικροποιεῖν, *sublimitatem minuere*. 41, 1.

μικροποιά. 43, 6. μ. νόημα φιλαργυρία. 44, 6.

μικρότης τῶν ὀνομάτων, *verba vulgaria et abjecta*. 43, 1.

μικροχαρής. μικροχαρῆ, i. q. μικρὰ, quatenus quis his *rebus minutis delectatur*. 4, 4. 41, 1.

μικρόψυχον (τὸ μειρακιῶδες). 3, 4.

μικροψυχία. 4, 7.

Μιλήτου ἅλωσις, fabula Phrynichi. 24, 1.

μιμεῖσθαι ἐπὶ τὸ γελοιότερον. 15, 7.

μίμημα. 39, 3.

μίμησις καὶ ζήλωσις τῶν ἔμπροσθεν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν commendatur. 13, 2, ss.

μίξις (φθόγγων). 39, 2 et 3.

μισητὸν, de ficta persona fœda. 9, 5.

μνήμη. De ejus natura et præstantia. p. 717 sqq.

μνῆμαι, *monumenta*. i. e. tabulæ legum *diligenter asservandæ*, e Platone. 4, 6.

μνηστηροφονία. in Odyssea. 9, 14.

Μοδέρατος, Pythagoricus olim non ignobilis. Fr. 5, 6.

μοῖρα, *pars* sive *fons sublimitatis*. 39, 1. μ. κρατίστη, de eadem re. 9, 1.

μονογράμματος συλλαβὴ (ut τὸ E in ἐᾶν). Fr. 3, 13.

μονοτόνως, *æquabili vi et intentione*. 34, 2.

μονόχρονος syllaba, h. e. *brevis*. Fr. 3, 14.

μονονοὺκ et μονονουχί. 10, 6.

μόριον, *pars* sive *species*. 8, 1. extr. *adjunctum*. 10, 1. 12, 2.

μουσική, sensu angustiori, quo nunc dicitur vulgo. Fr. 2, 2. De vi ejus vid. αὐλός et κιθάρα.

Μουσώνιος, Stoicus. Fr. 5, 4.

μυθικὸν (τὸ) opponitur τῷ πρακτικῷ. 9. 4.

μυθολογεῖν. 34, 2.

μυθώδεις πλάνοι (sc. Ὀδυσσέως). 9, 13.

μυκτὴρ πολιτικὸς in laudibus Hyperidis ponitur. 34, 2.

μυριόλεκτον (τό). Fr. 8, 7.

Μωσῆς seu Μωϋσῆς. (nomen

ipsum auctor non ponit, sed appellat τὸν τῶν Ἰουδαίων θεσμοθέτην) laudatur ut insignis homo, et sublime illud, γενέσθω φῶς, e magno de divina potentia sensu protulisse dicitur. 9, 9.

N.

νᾶμα Ὁμηρικὸν, Homeri carmina, ut *fons*, e quo Plato permulta hausit. 13, 3.
ναυάγιον. 10, 7.
νεανίας. 15, 1.
Νεῖλος, flumen. 35, 4.
Νεκυία, i. e. rhapsodia XI. Odysseæ. 9, 2.
νεμεσθαι, de incendio. 12, 4.
νεοττοποιεῖσθαι. 44, 7.
νήπιος παῖς. 30, 2.
νήφειν ἐν βακχεύματι, *in magno animi motu sui conscium esse.* 16, 4. ποιητὴς οὐχὶ νήφων est poeta ἐνθουσιῶν. 32, 7. νήφων καρδίη e poeta ductum videtur. 34, 4.
νικητήρια (τὰ). per meton. *victoria.* 16, 2. *præmium victoriæ*, i. e. *summa laus.* 36, 2.
νοεῖν, *mente percipere.* Fr. 3. 9.
νόημα, *sententia quævis.* 12, 1. 39, 4.
νόησις i. q. νόημα. 8, 1. 28, 2. et alibi. *rerum explicandarum ratio.* 3, 4. et 30, 1.
νόθα μιμήματα πειθοῦς dicuntur soni musici. 39, 3.
νομιζομένων τυγχάνειν, de mortuis. 28, 2.
νομοθετεῖν, *præcipere* (ut rhetorem). 32, 1.
νόμος, *lex* sive *forma loquendi ratione dialectorum.* Fr. 8, 6.
νοσεῖν ἀπλήστως πρὸς φιλοχρηματίαν. 44, 6. νόσημα, eod. sensu. ib. νόσος. vid. θήλεια.
Νουμήνιος, philosophus non magni nominis. Fr. 5, 6.
νοῦς *sententia*, v. c. φῶς τοῦ νοῦ. 30, 1.

Ξ.

ξέναι (*inusitatæ*) νοήσεις. 4, 1. Ita ξένοι ὅρκοι. 16, 2.
Ξενοφῶν, cum Platone inter summos scriptores numeratus, sui aliquando oblivisci dicitur, in eamque rem locus (licet dubius) affertur. 4, 4. Alia ejus loca. 19, 1. 28, 3. 43, 5. Fr. 8, 12. Notatur et locus. 32, 5. In Fr. 1. pro Ξενοφῶν repositum Ἀντιφῶν.
Ξέρξης, ὁ τῶν Περσῶν Ζεὺς Gorgiæ dictum. 3, 2.

ξηρότερον οὐδὲν ὑδρωπικοῦ prov. 3, 4.
ξηρότης, sc. λόγου, i. q. ἀσθένεια. 3, 3.
ξυμφέρεσθαί τινι, *assentiri alicui*, e Platone. 4, 6.
ξυστὶς, e Theopompo. 43, 2.

O.

ὁ. τὰ, ὅσα. 9, 8. 16, 1. 43, 6. τὰ, ἅπερ. 43, 4. τὸ μὲν... τὸ δὲ... 10, 1. ἡ δὲ pro αὕτη δέ. 12, 1. τὸ δ' ἦν ἦρα οὐχὶ τοιοῦτον, prov. 32, 8. τῷ (τῷ e conj.). 15, 10.
ὀγκηρὸν φύσει πρᾶγμα τραγῳδία. 3, 1.
ὄγκος (ὁ πᾶς), *tota corporis humani moles*. 43, 5. Proprie et metaphorice. 3, 4. Synonymum τοῦ ὑψηλοῦ. 8, 3. 12, 3. 15, 1. 30, 2. 40, 2.
ὀγκοῦν, *ad gravitatem exornare*. 28, 2.
ὅδε. τῇδε antecedente καθάπερ. 7, 1.
ὀδύσσεια ab Homero in senectute composita statuitur, ideoque Iliade multo deterior. 9, 11. ss.
ὀδυσσεὺς (si quis exstitit) μετρικός. Fr. 3, 7. Cf. intt. ad h. l. in Hephæstionis Ed. Gaisford.
ὄζειν τινὸς, metaph. 29, 1.
ὅθεν (fort. corruptum) *itaque*. 5, 1.
οἰδεῖν, *verbis justo gravioribus uti. grave et elatum esse*. 3, 1.
Οἰδίπους θνήσκων ap. Sophoclem. 15, 7.
οἴεσθαι. οἶμαι, *profecto*. 3, 1. οἰηθεὶς, notandus verbi usus. Fr. 6, 1.
οἰκεῖν. ἡ οἰκουμένη, *totus orbis, maxime qua tenebatur a Romanis*. 44, 6.
οἰκεῖον, cum dat., *quod pertinet ad rem*, aut *rei convenit*. 33, 1. *quod quis consuevit facere*. 44, 9. οἰκείους λόγους pro τοὺς ἑαυτῶν λ. aut ἰδίους. Fr. 2, 2. οἰκείαν. fortasse permutatum cum ὀξεία. Fr. 8, 10.
οἰκονομία πραγμάτων in oratione. 1, 4.
οἰκτίζεσθαι. 34, 2.
οἶκτοι. 11, 2. προεγνωσμένοι τοῖς ἥρωσι. 9, 12.
οἷον! (cum exclamatione). 4, 4. 38, 4. Relative acceptum repositum pro vulg. ὁποῖον. 32, 5.
οἴχεσθαι. Notandum hoc, ut grave et scitum. οἷς πᾶσι τοὺς ἀκροατὰς συναρπάσας ᾤχετο. scil. ὁ Δημοσθένης. 16, 2.
ὀλισθαίνειν εἴς τι. 3, 4.

ὅλος. τὰ ὅλα τῆς φύσεως, *omnia opera naturæ*. 35, 2. ὅλη ὑπόθεσις. 1, 1. ἐξ ὅλου, *plane*. 3, 4. 8, 4. τὸ ὅλον f. idem. 10, 7. Cf. σύνολον.

ὁλοσχερῶς ἐπελθεῖν, *summatim commemorare*. 43, 4.

ὀλοφύρσεις. 9, 12.

Ὁμηρικὸς, *qui æmulatur Homerum*. 13, 3.

Ὅμηρος sæpius peccat. 33, 4. Iliada scripsit ingenio adhuc vegeto, Odysseam in ἀπακμῇ. 9, 12. s. δοκεῖ τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν Ἰλιακῶν ἀνθρώπους θεοὺς πεποιηκέναι, etc. 9, 7. Loca ejus. 8, 2. 9, 5. ss. 10, 5. s. 19, 2. 26, 1. et 3. 27, 1 et 4. 44, 4. Fr. 2, 2. Fr. 3, 1. Fr. 7, 2. Fr. 8, passim.

ὁμοειδία. 41, 1.

ὁμιλεῖν (βιβλίῳ), *legere librum*. Fr. 6, 2.

ὁμολογούμενα. 32, 8. 39, 3.

ὁμοτικὸν σχῆμα. 16, 1.

ὁμότονον, *quod æquabilem vim habet*. 36, 4.

ὀνόματα (*verba* sensu latiori, non opposita ῥήμασι) rebus apta magnificam orationem ornant vel maxime. 30, 1. humilia gravitatem ejus imminuunt. 43, 1. ss.

ὀνομάζειν, *dicere, ita ut certis nominibus utaris*. 43, 4.

ὀνομάτια, *verba humilia*. 43, 2.

ὀξύῤῥοπον (τὸ) τῆς πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως. 18, 1.

ὀξὺς καιρὸς, *præceps temporis momentum*. 27, 2.

ὁποῖόν τι (si recte habet pro ποῖόν τι). 38, 4.

ὅπου in protasi, *quodsi* vel *cum*. 3, 1. postpositum item *cum*. 4, 4. ubi bis occurrit.

ὁπωσοῦν. 15, 1. 16, 3.

ὄργανον, *opus quodcunque* Fr. 2. 1. *instrumentum*. 39, 1. *machina, tormentum*. 21, 2.

Ὀρέστης Furias sibi videtur videre apud Euripidem. 15, 8.

ὄρθιος νόμος. Fr. 3, 7.

ὁρίζεσθαι, *definire*. Fr. 4, 1. *docere*. 8, 1

ὅρκος τῶν ἀριστέων pro ὅ. κατὰ τ. ἀρ. Cod. Reg. Par. 16, 2.

ὁρμή. *saltus*. 9, 5.

ὅρος, *definitio*. Fr. 4, 2. *norma* sive *exemplar*. 32, 1.

ὀρχηστικὸν tribuitur pyrrhichiis, trochæis, dichoreis, qui pedes gravitatem frangant. 41, 1.

ὅσον permutatum videtur cum ὁπόσον (quod habet Cod. Reg. 2036). 29, 2. ὅσα δοκεῖν, *quantum existimare licet*. Fr. 6, 2. ὅσον et ὡς confusa. Add. ad 18, 2.

ὅτι μὴ, antecedente οὐδὲν, 44, 3. οὐχ ὅτι... ἀλλ' οὐδέ. Fr. 5, 7. ὅτι, usitata excerptoribus formula, p. 720 init.

οὐ vel οὐδὲ ex antecedd. cogitatione repetendum contra Mori rationem. 34, 2. ubi vid. intt. ad σκώμματα οὐκ ἄμουσα, etc. οὐ μὴν ἀλλά. 6, 1. 9, 1. 15, 3 et 8. 16, 1.

οὐδέν. ἧς ὅλως χωρὶς οὐδὲν, notabilis, opinor, ellipsis. 8, 1. οὐδενὶ pro οὐδέν. 40, 1.

οὐράνια (τὰ), *lumina cœlestia*. 35, 4.

οὔριος συνεμπνεῖ τοῖς ἀγῶσιν, *graviter describit certamina*. 9, 11.

οὗτος, de re nota. 35, 4. 44, 6. ταῦτα pro διὰ τ. Fr. 2, 2. ταὐτὸ τοῦτο. 14, 1. ταύτῃ, *hac ex parte*. 3, 2. *hinc. ideo*. 9, 4 et 9.

οὕτως, *negligenter*. 2, 2. Per pleon. nonnullis videtur positum. 15, 4. ante consonantes ubique pro οὕτω posuisse videtur auctor. 21, 2. 18, 2.

οὐχὶ et οὐ confusa. Interpp. ad. 16, 4.

ὀχήματα, *equi*, ex Euripide. 15, 4.

ὄχθος, *tumulus* ex Ætnæ cratere ejectus. 35, 4.

ὀχληρός. 9, 10.

ὄχλος τοῦ ἀριθμοῦ, *pluralis numerus*, quatenus multitudinis speciem præbet. 23, 2.

ὄψεις, *oculi*. 10, 3. 17, 3. *visio, species rei animo clare proposita*. 15, 7.

Π.

παθητικὸς ῥήτωρ. 12, 3. π. λόγος. 29, 2. π. τόπος. 32, 6. παθητικαὶ ἀποδείξεις. Fr. 8, 14. παθητικὸν (τὸ), pro πάθος. 2, 2. 3, 5. 8, 2. 18, 2.

παθήματα Ἰλιακά. 9. 12.

πάθος, *casus, calamitas*. 9, 7. 43, 1. 44, 6. *dictum, quo moveri debent auditores*. 8, 1. et alibi sæpe. Innumera esse πάθη ostenditur. 22, 1. Magna commoda præstant in usu figurarum. 17, 1. s. Emolliunt duritiam troporum. 32, 4. Audaciam hyperbolarum et omnino πᾶν τόλμημα λεκτικὸν minuunt. 38, 5. Πάθος esse genus sublimitatis, et diversum quidem a sententiis magnificis et elatis docere conatur auctor. 8, 2. et seqq. Cf. et 29, 2. extr. p. 727.

παιδαριωδέστατον (τὸ) notatur in quibusdam Timæi dictis. 4, 1.

παιδείας ἐπιστήμων, *doctus*. 1, 3.

παιδιὰ εὔστοχος tribuitur Hyperidi. 34, 2.
παίζειν opponitur τῷ βακχεύειν. 3, 2. πεπαῖχθαι, dubium verbum. 14, 2.
παιδομαθὴς, *a pueritia edoctus*. 44, 3,
παιώνειος λόγος, *cogitatio, quæ animum quasi vulneratum sanat*. 16, 2.
παλαιοὶ (οἱ) ἐμμέτρους τοὺς οἰκείους ἐποίουν λόγους, *antiqui* (philosophi, ut Orpheus, Musæus, etc.) *versibus concludebant placita sua*. Fr. 2, 2.
παλαίστρα (metaph.) Σωκράτους. 4, 4.
παλινῳδεῖν. Fr. 5, 8.
πάμφυρτα πάθη, *cujusvis generis incommoda*. 9, 7.
πανάκεια, (metaph.). 38, 5.
πανήγυρις μεγάλη, ὁ βίος. 35, 2.
πανηγυρικὸς λόγος Isocratis. 4, 2. 38, 2.
πανουργεῖν, de oratore. 17, 1 et 2.
πάντη, opp. οὐδαμοῦ. 16, 4. 30, 2.
πάντως. 12, 1.
πάνυ, *prorsus*. 8, 4. οὐ πάνυ. Fr. 6, 3.
παρ' (al. γὰρ) ἄκαιρον μῆκος, *propter nimiam longitudinem*. 42, 2. παρὰ δόξαν (si verum). 29, 2
παρέκβασις, *digressio*. 12, 5.
παραβολαὶ γειτνιῶσι μεταφοραῖς. 37, 1. p. 719 m. nisi hic legendum περιβολή.
παράβολον καὶ ἀκροσφαλές. 22, 4. τὰ παράβολα. *duræ metaphoræ*. 32, 4.
παραγγέλλειν, *præcipere, docere*. 11, 3.
παράγγελμα, *præceptum*. 2, 1. 6, 1. *cohortatio*. 38, 2.
παραγίνεσθαι, *contingere*. 2, 1.
παραγράφειν, *orationem mutare*. 21. 1.
παραδιδόναι, *narrare*. 9, 7.
παράδοξον (τὸ) ἀεὶ θαυμαστόν. 35. 5.
παραδόξως. 15, 6.
παράθεσις, *vocalium concursus in deinceps positis, hiatus*. Fr. 8, 5. Cf. φωνῆεν.
παραίνεσις, *præceptio*. 36, 4.
παρακεῖσθαι, *finitimum esse*. 3, 5. *in promptu esse*. 36, 3. 43, 4.
παρακινδυνεύειν, *periculo se committere, audere aliquid*. 33, 2.
παρακινδυνευτικώτερον λέξαι. 32, 3.
παρακολουθοῦντα (τὰ), *adjuncta*. 40, 3.
παραλαμβάνειν. *imperio suo subjicere*. 4, 2. π. αἰσθήσει, *percipere*. Fr. 3, 3. *in subsidium adhibere, usurpa-*

re. 31, 8. 38, 4. et, opinor, Fr. 3, 7. Cf. et 17, 2.

παραλείφειν (e conj. Toupii). 17, 2.

παράλειψις (*præteritio*) τὸ ἀξιόπιστον ἐνδείκνυται. Fr. 8, 14.

παραλλάττειν id. q. διαφέρειν· 11, 3. 12, 1 et 4.

παράλληλα. 17, 3.

παραλογίζεσθαι. 18, 2.

παραλογισμός. 17, 1.

παραλόγῳ (ἐν τῷ). 24, 2.

παραλόγως, *inopinato.* 22, 4.

παραμένειν, *in memoria manere, memoria non excidere.* 33, 3.

παραμιγνύειν. 43, 3.

παραμυθία, *mitigatio* (dicti frigidioris). 4, 7.

παραναγνῶναι, *conferre librum cum alio exemplo* (corrigendi causa). Fr. 6 3.

παράνοια. 36, 2.

παρανομηθείς, *violatus.* 4, 3.

παραξύειν. 31, 2.

παραπίπτειν, *aberrare.* 22, 1.

παράπτωμα, *peccatum, error* scriptoris. 36, 2.

παρασκευαστικὸν ὄγκου, etc. 15, 1

παράστημα γενναῖον, *sensus generosus.* 9, 1.

παρασύρειν, de ingenio fervido cuncta abripiente. 32, 4. 33, 5.

παρατήρησις, *observatio, animadversio.* 24, 2.

παρατίθεσθαι, *afferre* (exempli loco). 4, 2. 9, 10. 15, 7. et alibi

παρατετολμημένα, *audacter excogitata et dicta.* 8, 2.

παρατράγῳδα, *quæ ultra vim tragicam vitiose assurgunt.* 3, 1.

παρατρέπεσθαι εἰς λῆρον. 9, 14.

παρατρέφεσθαι, Germ. *nebenbey mit gefüttert werden.* 9, 14.

παρατροπαὶ, *rivi e fonte ducti.* 13, 3.

παραυτίκα. 13, 2.

παραφέρεσθαι. παρενεχθεὶς, *mutatus.* 27, 1. παραφ. εἰς τι, *aberrare ad aliquid.* Sed παρενηνεγμένα ad παρεμφέρειν videtur referendum. 33, 4.

παράφωνοι φθόγγοι. 28, 1

παρεικάζειν: 9, 13. 12, 4.

παρεῖναι. ἡ παροῦσα ὑπόθεσις, *argumentum, quod jam tracto.* 39, 1. ἐν τῷ παρόντι, *nunc, hodie.* 16, 1.

παρείρειν. 3, 1.

παρεισάγειν πάθος εἰς τ. ψυχάς. 39, 3.

παρεκβαίνειν. 9, 14.

παρεμβάλλειν. 22, 1.

παρεμφέρεσθαι, *casu facile*

ita ferente simul inseri. 33, 4.
παρενθήκη. 29, 2.
παρενθύρσου definitio. 3, 5.
παρεντιθέναι. 27, 1.
παρέπεσθαι. τὰ παρεπόμενα, *adjuncta*. 10, 1.
παρήκειν διὰ πάντων, *se extendere* (sive *patere*) *per omnia*, de Deo. Fr. 7, 3.
παρθένοι, *pupillæ oculorum*, e Xenophonte. 4, 4.
παρίεσθαι pro παραιτεῖσθαι. Fr. 8, 8.
παριστάναι, *describere*, Germ. *darstellen*. 9, 8. *docere*. 16, 2. *facere*. 27, 3. τὸ παρεστὼς τῷ λέγοντι πάθος, *affectus, quo loquens commotus est*. 39, 3. παρίστασθαι, *apud animum proponi*. 15, 1. 16, 2.
Παρμενίων, amicus Alexandri M. 9, 4.
παρολιγωρεῖν. 33, 2.
παροξυνθέντες (al. παροξύνοντες). 18, 2.
παρόραμα, 33, 4.
παρορίζειν, *terminis includere*. 2, 2. 10, 6. 38, 1.
παρορμητικόν. 44, 3.
πᾶς. τόδε τὸ πᾶν, *hoc universum*. Fr. 2, 1. ἐκ παντὸς, *plane, omnino*. 2, 2. πᾶν τὸ ἀδύνατον, *prorsus quod fieri nequit*. 15, 8. Sic alii πᾶν τοὐναντίον et similia. τῷ παντὶ, *multo*. 2, 1. 18, 1. 32, 8. 34, 1.
πάσχειν. οὐδὲν πεπονθὼς, *nulla commotione animi affectus*. 3, 5. Similiter 9, 11. παιδὸς πρᾶγμα ἔπαθεν, *accidit ei, quod pueris, puerile vitium commisit*. 38, 2. τὸ πάσχειν una e decem Categoriis, p. 711 init. Cf. ποιεῖν.
πατεῖν. πεπατημένος, *usu valde tritus*. Fr. 8, 7 et 11.
Παῦλος ὁ Ταρσεὺς, apostolus ille. Fr. 1.
παχύτης (si recte hoc editum), *invenusta* sive *inscita ratio*. 29, 1.
πεζὸς λόγος, *prosa*. Fr. 2, 1.
πειθώ. 1, 4. 39, 1.
πεῖρα. 1, 4. 5, 1. 39, 3.
πέλας (οἱ), *auditores*. 39, 3.
Πελοπόννησος pro Πελοποννήσιοι. 24, 1.
πένταθλος. 34, 1.
πέρα (dubia lectio), *amplius, ulterius*. 44, 8.
περὶ τοὺς ἐρῶντας, *in amantibus*. 10, 3. ὁρμὴν π. τοῦ γράφειν λαμβάνειν. Fr. 5, 3. οἱ π. Ἀμμώνιον. 13, 3.
περιαυγούμενα τῷ ἡλίῳ, *solis luce circumfusa*. 17, 2.
περιβάλλειν. περίβαλον incerta lectio. 1, 3. περιβάλλειν τι

τινι, *circumdare alicui aliquid*. Ibid. περιβάλλεσθαι, *acquirere*. 40, 2.
περιβλέπεσθαι, *ex omni parte adspicere*. 35, 3.
περιβολὴ τῆς ἑρμηνείας, *verbosa elocutio*. Fr. 5, 6.
περιγραφὴ, *complexus*, *certus rerum delectarum numerus*. 11, 3.
περιεκτικὸς ἁπάντων ὁ λόγος. Fr. 2, 1.
περιέλκεσθαι ἀπὸ... εἰς, etc. *a re abstractum impelli ad*, etc. 15, 11.
περιεργία: scribendum περιεργασία. 3, 4.
περιέχειν, *adjunctum habere*. 22, 1. 43, 1. τὸ περιέχον, *mundi spatium*. 35, 3.
περιηθήματα, (al. περιθήματα et περιττώματα) *excrementa*. 43, 5.
περιϊστάναι εἰς τοὐναντίον. 3, 4.
περικείμενος τοῖς σώμασι δεσμός. 44, 5.
περικοπὴ, pars periodi. Fr. 8, 12.
περικόπτειν, *mutilare*, *truncare*, aut *tollere*, *dejicere*. 4, 3.
περιλαμβάνειν τύπῳ. 12, 2. ὅρῳ. Fr. 3, 11. περιείληφεν ἀρετὰς, *acquisitas habet virtutes*. 34, 2. Sic alibi est *in se continere*, ut 20, 3. 39, 3.
περιλαμπόμενον, *luce (majori) circumfusum*. 15, 11.
περίοδος, *complexus verborum*, usitate *periodus* apud rhetores appellata. Fr. 8, 13. Ibi et aliæ significationes afferuntur, et inepte de illius appellatione tropica disputatur, κατὰ περιόδους, *per capita orationis*. 11, 1.
περιουσία, *ubertas*, orationi Demosthenis tributa. 34, 4.
περιπαθὴς ῥήτωρ, *orator multum utens affectibus*. 8, 3.
περιποιεῖν, *parare alteri*. 1, 1. περιποιεῖσθαι, *parare sibi*. 6, 1.
περισπᾶν (τὸ ὕψος), *detrahere*, *tollere*. 43, 1. π. εἰς ἑαυτὸν, *ad se rapere*. 15, 11.
περίστασις, *adjunctum rei*. 38, 3.
περιτέμνειν. περιτετμημένον, *simplex*, *non compositum*. Fr. 8, 12.
περιτιθέναι τῷ λόγῳ μέγεθος, *orationem facere magnificam*. 12, 1. ἀπειλὴν π. τινὶ, *aliquem minantem inducere*; synon. προσάπτειν. 27, 1.
περιττεύειν ἁμαρτήμασι, *superare peccatis*. 35, 1.

περιττὸν, *supervacaneum*. 30, 1. ἐκ περιττοῦ, *abundanter*. 34, 2. τὸ π. *eximius ornatus*. 3, 4. 40, 2. *quod majus et potius est*. 35, 3. περιττότερόν τι, *insigne quid*.
περιττῶς ἔχειν, *exornatum esse*. Fr. 8, 7.
περίφρασις (ἡ) figura, gravitatem conciliat orationi. 28, 1. Cavendum, ne sit inanis et incondita. 29, 1.
περιφρονεῖν, *contemnere*. 7, 1.
περιχεῖν, *circumfundere*. 17, 2. περιχεῖσθαι idem. 28, 2.
πεῦσις præclare tractatur a Demosthene. 18, 1.
πηγαὶ τῆς ὑψηγορίας. 8, 1.
πηγνύναι. πεπηγὼς, *certus, definitus*. Fr. 3, 5.
πιθαναὶ φύσεις, *ingenia oratorum ad persuadendum aptorum*. 44, 1.
Πίνδαρος, præstantior Bacchylide, dicitur aliquando tamen gravissime peccare. 33, 5.
πίπτειν, *peccare*. 33, 5. π. εἰς ἀπαύξησιν, *minus magni fieri* 7, 3. ἔξω τῆς ὠφελείας, *ab utilitate sejunctum esse*. 36, 1. εἴς τινα, ut Lat. *cadere in aliquem*, i. e. *ab aliquo acquiri posse*. 41, 4.
πίστις, *argumentum*, 29, 3. *argumentandi forma*. Fr. 8, 14. Inde π. ὅρκων. 16, 3. *confirmatio*. 12, 2.
πιστότερον. τὸ σύνηθες, *magis ad fidem faciendam valet id, cui adsueti sumus*. 31, 1.
πιστοῦσθαι, *argumentis firmare*. 16, 1.
πλάνοι, *errores* (Ulyssis). 9, 13.
πλάσις (*conformatio, tractandi modus*) τῶν σχημάτων. 8, 1. *compositio numerorum*. 40, 3.
πλάσμα, *opus fictile*. 13, 4. i. q. φαντασία. 15, 8.
Πλαταιαί. 16, 2.
Πλάτων sui aliquando oblitus peccat. 4, 4. Ciceroni similis copia efficaci. 13, 1. Cf. sect. antec. Homeri æmulus. 13, 3. Comparatus est a Cæcilio cum Lysia. 32, 8. Cf. 35, 1. Multum utitur periphrasi. 29, 1. Loca ejus. 4, 6. 13, 1. 23, 4. 28, 2. 32, 5. Ultimus hic locus insolenti ratione mutatus ab auctore.
πλεκτάνη χειμάῤῥοος, ex Æschyli fragm. 3, 1.
πλεονάζεσθαι, *multiplicari*. 23, 3.
πλεονέκτημα, *facultas est opportunitas, qua quis præstat*. Fr. 7, 2.
πλευρὰν κρούσας πτεροφόρων

δηγημάτων, e fabula deperdita Euripidis. 15, 4.
πληθυντικὰ, *pluralia numero grammatico*. 23, 2.
πλήν. 4, 1. 30, 2. πλὴν εἰ μή. 11, 2. Cf. 9, 7.
πληροῦσθαι χαρᾶς. 7, 2.
πλησιάζειν, de congressu Venereo. 13, 2.
πλήττειν τὴν διάνοιάν τινος. 20, 2.
πλουσιώτατα. 12, 3.
πλοῦτος (οὔτε ἀργυροῦς, οὔτε χρ., etc.) e Platone. 29, 1.
πλύνειν. πεπλυμένον, *quod vim amisit*; Germ. sic de coloribus, *ausgewaschen*. Fr. 8, 7.
Πλωτῖνος, philosophus Platonicus. Fr. 5, 2. Pythagorica et Platonica principia clarius, quam priores, exposuit. ib. § 6. Ejus placita minime probabat Longinus; sed scribendi formam et methodum philosophicam vehementer admirabatur. Fr. 6, 3.
πνεῦμα, *afflatus divinus*. 13, 2. 33, 5. *mentis vigor*. 9, 13. Fr. 8, 7.
ποθέν modeste additum τῷ ἐντεῦθεν. 6, 1.
ποιεῖν. τὸ πεποιημένον, *artificiose elaboratum*. 3, 4. Sic πεποιημένη λέξις. 8, 1. τὸ ποιεῖν una e decem Categoriis, p. 711 init. Cf. ἔχειν.
ποιητής, *artifex* (*quivis*), cum tacita tamen significatione *poetæ* angusto sensu et usitato dicti. 40, 3. ὁ ποιητὴς sæpe dicitur Homerus κατ' ἐξοχήν, ut 9, 10. 10, 3 et 6. 15, 3. 19, 2. Fr. 3, 8.
ποικιλταὶ χλανίδες, e Theopompo. 43, 2.
ποιὰ τῶν σχημάτων πλάσις. 8, 1. ποιόν τι μέγεθος. 12, 1. (τῷ Δημοσθένει) ἡ ἀταξία ποιὰν περιλαμβάνει τάξιν. 20, 3.
ποκοειδεῖς ἔννοιαι quædam sunt Æschyli. 15, 5.
πόλεμος, *pugna cupiditatum et vitiorum in hominum animis*. 44, 6.
πολιτεία, *libera civitas*. 44, 3. Πολ. Platonis, *libri de rep*. 13, 1.
πολιτεύειν. τὰ πεπολιτευμένα. 16, 2. πολιτευσάμενος. 16, 4.
πολιτικὸς μυκτήρ, *irrisio urbano homine digna*. 34, 2. π. ἀνήρ, *orator*. 1, 2. τὸ πολιτικόν, *vis oratoria*. 9, 13. πολιτικὴ φύσις, *ingenium ad eloquentiam forensem aptum*. 44, 1.
πολλαχῇ. 12, 3.
πολλοστημόριον. οὐδὲ π. *ne mi-*

nima quidem pars, ergo *nihil omnino*. 36, 2.
πολύεργον f. scribendum pro πολὺ ἔργον. 16, 1.
Πολύευκτος, orator, ἐν τῷ κατὰ Δημάδου, p. 707 im.
πολυΐστωρ. 4, 1.
Πολύκλειτος, statuarius. 36, 3.
πολυμάθεια. Fr. 5, 4.
πολυμορφία τῶν φθόγγων. 39, 3.
πολυπλήθεια. 32, 1.
πολυπραγμονεῖν τι, *curiosius aliquid investigare et dimetiri*. Fr. 3, 14.
πολυπρόσωπον (τὸ), *personarum in verbis mutatio*. 27, 3.
πολύπτωτον, figura. 23, 1.
πολὺς, *copiosus*, *amplus*. Fr. 5, 6. πολλοὶ πολλαχῶς, *alii alio rerum ordine*. Fr. 3, 2.
πολυτέλεια. 44, 7.
πολύφωνος, *qui multum variat orationem*. 34, 1.
πομπικὰ (τά). 8, 3.
πομπικῶς, καὶ ἔτι μᾶλλον... θείως. 32, 5
πορίζεσθαι διάγνωσιν. 6, 1. βοήθημα. 36, 4.
πόρναι, *pupillæ oculorum*, e Timæo. 4, 5.
πόροι, *canales* (sive *vasa*) *corporis*, e Platone. 32, 5.
πόῤῥω (οὐ) de rebus fere similibus. 4, 7. 17, 3.
Πορφύριος. vid. Βασιλεύς.
Ποσειδῶν. 9, 8.
ποσότητες, *certus modus in singulis rebus*. 2, 2. ποσότης, *copia*, *ubertas*. 12, 1. *res certæ cujusdam magnitudinis*. Fr. 3, 6.
Ποστούμιος Τερεντιανός. 1, 1.
ποταμοὶ πυρὸς ex Ætna ejecti. 35, 4.
πρᾶγμα, *genus operum*, ut tragœdia, etc. 3, 1. *res dicendo tractanda*. 1, 4; 11, 1. pro περίστασις. 38, 4. extr. *actio quæcunque majoris momenti*. 41, 2.
πραγματεύεσθαί τι διὰ γραφῆς, *aliquid litteris mandare*. Fr. 5, 1. πεπραγμάτευται (*in rebus explicandis usurpatus est*) ὁ ὅρκος. 16, 3.
πραγματικὸν i. q. ἀποδεικτικόν. 15, 11. πραγματικαὶ ἐπιχειρήσεις, *confirmatio*. ibid. § 9.
πραγμάτια μικρὰ, *res sive sententiæ minutæ et leves*. 30, 2.
πρακτικὸν opponitur μυθικῷ. 9, 14.
πρέπον (τό). 9, 7.
προάγειν τὴν φύσιν εἴς τι, *ingenium efferre ad aliquid*. 1, 1.
προαγωγὸν πρὸς τὸ ἄμετρον. 52, 7.
προαποδιδόναι, *prius*, *quam oportet*, *reddere*. 41, 2.

προβάτειος πλοῦτος, dictum ad Platonem ridendum. 29. 1.
προβιβάζειν εἰς τὴν κατάληψίν τινος, *ad cognitionem alicujus rei perducere.* Fr. 5, 1.
πρόβλημα, *argumentum, materia scribendi.* Fr. 5, 6.
προγενέστεροι. 13, 4.
προγινώσκειν, *antea decernere.* 9, 12.
προδιόρθωσις. Fr. 8, 14.
προεισβάλλειν ἀπό τινος, *initium facere ab aliqua re.* 22, 2.
προεκκείμενος, *ante expositus.* 44, 1.
προεκπίπτειν, *prolabi, progredi* (ulterius quam oportet). 15, 8. 38, 1.
προεμφανίζεσθαι, *clarius se ostendere.* 17, 3.
προέρχεσθαι. προῆλθε μέτρον ἐκ θεοῦ. Fr. 2, 1.
προέχειν, *antecellere.* 34, 1.
προηγουμένη ὁρμή, *studium e proposito animi susceptum.* Fr. 5, 3.
προηγουμένως, *antea;* aut potius *sponte, ita ut non sis excitatus ab altero.* 44, 12.
πρόθεσις, *præpositio,* quam grammatici appellant. 10, 6.
πρόθυμον (τό). 44, 2.
προΐστασθαί τινος, *aliquid exsequi.* Fr. 1. et Fr. 5, 1.
προκείμενον (τό). 2, 3. 16, 1.
προκινδυνεύειν. 16, 3 et 4.
Πρόκλινος, philosophus Platonicus. Fr. 5, 2. Tantum collecta ex aliorum libris protulit. ibid., § 5.
προκόσμημα (si vera lectio). 43, 3.
προκρίνειν, *præferre.* Fr. 6, 1.
προλαμβάνειν, *occupare,* Germ. *vorher wegnehmen.* 4, 2.
προοίμιον, *quod rei exspectationem movet.* 38, 2.
προπομπὴ δημοσία ὑπὸ τῆς πατρίδος, periphrasis e Platone. 28, 2.
πρὸς τὸν γράφοντα, *adversus eum, qui scripsit.* 36, 3. τὸ πρὸς χάριν, *quod gratiam habet ad delectandum.* 4, 4. ἡ σύγκρισις πρ. τὸν, etc. *comparatio cum,* etc. 4, 2. πρ. τὸ ἐφεστὼς δέος, *propter formidinem instantem.* 22, 3.
προσαγγελία. 10, 7.
προσάγεσθαι, *allicere.* 10, 1.
προσαναγκάζειν τὴν φύσιν αὐτοῦ. 15, 3.
προσαποδιδόναι. 9, 12. 22, 4.
προσάπτειν (synon. περιτιθέναι), *tribuere.* 27, 1.
προσαρκεῖσθαι, *satis habere.* Fr. 5, 8.
προσβάλλειν ὑπόνοιαν, *movere suspicionem.* 17, 1.
προσβιβάζειν ἑαυτὸν κινδύνοις,

de Euripide ad tragicam sublimitatem se extollente. 15, 5.
προσδοκία e Platone. 32, 5.
προσεδρία, *cura, opera*. Frag. 6, 2.
προσεισφέρειν τινί. 15, 9.
προσεκτικὸς, *attentus*. 26, 3.
προσέναγχος, *nuper admodum*. 44, 1.
προσεπεισφέρειν. 9, 12.
προσεπιθεάσθαι. 30, 1.
προσεπιθεωρεῖν. 9, 11.
προσθήκη, brevis formula vim *conjunctionis* habens. 21, 2.
προσίεσθαι, *probare*. Fr. 6, 3.
προσκεῖσθαι προσαναπλαττόμενον. 7, 1.
προσόψει (τῇ) ἀπρεπὲς, *indecorum adspectu*. 43, 3.
προσπεριορίζεσθαι, *simul includere*. 28, 3.
προσπίπτειν, vel *aures* vel *animum impellere*. 14, 1. 21, 1. 23, 2. 29, 1. 29, 4.
προστραγῳδούμενον, *quod verbis valde extollitur*. 7, 1.
προσυπογράφειν τῇ διανοίᾳ, *præterea effingere animo*. 14, 2.
προσφέρειν δυναστείαν καὶ βίαν. 1, 4. ἐὰν προσενεχθῇ, si *additur* sive *accedit*. Fr. 4, 4.
προσφοιτᾷν τινι, *alicujus scholas frequentare*. Fr. 5, 3.
προσφυὴς, cum infinit. 34, 2.
προσφώνησις (ἡ εἰς ἑαυτόν). 26, 3.
πρόσχρησις. 27, 2.
προσωπεῖον τραγικόν. 30, 2.
πρόσωπον, (ut Lat. persona) *homo certis moribus, certa dignitate*, etc. *præditus*. 4, 7. 14, 1. *persona in verborum conjugatione*. 26, 1. 27, 1. ss.
προσωποποιΐα, p. 707. init.
προτέρα δεκάτη scil. ἡμέρα μηνός. Fr. 8, 11.
προτερήματα ψυχικά. 44, 3.
προτίθεσθαι, *orationem incipere*. 22, 1. *explicandum proponere*. 39, 1. Sic προτεθέντα σκέμματα, *quæstiones propositæ*. 36, 4.
προτροπή. 16, 3.
προϋπαντᾷν ταῖς ὄψεσι, *prius in oculos incurrere*. 17, 3.
προϋποδεικνύναι, *antea exponere*. 43, 6.
προϋποκεῖσθαι. 8, 1.
προϋποτίθεσθαι. 1, 3. 9, 3.
προυργιαίτερα. Fr. 6, 2.
προφαίνεσθαι, *se conspiciendum præbere*. 15. 7.
προφέρειν, *pronuntiare, liquido statuere*. 32, 8.
προφορὰ, *ratio pronuntiandi*. Fr. 3, 4.
προχεῖν, de Ætna ignes ejiciente. προχεῖται τὰ λεγόμενα, asyndetis. 19, 1.

πρόχυσις τῶν ἐπαλλήλων παθῶν. 9, 13.
προωθεῖν. 32, 4.
πρωτεῖον et pl. πρωτεῖα. 13, 4. 33, 1 et 4. 34, 1.
πρωτότυπον dr. *genus*, quatenus refertur ad *speciem*. Fr. 3, 11.
πρῶτος. ἐν πρώτοις, *primo, ante omnia*. 6, 1.
πταῖσμα, *peccatum scriptoris*. 33, 4. *mendum librarii*. Fr. 6, 2.
πτεροφόρον ὄχημα, ex Euripidis fabula deperdita. 15, 4.
πτερυγίσματα (lectio dubia). Fr. 3, 5.
πτοεῖν. ἐπτόασεν, e Sapphus odą. 10, 2.
Πτολεμαῖος, Peripateticus, homo doctissimus. Fr. 5. 4.
πτῶσις, *casus declinationis* πτ. πρὸς ἄλλα, *mutatio in alia*. Fr. 3, 3.
Πυγμαῖοι. 44, 4.
Πυθία, sacerdos illa in Apollinis oraculo. 13, 2.
πυκνότης τῶν ἐννοιῶν, non *sapientia*, sed *sententiarum multitudo paucis verbis inclusa*. Fr. 6, 3.
πύκνωσις, *conjunctio rerum in unum*. 10, 1.
πυῤῥίχιοι. 41, 1.
πως, encliticum. 7, 2. 14, 1. 15, 11. 17, 1 et 2. 35, 4. 38, 5.

P.

ῥαθυμία, *socordia, ignavia*. Rectius sic vertas, quam verbo *desidiæ*. 44, 11.
ῥᾷστον, vide, si tanti, notam. 9, 14.
ῥῆγμα. 13, 2.
ῥῆσις, ἡ κατὰ πεζὸν, *prosa*. Fr. 3, 4.
ῥόθιον (τὸ) τῆς φορᾶς. 32, 4.
ῥυθμικὸς, *artis rhythmicæ peritus*. Fr. 3, 7.
ῥυθμὸς dicitur πατὴρ μέτρου. Fr. 3, 7. Differt a metro. ibid. § 5. Sed et ut synonymum illius ponitur. Fr. 2, 1. Sic 39, 4.
ῥυπαρὰ, *turpia, hominis persona indigna*. 31, 1. ῥ. καὶ ἐξυβρισμένα, de verbis *sordidis*. 43, 5.
ῥώμη in oratione Demosthenis. 12, 4.
ῥωπικὸν (τὸ), vulg. male ῥοπικόν. 3, 4.

Σ.

σαθρὰ (τὰ) τῶν Φιλίππου πραγμάτων. 18, 1.
Σαλαμίν. 16, 2.
Σαπφώ. Carmen ejus. 10, 2. Versus ejus. Fr. 3, 4.
σβέννυσθαι, metaphor. 2. 4. 33, 5.

Σείριος, stella, e fragm. Euripidis. 15, 4.
σέλας καμίνου, e fragm. Æschyli. 3, 1.
σεμνὰ ὀνόματα, *verba sublimibus rebus apta.* 30, 2.
σεμνότης μεγαλοπρεπὴς Platonis dictioni videtur tribui. 12, 3.
σημαίνειν (οὐδὲν ἁπλῶς), de sonis citharæ in justum cantum non compositis. 39, 2.
σημαντικὸν (τὸ) 31, 2. σημαντικώτατα ἔχειν. 31, 1.
σημεῖον. i. q. χρόνος, *syllaba brevis.* Fr. 5, 7.
σημειοῦσθαι, *observatum notare.* Fr. 3, 7. σημειωτέον. ibid. § 5.
Σιμωνίδης, poeta; quo nemo facile ἐναργέστερον expressit illud de umbra Achillis super sepulcrum a Græcis conspecta. 15, 7. de memoria primus præcepta conscripsit. p. 708. init.
σιωπὴ τοῦ Αἴαντος μέγα, καὶ παντὸς ὑψηλότερον λόγου. 9, 2.
σκέδασθέντα, *non in periodum conclusa.* 40, 1.
σκέμμα, *quæstio.* 33. 1. 36, 4.
σκέπτεσθαι. ἐσκεμμένα, quæ *commentata* sive *meditata* dicuntur. 18, 2. 22, 2.
σκευάζειν, *certo modo componere.* 16, 1. 43, 2.
σκῆνος ἀνθρώπινον, *corpus humanum.* 32, 5.
σκηπτός 12, 4.
σκληρότης, *pars*, opinor, *aspera* sive *exstans.* 41, 3.
σκοπός. 13, 2.
σοβαρὸν, *grave et efficax.* 18, 1.
σοβεῖν. ῥυθμὸς σεσοβημένος, οἷον δὴ πυῤῥίχιοι καὶ τροχαῖοι, etc. 41, 1.
σοφίσματα τῆς ῥητορικῆς. 17, 2.
σοφιστὴς dicitur Isocrates. 4, 2.
σοφιστικὸν, *putidum.* i. e. *artis quæsitæ ostentationem habens.* 23, 4.
σοφοί. κατὰ τ. σοφούς. fort. unus Plato intelligendus. 44, 7.
Σοφοκλῆς labi aliquando dicitur. 33, 5. Ejus Œdipus (tyrannus) in primis laudatur. ibid. Perfectas visiones expressit in Œdipo Coloneo. 15, 7. Locus ejus. 23, 3.—p. 723 inr. passim.
σπᾷν εἰς ἑαυτὸν, de Demosthene, qui *arripuit* et *ardenti studio excoluit* virtutes divinitus oblatas. 34, 4.
σπάνιον pro σπανίως. 44, 1.
σπάνις. σπάνιν ἔσχηκε, *inopia laborare cœpit.* Fr. 5, 1.
σπέρμα, proprie. 43, 4 metaph. 16, 3.

σπουδή. Fr. 6, 3.
στέφανος, metaph. *præmium laudis.* 13, 4.
στερεὸν σῶμα, *corpus hominis, quatenus solidum est, nec totum solvitur in vapores.* Fr. 7, 3.
στηριγμός. 40, 4.
Στησίχορος æmulus Homeri dicitur. 13, 3.
στίγματα τῆς ἑρμηνείας. i. e. αἴσχη, dicuntur *verba humilia.* 43, 3.
στοιχεῖον, *principium.* 2, 2. *littera.* Fr. 3. 2. *elementum physicum.* Fr. 7, 1.
στόμια ἱερὰ, *antrum sacrum* oraculi Delphici. 13, 2.
στόμφος. 3, 1. στ. ἀλληγορικός. 32,7. Cf. Ruhnk. Diss. x. not.
στοχάζεσθαί τινος. 1. 1.
στρέφεσθαι ἐν μέσοις κινδύνοις dicuntur lectores, ad quos ipsos auctor convertit orationem. 26, 1.
συγγενὴς, *qui eidem arti studet.* Fr. 8, 11. συγγενῆ, *quæ natura nos prope attingunt.* 39, 3.
συγγραμμάτιον. 1, 1.
συγγραφεὺς distinguitur a ποιητῇ. 13, 2. 40, 2.; itemque a ῥήτορι. 30, 1.
συγκατάθεσις. 7, 4.
συγκατανέμειν. Fr. 5, 5.
συγκατατίθεσθαι, *assentiri.* 32, 1,
συγκείμενα (λίαν), *coarctata.* 41, 3.
συγκινδυνεύειν. 9, 6.
συγκινεῖν. λόγοι συγκεκινημένοι i. e. *affectus pleni.* 29, 2. Sic τὸ συγκεκινημένον i. q. πάθος. 15, 2.
σύγκίνησις ψυχῆς καὶ φορά. 20, 2.
συγκλείειν. 8, 1.
συγκοπὴ, *coarctatio.* 42, 1.
συγκόπτειν, *coarctare*, Germ. *zusammenschlagen.* 41, 3.
συγκορυφοῦν τὰ πλείονα εἰς ἕν. 24, 2.
σύγκρισις, *comparatio.* 4, 2.
συγχρῆσθαι. 40, 2.
συζυγία, h. e. διποδία, ὡς ὅταν τὸ ἰαμβικὸν, τὸ ἀπὸ ἓξ ποδῶν συγκείμενον, τρίμετρον καλῶμεν. Fr. 3, 7.
συλλαβή. Ejus definitio. Fr. 3, 13. In versibus tantum dividuntur in breves et longas. Fr. 3, 14. Brevis syllabæ definitio. Fr. 4, 1. s.
συλλαμβάνεσθαι de fœtu *concipiendo.* 14, 3.
συμβαίνειν. 17, 3. τὰ συμβαίνοντα ταῖς ἐρωτικαῖς μανίαις παθήματα. 10, 1.
συμβάλλειν, proprie. 43, 4. συμβάλλεσθαί τινι, *pertinere ad aliquid.* Fr. 3, 11. *conferre*, German. *beytragen.* Fr. 5, 5.
συμβιάζεσθαι εἰς ἄλληλα. 10, 6.

συντομία, *justa brevitas*. 42, 1.
συνυπάρχειν. 8, 2. 10, 1.
συοφορβούμενοι, *quibus, tamquam porcis, pabulum præbetur*; (ex Odyssea.). 9, 14.
σύστασις, *origo*. 8, 1.
σύστημα, *rerum in unum junctarum compages*, velut corpus humanum. 40, 1.
συστρέφειν, *in arctum cogere*. 42, 1.
σφάλματα (synon. παραπτώματα) magnorum scriptorum. 36, 2.
σφοδρὸν πάθος. 8, 1.
σφοδρότης (ἡλίου). 9, 13.
σχεδόν. 17, 2.
σχέσις, ἡ πρὸς ἄλληλα, *convenientia* sive *apta forma* (*rerum*) *inter se*. 10, 7.
σχῆμα, *figura orationis*. 16, 1. et seqq. Quædam orationis artificia falso appellantur σχήματα ἐννοιῶν. Fr. 8, 14. σχήματα μελῶν. *motus membrorum apti et numerosi*. Fr. 3, 5.
σχηματίζει (*longiores brevioresve facit*) ἡ φωνὴ τὰς συλλαβάς. Fr. 3, 3.
σχημάτια, *minutæ figuræ*. Cum significatione contemtus *figuræ* per dimin. appellantur. 17, 1.
σχηματισμὸς, *forma figuræ* sive *ratio figuræ tractandæ*. 16, 2. 18, 1.
σχολαστικὴ νόησις. 3, 4.
σχολικὸν. 10, 7. σχολικὰ πάθη. 3, 5.
σωζόμενον, *cujus opinio in mente servatur* 7, 3. σωθῆναι, de libris *non deperditis*. Fr. 5, 4.
σῶμα, metaph. 10, 1.
σωμάτιον ὅλον τῆς Ἰλιάδος. 9, 13.
σωματοειδέστερον, *propter partes quasi in corpus collectas solidius*. 24, 1.
σωματοποιεῖσθαι, *in justum corpus conjungi*. 40, 1.

T.

τάξις καὶ οἰκονομία (λόγων). 1, 4. τάξιν τινὸς ἐπέχειν. 2, 3. *justus ordo, recta collocatio*. 20, 2. et, opinor. 3. itemque. 22, 2. *collocatio quæcunque*. 22, 1.
ταπεινὸν, *humile*. 3, 4. 9, 10. 35, 2. 43, 3. *jejunum, mancum*. Ita de ingenio, *jejunum, tenue*. 33, 2.
τάττειν ὑπὸ νόμον. 33, 5. — Cum infinitivo. Fr. 6, 2; cum præp. ἐπί. p. 710. m.
τάχος, *alacritas* quædam in oratione tribuitur Demostheni. 12, 4. 34, 4.
τε permut. cum τό. Fr. 8, 7.

τείνει ὁδὸς ἐπὶ τὰ ὑψηλά. 13, 2.
τεκμηριοῦν, (*quocunque modo*) *probare et confirmare*. 28, 2.
τέλεον, *prorsus*. 41, 1.
τελεσιουργεῖσθαι, *consummari*; de corruptione hominum. 44, 8.
τελεσφορούμενα, *fœtus maturi*. 44, 8
τελικὰ κεφάλαια. p. 720. init.
τέλος, *exitus rei*. 16, 4.
Τερεντιανὸς, is cui liber inscriptus est. 1, 1. 4, 3. 12, 4, etc.
τετράχρονος pes, *qui quatuor syllabas breves æquat*, ut dactylus. Fr. 3, 14.
τέχνη proprie. 22, 1. 36, 4 et alibi. Per catachresin quandam *ratio modus* arti prorsus oppositus; μία τέχνη πρ., etc. 2, 1.
τεχνικὸς, *grammaticus*. Fr. 3, 13. τ. λόγος, *caput artis grammaticæ*. ibid., § 11. *ad philosophiam pertinens*. (nam quasi κατ' ἐξοχὴν suam quisque artem τέχνην appellat). Fr. 5, 4.
τεχνίτης ῥήτωρ, cum contemtu artificii dictum. 17, 1.
τεχνογράφος. 12, 1.
τεχνολογία. 1, 1. 2, 1.
τηρεῖν ἐν κατακαλύψει, *umora quadam obscuratum tenere*. 17, 3.
τιθέναι, *ponere in oratione*, *scribere*. 38, 2. *tribuere*, *assignare*. 9, 5. Sic iterum θετέον. 22, 1.
Τίμαιος, Siculus, historicus multis locis frigidus et puerilis. 4, 1 et 5. Exempla. ib., § 2 et 3.
Τιμάρχος. vid. Δείναρχος.
τὶς. τόδε τι. 14, 2. ἐγγύς τι. Fr. 5, 6.
τιτρώσκειν. Ὡς μή... με τρώσετε, *ne malo me afficiatis*, ex Hecatæo. 27, 2.
τλημόνως. 31, 1.
τοῖα καὶ τοῖα ἔλεγε. 27, 1.
τόλμα μεταφορῶν. 32, 4.
τόλμημα λεκτικόν. 38, 5.
τολμηρὰ (τὰ) in usu troporum. 32, 3.
τόνος, *vis*, *vehementia*. 9, 13. 34, 4.
τοπηγορία, *loci communis tractatio*. 11, 2. 12, 5. 32, 5.
τόπος, *locus*, sive pars disputationis, poematis, etc. 3, 5. 9, 8. *ratio* sive *argumentum in confirmatione tractatum*, 12, 2. *res*, *materia*. 32, 6,
τοσοῦτος, sequente pron. τὶς. 44, 1 et 9.
τραγικὴ φύσις, *ingenium ad tragœdiæ vim et sublimitatem aptum*. 15, 3.
τρέφειν, metaph. 44, 2.
τροπικὰ (τὰ). 32, 2. τροπικαὶ

(leg. *τροπαὶ*) i. e. *μεταφοραί*. 32, 6.

τροπή. πρὸς μυρίας τροπὰς, *infinitus modis*. 22. 1. τροπὴ (*motus quidam peculiaris*) atomorum Epicuri. Fr. 7, 2.

τρόπος τῆς θεωρίας. Fr. 5, 6.

τροχαῖοι. 41, 1.

τυγχάνειν, οὐχ ὁ τυχὼν ἀνὴρ dicitur Moyses. 9, 9. Sic οὐκ ἂν ἡ τυχοῦσα... μερὶς, *luculenta sane pars*. 16, 1. εἰ τύχοι. 14, 1. Cf. 40, 4.

τύπος, *definitio qualiscunque*. 12, 2. Inde *forma*, quæ item opponatur rationi prorsus omnibus ex partibus expressæ. 13, 1. Sed τ. τῆς γραφῆς simpliciter est *genus scribendi*. Fr. 6, 3. *forma grammatica*. 24, 2. — τ. τῆς φωνῆς. Fr. 8, 6. ἐν τύποις κατατάττειν. Fr. 8, 11. ἐν τύποις περιλαβεῖν, p. 716 init. Cf. p. 717 init. 718 passim.

τυφλὸς, de fœtu immaturo. 14, 3.

Υ.

ὑβριστικῶς περὶ τ. ψυχῆς διαλέγεσθαι, de Zenone et Cleanthe, qui animum vaporem esse statuebant. Fr. 7, 3.

ὑγιὴς, *vacuus a vitio*. 33, 1. Fr. 4, 2. ὑγ. κριτὴς, *integer, uon corruptus judex*. 44, 9.

ὑγρὸς, de oratore. 34, 2 et 3.

ὑδρωπικοῦ οὐδὲν ξηρότερον. 3, 4.

ὕλη, *materia, pars ad ipsam rei naturam pertinens*. 10, 1. 43, 1. Fr. 3, 5. ὗλαι ποιητικαὶ, *res fictæ*. 13, 4.

ὑπακούειν, e Sapphus carmine. 10, 2.

ὕπακρος, *fere perfectus*. 34, 1.

ὑπαντᾷν, *in animum venire*, de re, quæ dicenti obstat. 16, 4.

ὑπέκ. 10, 6.

ὑπεναντιώσεις (κατ') vertendum puto. *alternis vicibus contrariis*. 40, 3. εἰς ὑπεναντιώσεις, i. q. εἰς τἀναντία. 38, 1.

ὑπεραίρειν (*superare*) τὰ ὕψη. 3, 4. τὸ πιστόν. 15, 8. τὰ ἀνθρώπινα. 36, 3.

ὑπερβαίνειν, *verbi trajectione sive hyperbato uti*. Fr. 8, 4. ὑπερβ. ὅρον, in meliorem partem dictum. 15, 10.

ὑπερβάλλοντα ἀγαθά. 7, 1. ὑπερβάλλον ὕψος. 16, 2.

ὑπέρβασις et ὑπερβατὸν, *transgressio*, figura orationis. 22, 1 et 3. ὑπερβιβάζειν de *trajiciendo* verbo ex ead. figura. ibid. § 2. s.

ὑπερβολὴ τοῦ μεγέθους, *incredibilis s. infinita quædam sublimitas*. 9, 5. *magnitudinis demonstratio*. 23, 4. *exsuperatio*, figura. 38, 1. ss.

ὑπερέκπτωσις μυθικωτέρα, *fabulis aptior licentia*. 15, 8.

ὑπερήμερον τοῦ ἰδίου βίου καὶ χρόνου, *diutius durans, quam*, etc. 14, 3.

Ὑπερίδης, orator, quo dicto se defenderit. 15, 10. Insignis et copiosissima laus ejus, composita ad altius extollendum Demosthenem. 34, 1. ss. Scriptum ejus de Latona, et oratio funebris. ib., § 2. In summis oratoribus numeratus a Longino (si nomen ejus recte positum pro Ἀριστείδης). Fr. 1. citatur, p. 708. bis. 725 init.

ὑπερμεγέθεις φύσεις, *ingenia sublimitate dicendi præstantia*. 33, 2. 44, 1.

ὑπερορᾶν, *respuere, nolle possidere*. 7, 1.

ὑπεροχή, *summa auctoritas magistratum*. 17, 1. τὸ ἐν ὑπεροχῇ, *sublimitas orationis*. 36, 4. ὑπ. τοῦ πάθους, *gravissimus affectus*. 38, 3.

ὑπερτείνειν, *nimis intendere*. 38, 1. τὰ ὑπερτεταμένα, *gravissima*. 10, 1. Sic ὑπερτετ. ὕψος est i. q. Δημοσθενικόν. 12, 5.

ὑπερφρονεῖν i. q. ὑπερορᾶν. 35, 2.

ὑπερφυεῖς ὅρκοι, *sublime jusjurandum*. 16, 2. Sic omnino τὰ ὑπερφυῆ *sublimia*. 1, 4. 9, 4 *et* 6.

ὑπερφυῶς, *elate; cum sublimitate*. 43, 2.

ὑπέχειν. vid. εὐθύνας.

ὑπογραφεύς, *notarius*. Fr. 6, 2.

ὑπογραφή. p. 709 init.

ὑπογυίου (ἐξ), *ex tempore*. 18, 2. 22, 3. Cf. p. 719, med.

ὑποδοχαὶ πραγμάτων. p. 710 im.

ὑποδρομεῖν. ὑποδεδρόμηκε, ex oda Sapphus. 10, 2.

ὑπόθεσις, *fundamentum, causa*. 5, 1. *argumentum*; Gall. *le sujet*. 1, 1, 9, 12. 38, 2. 39, 1. *opinio, placitum*. Fr. 6, 3.

ὑποκείμενον (τὸ) i. q. ὑπόθεσις, *argumentum*. 1, 1. Sic et τὰ ὑποκ. (vulg. male ὑπερκείμενα) *res, de quibus agitur*. 23, 4.

ὑπόκρισις, *pronuntiatio orationis*. Fr. 8, 14. p. 715 im. sq.

ὑποκρούειν, *supplodere pedem*, significandi rhythmi causa. 41, 2.

ὑπολαμβάνων ἔφην, *statim respondi*. 44, 6.

ὑπόμνημα, *disputatio*, *liber*. 36, 4. 44, 12. Fr. 6, 3.
ὑπομνηματίζεσθαι. 1, 2.
ὑπόνοια. 19, 1 et 2.
ὑπονοστεῖν πρὸς τὸ εὐκαταφρόνητον. 3, 1.
ὑποπίπτειν λόγῳ τινὸς, *reputari pro altero*. Fr. 4, 3.
ὕποπτον. 17, 1.
ὑποτίθεσθαι, *constituere*, *definire*. 5, 1. *fingere*, *quasi verum ponere*. 14, 2.
ὑποτίμησις. 32, 3.
ὑποφέρειν, *subjicere*, *addere*. 16, 4. ὑποφέρεσθαι ἐπί τι, *deferri* sive *delabi ad aliquid*. 3, 3. *subsidere*, *decrescere*. 9, 11.
ὑποχωρῶν εἰς ἑαυτὸν ὠκεανὸς comparatur cum Homero sene. 9, 13.
ὑστέρα δεκάτη (sc. ἡμέρα τοῦ μηνός). Fr. 8, 11.
ὑστεροφημία. 14, 3.
ὑφηγεῖσθαι, *docere*. 1, 4.
ὑφιστάναι. ὑφέστηκε i. q. ἐστί. 2, 2. ὑπεστήσατο, *fecit*, *instituit*. ὑφίστασθαι μετά τινος, *adjunctam habere aliquam rem*. 12, 1.
ὕφος ὅλον τῶν λόγων, *tota oratio*, quatenus partibus singulis opponitur. 1, 4.
ὑψηγορία. 8, 1. 14, 1.
ὑψηλὸν (τό). 1, 1. et alibi. ὑψηλαὶ λίαν φύσεις, *ingenia ad insignem sublimitatem apta*. 44, 1. ὑψηλότερα, *res*, *quæ habent aliquid dignitatis*. 43, 3.
ὑψηλοποιὸν ἡ περίφρασις. 28, 1. αἱ μεταφοραί. 32, 6.
ὑψηλοφανὴς id. q. ὑψηλοποιόν. 24, 1.
ὕψος, *sublimitas*. 1, 1. 7, 2. et alibi. *dictum sublime*. 36, 2. Sic τὰ ὕψη. 3, 4. ἀληθινὰ ὕψη. 7, 4. Ὕψος an possit arte tradi. 2, 1. ss. quibus notis agnosci possit. 7, 2. ss. Partes ejus sive, ut auctor appellat, fontes. 8, 1. ss. Quomodo quis hanc in scribendo virtutem acquirere possit. 9, 1-3. Quibus rebus vis ejus minuatur. Sect. 41-43.
ὑψοῦν, *cum sublimitate eloqui*. 14, 1.

Φ.

φάναι, pleon. 9, 9. φησὶ et φήσει scil. τις. 2, 1. 9, 2. 40, 2. Τί δ' ἐκεῖνα φῶμεν, τὰς π., etc. 18, 1.
φαντάζεσθαι. 15, 2. ss.
φαντασία, *species*, *imago*. 7, 1. 43, 3. *visio animi quæcunque*, et ἰδίως præterea *clarissima visio*, *quam quis et aliis oratione ob oculos*

ponit. 15, 1. Finis hujus ap. poetas et oratores. ib. § 2. ss.
φάντασμα, i. q. φαντασία ἰδίως dicta. 9, 6.
φειδὼ ἔστω (cum genit.), *supersedebo*. 22, 4.
φέρειν ἔμφασιν, *afferre speciem; Germ. den Schein geben*. 19, 2. φέρων ἀπέδωκε, *studiose et sedulo detulit ac reddidit*. 36, 2. Ita φ. ἔθηκε. 43, 3. φέρεσθαι πρωτεῖον, *victoriam reportare in certamine laudis*. 33, 1 et 4. φερόμενοι κεραυνοὶ, *fulmina hinc inde per cælum erumpentia*. 34, 4.
φθάνειν τὸν ἀκροατὴν, de oratore aliquid auditoribus objiciente, ne tacita cogitatione ipsi aliquid opponant. 16, 4. De verbis. 19, 1. Similis huic locus. 27, 1.
φθέγγεσθαι, de scriptore. 14, 3.
φιλεῖ εἶναι. 21, 1. φ. γίγνεσθαι. 5, 1.
φιληδονία. 44, 6.
Φίλιππος, rex Macedoniæ. 31, 1.
Φίλιστος, historicus Siculus. 40. 2.
φιλολογεῖσθαι, *disputare*. 29, 2.
φιλολόγος, *eruditus*. Fr. 5, 4.
φιλόμυθον (τό). 9, 11.
φιλονεικία. 32, 8.
φιλονεικότερον, adv. 13, 4.
Φιλόξενος, fort. grammaticus Alexandrinus. Fr. 3, 2. Cf. 5, 2.
φιλόπονος, cum infin. 15, 3.
φιλοσοφία, *disputatio de metris*. Fr. 3, 5.
φιλόσοφον (τό), *methodus philosophica*. Fr. 6, 3.
φιλοτιμότατος (per o scribendum). 35, 2.
φιλοχρηματία. 44, 6.
φλογίον, *flamma ab hominibus accensa*, opponitur τοῖς οὐρανίοις. 35, 4.
φλοιώδης ἀνήρ. 3, 2. φλοιώδεις. 10, 7.
φοβερός. 3, 1. 9, 7.
φοιβάζειν τοὺς λόγους. 8, 4.
φοιβαστικός. 13, 2.
Φοιβίων, philosophus Stoicus. Fr. 5; 2. Nihil, nisi veterum philosophorum quædam dogmata elocutione commoda repetiit. ibid. § 5.
φοιβόληπτος. 16, 2.
φορὰ καὶ ἀμαθὴς τόλμα. 2, 2. φ. τῶν θεόντων. 21, 2. τὸ ῥόθιον τῆς φ. 32, 4. φορὰ ψυχῆς dicitur τὸ πάθος. 20, 2. Vid. et ἐπάλληλος.
φορβειά. 3, 2.
φορταγωγεῖν. 43, 4.
φράζειν. πέφρασται ὁ χειμὼν, *tempestas descripta est*. 43, 1.

φράσις, *elocutio*. 3, 1. 8, 1. 30, 1. φράσεις ποιητικαί, *loca, ubi dictio est poetica*. 13, 4.
φραστικὸν τὸ μέρος, *pars hujus libri, quæ pertinet ad elocutionem*. 30, 1. φραστικὸς τόπος, *materia, quæ capit insignem et splendidam elocutionem*. 32, 6. Sic et τὰ φραστικά. 12, 5.
φρονεῖν opponitur τῷ ἀλογιστεῖν. 10, 3. φρονεῖν μικρὰ καὶ δουλοπρεπῆ. 9, 3. φρ. ἔλαττον ἐπί τινι. 16, 2.
φρόνημα ταπεινὸν καὶ ἀγεννές. 9, 3. τὰ φρ. τῶν μεγαλοφρόνων. 44, 2. φρ. Ἑλληνικόν. Fr. 1. ἐξ ἁπαλῶν ἔτι φρ. *jam ex eo tempore, quo pueruli sequimur puerulorum studia et sensus*, sive *a teneris*. 44, 3.
φρονηματίας. 9, 4.
φρουρεῖν τὸν βίον, de malis e corruptione morum natis, *grassari inter homines*. 44, 6.
Φρύνη (vulg. Φρυγίη). 34, 3.
Φρύνιχος, poeta. 24, 1.
φυλάττειν, *cavere, evitare*. 20, 3. πεφύλαξο repositum pro Ald. πεφύλεξον. Fr. 8, 5.
φυσᾷν σμικροῖς αὐλίσκοισι, e Sophoclis fragmento. 3, 2.
φυσικῶς πως ἄγεσθαι. 35, 4.
φυσιολογίαι, *descriptiones* (oratoriæ) *rerum naturalium*. 12, 5.
φύσις, *natura*. 35, 2. *naturalis rei vis, forma, compositio*, etc. Sic 16, 2. his et φύσις θεῶν. 9, 7. et ὁ κατὰ φύσιν εἱρμὸς (νοήσεων καὶ λέξεων). 22, 1. *ingenium* (Euripidis). 15, 3. Ita φύσεις, *ingenia hominum* (*ad eloquentiam apta*). 44, 1. Sæpe occurrit dat. absol. φύσει, ut 3, 1 et 3. 15, 11. 23, 4. 33, 3, etc.
φυσώδης, *magno flatu strepens*, metaph. 28, 1.
Φωκαεὺς non *Phocensis*, sed *Phocæensis*. 22, 1.
φωναί, *verba*. 43; 5.
φωνεῖν. πεφώνηται, *sonum magnificum habet*. 39, 4.
φωνήεις, *vere sonorus*. 40, 1. φωνήεντα (*vocales*) deinceps posita, e quibus exsistit hiatus, interrumpunt sonum vocis. Fr. 8, 5.
φωνητικὴ ψυχή. 30, 1.
φώριον. 4, 5.
φῶς, *res grata*. 30, 2. Cf. Fr. 8, 1.

X.

χαίρειν τινί, de rebus, (ut Lat. *gaudere*) *commode aliquid*

recipere, aptum et opportunum esse alicui rei. 32, 6. χαιρέτω ἕκαστος, οἷς ἥδεται (proverbii forma). 36, 4.
Χαιρώνεια, oppidum Bœotiæ, maxime clade Atheniensium nobile, (metonymice). 16, 3. p. 708 init.
χαλᾷν. 38, 1.
χαλινὸς, metaph. 2, 2.
χαρακτὴρ πάθους ἀληθέστατος dicitur hyperbaton. 22, 1.
χάρις. εἰς τὴν σὴν χάριν, *ut tibi gratum faciam.* 1, 2. χάριτες Λυσιακαὶ tribuuntur Hyperidi. 34, 2. χάριν et χωρίου in Codd. confusa. Fr. 8, 14.
χάρται βιβλίων (Toup. leg. χύτραι βολβῶν) e Theopompo. 43, 2.
χαῦνος, *inanis.* 3, 4. 7, 1.
χεῖν. κέχυται εἰς μέγεθος, καθάπερ τι πέλαγος, de copioso scriptore. 12, 3. Ita κεχυμένος. 34, 2. χυθεὶς εἰς τὰ πληθυντικὰ ὁ ἀριθμός. 23, 3.
χεῦμα, *late fusa verborum copia.* 13, 1. Cf. sect. antec.
χηρεύειν, *expertem esse.* 8, 3.
χοιρίδια κλαίοντα, e Zoili dicto. 9, 14.
χορηγήματα πρὸς τρυφήν. 43, 4.
χρειώδης. 30, 2.
χρησμῳδεῖν, *oracula edere.* 13, 2.
χρηστομάθεια. 44, 1.
χρηστομαθεῖν, *arti studere.* 2, 3.
χρόνος, verbum artis metricæ, *minima mensura.* 39, 4. 40, 4. Fr. 3, 5, etc.
χροῦς. χρῷ ὑποδεδρόμακεν, *per cutem manat*, e carmine Sapphus. 10, 2.
Χρύσιππος, Stoicus, animum statuebat esse πνεῦμα λεπτόν. Fr. 7, 1 et 2.
χύσις, *late fusa copia*, de Ciceronis dictione. 12, 4 et 5.
χωρεῖν, *animo concipere.* 9, 9.
χωρίον. p. 710 im.

Ψ.

ψήγματα, *ramenta.* 10, 7. ψ., τὰ ἐκ ταὐτομάτου, *atomi*, quales Epicurus statuebat. Fr. 7, 2.
ψιλὴ νόησις, *tenuis* sive *non magnifica sententia.* 28, 2. ψ. καθ' ἑαυτὴν ἔννοια, *nuda* sive *verbis non expressa sententia.* 9, 2.
ψυχαγωγία. p. 710 im.
ψύχεσθαι, proprie. 10, 3. tropice, de oratione. 12, 3. 27, 1.
ψυχρὸν (τὸ) unde maxime oriatur. 3, 3. et 5, 1. Conf. et sect. 4.
ψυχρότης. 3, 4.

Ω.

ᾠδάριον, *cantiuncula*, dimin. cum contemtu positum. 41, 2.
Ὠκεανός. 35, 4.
ὠνεῖσθαι τῆς ψυχῆς. 44, 9.
Ὠριγένης, Platonicus. Fr. 5, 3. Vid. Ruhnk. Dissert. § 5.
ὡς, *quasi*, tropi index. 7, 4. pro repetendo ὅτι positum 8, 1. extr. E conjectura positum. 29, 2.
ὥσπερ postpositum nomini. Fr. 8, 1.

APPENDIX.

EXCERPTA

E LONGINI RHETORICIS

(*E Cod. Ms. Bibliothecæ Mediceo-Laurentianæ XXIV, Plut.* LVIII, p. 94.)

ΕΚ ΤΩΝ ΛΟΓΓΙΝΟΥ.

1. —Ὅτι χρὴ πεφεισμένως χρῆσθαι ταῖς τροπαῖς, καὶ μετὰ τέχνης· μὴ παραλείπειν δὲ παντελῶς· οὕτως πρὸς πολλὰ χρήσιμον ὂν τὸ τοιοῦτον εἶδος. Καὶ γὰρ καὶ Λυσίας οὕτως πεποίηκεν.

2. —Ὅτι δ' Ἀριστοτέλης τοὺς πάντα μεταφέροντας αἰνίγματα γράφειν ἔλεγεν. Διὸ λέγει Λογγῖνος, σπανίως κεχρῆσθαι καὶ τούτῳ τῷ εἴδει.

3. —Ὅτι τροπὴ ἐκ τοῦ πανούργου καὶ ἐξάλλαξις οὐδεμία ἦν ἐν τοῖς ἀρχαίοις, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ νοῦ σχήματα ὀψέ ποτε εἰς τοὺς δικανικοὺς λόγους παρεισῆλθεν· ἡ πλείων γὰρ αὐτοῖς σπουδὴ περὶ τὴν λέξιν καὶ τὸν ταύτης κόσμον ἦν, καὶ τὴν συνθήκην καὶ ἁρμονίαν

4. —Ὅτι δεῖ σκέπτεσθαι τὴν δύναμιν τῶν κεφαλαίων, καὶ τὴν τῶν ἀντιθέσεων διαφοράν, καὶ μήτε ἀπὸ τῶν ἀσθενῶν ἄρχεσθαι, μήτε τελευτᾶν εἰς ταῦτα, ἀλλὰ μιμεῖσθαι τὴν ἐν τοῖς πολέμοις τακτικήν, εἰς μέσον τοὺς χείρους

λοχίζουσαν. Τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ συνουσίας ἄριστον, οὐ μόνον ἐν συγγραφῇ. Πρὸς γὰρ τὰ ἀσθενῆ ῥᾳδίως ἀντιλέγουσιν, ὥσπερ οἱ εἰς τοὺς ψιλοὺς τῶν πολεμίων ἐμβαλόντες, ἀλλ' οὐκ εἰς τοὺς ὁπλιτάς.

5.—Ὅτι Δημοσθένης δεινότατος ὢν ἐν ταῖς ἀντιθέσεσιν, οὐκ ἀεὶ τῇ τέχνῃ ἐμμένει, ἀλλ' αὐτὸς γίνεται τέχνη πολλάκις. Ὡσαύτως καὶ Ἀριστείδης.

6.—Ὅτι τὸ παραγράφεσθαι ἐπὶ τῶν λαμπρῶν προσώπων ἄτοπόν φησι· καθαιρετικὸν γάρ ἐστιν ἀξιώματος, καὶ ὑποψίαν ἐμποιεῖ.

7.—Ὅτι χρὴ ἐν ταῖς συνθήκαις τῶν κώλων εὐπρεπῆ εἶναι τὴν λέξιν, καὶ τὴν συνθήκην οὐκ ἀνάρμοστον· ὡς ἂν παίωνας εἶναι καὶ ἡρώους τοὺς πλείστους, ἐξ ὧν εὔογκος ἡ ἑρμηνεία γίνεται καὶ σεμνή· παραδείγματα δὲ Πλάτων καὶ Δημοσθένης· οὗτοι γὰρ ἄριστοι γνώμονες τῶν τοιούτων.

8.—Ὅτι ἐν τοῖς ἀδόξοις καὶ φέρουσιν αἰσχύνην τῷ ἀπολογουμένῳ κάλλιστος ὁ δι' εἰκασίας τρόπος· οἷον εἰ πορνείας κατηγορηθεὶς, μὴ παρὰ ἕκαστον πειρῷ ἀπολογεῖσθαι καὶ λύειν· εὐτελὲς γὰρ καὶ καθαιρετικὸν τοῦ ἀξιώματος, κἂν τὰ μάλιστα πολλοὺς ἔχῃς ἐλέγχους τοῦ συκοφαντήματος. Παράδειγμα τῆς μεθόδου ταύτης τοιόνδε ἔχε· βλασφημηθεὶς γάρ τις ὑπό τινος, ὡς ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις συνεγένετο βασιλεῖ, δι' εἰκασίας ἀπελογίσατο· Κἀκεῖνον πρὸς τὰ βελτίω προὔτρεπον συνὼν, καὶ αὐτὸς οὐχ ἡττώμην τῶν μοχθηρῶν ἐπιτηδευμάτων. Ἐφυλάξατο ἐνταῦθα τὸ ἄδοξον τῆς ἀπολογίας.

9.—Ὅτι ὁ πρῶτος ἄριστα πρὸς τὴν πεζὴν λέξιν τὸν Ὁμηρικὸν ὄγκον μετενεγκὼν Πλάτων ἐστίν.

10.—Ὅτι πολλάκις ἐνδείᾳ φύσεως καὶ οἱ ἐπιστήμονες κατὰ τὴν ἐργασίαν ἀποτυγχάνουσιν.

11. —Ὅτι Θεόφραστος ἓξ τρόπους αὐξήσεως παραδέδωκεν· τὰ μὲν γὰρ [ἐκ] τῶν πραγμάτων λέγει ἔχειν τὴν αὔξησιν, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἀποβαινόντων, τὰ δὲ ἐξ ἀντιπεριβολῆς καὶ κρίσεως, τὰ δὲ ἐκ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ πάθους φαίνεται μεγάλα. Οἱ δὲ νέοι ῥήτορες καὶ ἐκ τῆς αἰτίας φασὶν ἔχειν τὸ μέγεθος μεγάλην ῥοπήν.

12.—Ὅτι τὴν πλεονάσασαν περὶ τὴν Ἀσίαν ἔκλυσιν ἀνεκτήσατο Ἀριστείδης· συνεχῶς γάρ ἐστι καὶ ῥέων καὶ πιθανός.

13.—Ὅτι ἠθικὸς λόγος γίνεται κατὰ διάνοιαν, ὅταν χρηστὴν ἔχῃ προαίρεσιν καὶ πρὸς τὰ βελτίω ῥέπουσαν.

14. — Ὅτι ἄριστοι λόγοι καὶ μιμήσεως ἄξιοι, οἱ μὴ ἔχοντες ἑνὸς χαρακτῆρα, ἀλλὰ διαφόρων.

15. —Ὅτι τὰ κεφάλαια τῆς δημηγορίας τέτταρα λέγει εἶναι, ὅσαπερ καὶ καθάπαξ εἴωθεν ἐμπίπτειν εἰς τὰς συμβουλάς· τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ δυνατὸν, τὸ ἔνδοξον· ταῦτα δ' ἄριστα τὸν Θουκυδίδην φησὶ φυλάξαι.

16. —Ὅτι αἱ γνωμολογίαι ἄρισται ἐπὶ τῇ κατασκευῇ. Οὐ δεῖ δὲ κατακόρως ταύταις κεχρῆσθαι.

17. —Ὅτι τὸν κατὰ Μειδίου λόγον ἐπιφορικόν φησιν εἶναι, εἰλῆφθαι δὲ ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ προσώπου.

18. —Ὅτι τέχνης ἐστὶ μᾶλλον τὸ ποῖα δεῖ προτάττειν, καὶ ποῖα ἐπιζευγνύειν.

19. —Ὅτι ὑπόστασιν καλοῦσιν τὸ ἔμφασιν ἔχον καὶ πάθους τινὸς ἐνδεικτικὸν, καθάπερ τὸ Δημοσθενικόν· Οὕτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη. Καὶ ἄλλως· Ὅσῳ πλείοσιν οὗτος ἠνόχληκεν.

20. —Ὅτι δεῖ τὰ προοίμια ἐν μὲν τοῖς συμβουλευτικοῖς ἐκ τῶν κεφαλαίων, ἐν δὲ τοῖς δικανικοῖς ἐκ τῶν ὑπολήψεων, ἐν δὲ τοῖς πανηγυρικοῖς ἐκ τῆς ὅλης σχέσεως τοῦ λόγου λαμβάνειν.

21.—Ὅτι χρὴ τὸν παραμυθούμενον, μὴ μετὰ σοφιστικῆς τρανότητος, ἀλλὰ μετὰ συμπεπονθυίας λέγειν ἁπλότητος· οὐ γὰρ ῥητορικῶς, ἀλλὰ θεραπευτικῶς ἔξεστι λέγειν.

22.—Ὅτι πραγματικὴ σύνταξίς ἐστιν ἡ πρὸς τὸ σημαινόμενον τὴν ἀναφορὰν ἔχουσα, ἀλλ' οὐ πρὸς τοὺς χαρακτῆρας τῶν ὀνομάτων ἤτοι τῶν λέξεων, ὡς τό· Ἀπενέοντο ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. Καὶ τό· Ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος. Καί· Ἅπασα ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρουν.

23.—Ὅτι ἐπὶ δεινῷ λόγῳ οὐ χρὴ τοῖς γυμνοῖς χρῆσθαι τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ τοῖς δι' ἐμφάσεως τὸ βούλημα σημαίνουσιν.

24.—Ὅτι ῥητορικῆς ἔργον τὰ μὲν σμικρὰ μεγάλως λέγειν, τὰ δὲ μεγάλα σμικρῶς· καὶ τὰ μὲν καινὰ παλαιῶς, τὰ δὲ [παλαιὰ] καινῶς.

EDITORIS ADNOTATIONES.

1. Hermogenes, de Invent. IV, 10. Tom. III, p. 175 Walz: Τροπή ἐστι τὸ μὴ ἐξ ὑποκειμένου πράγματος ἀλλοτρίου δὲ σημαντικὸν ὄνομα θεῖναι, κοινὸν εἶναι δυνάμενον καὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἔξωθεν ἐμφαινομένου· ὃ καλεῖται καὶ μεταφορὰ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς. Cf. Anonymi Schol. Tom. VII, p. 848: Τρόπος ἐστὶ λόγος κατὰ παρατροπὴν τοῦ κυρίου λεγόμενος. V. variorum π. τρόπων Commentarios in Rhett. Gr. VIII, p. 714—820. (Cf. π. ὕψους, 32; et. apud Photium Bibl. Cod. 168, et Quintil. VIII Prooem. fin. acrem nimiæ τροπολογίας censuram). Quod hic scribentibus noster præcipit, et de sermone verum est. *Labruyère, Caractères*, cap. 5 (*De la Société et de la Conversation*): «*L'on voit des gens qui, dans les conversations et dans le peu de commerce que l'on a avec eux, vous dégoûtent par leurs ridicules expressions, par la nouveauté, et j'ose dire par l'impropriété des termes dont ils se servent, comme par l'alliance de certains mots qui ne se rencontrent que dans leur bouche, et à qui ils ont fait signifier des choses que leurs premiers inventeurs n'ont jamais eu intention de leur faire dire.*» Et paucis infra versibus v. lepidam notationem, cujus

initium : « *Que dites-vous? Comment?* etc. » Verum, inquies, quid hæc ad Lysiam, scriptorem λογοδαίδαλον? habeo patronum, si tanti est, Eumdem, Cap. 1 (*Des Ouvrages de l'Esprit*) : « *L'éloquence peut se trouver dans les entretiens et dans tout genre d'écrire. Elle est rarement où on la cherche, et elle est quelquefois où on ne la cherche point.* »

2. Aristotelis locus, ad quem auctor alludit, videtur esse Poet. 22 (Cf. ap. Laert. VIII, 57). De metaphoris legendus in primis Demetrius Alex. de Eloc. 78—90. Unde hæc tantum exscribam, veritati, quam Aristotelis sententiæ, si modo eam bene perspexit Longinus, magis consentanea : Πάντων δὲ τῶν ἄλλων ἡ συνήθεια καὶ μάλιστα μεταφορῶν διδάσκαλος· μικροῦ γὰρ σχεδὸν πάντα μεταφέρουσα λανθάνει, διὰ τὸ ἀσφαλῶς μεταφέρειν, λευκήν τε φωνὴν λέγουσα, καὶ ὀξὺν ἄνθρωπον, καὶ τραχὺ ἦθος καὶ μακρὸν ῥήτορα καὶ τἄλλα, ὅσα οὕτω μεταφέρεται μουσικῶς, ὥστε ὅμοια δοκεῖν τοῖς κυρίοις. Gallicus rhetor *Du Marsais*, des Tropes, I, 1 : « *Je suis persuadé qu'il se fait plus de figures un jour de marché à la Halle, qu'il ne s'en fait en plusieurs jours d'assemblées Académiques.* » Cum quo meretur conferri, etsi de metaphoræ causis et origine parum satisfaciat, *La Harpe, Lycée*, Part. I, Cap. I, Sect. 3 : *De l'Elocution et des Figures*. De metaphorarum et exquisitæ orationis abusu multi multa; sed plures jam correxit et in posterum corriget festivissimus idem ac verissimus hujus vitii descriptor *Molière*, in suis *Précieuses Ridicules*, inde ab scena V. — Pro λέγει Codex λέγουσι, quod jam tacite

mutavit Ruhnkenius nostrum locum afferens in Dissert. § 12, p. xxxix h. ed. Cf. infra n. 16.

3. Quid sit τροπὴ satis docuimus ad n. 1. ἐκ τοῦ πανούργου *ex industria* verte coll. Cic. Orat. ad M. B. 50. Ἐξάλλαξις eadem est cum ἐξαλλαγῇ (τῆς λέξεως) *novitate dictionis*, quæ opponitur τῷ συνήθει χαρακτῆρι ap Dion. Halic. de Dem. 10; cf. de Lysia, 3; Ern. Lex. s. v. ἐξαλλάττειν. Mox παρῆσμεν Apogr. Correctionem debeo humanitati summi harum rerum arbitri C. B. Hase.

—Antiquos, poetas, historicos, philosophos magnam structuræ orationis habuisse curam testatur Dion. Halic. π. συνθ. 5, cui partim assentit, partim secus, Cicero, Orat. 55, scilicet in historia minus diligens et sibi constans, qui paulo supra (c. 50) hæc scripsit: « In oratione Gorgiæ plerum que efficit numerum ipsa concinnitas. » Omnino in hac libri sui parte de *usu* et *doctrina* oratorii numeri cavillatur, ut Quintiliano (IX, 4, 16 sqq.), *quam libet magnus auctor*, non persuaserit *Lysiam, Herodotum, Thucydidem, compositionis parum studiosos fuisse.* Quod figuras mentis v. ad fragm. VIII not. 13.

4. Κεφάλαια Rhetoribus græcis vulgo dicuntur loci et sedes argumentorum, aut tractationis qua in oratione utimur, ut cum dicimus in genere deliberativo hæc κεφάλαια esse posse : de justo, honesto, possibili. (de his noster infra n. 15; Hermogenes, de Invent. III, 4, Tom. III, p. 106. sqq. Walz, alii)....tum Ulpianus Proleg. ad Dem. Olynth. τὰ κεφάλαια et τὰς ἀντιθέσεις componit, ut diversa..... in quo loco τὰ κεφάλαια videntur argumenta esse, quibus causa ipsa su-

stinetur, ἀντιθέσεις autem illa quibus adversarius confutetur. *Ex Ernestii Lexico Technol. Gr. Rh.* p. 179 sq. Alter quidem sensus aperte loco nostro convenit. Adde sis de hac antithesi, ab antithesi *schemate* diversa, Schol. in Aphthonium Tom. II, p. 2, 7; tum Doxopatri Homil. in Eumdem *ibid.* 124, 545.

Καὶ μήτε — — λογίζουσαν. Hic est argumentorum ordo qui dicitur Homericus (Quintil. V, 12, 14; VII, 10, 11) ex Iliad. δ. 299. ubi vide Interpp.

5. *Labruyère, Caractères,* Cap. I : « *Il y a des artisans ou des habiles dont l'esprit est aussi vaste que l'art et la science qu'ils professent : ils lui rendent avec avantage, par le génie et par l'invention, ce qu'ils tiennent d'elle et de ses principes :* ils sortent de l'art *pour l'ennoblir, s'écartent des règles, si elles ne les conduisent pas au grand et au sublime.*» Cf. *Boileau, Art Poet.* IV, 78 sqq. *J. Taschereau, Hist. de la vie et des ouvrages de Molière,* ed. 2, p. 141. — Sopater, Prol. in Aristid. (de Panathenaïco) : Δημοσθενικὸν δὲ τὸ τοιοῦτον θεώρημα τὸ τὰς καθ' ἡμῶν ἀντιθέσεις εἰς τοὐναντίον μετατιθέναι τῇ τέχνῃ. Ὁ γὰρ (γοῦν?) Ἀριστείδης ποιῆσαι βουλόμενος καὶ τὸ τῶν Ἀθηναίων ἔνδοξον κατασκευάσαι σπουδάζων ἐγκώμιον, ὅσα μὲν ἦν ὁμολογούμενα τῶν ἀγαθῶν...... ἀγὰν ἐπηύξησεν· ὅσα δὲ μετὰ πολέμων λέγω καὶ τῶν τοιούτων πρὸς τὸ κρεῖττον μετεχειρίσατο. V. infra ad n. 12 Longini judicium a Sopatro laudatum in iisdem Prolegomenis. Omnino multus est Græculus interpres de Aristide Demosthenis æmulo, in quo si quis miretur palæstricam Rhetoris eloquentiam cum

admiranda illa Demosthenis vi comparatum, is, ex variorum, non modo æqualium sed etiam sequioris ævi auctorum (Phrynichi ap. Phot. Cod. 158, p. 101. *a* Bekker; Philostrati, Vit. Soph. in Aristide; Libanii Tom. II, p. 475; Antholog. Planud. IV, 320 (Brunck. Anal. III, 173); Thomæ Mag. s.v. ἐκεῖ) judiciis intelligat quanta ingenii et industriæ fama floruerit Ælius Aristides, uunc in capitecensos nostro posteritatis fastidio relegatus. Pari usus est fortuna Nicostratus celeber ejusdem sæculi sophistes, quem Hermogenes (de Ideis II, 3 et 12, Tom. III, p. 312--394) palmariis prosæ eloquentiæ auctoribus adjunxit. Cf. Menandr. 4, T. IX, p. 249. Dion. Halic. quæ fertur, Rhetorica, II, 9.

6. Anonymi Schol. in Hermog. Stat. Tom. VII, p. 477. Walz not. : Παραγράφεσθαι δέ ἐστι τὸ διαβάλλειν τὴν κατηγορίαν καὶ ὁρίζεσθαι ἐφ' οἷς δεῖ κατηγορεῖσθαι....... ζητητέον δὲ πότε ἐμπίπτει, καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ὅταν μὲν ἀσθενὲς καὶ ἰδιωτικὸν ἢ κοινόν τι πρόσωπόν ἐστι τὸ κρινόμενον, τότε ἐμπίπτει τὸ ἀπὸ τοῦ πρωσώπου παραγραφικόν. Sequuntur exempla. Cf. Schol. Thucyd. II, 59. Ern. Lexic. Tech. Gr. s.v. Μετάληψις. — De latinis unum advocabo Cic. ad Herenn. II, 12 : « In Translationibus (παραγραφαῖς) quæritur primum num aliquis hujus rei actionem, petitionem aut persecutionem habeat, quam non oporteat : num alio modo, tempore, loco, num alia lege, alio quærente aut agente. » Plura dabit Ern. L. T. L. s. v. *Translatio*

7. De compositione verborum præcipui suut auctores, Pseudo—Aristot. Rhet. ad Alex. 26; Dionysius Halic. in peculiari libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, cujus

hæc sunt verba c. 7 : Ἔπειτα διακρίνειν, πῶς σχηματισθὲν τοὔνομα, ἢ τὸ ῥῆμα, ἢ τῶν ἄλλων ὁτιδήποτε, χαριέστερον ἱδρυνθήσεται, καὶ πρὸς τὰ ὑποκείμενα πρεπωδέστερον. Quæ duobus Longini nostri præceptis de λέξεως εὐπρεπείᾳ (gravitate vocum *Cic.*) et συνθήκης ἁρμονίᾳ (suavitate *Cic. Orat.* 54) respondent. Quoad pæonas et heroum consentit Demet. Alex. de Eloc. 38. 42. Cf. Quintil. IX, 4,88. π. ὕψους 39 sq. Long. fragm. III; ejusdem; de Platone memorabilem locum, e Proclo, ap, Ruhnk. Diss. § 6, p. XVII sq. Cic. Orat. ad M. B. 44 sqq. Quintil IX, 4. — Cum metaphora γνώμονες τ. τ. cf ad π. ὕ. not 79. ubi addi possunt Quintil. X, 1, 76 : « Quorum longe princeps Demosthenes ac pœne lex orandi fuit. » Phot. Cod. 158, pag. 101. *a* Bekker : Μαρκιανόν φησι (Phrynichus, secundi seculi sophistes), τὸν κριτικὸν καὶ συγγραφέα ὑπερορᾷν μὲν Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους, τὰς δὲ Βρούτου τοῦ Ἰταλοῦ ἐπιστολὰς προκρίνειν καὶ κανόνα τῆς ἐν λόγῳ ἀρετῆς ἀποφαίνειν. Cf. Lucian. Hermot. 76. Harm. 3.

8. Καθαιρετικὸν τοῦ ἀξιώματος. Sic nostro jure correximus e n. 6. Apogr. κ. τὸ ἀξίωμα. Mox Apogr. προὔτρεπεν. Εἰκασία, cujus naturam luculento exemplo demonstravit Longinus, diversa est ab illa quam tractant Technographi ab Ernestio laudati s. v. Differt etiam a στοχασμῷ, seu *conjectura*; propior est ἐμφάσει *quæ plus in suspicione relinquit, quam positum est in oratione* (Cic. ad Herenn. IV, 53.). Hoc tamen habet proprium, quod repellentis a se crimen, non inferentis est, et possibile pro vero prætendit. Ad hanc figuram pertinere videtur Ciceronis locus Phil. II, 4.

9. Hermogenes, de Ideis II, 10. Tom. III. p. 374 : ὅπερ γὰρ ἦν ὁ Δημοσθένης ἡμῖν κατὰ τὸν πολιτικὸν λόγον ἔν τε τῷ συμβουλευτικῷ καὶ δικανικῷ, καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ πεζῷ πανηγυρικῷ, τοῦτ' ἂν Ὅμηρος εἴη κατὰ τὴν ποίησιν, ἣν δὴ πανηγυρικὸν λόγον ἐν μέτρῳ λέγων εἶναί τις οὐκ οἶδα εἰ διαμαρτήσεται. Quintil. X, 1, 81 : « Philosophorum.... quis dubitet Platonem esse præcipuum, sive acumine disserendi sive eloquendi facultate divina quadam et Homerica? » Platonem poetarum non modo imitatorem, sed optimum exstitisse, judice Longino, existimatorem docet Proclus in Tim. Plat. lib. I. p. 28. his verbis : Εἴπερ γάρ τις ἄλλος καὶ ποιητῶν ἄριστος κριτὴς ὁ Πλάτων ὥς καὶ Λογγῖνος συνίστησιν. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Ποντικός φησιν ὅτι τῶν Χοιρίλλου τότε εὐδοκιμούντων, Πλάτων τὰ Ἀντιμάχου προὐτίμησε καὶ αὐτὸν ἔπεισε τὸν Ἡρακλείδην εἰς Κολοφῶνα ἐλθόντα, τὰ ποιήματα συλλέξαι τοῦ ἀνδρός. Μάτην οὖν φληναφοῦσι Καλλίμαχος καὶ Δοῦρις, ὡς Πλάτωνος οὐκ ὄντος ἱκανοῦ κρίνειν ποιητάς. Cf. Henr. Vales. de Critica. 1, 5.

10. Hoc videtur esse fragmentum disputationis cujus epitomen habet Joannes Siciliota ad Hermog. de Ideis (1, init.) Tom. VI, p. 92 sq. unde, quæ ad explendam philosophi nostri sententiam valent, exerpta hæc volui : Ὅτι μὲν παρενεγκεῖν οἱ φιλόπονοι δύνανται τοὺς περιττοὺς τὴν φύσιν μαρτυρεῖ Δημοσθένης, πόνοις καὶ τὸ μυριοπαθὲς μεταβαλὼν τὸ ἑαυτοῦ, καί τοι μέσος τὴν εὐμάθειαν ὤν.... ὅτι δὲ τοῦτο [οὐ inserit Ruhnk. Diss. p. XXXII] σπάνιον πλήρεις αἱ ἱστορίαι καὶ οἱ βίοι τῶν σοφιστῶν· μᾶλλον δὲ ἐφ' ἑνὸς Μενελάου τοῦ ποιητοῦ (de quo Ruhnk. l. l.) τοῦτο κατίδοι τις ἄν, δυσκολίαν φύσεως

φιλοπονίᾳ μεταβαλόντος εἰς τὸ ἀκριβές τε καὶ ἄμωμον, ὥς φησι καὶ Λογγῖνος· διὸ εἴ τις ἐῤῥωμένου τύχῃ τοῦ σώματος, καὶ σπουδὴν κατάλληλον ἐπιδείξειεν, εἰκός τε κτήσασθαι, οὐ μὴν ἅπαντες· ὁ γὰρ νῦν τῆς διατριβῆς προϊστάμενος ταύτης, καὶ ῥώμῃ σώματος καὶ μελέταις ἀδιαλείπτοις ἐγκαρτερῶν, ὡς καὶ ῥᾳδίως πᾶν ὃ βούλοιτο ἐκμανθάνειν, ὅμως ἔτι παῖς, μηδὲν περαιτέρω ἀποστοματισμῶν προβαίνων, καὶ τοῦτ' οἴδασι πᾶσα ἡ πόλις. Cf. Intt. ad Hor. Epist. ad Pis 205 sqq. 408 sqq. Προλεγόμενα τῶν Στάσεων. ap. Walz. Tom. VII. p. 44. sq.

11. Αὐξήσεως (*amplificationis*, non *exaggerationis*, ut vertit Ern. Lex. Techn. Gr. s. v. αὔξησις, minus apte; Cf. Lex. Techn. Lat. s. v. *amplificatio*) ὅρον artium scriptoribus vulgo usurpatum reprehendit auctor π. ὕψους, quem vide c. 11 et 12, coll. 38, 2; 43, 3; de hac peculiarem libellum scripserat Theophrastus, Laertio teste, V, 50; nisi potius credas ejusdem Τεχνῶν ῥητορικῶν particulam, sub titulo π. αὐξήσεως, in catalogum negligentissime confectum irrepsisse, aut omnino ad naturalem doctrinam titulum hunc pertinere. Saltem ego nullum hujus divisionis vestigium reperio in Dionysii, Demetrii, Quintiliani, aliorum scriptis, qui Theophrasti Rhetorica in manibus habuisse videntur eumque sæpe auctorem advocant. (v.g. π. ὕ. 32.). — Ἀντιπεριβολὴ lexicographis ignota, ni fallor, genus est περιβολῆς, *circumjectæ orationis* (Quintil. IV, 2, 117), cujus mihi naturam aliquo exemplo velim apertius declarari; suspicor tamen præpositionem ἀντὶ hic eamdem vim habere atque in ἀντιμεταβολῇ, π. ὕψους 23, 1; ἀντεξετάσει τῶν προτέρων καιρῶν καὶ τῶν νῦν,

ap. Apsinem de Procem. 4. Tom. IX, p. 489 Walz. Forsan, ἀντιπεριβολῆς finitio latet in his Ejusdem verbis, ibid 5, p. 495 : Γίνεται δὲ αὔξησις τῆς εὐεργεσίας οὐκ ἐὰν ἁπλῶς διέλθῃς τὰ κατορθωμένα, ἀλλ' ἐὰν πρότερον αὐξήσῃς τὸ μέγεθος τῶν προτέρων συμφορῶν ἃς ἀπήλλαξεν, ἢ τὴν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν ἔπαυσεν. ut sit *amplificatio per comparationem*. — Κρίσις quid sit, satis demonstrant Theo, Progymn. 7 : Εἶτα ἐκ τῆς κρίσεως, ἤτοι νομοθετῶν ἢ ποιητῶν [ἢ] σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας λέγοντες. Id. *ibid.* 8 : δεῖ δὲ λαμβάνειν καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἐνδόξων. Hermogenes Progymn. Tom. I, p. 25 Walz : ἔστι δὲ ἐκ τῆς κρίσεως (*a testimonio*, ut vertit Priscianus; alii χρήσεως) ἐπιχειρῆσαι, οἷον· Ἡσίοδος μὲν γὰρ ἔφη· κ. τ. λ. Cf. Menandr. π. ἐπιδεικτ. Tom. IX, p. 208. Quintil. V, 11, 36 : « Adhibetur extrinsecus in causam et *auctoritas*. Hæc secuti Græcos, a quibus κρίσεις dicuntur judicia aut judicationes vocant, non, de quibus ex causa dicta sententia est, nam ea quidem in exemplorum locum cedunt, sed quid ita visum gentibus, populis, sapientibus viris, claris civibus, illustribus poetis, referri potest, etc. » — De καιρῷ et αἰτίᾳ Cf. Longini fragm. VIII, p. 87. 89. h. ed. Hermog. π. ἰδεῶν. I. 11, Tom. III, p. 261 sq.

12. Jam supra n. 5. cum Demosthene Aristidem contulit Longinus. Eumdem teste Sopatro (Prolegg. in Aristid. a Ruhnkenio laud. Dissert. § 10, p. XXXIII. h. ed. Cf. Schol. in Arist. ibid p. XXXI. editionis horum scholiorum Frommelianæ, p. 101, coll. XVIII.) amplissimis ornat laudibus; qua duplici mentione equidem adducor ut dubitem de summi critici conjectura

Ὑπερίδην pro Ἀριστείδην in Longini fragmento I legentis. v. p. 142 h. ed. et notam ad n. 5. Ἔκλυσιν apte explicabit Julius Severianus Præf. Synt. Artis Rhet. p. 303 ed. Fr. Pithoei, præter alios P. Burmanno ad H. Valesium de critica I, 12, p. 160, allatus : « Atticorum ne nobis sequenda sit actio (dictio *recte Vossius*) qui breves adstrictique et acres sunt... an imitanda nobis sit Asianorum licentia, qui vagi ac fusi rapere potius affectibus quam disputationibus persuadere didicerunt. » Cf. Quintil. XII. 10, 16; Tac. Dial. de Orat. claris, 18. De hoc felici Asianorum sophistarum proventu, qui circa ætatem Antoninorum effloruit, luculentus est Sopatri locus, Prolegg. in Arist. init. Τρεῖς φοραὶ ῥητόρων γεγόνασιν· ὧν ἡ μὲν πρώτη ἀγράφως ἔλεγεν, ἧς ἐστι Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς καὶ οἱ κατ' ἐκείνους ῥήτορες· ἡ δὲ δευτέρα ἐγγράφως ἔλεγεν, ἧς ἐστι Δημοσθένης καὶ Αἰσχίνης καὶ Ἰσοκράτης καὶ σὺν αὐτοῖς ἡ πραττομένη ῥητόρων δεκάς. Καὶ αὗται οὖν αἱ δύο φοραὶ ἐν Ἀθήναις γεγόνασιν· ἡ δὲ τύχη καὶ τῇ Ἀσίᾳ τούτων δωρεῖται φορὰν, τρίτην οὖσαν ἐπιστήμην, ἧς ἐστι Πολέμων, Ἡρώδης καὶ Ἀριστείδης καὶ οἱ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους γεγόνασι ῥήτορες.

13. Ἠθικὸς λόγος hic est *bene morata oratio*, non simpliciter *morata oratio* de qua sunt nimis multa veterum præcepta. Aristot. Rhet. II, 21 fin. Ἦθος δὲ ἔχουσιν οἱ λόγοι ἐν ὅσοις δήλη ἡ προαίρεσις· αἱ δε γνῶμαι πᾶσαι τοῦτο ποιοῦσι διὰ τὸ ἀποφαίνεσθαι τὸν τὴν γνώμην λέγοντα καθόλου περὶ τῶν προαιρετῶν, ὥστ' ἂν χρησταὶ ὦσιν αἱ γνῶμαι, καὶ χρηστοήθη φαίνεσθαι ποιοῦσι τὸν λέγοντα. Cf. Demetr. Alex. de Eloc. 227 : περὶ τοῦ ἠθικοῦ ἐν ἐπιστολαῖς. Omnino genus illud morum καθ'

ἑρμηνείαν fusius tractavit præter alios Hermogenes, de Ideis, II, 2, ad q. I. v. Syrian. Tom. VII, p. 1055. sqq. Jo. Sicel. Tom. VI, p. 375 sqq. Max. Plan. Tom. V, p. 526 sqq.

14. Λόγου χαρακτῆρας, seu formas elocutionis, alii tres (Jo. Sicel. ad Hermogen. Id. Tom. VI, p. 71. Georg. Pleth. *ibid.* p. 553 Syrian. Tom. VII, p. 93) alii quatuor, ἰσχνὸν, μεγαλοπρεπῆ, γλαφυρὸν, δεινὸν, quam divisionem tuetur Demetrius Alex. de Elocutione §. 36 sqq. Eamdem doctrinam diversis verbis et rationibus persequitur Hermogenes duobus tomis περὶ Ἰδεῶν (Walz. Tom. III); quos adeo amplexa est importuna scholasticorum interpretum diligentia. (apud Walz. Tom. V, p. 436-562; VI, p, 56-504, VII, p. 861-1087.) Quoad rem cum auctore nostro facit Hermogenes ipse l. l. I, 1 p. 193 : φημὶ τοίνυν, ὅτι τὸν Δημοσθενικὸν λόγον (quem ut verissimam recte scribendi normam ad imitationem proponit) τὰ ποιοῦντά ἐστι, εἰ μέλλοι τις ὡς ἓν ἅπαν ἀκούσεσθαι, τάδε· σαφήνεια, μέγεθος, κάλλος, γοργότης, ἦθος, ἀλήθεια, δεινότης. Cf. Max. Plan. Tom. V, p. 438; Syrian. Tom. VII, p. 91, ubi χαρακτῆρες et ἰδέαι permutantur.

15. Dionysii Halicarnassei quæ fertur Rhetorica, X, 15 : Ὧν ἡ ζήτησις ἐν τέσσαρσι τοῖς τῆς συμβουλῆς κεφαλαίοις, τῷ δικαίῳ, τῷ συμφέροντι, τῷ καλῷ, τῇ δυνάμει. Schol. Thucyd. III, 9 : Διαιρεῖται ἡ δημηγορία αὕτη κεφαλαίοις· τῷ δικαίῳ, οἷον ὅτι δικαίως ἀπέστημεν· τῷ δυνατῷ ὅτι δυνατὰ παρακαλοῦμεν (ἐφθαρμένοι γάρ εἰσι τῇ νόσῳ, καὶ ἡ δύναμις αὐτὴ εἰς πολλὰ διήρηται)· τῷ συμφέροντι, ὅτι λυσιτελεῖ δύναμιν καταδέ-

ξασθαι πόῤῥωθεν ἰσχύουσαν καὶ τὰς ἀπὸ τῶν συμμάχων Ἀθηναίοις παρατεινομένας προςόδους δυναμένην κωλῦσαι· ἐπὶ δὲ τελευτῆς ἀπὸ τοῦ ἐναντίου παροξυσμὸς καὶ παράκλησις ποικίλως δυσωποῦσα. Cf. infra n. 20.

16. Ælius Aristides, Rhet. I, 1, Tom. IX, p. 352. Walz: Καὶ τὸ γνωμολογεῖν δὲ τῆς σεμνότητός ἐστιν, οἷον· Τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. (Dem. Olynth. I, p. 16). Eodem ῥήματι utitur Nicephorus, Progymn. 25. Tom. I. p. 525 Walz. Quod si ὀνόματος nullum inveniretur in editis hactenus Rhetoribus exemplum, hinc fidem haberet Ernestii conjectura in Præf. Lexic. Techn. Rhett. Gr, p. X: « Cujus (Longini) cæteri libri, quos de arte Rhetorica scripsit, si ætatem tulissent, dubitari non potest, quin magnus verborum sententiarumque τεχνικῶν ad libellum nostrum cumulus accessisset. » Atqui vocabulum γνωμολογία, quod in ejus Lexico desideratur, sumere potuerat Ernestius e Ruhnkenii Dissert. §. VI, p. xviii h. ed., qui nostrum locum, omissa quidem Longini mentione, primus protulit (Cf. supra n. 2.); aut etiam ex Aristt. Rhet. II, 21. Cf. Thes. Steph. Ed. Par. s. v. et supr. n. 11.

17. Ecce nunc, pro illo tituli τοῦ κατὰ Μειδίου mendacio, quod Ruhnkenius Dissert. § 14, p. xlii, sq. h. ed. e Suida finxerat, genuinum quæstionis inter Rhetores agitatæ monumentum (Cf. § 10, p. xxxi). Ἐπιφορικοῦ λόγου *invectivæ orationis* Characterem ita definit ipse Photius Cod. 265, p. 491, *b*, Bekker: ὁ Λυσίου κατὰ Μνησιπτολέμου λόγος ἐν πᾶσι τοῖς δεομένοις μέρεσι τὸ παθητικὸν φυλάξας οὐδὲ παυόμε-

νος τῆς ἐπιφορᾶς ἀπέστη, ἐπέτεινε δὲ μᾶλλον, οὐδὲ κατὰ τὸ τέλος τοὺς ἀκροατὰς ἀποστὰς παροξύνειν.

18. Ὅτι — ἐπιζευγνύειν, Quintilianus, VII Procem. « Quamlibet abundans rerum copia cumulum tantum habeat atque congestum, nisi illas *dispositio in ordinem digestas atque interse commissas devinxerit.* » Hor. ad Pis. 42 :

> Ordinis (τεχνικῆς τάξεως) hæc virtus erit.....
> Ut jam nunc dicat jam nunc debentia dici,
> Pleraque differat et præsens in tempus omittat.

Menander, περὶ Ἐπιδεικτικῶν, I, 6, Tom. IX, p. 146, Walz : Πρῶτον μὲν μὴ ἀπ' εὐθείας πάντα εἰςάγειν, ἀλλὰ τὰ μὲν παραλείπειν λέγοντα, τὰ δὲ συγχωρεῖν κ. τ. λ. De τάξεως et οἰκονομίας apud Rhetores differentia, quam fere neglexit Ernestius, Lex. Techn. Gr. s. vv. adi, sis, Anonymi Prolegg. Rhet. ap. Walz. Tom. VI, p. 35, coll. VII, p. 17; IX, p. 443.

19. Anonymi Schol. in Hermog. (π. ἰδεῶν. I, 11, p. 271) Tom. VII, p. 1030 : Ὑποστάσεις καλοῦνται τὰ σχήματα οἱονεὶ ὑποστῆσαι καὶ δεῖξαι τὸ πρᾶγμα δυνάμενα. Anonymus περὶ σχημάτων, Tom. VIII, p. 636; Ὑπόστασίς ἐστι λόγου αὔξησις καὶ ἑρμηνεία κατὰ τὸ δεύτερον κόμμα ἢ κῶλον · « ἐξήλεγξα τὸν Φίλιππον φανερῶς οὕτως ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοῖς ἀνισταμένους ὁμολογεῖν · (Demosth. de Cor. p. 272) » Plenius et clarius eam (ex Aristidis Rhet. I, Tom. IX, p. 368, sqq. Walz.) definit Ernestius Lex. Techn. Gr. s. v. : « Forma dicendi orationis amplitudini (τῇ περιβολῇ) ser-

viens, quæ fit usu particularum illarum, quæ cum antecedentibus necessitudinem habent, ita ut una ab altera pendeat; quales sunt hæ : *ita, ut, quamdiu, tamdiu, tantum, quantum,* etc. » — Demosthenicus locus est C. Mid. initio.

20. Ὅτι—κεφαλαίων v. ad n. 15, coll. Apsin. de Procem. II. p. 527 sqq. Περὶ τῆς τῶν τελικῶν κεφαλαίων (νομίμου, δικαίου, συμφέροντος, δυνατοῦ, ἐνδόξου) κατασκευῆς. Ern. Lex. Techn. Gr. s. v. τελικός. —ὑπολήψεις sunt suspiciones, opiniones de causa, de actoris vel rei persona, ad præparandum conciliandumque judicem utiles. V. Quintil. IV, 1, 50. Hermogen. περὶ Εὑρέσεων I, 1, ad quem l. Anonymi Prolegg. Tom. VII, p. 57. Maximi Plan. Comment. Tom. V, p. 370, in hoc a Longino dissentientes, quod ὑπολήψεως usum ad tria æque genera pertinere vel statuunt, vel non negant. Sic rursus divisionem κατὰ τὰ τελικὰ κεφάλαια in laudationes urbium, ἀπὸ τοῦ γένους, transtulit Menander περὶ Ἐπιδ. II, 3, Tom. IX, p. 191, sqq.

21. Plura hic noster paucis verbis, quam multis Menander complectitur π. Ἐπιδεικτικῶν, 9, Tom. IX, p. 281 sqq. Walz. Cf. Plutarch. Consol. ad Apollon. 31, 32. π. ὕψους 16, 2, not. 57. De τρανότητι idem valet quod supra de γνωμολογίᾳ monuimus ad n. 16. namque occurrit verbum apud Plutarchum, Origenem, PhilonemJud. (in Thes. Steph. ed. Lond.)

22. Ἅπασα ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρουν. Si exemplum verbo tenus adducere, non fingere voluit Longinus, est e Thucyd. I, 6, ubi vulgo legitur ἐσιδηροφόρει. Alias hujusmodi συλλήψεις, ut nos vulgo vocamus, habet

... Lex. Techn. ...
ς. Ἔμφασις. *Id.* Techn. La
r. *Vis.*
γειν Apogr. λέγει. Pseudo Pl
... Ἐρομένου τινὸς αὐτὸν

joculari eruditione conditam, quarum tituli sunt :

1. — *Thomæ Bartholini Dissertatio de Cygni anatome, ejusque cantu a Jo. Jac. Bewerlino in Acad. Hafniensi olim subjecta, nunc notulis quibusdam auctior edita ex schedis paternis a Casp. Bartholino Thomæ filio.* 1668. 8° min. Dedicata est *Sæculi Phænici et Cygno candidissimo D. Joh. Suaningio*, etc. — § X, Cygnum suum sic definit auctor : *Cygnus avis est candida, major ansere, cujus est species habens suavissimam et argutissimam vocem.* de qua, V. § XLIV sqq.

2. — *Question nouvelle et critique, sçavoir pourquoy les Cygnes qui chantoient autrefois si bien, chantent aujourd'hui si mal. Par M. Morin.* In *Memoires de l'Acad. des Inscrip. et Belles-Lettres*, Tom. V, p. 207-218. Sed manum de tabula, ne cum Cycno vagari et nimium ἀπροςδιόνυσα garrire videamur.

SPICILEGIUM BIBLIOGRAPHICUM

DE LIBRO ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ.

1. Viri Docti in *Classical Journal.* 1810, Tom. II, p. 818-823; 1811, Tom. III, p. 64-69 et 340-347; 1812, T. V, p. 40-43 et 395-399; Tom. VI, p. 74; 1813, Tom. VIII, p. 79-81.

2. Emilio de Tipaldo : *Del sublime, trattato di Dionisio Longino tradotto ed illustrato.* Venezia.

1834, 8°. — Insunt, p. 22-45 : *Opinioni sul vero autore d. t. d. S.* quem Longinum esse Tipaldus contendit; p. 189-218 : *Frammenti di Dionisio Longino tradotti per la prima volta con illustrazione da Giovanni Veludo di Venezia.*

3. Joh. Spongberg : *De Commentario Dionysii Cassii Longini* περὶ ὕψους *expositio.* Upsala. 1836, 4°.

DE NOTIONE SUBLIMITATIS.

Præter auctores Harlesio citatos : *Introd. in Hist. L. G.* Edit. 1795, Supplem.

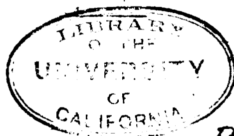
1. Quæ congessit Operum Bolæi editor *De St. Marc.* 1747, 8°, Tom. IV, edit. secundæ 1772; Tom. V.

2. E. Burke : *Recherche philosophique sur l'origine de nos idées du tublime et du beau.* (Trad. de de l'Anglais sur la 7me éd., par E. Lagentie de Lavaïsse.) Paris, 1803, 8°.

3. Th. Jouffroy : *Le sentiment du beau est différent de celui du sublime. Ces deux sentiments sont immédiats.* (Thesis philosophica.) Paris, 1816, 4°.

4. A. de Charbonnières : *Essai sur le sublime, poëme en trois chants, suivi de poësies diverses. Sec. Ed. avec des notes de Mme de Genlis.* Paris, 1814, 8°.

5. Nic. Tommaseo : *Del sublime pensieri.* Milano, 1827, 4°. (*Appendice*, Tomi II, vers. Ital. Opusc. Dionysii Halic.)




U. C. BERKELEY LIBRARIES
C046174946

